

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ
วิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต
สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย

ได้รับทุนสนับสนุนงานวิจัยจากงบประมาณแผ่นดิน

ประจำปีงบประมาณ 2564

ลิขสิทธิ์สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

ชื่อเรื่อง : การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้
ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ผู้วิจัย :

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต กลุ่มเป้าหมาย คือ นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศึกษา จำนวน 61 คน ซึ่งได้จากการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย 1) แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู 2) แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน 3) แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และ 4) แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ทดสอบสมมติฐานทางสถิติ t-Test (Dependent Samples)

ผลการวิจัยพบว่า 1) การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.03/81.15 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) 2) นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) มีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.70)

คำสำคัญ : แผนการจัดการเรียนรู้, ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

TITLE : The Development of Learning Management on the Topic of Rules and Laws for Teaching Profession by Using Herbart Method of the First-Year Undergraduate Students of Kalasin College of Dramatic Arts.

AUTHOR : Itsarachat Puchai

ABSTRACT

This study aimed to develop learning management on the topic of rules and laws for teaching profession by using Herbart Method of the first-year undergraduate students. This study was conducted by comparing the learning achievements of the first-year undergraduate students' pretest and posttest on the topic of rules and laws for teaching profession by using Herbart Method and surveying the satisfaction of the first-year undergraduate students of Kalasin College of Dramatic Arts on learning management on the topic of rules and laws for teaching profession by using Herbart Method. The population of the study was 61 first-year undergraduate students from faculty of Art Education who were selected through the purposive sampling method. The research instruments used to collect the data consisted of 1) learning management on the topic of rules and laws for teaching profession, 2) mid-test, 3) achievement tests, and 4) satisfaction questionnaire. Percentage, mean, and standard deviation were utilized to analyze the data. The hypotheses of the study were tested by using t-Test (Dependent Sample).

The results revealed that 1) the efficiency of the development of learning management on the topic of rules and laws for teaching profession by using Herbart Method of the first-year undergraduate students was at 80.03/81.15 which was higher than the criteria (80/80), 2) the first-year undergraduate students who applied learning management on the topic of rules and laws for teaching profession by using Herbart Method showed high learning achievement for the posttest which was significantly higher than the pretest at the statistic level of 0.5, and 3) the overall result of the survey of satisfaction of the first-year

undergraduate students on learning management on the topic of rules and laws for teaching profession by using Herbart Method was at the highest level ($\bar{x} = 4.53$; S.D. = 0.70).

Keywords: learning management, Herbart Method, learning efficiency

กิตติกรรมประกาศ

งานวิจัยฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วย ความอนุเคราะห์และความเมตตาจากนางนิภา โสภาสัมฤทธิ์ อธิการบดีสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ที่ให้ความอนุเคราะห์สนับสนุนทุนการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณ ดร.กิตติศักดิ์ สินธุโคตร ว่าที่ร.ต.สังวรณ์ คลังบุญครอง และอาจารย์กนกทิพย์ ประเสริฐ ผู้ทรงคุณวุฒิในการตรวจเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ตลอดจนให้ความอนุเคราะห์ให้คำปรึกษา และคำแนะนำตลอดจนตรวจสอบแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ งานวิจัยสำเร็จลุล่วงด้วยดี

ขอขอบคุณผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในงานวิจัยครั้งนี้ ขอขอบคุณ ผู้อำนวยการ คณาจารย์ และนักศึกษาวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ที่ให้ความอนุเคราะห์และให้ความร่วมมือในการเก็บข้อมูลที่ผู้วิจัยได้พัฒนาขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ ครอบครัว และครูอาจารย์ ที่อบรมสั่งสอนและให้กำลังใจแก่ผู้วิจัยเสมอมา ขอกราบขอบพระคุณด้วยความเคารพอย่างสูง

นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

สารบัญ

หัวข้อ	หน้า
บทคัดย่อ	(ค)
ABSTRACT	(ง)
กิตติกรรมประกาศ	(จ)
สารบัญภาพ	(ช)
สารบัญภาพ	(ฉ)
สารบัญตาราง	(ญ)
บทที่ 1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
วัตถุประสงค์การวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	4
ตัวแปร	4
สมมติฐานของการวิจัย	4
นิยามศัพท์เฉพาะ	5
ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย	6
บทที่ 2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปรับปรุง พ.ศ.2562	7
ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของแฮร์บาร์ต	11
ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้	14
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	21
การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ	31
แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ	33
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	37
กรอบแนวคิด	40
บทที่ 3 วิธีดำเนินการวิจัย	41
กลุ่มเป้าหมาย	41
เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	41
การสร้างเครื่องมือในการวิจัย	42

การวิเคราะห์ข้อมูล	48
สถิติที่ใช้ในการวิจัย	49
บทที่ 4 ผลการวิจัย	53
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล	53
ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล	54
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล	54
บทที่ 5 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	58
สรุปผลการวิจัย	58
อภิปรายผล	59
ข้อเสนอแนะ	62
บรรณานุกรม	63
ภาคผนวก ก เครื่องมือวิจัย	69
ภาคผนวก ข แบบทดสอบ	154
ภาคผนวก ค แบบวิเคราะห์ข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูล	169
ภาคผนวก ง รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ หนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ	191
ประวัติผู้วิจัย	196

สารบัญภาพ

ภาพประกอบ

หน้า

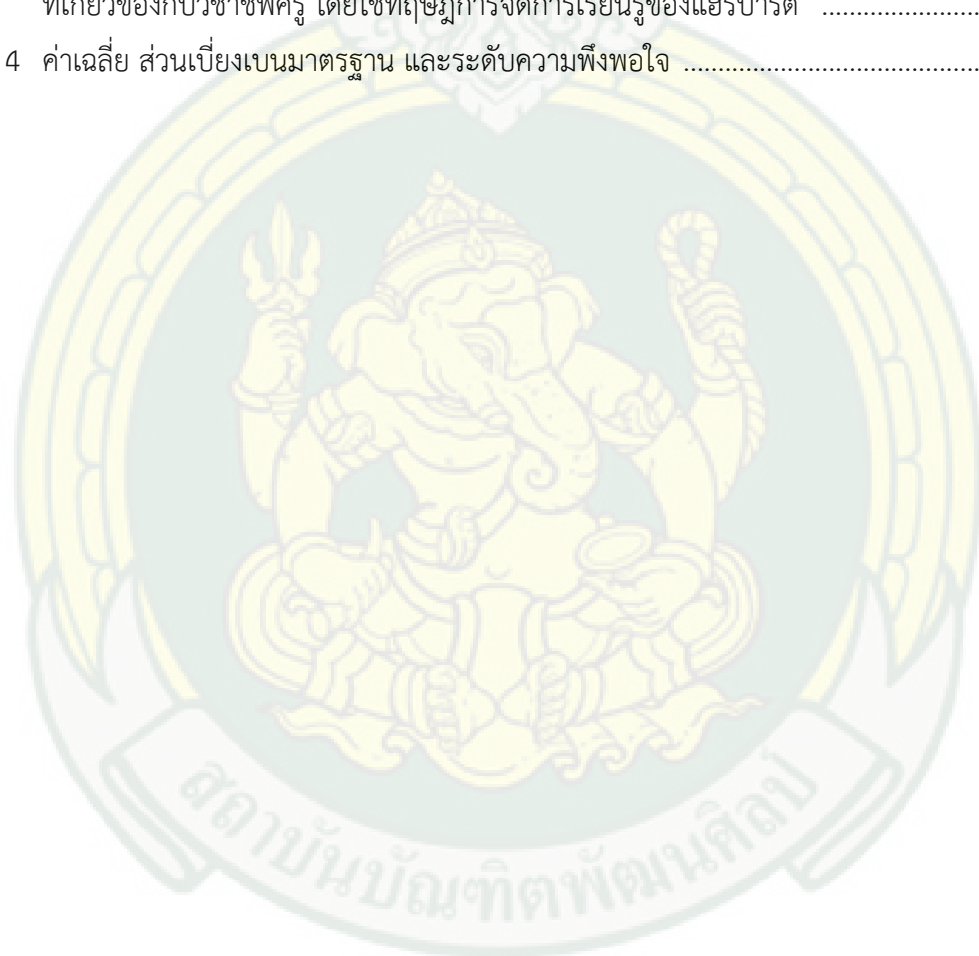
1 กรอบแนวคิดการวิจัย	40
----------------------------	----

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้	43
2 คะแนนการทดสอบระหว่างเรียนหลังเรียน และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ...	54
3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต	55
4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ	56

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของการวิจัย

การศึกษา คือ กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้ขึ้นเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้ บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ราชกิจจานุเบกษา, 2542, น. 2) การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการทางสติปัญญาและกระบวนการทางจิตใจของบุคคลในการรับรู้ สิ่งเร้าต่าง ๆ และพยายามสร้างความหมายของสิ่งเร้าหรือประสบการณ์ที่ตนได้รับ เพื่อให้เกิดความเข้าใจในประสบการณ์นั้น โดยอาศัยกระบวนการทางสังคมเข้ามาช่วย เป้าหมายของการเรียนรู้ คือ การนำความรู้ไปใช้เพื่อปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตนเองทั้งในด้านเจตคติ ความรู้สึก ความคิด ความเข้าใจ และการกระทำต่าง ๆ ในการดำรงชีวิตประจำวันร่วมกับผู้อื่น การเรียนรู้ของมนุษย์เป็นกระบวนการต่อเนื่องตลอดชีวิต และสามารถเกิดขึ้นได้ในทุกเวลา ทุกสถานที่ (ภูษิต บุญทองเถิง, 2559, น. 41)

รูปแบบ วิธีการ และเทคนิคการจัดการเรียนรู้ นับเป็นยุทธศาสตร์ประการหนึ่งที่มีจะส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ที่มีประสิทธิผล ซึ่งจำเป็นต้องพิจารณาคัดสรรเพื่อนำไปประยุกต์ใช้ในการออกแบบ และวางแผน จัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องและเหมาะสมกับกิจกรรม เนื้อหาและธรรมชาติของวิชา รวมทั้งเวลาที่ใช้ในการจัดการเรียนรู้ด้วย นอกจากนี้รูปแบบ วิธีการและเทคนิคการจัดการเรียนรู้แต่ละอย่างก็จะมีจุดมุ่งหมายหรือ วัตถุประสงค์ ลักษณะองค์ประกอบสำคัญ ข้อดีและข้อจำกัดแตกต่างกันออกไป ดังนั้นผู้สอนควรมีแนวทางในการพิจารณาคัดสรรเพื่อนำไปใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สมาน เอกพิมพ์, 2560, น. 71)

แอร์บาร์ต เชื่อว่าการเรียนรู้มี 3 ระดับ คือ ขั้นการเรียนรู้โดยประสาทสัมผัส (Sense Activity) ขั้นการจำความคิดเดิม (Memory Characterized) และขั้นการเกิดความคิดรวบยอดและความเข้าใจ (Conceptual Thinking or Understanding) การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 และสิ่งสมประสบการณ์หรือความรู้เหล่านี้ไว้การเรียนรู้จะขยายกรอบออกไปเรื่อย ๆ เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์หรือความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น โดยผ่านทาง

กระบวนการเชื่อมโยงและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับ ความรู้เดิมเข้าด้วยกัน (Apperception) และแฮร์บาร์ต ยังเชื่ออีกว่า การสอนควรเริ่มจากการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียน เสียก่อนแล้วจึงเสนอความรู้ใหม่ ต่อไปควรจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับ ความรู้ใหม่ จนได้ข้อสรุปที่ต้องการแล้วจึงให้ผู้เรียนนำข้อสรุปที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับ ปัญหาหรือ สถานการณ์ใหม่ ๆ เขาเชื่อว่า กระบวนการศึกษานี้จะให้ฐานทางปัญญาที่จะนำไปสู่จิตสำนึกของ ความรับผิดชอบต่อสังคม (Miller, 2003, pp. 110-120) ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนา เวฬุนาร์ักษ์ (2559, น. 25) ได้ทำการศึกษาความสามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และความคงทนในการเรียน เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน จากการสอนที่ใช้การสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ร่วมกับการสอนกลวิธีด้านความรู้ ความคิด (Cognitive Strategy Instructions) ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสามารถความสามารถแก้ โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความ บกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนที่ใช้การสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ร่วมกับการ สอนกลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategy Instructions) อยู่ในระดับ ดีมาก (Mdn = 17 คะแนนจากคะแนนเต็ม 20 คะแนน; $n = 6, t = 6, P - Value = 1.0000$) 2) ความสามารถ ความสามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์ เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยิน หลังการสอนที่ใช้การสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method) ร่วมกับการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategy Instructions) สูงขึ้นอย่างมี นัยสำคัญทางสถิติ ($T = 0, p < .05$) และ 3) ความคงทนในการเรียน เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละ ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความบกพร่องทางการได้ยินหลังการสอนที่ใช้การสอนแบบแฮร์ บาร์ต (Herbart Method) ร่วมกับการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategy Instructions) เป็นไปตามเกณฑ์ร้อยละ 80 (ค่ามัธยฐานเป็นร้อยละ 97.50; $n = 6, t = 6, P - Value = 1.0000$)

รายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) ของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นวิชาที่ว่าด้วยเรื่องเกี่ยวกับการพัฒนาการของวิชาชีพครู หลักปรัชญา และปรัชญาการศึกษา การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สมรรถนะที่สำคัญของครู คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ จิตสำนึกและคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู ค่านิยม อุดมการณ์และจิต

วิญญานของความเป็นครู ภาวะเยียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู การเป็นผู้นำทาง การศึกษา การสร้างชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การเสริมสร้างกระบวนการคิดด้วยจิตสำนึกทาง จริยธรรม บทบาทและหน้าที่ของครูในฐานะผู้เรียนรู้และผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ บทบาทของครู ในฐานะ ผู้ขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคม ศึกษา สังเกตบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติต่อวิชาชีพครู (วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒน ศิลป์, 2562, น. 36)

จากการสำรวจข้อมูลเบื้องต้นจากนักศึกษา และผู้วิจัยในฐานะอาจารย์ผู้รับผิดชอบในรายวิชา ความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) ชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ พบว่า การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ภาวะเยียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพครู เป็นเรื่องที่มีปัญหามากที่สุด เพราะเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาสาระในกิจกรรมการเรียน การเรียนการสอนที่ค่อนข้างมาก เป็นเหตุให้ยากต่อการศึกษาทำความเข้าใจด้วยเวลาที่จำกัด จากสภาพ ปัญหาดังกล่าวจึงส่งผลต่อการจัดการเรียนรู้ยังไม่สัมฤทธิ์ผลเท่าที่ควร

ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาวะเยียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง กับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพื่อเป็น แนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้สำหรับอาจารย์ผู้สอน และผู้เรียน ในการพัฒนากิจกรรมการ เรียนรู้ให้มีประสิทธิภาพ ตลอดจนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนที่สูงขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์การวิจัย

1.2.1 เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาวะเยียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) กำหนดเกณฑ์ 80/80

1.2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ภาวะเยียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียน และหลังเรียน

1.2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ที่มีต่อ การจัดการเรียนรู้ เรื่อง ภาวะเยียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ ของแอร์บาร์ต

1.3 ขอบเขตการวิจัย

1.3.1 กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศึกษา ของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนในรายวิชา ความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) รหัสวิชา 300-21001 จำนวน 61 คน

1.3.2 ระยะเวลาที่ใช้ในการวิจัย ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

1.3.3 สถานที่ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม

1.4 ตัวแปร

1.4.1 ตัวแปรต้น

ตัวแปรต้น คือ แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1

1.4.2 ตัวแปรตาม

ตัวแปรตาม มีดังนี้

1.4.2.1 ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูโดยใช้แนวคิดของแฮร์บาร์ต

1.4.2.2 ผลสัมฤทธิ์ทางเรียนของนักศึกษาเรียนด้วยกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต

1.4.2.3 ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต

1.5 สมมุติฐานของการวิจัย

นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนด้วยแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่า ก่อนเรียน

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

“แผนการจัดการเรียนรู้” หมายถึง กระบวนการจัดการเรียนรู้ในรายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเพื่อพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยใช้แนวคิดของแฮร์บาร์ต โดยมีชุดกิจกรรม 5 ชุดกิจกรรม

“ประสิทธิภาพ (E_1/E_2)” หมายถึง คุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นนำมาใช้วัดความรู้ความเข้าใจของผู้เรียนระหว่างเรียนและหลังเรียน ให้เป็นไปตามเกณฑ์ 80/80 โดย

80 หน้า (E_1) คือ ประสิทธิภาพด้านกระบวนการจัดการเรียนรู้ ได้มาจากคะแนนรวมจากการทดสอบด้านความรู้ความเข้าใจระหว่างเรียน เป็นแบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก ตามแผนแผนการจัดการเรียนรู้ จำนวน 5 แบบทดสอบ แบบทดสอบละ 10 ข้อ

80 หลัง (E_2) คือ เป็นประสิทธิภาพของผลลัพธ์ ได้มาจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนด้านความรู้ความเข้าใจ แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 30 ข้อ

“ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน” หมายถึง ผลจากการทดสอบการวัดความสามารถด้านความรู้ความเข้าใจ ของผู้เรียน หลังจากเรียนด้วยกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต ซึ่งได้มาจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ

“ผู้เรียน” หมายถึง นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศึกษา วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม .

“ความพึงพอใจ” หมายถึง เจตคติ ความชอบ ทักษะคดีด้านบวกของนักศึกษาที่มีต่อกระบวนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต โดยวัดจากแบบสอบถามความพึงพอใจ ใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ จำนวน 10 ข้อ

1.7 ประโยชน์ที่ได้รับ

1.6.1 นักศึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูอย่างมีประสิทธิภาพ เป็นแนวทางที่จะนำไปใช้เพื่อประกอบวิชาชีพครูได้

1.6.2 ผู้สอนได้ใช้เป็นแนวทางด้านการพัฒนาวัตกรรมการเรียนการสอนเพื่อนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่ผู้เรียน สามารถจัดการเรียนรู้อย่างเต็มประสิทธิภาพ

1.6.3 เป็นข้อเสนอด้านการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพครูของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บทที่ 2

การทบทวนวรรณกรรม

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง โดยนำเสนอตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปรับปรุง พ.ศ.2562
2. ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของแอร์บาร์ต
3. ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้
4. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
5. การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ
6. แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ
7. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
8. กรอบแนวคิด

2.1 หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปรับปรุง พ.ศ.2562

2.1.1 ปรัชญา

ครูดี ครูเก่ง ที่เรื่องปัญญา มีความเป็นเลิศด้านศิลปะ ตามเอกลักษณ์วิถีสว่างหน้าและภูมิปัญญาท้องถิ่น

2.1.2 ความสำคัญ

ความเป็นพลวัตของโลก และความก้าวหน้าของเทคโนโลยีดิจิทัล ส่งผลกระทบต่อการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ของมนุษย์ ตลอดจนพัฒนาการของวิทยาการใหม่ที่เป็นศาสตร์บูรณาการและข้ามวัฒนธรรม กระทรวงศึกษาธิการจึงได้กำหนดมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรี สาขาครุศาสตร์และสาขาศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) ให้สอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา แห่งชาติ พ.ศ. 2552 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการอุดมศึกษา ในการประชุมครั้งที่ 2/2562 วันที่ 13 กุมภาพันธ์ พ.ศ.2562 ได้ประกาศให้สถาบันอุดมศึกษาจัดทำหลักสูตรหรือปรับปรุงหลักสูตรระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์ (หลักสูตร 4 ปี) โดยต้องมุ่งให้เกิดมาตรฐานการเรียนรู้ของบัณฑิต มีการจัดการเรียนการสอนและองค์ประกอบอื่น ๆ ตามมาตรฐานคุณวุฒิระดับปริญญาตรีสาขาครุศาสตร์และศึกษาศาสตร์(หลักสูตร 4 ปี) พ.ศ.2562 เพื่อผลิตบัณฑิตครูให้มีคุณลักษณะ และค่านิยมร่วมที่

เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม ยึดมั่นในวิชาชีพครู เป็นผู้เรียนรู้และฉลาดรู้ มีความสามารถสูงในการจัดการเรียนรู้ สร้างสรรค์นวัตกรรม และมีจิตสำนึกเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก

ดังนั้นเพื่อให้สอดคล้องกับนโยบายดังกล่าว สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ เป็นสถาบันอุดมศึกษาที่ดำเนินการจัดการศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ประกอบกับที่อธิการบดีได้แถลงนโยบายต่อสภาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์เกี่ยวกับการพัฒนาระบบการจัดการศึกษาระดับปริญญาตรีให้เป็นไปตามเกณฑ์มาตรฐานของประเทศจึงได้ดำเนินการปรับปรุงหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (5 ปี) สาขาวิชานาฏศิลป์ไทยศึกษา มาเป็นหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) สาขาวิชานาฏศิลป์ศึกษาสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จัดการเรียนการสอนด้านนาฏศิลป์ ดุริยางคศิลป์ คีตศิลป์ และทัศนศิลป์ ตามเอกลักษณ์วิถืวังหน้า โดยการศึกษาด้านดนตรีนาฏศิลป์ ทัศนศิลป์ในยุคแรกที่เป็นการศึกษา ในระบบเริ่มจัดการเรียนการสอนที่พระราชวังบวรสถานมงคล หรือวังหน้า เนื้อหารูปแบบการจัดการเรียน การสอนด้านดนตรี นาฏศิลป์ยึดรูปแบบราชสำนักซึ่งถือว่าเป็นรูปแบบมาตรฐาน ส่วนด้านทัศนศิลป์ยึดรูปแบบของมหาวิทยาลัยศิลปากรซึ่งถือเป็นรูปแบบมาตรฐานเช่นกันปัจจุบันสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ยังคงยึดรูปแบบการเรียนการสอน การถ่ายทอดความรู้ด้านดนตรีนาฏศิลป์ ตามรูปแบบมาตรฐาน และเมื่อมีการขยายการศึกษาไปยังภูมิภาคได้นำรูปแบบจากส่วนกลางซึ่งเป็นรูปแบบมาตรฐานตามเอกลักษณ์วิถืวังหน้า ไปใช้ในการจัดการเรียนการสอนและได้เพิ่มการนำศิลปะพื้นบ้าน หรือศิลปะท้องถิ่นเข้ามาสู่ระบบของการศึกษา ทั้งนี้เป็นไปตามบริบทของที่ตั้งของแต่ละวิทยาลัย

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ มีพื้นที่รับผิดชอบตามพันธกิจของสถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ ในเขตภาคอีสานตอนบนครอบคลุมจังหวัดกาฬสินธุ์ สกลนคร เลย นครพนม ขอนแก่น อุดรธานี หนองคาย บึงกาฬ หนองบัวลำภู เป็นสถานศึกษาที่มุ่งผลิตครูที่มีคุณภาพ มีความสามารถในการจัดการเรียนสอน ครูเป็นอาชีพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เนื่องจากมีความมั่นคงในแนวทางการประกอบอาชีพ และครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการสร้างพลเมืองที่ดีให้แก่ประเทศชาติ ดังคำกล่าวที่ว่า "ครูคือพระเจ้าผู้สร้างโลก" (พุทธทาสภิกขุ, 2529) โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคมโลกยุค 4.0 ซึ่งเป็นยุคของการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์มาเป็นหลักในวิถีชีวิตของมนุษย์ สังคมเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างก้าวหน้าและกว้างไกล ผลกระทบจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสังคมใหม่ เป็นสังคมที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการ วิธีการทำงาน การให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา ด้านศิลปวัฒนธรรม รวมทั้งวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์ครูเป็นอาชีพที่พึงประสงค์ของผู้เรียน เนื่องจากมีความมั่นคงในแนวทางการประกอบอาชีพ และครูเป็นบุคคลที่มีความสำคัญในการสร้างพลเมืองที่ดี

ให้แก่ประเทศไทย โดยเฉพาะสังคมปัจจุบันมีการเปลี่ยนแปลงทางด้านเศรษฐกิจ การเมือง สังคมและวัฒนธรรม ประกอบกับการเปลี่ยนแปลงทางสังคม โลกาภิวัตน์ 4.0 ซึ่งเป็นยุคของการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย และนวัตกรรมเชิงสร้างสรรค์มาเป็นหลักในวิถีชีวิตของมนุษย์ สังคมเทคโนโลยีมีการพัฒนาไปอย่างก้าวหน้าและกว้างไกล ผลกระทบจากความก้าวหน้าของเทคโนโลยีและนวัตกรรมที่พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว ทำให้เกิดสิ่งแวดล้อมและสังคมใหม่ เป็นสังคมที่มีเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทในการดำเนินชีวิต ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในการบริหารจัดการ วิธีการทำงาน การให้บริการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งด้านการศึกษา รวมทั้งวิธีการเรียนรู้ของมนุษย์

สังคมไทยเป็นสังคมพหุวัฒนธรรมที่มีเป้าหมายของการหลอมรวมเป็นเอกภาพ ดังนั้นครูจึงเป็นผู้นำทางสังคม นอกจากจะมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในศาสตร์เฉพาะด้านและมีความรอบรู้ในศาสตร์ทั่วไปแล้ว ครูจะต้องมีคุณธรรม มีจิตวิญญาณของความเป็นครู ชำนาญทั้งศาสตร์และศิลป์ในด้านการสอน การถ่ายทอดวิชาความรู้ด้วยอุดมการณ์ที่มุ่งมั่นต่อการพัฒนาผู้เรียนให้เป็นพลเมืองที่ดีของสังคมไทยและ สังคมโลก ซึ่งการเป็นครูมืออาชีพนั้นสามารถพัฒนาได้จากการเข้ารับการศึกษาในหลักสูตร เพื่อสร้างความพร้อมทั้งองค์ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพครูและบุคลิกภาพของความเป็นครู โดยผ่านกระบวนการฝึกฝนและบ่มเพาะที่ยาวนานจนสามารถปฏิบัติการสอนและพัฒนาผู้เรียนได้ดีครบทุกด้าน คือ ร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา จนสำเร็จการศึกษาตามหลักสูตรเพื่อเป็นหลักประกันคุณภาพทางการศึกษาพร้อมที่จะออกไปรับใช้สังคมได้

จากความสำคัญดังกล่าว จะเห็นได้ว่าหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต เปรียบเสมือนเข็มทิศที่ใช้ในการจัดการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุผลตามจุดหมายของหลักสูตรที่ต้องการพัฒนาบุคคล ความรู้ความสามารถ เพื่อนำไปพัฒนาตน พัฒนางาน และพัฒนาชาติ อีกทั้งสามารถใช้เป็นเครื่องมือในการกำหนดแนวทางในการประกอบอาชีพตามสาขาที่ตนเองมีความถนัดและเชี่ยวชาญ เพื่อแก้ปัญหาตนให้เป็นประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติ โดยเฉพาะด้านศิลปวัฒนธรรมต่อไป

2.1.3 วัตถุประสงค์ของหลักสูตร

เพื่อผลิตบัณฑิตครูที่มีสมรรถนะและคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ดังต่อไปนี้

2.1.3.1 มีความรู้ ทักษะ และเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ สามารถคิดวิเคราะห์ และสร้างสรรค์งานศิลป์

2.1.3.2 เป็นครูนาฏศิลป์ ที่สามารถถ่ายทอดและประยุกต์ความรู้ มีความเป็นเลิศในศาสตร์ด้านนาฏศิลป์

2.1.3.3 สร้างสรรค์นวัตกรรม และหรืองานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และบูรณาการความรู้ในศาสตร์ที่เกี่ยวข้อง

2.1.3.4 พัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมและมีความพร้อมในการร่วมมือทางวิชาการกับองค์กรทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

2.1.3.5 มีความสามารถในการสื่อสาร การคิดแก้ปัญหา และใช้เทคโนโลยีได้อย่างมีประสิทธิภาพ

2.1.3.6 มีจิตสำนึกในความเป็นพลเมืองไทยและพลเมืองโลก ยึดมั่นในคุณธรรม จริยธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู

จากหลักสูตรหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ซึ่งเป็นหลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562 จะเห็นได้ว่า ในหลักสูตรมุ่งเน้นให้ผู้สำเร็จการศึกษาเป็นบัณฑิตที่มีคุณภาพ มีศักดิ์ศรีความเป็นครูตามมาตรฐานวิชาชีพ มีความรู้ความสามารถสร้างองค์ความรู้ด้านศิลปะนาฏศิลป์ และดนตรี เพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนซึ่งเป็นกำลังสำคัญของชาติ ในการสืบทอดศิลปะมรดกของชาติ และการพัฒนาภูมิปัญญาไทยไปสู่ความเป็นสากล (วิทยาลัยนาฏศิลปปะกาฬสินธุ์, 2562, น. 7-9)

รายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teachers) รหัส 300-21001 เป็นวิชาในหมวดวิชาเฉพาะด้านกลุ่มวิชาชีพครู เนื้อหาสาระว่าด้วยเรื่องพัฒนาการของวิชาชีพครู หลักปรัชญาและปรัชญาการศึกษา การเปลี่ยนแปลงบริบทของโลก สังคม และแนวคิดของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เกณฑ์มาตรฐานวิชาชีพครู สมรรถนะที่สำคัญของครู คุณลักษณะของครูที่พึงประสงค์ จิตสำนึกและคุณธรรมจริยธรรมวิชาชีพครู จรรยาบรรณวิชาชีพครู ค่านิยม อุดมการณ์และจิตวิญญาณของความเป็นครู กฏระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู การเป็นผู้นำทางการศึกษา การสร้างชุมชนการเรียนรู้เชิงวิชาชีพ การเสริมสร้างกระบวนการคิดด้วยจิตสำนึกทางจริยธรรม บทบาทและหน้าที่ของครูในฐานะผู้เรียนรู้และผู้ส่งเสริมการเรียนรู้ บทบาทของครู ในฐานะ ผู้ขับเคลื่อนการศึกษาเพื่อพัฒนาชุมชนและสังคมศึกษา สังเกตบทบาทหน้าที่ของครูในสถานศึกษา เพื่อสร้างแรงบันดาลใจและทัศนคติต่อวิชาชีพครู (วิทยาลัยนาฏศิลปปะกาฬสินธุ์, 2562, น. 42)

จากการศึกษาหลักสูตร ทำให้ทราบถึงที่มา และความสำคัญของหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปรับปรุง พ.ศ.2562 วิทยาลัยนาฏศิลปปะกาฬสินธุ์ ที่มุ่งเน้นให้บัณฑิตที่จะสำเร็จการศึกษา ความรู้ ทักษะ และเชี่ยวชาญด้านนาฏศิลป์ มีองค์ความรู้เพียงพอที่จะสามารถประกอบวิชาชีพครู ตลอดจนการถ่ายทอดองค์ความรู้ สร้างนวัตกรรม สร้างงานวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนการสอน และการพัฒนาตนเองให้เท่าทันกับการเปลี่ยนแปลงของสังคม เพื่อให้สอดคล้องกับปรัชญาของหลักสูตรที่ว่า ครูดี ครูเก่ง ที่เรื่องปัญญา ความเป็นเลิศด้านศิลปะ ตามเอกลักษณ์วิถืวงหน้าและภูมิปัญญาท้องถิ่น

อีกประการหนึ่งที่สำคัญคือรายวิชาการรายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teachers) รหัส 300-21001 เป็นอีกหนึ่งรายวิชาที่เสริมสร้างสมรรถนะวิชาชีพความเป็นครู ผู้วิจัยได้ศึกษาคำอธิบายรายวิชา แล้วมาวิเคราะห์ถึงประเด็นปัญหาที่สำคัญของการวิจัยครั้งนี้ เพื่อออกแบบการสร้างเครื่องมือในการวิจัย ไม่ว่าจะเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ และการวัด และประเมินผลให้สอดคล้องกับจุดหมายของรายวิชา เป็นไปตามบรรลุตตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร

2.2 ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ที่เกี่ยวข้องกับแนวคิดของแฮร์บาร์ต

ประสาธ อิศรปริดา (2546, น. 310) ได้ศึกษาแนวคิดทฤษฎีของมาสโลว์ (Maslow's The Human Need Theory) ไว้ว่า ทุกคนมีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อได้รับความต้องการอย่างหนึ่งจะต้องการอีกอย่างหนึ่ง ซึ่งลักษณะความต้องการ 5 ระดับ ได้แก่ ความต้องการทางสรีระ (Basic Physiological Needs) เป็นขั้นความต้องการพื้นฐานของมนุษย์ ได้แก่ ความต้องการด้านอาหาร อากาศ น้ำ อุณหภูมิ การหลับนอน การขับถ่าย ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยารักษาโรค การพักผ่อน ความต้องการทางเพศ เป็นต้น

1. ความต้องการความปลอดภัยและมั่นคง (Safety and Security Needs) เป็นความต้องการให้ตัวเองปลอดภัยจากอันตรายทุกด้าน ความต้องการความมั่นคงในการทำงาน ตลอดจนความมั่นคงทางฐานะเศรษฐกิจ

2. ความต้องการทางด้านสังคม (Social or Belongingness Need) เป็นความต้องการความรัก อยากให้เป็นที่รัก ยอมรับจากกลุ่ม ต้องการความรักและมีส่วนร่วมในกลุ่ม ให้กลุ่มยอมรับตน เช่น กลุ่มครอบครัว กลุ่มสังคม

3. ความต้องการที่จะได้รับการยกย่องจากผู้อื่น (Self Esteem Needs) เป็นความต้องการที่จะให้ผู้อื่นยกย่องตน เป็นความปรารถนาของบุคคลที่จะทำให้เกิดพฤติกรรมต่าง ๆ ความต้องการจะบรรลุถึงความต้องการของตนเองอย่างแท้จริง (Actualization) เป็น

4. ความต้องการสูงสุดของมนุษย์ เช่น ความต้องการอยากเป็นหัวหน้าสูงสุด ของหน่วยงาน ความต้องการอยากเด่นอยากดังในทางหนึ่ง

จากแนวคิดของ Maslow แสดงให้เห็นว่ามนุษย์ส่วนใหญ่ไม่สามารถบรรลุความต้องการในระดับการรู้จักตนเองได้ ทำให้มนุษย์มีความต้องการในระดับสูงมากขึ้น เพราะความต้องการในระดับสูงเป็นแรงผลักดันให้มนุษย์ต้องการอยู่รวมกันเป็นกลุ่ม และการสื่อสารซึ่งกัน และกัน เพื่อหวังผลในส่วนหนึ่งที่ก่อให้เกิดการเปลี่ยนความคิดอย่างกว้างขวาง เกิดการร่วมมือ กัน นำไปสู่การปฏิบัติเรื่องใดเรื่องหนึ่ง เป็นการสนองความต้องการต่าง ๆ ของมนุษย์นั่นเอง เมื่อมนุษย์ทุกคนมีความต้องการ และความต้องการนั้นได้รับการบริการหรือตอบสนองแล้ว ย่อมทำให้เกิดความพึงพอใจ

ทฤษฎีของกลุ่มที่เน้นการรับรู้และการเชื่อมโยงความคิด (Apperception หรือ Herbartianism) นักคิดคนสำคัญในกลุ่มนี้คือ (John Locke), (Wilhelm Wundt), (Titchener) และ (Herbart) ซึ่งมีความเชื่อดังนี้ (Miller, 2003, p. 110 - 120)

1. มนุษย์เกิดมาไม่มีทั้งความดีความเลวในตัวเอง การเรียนรู้เกิดได้จากแรงกระตุ้นภายนอก หรือสิ่งแวดล้อม (Neutral - active)

2. จอห์น ล็อค เชื่อว่าคนเราเกิดมาพร้อมกับจิตหรือสมองที่ว่างเปล่า (Tabula Rasa) การเรียนรู้เกิดจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ผ่านประสาทสัมผัสทั้ง 5 การส่งเสริมให้บุคคลมีประสบการณ์มาก ๆ ในหลาย ๆ ทางจึงเป็นการช่วยให้บุคคลเกิด การเรียนรู้

3. วุนด์ เชื่อว่าจิตมีองค์ประกอบ 2 ส่วน คือ การสัมผัสทั้ง 5 (Sensation) และการ รู้สึก (Feeling) คือการตีความหรือแปลความหมายจากการสัมผัส

4. ทิชเชเนอร์ มีความเห็นเช่นเดียวกับวุนด์ แต่ได้เพิ่มส่วนประกอบของจิตอีก 1 ส่วน ได้แก่ จินตนาการ (Imagination) คือการคิดวิเคราะห์

5. แอร์บาร์ต เชื่อว่าการเรียนรู้มี 3 ระดับ คือ ขั้นการเรียนรู้โดยประสาทสัมผัส (Sense Activity) ขั้นการจำความคิดเดิม (Memory Characterized) และขั้นการเกิดความคิดรวบยอดและความเข้าใจ (Conceptual Thinking or Understanding) การเรียนรู้เกิดขึ้นจากการที่บุคคลได้รับประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 และสั่งสมประสบการณ์หรือความรู้เหล่านี้ไว้การเรียนรู้จะขยายกรอบออกไปเรื่อย ๆ เมื่อบุคคลได้รับประสบการณ์หรือความรู้ใหม่เพิ่มขึ้น โดยผ่านทางกระบวนการเชื่อมโยงและการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ใหม่กับ ความรู้เดิมเข้าด้วยกัน (Apperception) และแอร์บาร์ต ยังเชื่ออีกว่า การสอนควรเริ่มจากการทบทวนความรู้เดิมของผู้เรียนเสียก่อนแล้วจึงเสนอความรู้ใหม่ ต่อไปควรจะช่วยให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ ใหม่ จนได้ข้อสรุปที่ต้องการแล้วจึงให้ผู้เรียนนำข้อสรุปที่ได้ไปประยุกต์ใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์ใหม่ ๆ เขาเชื่อว่า กระบวนการศึกษาค้นคว้าจะให้ฐานทางปัญญาที่จะนำไปสู่จิตสำนึกของ ความรับผิดชอบต่อสังคม

ทิสนา แคมมณี (2546, น. 48-50) ได้กล่าวถึง หลักการจัดการสอน ตามวิธีการสอนของแอร์บาร์ต ไว้ดังนี้

1. การจัดให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ผ่านทางประสาทสัมผัสทั้ง 5 เป็นสิ่งจำเป็นอย่างมากต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน

2. การช่วยให้ผู้เรียนสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดความเข้าใจได้ดี

3. การสอนโดยดำเนินการตาม 5 ขั้นตอนของแอร์บาร์ต จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีและรวดเร็ว ขั้นตอนดังกล่าว คือ

3.1 ขั้นเตรียมการ หรือขั้นนำ (Preparation) ได้แก่ การสร้างความสนใจของผู้เรียน และการทบทวนความรู้เดิม

3.2 ขั้นเสนอ (Presentation) ได้แก่ การเสนอความรู้ใหม่

3.3 ขั้นการสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ (Comparison and Abstraction) ได้แก่ การขยายความรู้เดิมให้กว้างออกไป โดยสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ด้วยวิธีการต่าง ๆ เช่น การเปรียบเทียบ การผสมผสาน ฯลฯ ทำให้ได้ข้อเท็จจริงใหม่ที่สัมพันธ์กับประสบการณ์เดิม

3.4 ขั้นสรุป (Generalization) ได้แก่ การสรุปการเรียนรู้เป็นหลักการ หรือกฎต่าง ๆ ที่จะสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับปัญหาหรือสถานการณ์อื่น ๆ ต่อไป

3.5 ขั้นประยุกต์ใช้ (Application) ได้แก่ การให้ผู้เรียนนำข้อสรุป หรือการเรียนรู้ที่ได้ไปใช้ในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ใหม่ ๆ ที่ไม่เหมือนเดิม

ภูษิต บุญทองเถิง (2559, น. 5) ได้กล่าวถึงรูปแบบการสอนของ Herbart ในข้อห้ว วิชาวิทยาศาสตร์การสอนในช่วงคริสต์ศตวรรษที่ 20 ไว้ว่า นับตั้งแต่สมัยของ ในช่วงปลาย คริสต์ศตวรรษที่ 20 เป็นต้นมา การสอนเริ่มมีลักษณะเป็นระบบระเบียบ มีขั้นตอนที่ชัดเจน การสอน 5 ขั้นของ Herbart ซึ่งประกอบด้วย

1. ขั้นนำ
2. ขั้นเสนอความรู้ใหม่
3. ขั้นสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
4. ขั้นสรุป
5. ขั้นประยุกต์ใช้

จากการศึกษาทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ตามรูปแบบการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สรุปได้ว่า รูปแบบการจัดการเรียนรู้ตามทฤษฎีของแฮร์บาร์ต มีหลักคิดพื้นฐานอยู่บนหลักทางวิชาการ โดยแฮร์ บาร์ตเชื่อว่า การจัดการเรียนการสอนควรให้ผู้เรียน ได้เริ่มจากการทบทวนความรู้เดิมก่อน แล้วจึง นำเสนอองค์ความรู้ใหม่ จากนั้นจึงสร้างความสัมพันธ์ระหว่างความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ แล้วจึงสรุปผล การเรียนรู้ และนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปประยุกต์ใช้กับสถานการณ์ต่าง ๆ ซึ่งรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ตามทฤษฎีของแฮร์บาร์ต ประกอบด้วย 5 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นนำ
2. ขั้นเสนอความรู้ใหม่
3. ขั้นสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่
4. ขั้นสรุป
5. ขั้นประยุกต์ใช้

2.3 ความรู้เกี่ยวกับแผนการจัดการเรียนรู้

ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 73) ได้ให้ความหมายของแผนการจัดการเรียนรู้ คือ ผลของการเตรียมการวางแผนจัดการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยนำสาระและมาตรฐานการเรียนรู้ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังรายปี หรือรายภาคมาสร้างหน่วยการเรียนรู้ คำอธิบายรายวิชาและกระบวนการเรียนรู้ โดยเขียนเป็นแผนการจัดการเรียนรู้ให้เป็นไปตามศักยภาพของผู้เรียน

กรมวิชาการ. (2545, น. 3) แผนการสอน คือ การนำวิชาหรือกลุ่มประสบการณ์ที่ต้องทำการสอน ตลอดภาคเรียนมาสร้างเป็นแผนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การใช้สื่อ อุปกรณ์การสอน การวัดและการประเมินผล สำหรับเนื้อหาสาระและจุดประสงค์การเรียนการสอนย่อย ๆ ให้สอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือจุดเน้นของหลักสูตร สภาพผู้เรียน ความพร้อมของโรงเรียนในด้านวัสดุ อุปกรณ์ และตรงกับชีวิตจริงในท้องถิ่น ซึ่งถ้ากล่าวอีกนัยหนึ่ง แผนการสอน คือการเตรียมการสอน เป็นลายลักษณ์อักษรไว้ล่วงหน้า หรือ การบันทึกการสอนตามปกตินั่นเอง

วัฒนา ระวังทุกข์ (2543, น. 1) ได้ให้ความหมายไว้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่จัดทำเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ในการปฏิบัติการสอนในรายวิชาใดวิชาหนึ่ง เป็นการเตรียมการสอนอย่างมีระบบและเป็นเครื่องมือที่ช่วยให้ครูพัฒนาการจัดการเรียนการสอนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้และจุดมุ่งหมายของหลักสูตร

รุจิรุ ภู่อาระ (2545, น. 69) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนการหรือโครงการที่ครูผู้สอนได้เตรียมการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าเป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อใช้ปฏิบัติการเรียนรู้ในรายวิชาใดวิชาหนึ่งอย่างเป็นระบบระเบียบ โดยใช้เครื่องมือสำหรับการจัดการเรียนรู้ และนำผู้เรียนไปสู่จุดประสงค์การเรียนรู้ และจุดมุ่งหมายของหลักสูตรอย่างมีประสิทธิภาพ

สุชาติ วงศ์สุวรรณ (2537, น. 10) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การวางแผนการจัดการเรียนรู้ ของครูว่าจะสอนอะไร สอนอย่างไร เพื่อให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์การเรียนรู้ที่กำหนดไว้

ทวีศักดิ์ ไชยมาโย (2537, น. 13) กล่าวว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง แผนงานหรือโครงการสอนที่ครูจัดทำไว้เป็นลายลักษณ์อักษร โดยการเตรียมล่วงหน้าอย่างมีระบบเพื่อนำไปใช้ประกอบการเรียนการสอนในวิชาใดวิชาหนึ่งแผนการจัดการเรียนรู้เป็นเครื่องมืออันสำคัญที่จะช่วยให้ผู้เรียนไปสู่จุดมุ่งหมายปลายทางที่หลักสูตรกำหนดได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากข้างต้นสรุปได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ หมายถึง การประมวลองค์ความรู้ที่คาดหวังให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน มาออกแบบวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้าอย่างเป็นระบบ โดยคำนึงถึง

มาตรฐานการเรียนรู้ จุดประสงค์การเรียนรู้ เนื้อหาสาระรายวิชา ตลอดจนการวัดและประเมินผล เพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนด

ลักษณะของแผนการจัดการเรียนรู้ที่ดี

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 5) ได้กล่าวถึงลักษณะที่ดีของแผนต้องมีขั้นตอน ดังนี้

1. เนื้อหาต้องเขียนเป็นรายคาบ หรือรายชั่วโมงตารางสอน โดยเขียนให้สอดคล้องกับชื่อเรื่องให้อยู่ในโครงการสอน และเขียนเฉพาะเนื้อหาสาระสำคัญพอสังเขป (ไม่ควรบันทึกแผนการสอนอย่างละเอียดมาก ๆ เพราะจะทำให้เกิดความเบื่อหน่าย)

2. ความคิดรวบยอด (Concept) หรือหลักการสำคัญ ต้องเขียนให้ตรงกับเนื้อหาที่จะสอนส่วนนี้ถือว่าเป็นหัวใจของเรื่องครูต้องทำความเข้าใจในเนื้อหาที่จะสอนจนสามารถเขียนความคิดรวบยอดได้อย่างมีคุณภาพ

3. จุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ต้องเขียนให้สอดคล้อง กลมกลืนกับความคิดรวบยอด มิใช่เขียนตามอำเภอใจไม่ใช่เขียนสอดคล้องเฉพาะเนื้อหาที่จะสอนเท่านั้นเพราะจะได้เฉพาะพฤติกรรมที่เกี่ยวกับความรู้ความจำ สมองหรือการพัฒนาของนักเรียนจะไม่ได้รับการพัฒนาเท่าที่ควร

4. กิจกรรมการเรียนการสอน โดยยึดเทคนิคการสอนต่าง ๆ ที่จะช่วยให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้

5. สื่อที่ใช้ควรเลือกให้สอดคล้องกับเนื้อหา สื่อดังกล่าวต้องช่วยให้นักเรียนเกิดความเข้าใจในหลักการได้ง่าย

6. วัดผลโดยคำนึงถึงเนื้อหา ความคิดรวบยอด จุดประสงค์เชิงพฤติกรรมและช่วงที่ทำการวัด (ก่อนเรียน ระหว่างเรียน หลังเรียน) เพื่อตรวจสอบว่าการสอนของครูบรรลุจุดมุ่งหมายที่ตั้งไว้หรือไม่

วัฒนาพร ระงับทุกข์ (2542, น. 135) กล่าวว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้จะก่อให้เกิดประโยชน์ดังนี้

1. ก่อให้เกิดการวางแผนและการเตรียมการล่วงหน้า เป็นการนำเทคนิควิธีการสอนสื่อเทคโนโลยีและจิตวิทยาการเรียนการสอนมาผสมผสานประยุกต์ให้เหมาะสมกับสภาพแวดล้อมด้านต่าง ๆ

2. ส่งเสริมให้ครูผู้สอนค้นคว้าหาความรู้เกี่ยวกับหลักสูตร เทคนิคการเรียนการสอน การเลือกใช้สื่อ การวัดผลและประเมินผล ตลอดจนประเด็นต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องจำเป็น

3. เป็นคู่มือการสอนสำหรับตัวครูผู้สอนและครูที่สอนแทนนำไปใช้ปฏิบัติการสอนอย่างมั่นใจ

4. เป็นหลักฐานแสดงข้อมูลด้านการเรียนการสอน การวัดและประเมินผลที่จะเป็นประโยชน์ต่อการจัดการเรียนการสอนต่อไป

5. เป็นหลักฐานแสดงความเชี่ยวชาญของครูผู้สอน ซึ่งสามารถนำไปเสนอเป็นผลงานวิชาการได้

สุพิน บุญช่วงศ์ (2538, น. 123) กล่าวถึง ประโยชน์ของแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ดังนี้

1. ช่วยให้ครูสามารถดำเนินงานในการเรียนการสอนได้ตรงหลักสูตร
2. ช่วยให้ครูสามารถดำเนินการสอนได้ผลดี มีประสิทธิภาพสูงและมีความชำนาญในการสอน
3. ช่วยให้ครูมีเวลามากพอในการจัดหา และจัดสื่อการเรียนการสอนไว้ให้พร้อมสำหรับนักเรียน

4. ช่วยให้ครูสามารถปรับปรุงเปลี่ยนแปลงกิจกรรมให้เหมาะสมกับนักเรียนได้

จากข้างต้นได้ว่า แผนการจัดการเรียนรู้ที่ดีจะช่วยส่งเสริมการจัดการเรียนรู้แก่ครูผู้สอน ดังนี้

1. ทำให้ผู้สอนสามารถกำหนดเนื้อหาสาระในรายวิชาให้เหมาะสมกับเวลาตามโครงสร้างรายวิชา
2. ช่วยให้การดำเนินงานการจัดการเรียนการสอนเป็นไปอย่างมีแบบแผน และมีระบบ
3. ทำให้ผู้สอนสามารถจัดสรรช่วงเวลาในการออกแบบกิจกรรมการเรียนการสอน และเลือกใช้สื่อการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม
4. ทำให้สามารถออกแบบเครื่องมือการวัดและประเมินผลได้อย่างมีประสิทธิภาพ
5. ช่วยให้สามารถปรับปรุงแก้ไขกิจกรรมต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับผู้เรียนในครั้งถัดไป
6. ทำให้มีหลักฐานชัดเจนในการจัดการเรียนการสอน

องค์ประกอบของแผนการเรียนรู้

กระทรวงศึกษาธิการ (2545, น. 77-82) ได้เสนอรูปแบบในการเขียนแผนการสอนไว้ 10 ขั้นตอน ดังนี้

1. กำหนดหมวดหมู่เนื้อหาและประสบการณ์ อาจกำหนดเป็นหมวดวิชาหรือบูรณาการสหวิทยาการตามความเหมาะสม
2. กำหนดหน่วยการสอน โดยแบ่งเนื้อหาออกเป็นหน่วยการสอนประมาณเนื้อหาที่จะทำ ให้ครูสามารถถ่ายทอดความรู้แก่นักเรียนได้ในหนึ่งสัปดาห์หรือสอนได้หน่วยละครั้ง
3. กำหนดหัวเรื่อง ผู้สอนจะต้องถามตัวเองว่า ในการสอนแต่ละหน่วยควรให้ประสบการณ์อะไรแก่นักเรียน แล้วกำหนดหัวข้อเรื่องออกมาเป็นหน่วยสอนย่อย
4. กำหนดหลักการและความคิดรวบยอด หลักการและความคิดรวบยอดที่กำหนดขึ้น จะต้องสอดคล้องกับหน่วยและหัวข้อเรื่อง โดยสรุปรวบรวมแนวคิด สาระ และหลักการที่สำคัญไว้ เพื่อเป็นแนวทางในการจัดเนื้อหาการสอนให้สอดคล้องกัน

5. กำหนดจุดประสงค์ให้สอดคล้องกับหัวเรื่อง โดยเขียนเป็นจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมที่
ต้องมีเกณฑ์การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไว้ทุกครั้ง

6. กำหนดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม ซึ่งจะเป็นแนว
ทางเลือกและการเขียนแผนการสอน

7. กำหนดแบบประเมินผล ต้องประเมินให้ตรงกับจุดประสงค์เชิงพฤติกรรมโดยใช้
แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ เพื่อให้ผู้สอนทราบว่า หลังจากการเรียนรู้จากแผนการจัดการเรียนรู้ 1 แผน
แล้วผู้เรียนได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้ตามจุดประสงค์ที่ตั้งไว้หรือไม่

8. เลือกและเขียนแผนการเรียนรู้ วิธีการ และอุปกรณ์ที่ครูใช้เป็นสื่อการสอนทั้งสิ้น
เมื่อเขียนแผนการจัดการเรียนรู้แต่ละหัวข้อเรื่องแล้ว จัดไว้เป็นรูปเล่มเพื่อหาประสิทธิภาพตามเกณฑ์
ที่ตั้งไว้

9. การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้เพื่อเป็นการประกันว่าแผนการจัดการ
เรียนรู้ที่สร้างขึ้นนั้น มีประสิทธิภาพในการสอน ผู้สร้างจำเป็นต้องกำหนดเกณฑ์ขึ้น โดยคำนึงถึง
หลักการที่ว่า การเรียนรู้เป็นกระบวนการ เพื่อให้เกิดการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้เรียนบรรลุผล

10. การใช้แผนการจัดการเรียนรู้เป็นขั้นการนำเอาแผนการสอนไปใช้ ซึ่งจะต้องมีการ
ตรวจสอบปรับปรุงให้ดีขึ้นอยู่ตลอดเวลา ในการเขียนแผนการจัดการเรียนรู้ ข้อควรคำนึงถึงคือ

10.1 ต้องคำนึงถึงความมุ่งหมายของแต่ละหน่วยและใช้จุดมุ่งหมายเป็นแนวทางใน
การดำเนินการสอน

10.2 ต้องคำนึงถึงจิตวิทยาพัฒนาการและจิตวิทยาการเรียนรู้ของเด็ก เพื่อช่วยให้การ
สอนเป็นไปตามความต้องการของความสนใจของผู้เรียน

10.3 ต้องคำนึงถึงวิธีที่จะเอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในทุกด้าน คือ ด้านความรู้
ความเข้าใจของนักเรียน เจตคติที่ดีและทักษะที่เป็นประโยชน์ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

10.4 ต้องคำนึงถึงการให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการจัดกิจกรรมการเรียนรู้

10.5 ต้องคำนึงถึงแหล่งวิทยาการที่จะนำไปใช้เพื่อให้เกิดความสะดวกใน
การจัด การสื่อ วัสดุอุปกรณ์ และวิทยาการอันเป็นประโยชน์ต่อการเรียนการสอน

สำลี รักสุทธี และคณะ. (2544, น. 136-137) ได้กำหนดรูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้
(Lesson Plan) ประกอบด้วย 9 หัวข้อ โดยการบูรณาการของหน่วยศึกษานิเทศก์ ดังนี้

1. สารสำคัญ (Concept) เป็นความคิดรวบยอดหรือหลักการของเรื่องหนึ่งที่ต้องการให้
เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนตามแผนการสอนแล้ว

2. จุดประสงค์การเรียนรู้ (Learning Objective) เป็นการกำหนดจุดประสงค์ที่ต้องการ
ให้เกิดกับนักเรียน เมื่อเรียนจบตามแผนการสอนแล้ว

3. เนื้อหา (Content) เป็นเนื้อหาที่จัดกิจกรรมและต้องการให้นักเรียนเกิดการเรียนรู้
  4. กิจกรรมการเรียนการสอน (Instructional Activities) เป็นการสอนขั้นตอนหรือกระบวนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งนำไปสู่จุดประสงค์ที่กำหนด
  5. สื่อและอุปกรณ์ (Instructional Media) เป็นสื่อ และอุปกรณ์ที่ใช้ในกิจกรรมการเรียนการสอน ที่กำหนดไว้ในแผนการสอน
  6. การวัดผลและประเมินผล (Measurement and Evaluation) เป็นการกำหนดขั้นตอนหรือวิธีการวัดและประเมินผล ว่านักเรียนบรรลุจุดประสงค์ตามที่ระบุไว้ในกิจกรรมการเรียนการสอน แยกเป็นก่อนสอน ระหว่างสอน และหลังสอน
  7. กิจกรรมเสนอแนะ เป็นกิจกรรมที่บันทึกการตรวจแผนการสอน
  8. ข้อเสนอแนะของผู้บังคับบัญชา เป็นการบันทึกการตรวจแผนการสอนเพื่อเสนอแนะ หลังจากได้ตรวจสอบความถูกต้อง การกำหนดรายละเอียดในหัวข้อต่าง ๆ ในแผนการสอน
  9. บันทึกการสอน เป็นการบันทึกของผู้สอน หลังจากนำแผนการสอนไปใช้แล้วเพื่อเป็นการปรับปรุงและใช้ในคราวต่อไป มี 3 หัวข้อ คือ
    - 9.1 ผลการเรียนรู้ เป็นการบันทึกผลการเรียนด้านสุขภาพและปริมาณทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพุทธิพิสัย จิตพิสัย และทักษะพิสัย ซึ่งกำหนดในชั้นกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมิน
    - 9.2 ปัญหาและอุปสรรค เป็นการบันทึก ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขณะสอน ก่อนสอน และหลังทำการสอน
    - 9.3 ข้อเสนอแนะ / แนวทางแก้ไข เป็นการบันทึกข้อเสนอแนะเพื่อแก้ไขปรับปรุงการเรียนการสอน ให้เกิดการเรียนรู้ บรรลุจุดประสงค์ของบทเรียนที่หลักสูตรกำหนด
- จากข้างต้นสรุปได้ว่า รูปแบบของแผนการจัดการเรียนรู้ ประกอบด้วย
1. มาตรฐานการเรียนรู้ คือ สิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียนตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตร
  2. สาระสำคัญ คือ การเสนอความคิดรวบยอดของเนื้อหาสาระที่จะสอนในแต่ละรายวิชา
  3. สาระการเรียนรู้ คือ สาระสำคัญที่จะใช้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนในแต่ละหน่วยการเรียนรู้
  4. จุดประสงค์การเรียนรู้ คือ สิ่งที่คาดหวังให้เกิดกับผู้เรียน หลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการจัดการเรียนรู้
  5. กิจกรรมการเรียนรู้ คือ ลำดับขั้นของการนำเสนอเนื้อหาสาระตามรูปแบบ และวิธีการสอนแต่ละขั้น อย่างมีระบบ
  6. สื่อ อุปกรณ์ แหล่งเรียนรู้ คือ ตัวกลางในการสื่อสารระหว่างผู้สอน และผู้เรียนในการจัดการเรียนรู้ ส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ
  7. การวัดและประเมินผล คือ การกำหนดวิธีการวัดและประเมินผล ได้แก่

7.1 วิธีการวัด ในแต่ละหน่วยการเรียนรู้จะวัดผลและประเมินผลด้วยวิธีใด

7.1 เครื่องมือที่ใช้ในการวัด จะใช้เครื่องมือชนิดใดในการวัดเพื่อให้เกิดความเหมาะสม

7.3 เกณฑ์การประเมิน กำหนดหาเป้าหมาย ผ่าน/ไม่ผ่าน หรือกำหนดเป็นร้อยละ

8. การบันทึกผลหลังการจัดกิจกรรม คือการบันทึกผลย้อนหลังหลังจากที่กิจกรรมดำเนินการเสร็จสิ้น ทางด้านผลการสอน ปัญหา/อุปสรรค และแนวทางการแก้ไข เพื่อใช้ปรับปรุงรูปแบบการจัดกิจกรรมครั้งต่อไป

การหาประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้

ประสิทธิภาพ การกำหนดประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ สามารถทำได้โดยการประเมินผลของ พฤติกรรมของผู้เรียน 2 ประเด็น คือ (เชิญ สามารถ. 2544, น. 40-41)

1. ประเมินพฤติกรรมต่อเนื่อง คือประเมินผลต่อเนื่องซึ่งประกอบด้วย พฤติกรรมย่อยหลาย ๆ พฤติกรรม เรียกว่า “กระบวนการ” ของนักเรียนที่สังเกตจากการประกอบ กิจกรรมกลุ่ม รายงานกลุ่ม) และรายงานบุคคล ได้แก่งานที่ได้รับมอบหมายและกิจกรรมอื่นใดที่ผู้สอนกำหนดไว้

2. ประเมินพฤติกรรมขั้นสุดท้าย คือ ประเมินผลลัพธ์ของนักเรียน โดยพิจารณา จากผลสอบหลังเรียน หรือการสอบวัดผลสัมฤทธิ์รวม สูตรที่ใช้ในการหาประสิทธิภาพของการจัด กิจกรรมการเรียนการสอน คือสูตร ดังต่อไปนี้

$$E_1 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{A} \times 100$$

เมื่อ E_1 แทน ประสิทธิภาพของกระบวนการ

$\sum X$ แทน คะแนนรวมของแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อยทุกชุดรวมกัน

A แทน คะแนนเต็มของแบบฝึกหัดทุกชุดรวมกัน N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

$$E_2 = \frac{\frac{\sum X}{N}}{B} \times 100$$

เมื่อ E_2 แทน ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

$\sum Y$ แทน คะแนนรวมของแบบทดสอบหลังเรียน

B แทน คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียน

N แทน จำนวนผู้เรียนทั้งหมด

ประสิทธิภาพของแผนการเรียนรู้จะกำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า นักเรียนจะเปลี่ยนพฤติกรรมที่น่าพอใจ โดยคิดเป็นร้อยละของผลเฉลี่ยของคะแนนการทำงานและประกอบ

กิจกรรมของนักเรียนทั้งหมดต่อเปอร์เซ็นต์ของผลการสอบหลังเรียนทั้งหมด ซึ่งนั่นก็คือ E_1/E_2 หรือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

ตัวอย่าง 80/80 หมายความว่า เมื่อเรียนจากแผนการสอนแล้ว นักเรียนจะสามารถทำแบบฝึกหัดหรืองานได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80 และทำการทดสอบหลังเรียนได้ผลเฉลี่ยร้อยละ 80

ชัยยงค์ พรหมวงศ์ (2537, น. 494-498) ได้เสนอความหมายเกณฑ์การหา ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ไว้ว่า เกณฑ์การหาประสิทธิภาพ หมายถึงระดับ ประสิทธิภาพของแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ที่จะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ เป็นระดับของ ผู้จัดทำแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ จะพึงพอใจว่า หากแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ มีประสิทธิภาพถึงระดับนั้นแล้ว แผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้นั้นจะมีคุณค่าที่จะนำไปสอน นักเรียนเกณฑ์การหาประสิทธิภาพ กำหนดเป็นเกณฑ์ที่ผู้สอนคาดหวังว่า ผู้เรียนจะเปลี่ยน พฤติกรรมของเรียนทั้งหมด ต่อ เปอร์เซ็นต์ของผลการทดสอบหลังเรียนของผู้เรียนทั้งหมดนั้นคือ คือ E_1/E_2 ประสิทธิภาพของกระบวนการ / ประสิทธิภาพของผลลัพธ์

E_1 คือ ประสิทธิภาพของกระบวนการ (กระบวนการในที่นี้ คือกระบวนการ การจัดการเรียนการสอนระหว่างเรียนทั้งหมด โดยคิดจากคะแนนหลังเรียนของแต่ละหน่วย บท ของแต่ละเรื่อง เช่น ตัวเลข 80 หมายถึง ผู้เรียนทั้งหมดได้ทำแบบฝึกหัดหรือแบบทดสอบย่อย ได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 ซึ่งหาได้จากสูตร ผลรวมของคะแนน หารด้วยจำนวนผู้เรียนทั้งหมด คูณด้วย 100 แล้วหารด้วยผลรวมของคะแนนเต็มของแบบทดสอบทุกชุดก็จะได้ E_1

E_2 คือ ประสิทธิภาพของผลลัพธ์ (ผลลัพธ์ในที่นี้ หมายถึง หลังจากผู้เรียน เรียนจบกระบวนการ โดยคิดคะแนนจากหลังเรียน ได้มาจากแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์นั่นเอง) เช่น ตัวเลข 80 หมายถึง ผู้เรียนทั้งหมดได้ทำแบบทดสอบหลังเรียนได้คะแนนเฉลี่ยร้อยละ 80 หาได้ จากสูตร ผลรวมของคะแนน หารด้วย จำนวนผู้เรียนทั้งหมด คูณด้วย 100 แล้วหารด้วยผลรวมของ คะแนนเต็มของแบบทดสอบหลังเรียนก็จะได้ E_2

จากการศึกษา แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับเรื่องแผนการจัดการเรียนรู้ที่ จึงสรุปได้ว่า การจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ เป็นภารกิจสำคัญของครูผู้สอน ซึ่งเป็นการจัดเตรียมองค์ความรู้ วิธีการ สื่อ เอกสารประกอบการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลไว้ล่วงหน้า เพื่อให้การสอนเป็นไปอย่างมีระบบ และบรรลุวัตถุประสงค์ตามที่หลักสูตรกำหนด แผนการจัดการเรียนรู้จะช่วยเป็นแนวทางในการเรียนการสอนให้แก่ครูผู้สอน ทำให้ผู้สอนเชื่อมั่นในกระบวนการจัดการเรียนสอน ดังนั้นผู้สอนจึงจำเป็นต้องมี ความรู้ความเข้าใจในกระบวนการจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ อันจะส่งผลให้กระบวนการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ของการเรียนรู้อย่างมีประสิทธิภาพ

ซึ่งผู้วิจัยได้นำความรู้จากการศึกษาครั้งนี้มาใช้ใน การออกแบบ และจัดทำแผนการจัดการเรียนรู้ ตลอดจนหาค่าประสิทธิภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ทั้งในด้านกระบวนการและด้านผลลัพธ์ เพื่อให้งานวิจัยบรรลุตามวัตถุประสงค์

2.4 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ความหมายของผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

บุญชม ศรีสะอาด (2541, น. 150) กล่าวว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นผลการเรียนที่ได้จากการทดสอบที่มุ่งให้ผู้เรียนบรรลุจุดประสงค์ที่กำหนดไว้

สมบูรณ์ ชิตพงษ์ และมโนรมย์ พิพิชกุล (2550, น. 1) ได้กล่าวถึงความหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าเป็นการตรวจสอบระดับความสามารถของสมรรถภาพสมองของบุคคลว่า เรียนรู้แล้วรู้อะไรบ้างและมีความสามารถด้านใดมากน้อยเพียงใด เช่น พฤติกรรมด้านความจำ ความเข้าใจการนำไปใช้ การวิเคราะห์ การสังเคราะห์และการประเมินค่ามากน้อยอยู่ในระดับใด นั่นคือการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เป็นการตรวจสอบพฤติกรรมของผู้เรียนในด้านพุทธิพิสัย ซึ่งเป็นการวัด 2 ตัวประกอบ ตามจุดมุ่งหมายและลักษณะวิชาที่เรียน

1. การวัดค่านการปฏิบัติ เป็นการตรวจสอบความรู้ความสามารถของการปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติจริงให้เห็นผลงานปรากฏขึ้นมา

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความรู้ ความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา (Concept) รวมทั้งพฤติกรรมความสามารถในด้านต่าง ๆ อันเป็นผลมาจากการเรียนการสอน

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2529, น. 19) ได้กล่าวถึงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ (Achievement Test) เป็นแบบทดสอบที่มุ่งตรวจสอบความรู้ทักษะสมรรถภาพทางสมองด้านต่าง ๆ ของผู้เรียนว่า หลังการเรียนรู้เรื่องนั้นแล้วผู้เรียนมีความรู้ความสามารถในวิชาที่เรียนมากน้อยเพียงใด มีพฤติกรรมเปลี่ยนแปลงไปจากเดิมตามความมุ่งหมายของหลักสูตรในวิชานั้นหรือไม่

พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545, น. 96) กล่าวว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน หมายถึง แบบทดสอบที่ใช้วัดความรู้ ทักษะ และความสามารถทางวิชาการที่นักเรียนได้เรียนรู้ มาแล้วว่า บรรลุผลสำเร็จตามจุดประสงค์ที่กำหนดไว้เพียงใด

สมสุข ศรีสุข (2542, น. 21) ได้ให้ความหมายผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่าหมายถึง ความสำเร็จหรือความสารถในการกระทำใด ๆ ที่ต้องอาศัยทักษะ หรือมีฉะนั้นจะต้องอาศัยความรู้ในวิชาหนึ่งวิชาใดโดยเฉพาะทั้งสิ้น

ไพศาล หวังพานิช (2523, น. 30-31) กล่าวว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเป็นพฤติกรรมหรือความสามารถของบุคคลที่เกิดจากการเรียนการสอน เป็นคุณลักษณะของผู้เรียนที่พัฒนาขึ้นมาจากการฝึกอบรมสั่งสอนโดยตรง

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คือ การวัดระดับความรู้ความสามารถหลังจากเสร็จสิ้นกระบวนการ ว่าผู้มีความรู้ความสามารถมากน้อยเพียงใด และเป็นการตรวจสอบว่าการจัดการเรียนการสอนบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่วางไว้หรือไม่

ประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

สมนึก ภัททิยธนี (2546, น. 78-82) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนว่า หมายถึง แบบทดสอบวัดสมรรถภาพทางสมองต่าง ๆ ที่นักเรียนได้รับการเรียนรู้ ผ่านมาแล้ว ซึ่งแบ่งได้เป็น 2 ประเภท คือ แบบทดสอบที่ครูสร้างกับแบบทดสอบมาตรฐาน แต่เนื่องจากครูต้องทำหน้าที่วัดผลนักเรียน คือเขียนข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ตนได้สอน ซึ่งเกี่ยวข้อง โดยตรงกับแบบทดสอบที่ครูสร้างและมีหลายแบบแต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ ดังนี้

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถาม แล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้ และข้อคิดเห็นแต่ละคน

2. ข้อสอบแบบกาถูก-ผิด ลักษณะทั่วไป ถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก-ผิด คือ ข้อสอบแบบเลือกตอบที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกดังกล่าวเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกัน ชำม เช่น ถูก-ผิด ใช่-ไม่ใช่ จริง-ไม่จริง เหมือนกัน-ต่างกัน เป็นต้น

3. ข้อสอบแบบเติมคำ ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่ประกอบด้วยประโยคหรือ ข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์ให้ผู้ตอบเติมคำ หรือประโยค หรือข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้นั้น เพื่อให้มีใจความสมบูรณ์และถูกต้อง

4. ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบประเภทนี้คล้ายกับข้อสอบแบบ เติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้น ๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบ คำตอบที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัด ได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง

5. ข้อสอบแบบจับคู่ ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือ ข้อความแยกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่า แต่ละข้อความในชุดหนึ่ง (ตัวยืน) จะคู่ กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) ซึ่งมีความสัมพันธ์กันอย่างไรอย่างหนึ่งตามที่ผู้ ออกข้อสอบ กำหนดไว้

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ ลักษณะทั่วไป ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้จะประกอบด้วย 2 ตอน ตอนนำหรือคำถามกับตอนเลือก ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูก และตัวเลือกที่เป็นตัวลวง ปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุด เพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ตินิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน ดูเผิน ๆ จะเห็นว่าทุกตัวเลือกถูกหมด แต่ความจริงมีน้ำหนักถูกมากน้อยต่างกัน

สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี (2546, น. 28) กล่าวว่าแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ครูสร้างขึ้น จำแนกออกเป็น 8 ประเภท สามารถสรุปแต่ละประเภทได้ดังนี้

1. แบบทดสอบแบบเลือกตอบ ใช้วัดผลได้ทั้งด้านความรู้ ความคิด ทักษะหลักการ ตัดสินใจ ตลอดจนความสามารถด้านทักษะกระบวนการทางคณิตศาสตร์
2. แบบทดสอบแบบถูกผิด โดยมีการนำเสนอข้อความเกี่ยวกับความรู้ความเข้าใจในหลักการ ทักษะ การแปลความหมายหรือการกำหนดตัวแปร
3. แบบทดสอบแบบจับคู่ เป็นแบบทดสอบที่มีลักษณะการนำเสนอข้อความ 2 ส่วน ให้เลือกจับคู่กัน ซึ่งโดยทั่วไปจำนวนข้อของคำตอบจะมีมากกว่าคำถาม
4. แบบทดสอบแบบเปรียบเทียบ เป็นแบบทดสอบที่ประกอบด้วยข้อความที่ต้องการให้ผู้เรียนพิจารณาในรูปแบบของ มากกว่า เท่ากัน น้อยกว่า หรือสรุปไม่ได้
5. แบบทดสอบแบบเติมคำ โดยผู้ตอบต้องแสดงความรู้ความสามารถด้วยการเขียนตอบที่เป็นผลลัพธ์ของปัญหา ซึ่งแบบทดสอบแบบเติมคำยังใช้ในการคิดเลขในใจได้
6. แบบทดสอบแบบเขียนตอบ โดยให้ผู้สอบแสดงความรู้ ความสามารถด้วยการเขียนตอบแสดงวิธีทำ หรือสรุปผลจากวิธีทำโดยแสดงเหตุผลประกอบ
7. แบบทดสอบแบบต่อเนื่อง เป็นการผสมผสานแบบทดสอบหลายรูปแบบไว้ด้วยกัน เช่น แบบทดสอบแบบเลือกตอบกับแบบถูกผิด แบบทดสอบแบบเลือกตอบกับแบบเขียนตอบ
8. แบบทดสอบแบบแสดงวิธีทำ เป็นแบบทดสอบที่ให้ผู้เรียนแสดงวิธีการแก้ปัญหาใช้ประเมินได้ครอบคลุมทั้งมโนทัศน์และวิธีการคิด การวางแผน รวมทั้งความสามารถของทักษะและกระบวนการทางคณิตศาสตร์ในด้านต่างๆ

บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 53) ได้แบ่งประเภทของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ ออกเป็น 2 ประเภทดังนี้

1. แบบทดสอบอิงเกณฑ์ (Criterion Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นตามจุดประสงค์เชิงพฤติกรรม มีคะแนนจุดตัดหรือคะแนนเกณฑ์สำหรับใช้ตัดสินว่าผู้สอบมีความรู้ตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้หรือไม่ การวัดตรงตามจุดประสงค์เป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้
2. แบบทดสอบอิงกลุ่ม (Norm Referenced Test) หมายถึง แบบทดสอบที่มุ่งสร้างเพื่อวัดให้ครอบคลุมหลักสูตร จึงสร้างตามตารางวิเคราะห์หลักสูตร ความสามารถในการจำแนกผู้สอบตามความเก่งอ่อนได้ดีเป็นหัวใจสำคัญของข้อสอบในแบบทดสอบประเภทนี้ การรายงานผลการสอบอาศัยคะแนนมาตรฐานซึ่งเป็นคะแนนที่สามารถให้ความหมายแสดงถึงสถานภาพความสามารถของบุคคลนั้น เมื่อเปรียบเทียบกับบุคคลอื่น ๆ ที่ใช้เป็นกลุ่มเปรียบเทียบ

ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ (2541, น. 149) ได้ให้ความหมายของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้ว่า เป็นแบบทดสอบที่วัดความรู้ของนักเรียนหลังจากที่ได้เรียนไปแล้ว ซึ่งมักจะเป็นข้อถามที่ให้นักเรียนตอบด้วยกระดาษและดินสอกับให้นักเรียนปฏิบัติจริง ซึ่งแบ่งแบบทดสอบประเภทนี้เป็น 2 พวก คือ

1. แบบทดสอบของครู หมายถึง ชุดของข้อคำถามที่ครูเป็นผู้สร้างขึ้น เป็นข้อคำถามที่เกี่ยวกับความรู้ที่นักเรียนได้เรียนในห้องเรียน เป็นการทดสอบว่านักเรียนมีความรู้มากแค่ไหนบอกพร้อมในส่วนใดจะได้สอนซ่อมเสริมหรือเป็นการวัดเพื่อดูความพร้อมที่จะเรียนในเนื้อหาใหม่ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับความต้องการของครู

2. แบบทดสอบมาตรฐาน หมายถึง แบบทดสอบที่สร้างขึ้นจากผู้เชี่ยวชาญในแต่ละสาขาวิชาหรือจากครูที่สอนวิชานั้น แต่ผ่านการทดลองหาคุณภาพหลายครั้งจนมีคุณภาพดีจึงสร้างเกณฑ์ปกติของแบบทดสอบนั้น สามารถใช้หลักและเปรียบเทียบผลเพื่อประเมินค่าของการเรียนการสอนในเรื่องใด ๆ ก็ได้ แบบทดสอบมาตรฐานจะมีคู่มือดำเนินการสอบ บอกถึงวิธีการและยังมีมาตรฐานในด้านการแปลคะแนนด้วย ทั้งแบบทดสอบของครูและแบบทดสอบมาตรฐานจะมีวิธีการในการสร้างข้อคำถามที่เหมือนกัน เป็นคำถามที่วัดเนื้อหาและพฤติกรรมในด้านต่าง ๆ ทั้ง 4 ด้าน ดังนี้

1. วัดด้านการนำไปใช้
2. วัดด้านการวิเคราะห์
3. วัดด้านการสังเคราะห์
4. วัดด้านการประเมินค่า

จุดมุ่งหมายของการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ไพศาล หวังพานิช (2523 น. 137) ได้แบ่งการวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนตาม จุดมุ่งหมาย และลักษณะวิชาที่สอน ซึ่งสามารถวัดได้ 2 แบบ คือ

1. การวัดค่านปฏิบัติการ เป็นการตรวจสอบระดับความสามารถในการปฏิบัติ หรือทักษะของผู้เรียน โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนได้แสดงความสามารถดังกล่าว ในรูปการกระทำจริงให้ ออกเป็นผลงาน ได้แก่ วิชาศิลปศึกษา พลศึกษา การช่าง เป็นต้น การวัดแบบนี้จึงต้องใช้ข้อสอบ ภาคปฏิบัติ (Performance Test)

2. การวัดด้านเนื้อหา เป็นการตรวจสอบความสามารถเกี่ยวกับเนื้อหาวิชา ซึ่งเป็นประสบการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงพฤติกรรม ความสามารถในด้านต่าง ๆ สามารถวัดได้ โดยใช้ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ มีวิธีการวัดได้ 2 ลักษณะดังนี้

2.1 การสอบปากเปล่า (Oral Test) การสอบแบบนี้มักกระทำเป็นรายบุคคล ซึ่งเป็นการสอบ ที่ต้องการดูผลเฉพาะอย่าง การใช้ถ้อยคำในการตอบคำถาม รวมทั้งการแสดงความคิดเห็น และบุคลิกภาพที่แสดงออก เช่น การสอบปริญาณิพนธ์ที่ต้องใช้ทั้งความรู้ความเข้าใจ

ในเรื่องที่ทำตลอดจนแง่มุมต่าง ๆ การสอบปากเปล่าสามารถวัดได้ละเอียดลึกซึ้ง และคำถามก็สามารถเปลี่ยนแปลงได้หรือเพิ่มเติมได้ตามที่ต้องการ

2.2 การสอบแบบให้เขียนตอบ (Paper-Pencil Test or Written Test) เป็นการสอบวัดให้ผู้สอบเขียนเป็นตัวหนังสือ ที่มีรูปแบบการเขียน 2 แบบคือ

2.2.1 แบบไม่จำกัดคำตอบ (Free Response Type) ได้แก่การสอบวัดที่ใช้ข้อสอบอัตนัย หรือข้อสอบความเรียง (Essay Test)

2.2.2 แบบจำกัดคำตอบ (Fixed Response Type) เป็นการสอบที่กำหนดขอบเขตของคำถามที่จะให้ตอบ หรือกำหนดคำตอบมาให้เลือก ซึ่งมีรูปแบบของคำถามคำตอบอยู่ 4 รูปแบบ ได้แก่ 1) แบบเลือกทางใดทางหนึ่ง (Alternative) 2) แบบจับคู่ (Matching) 3) แบบเติมคำ (Completion) และ 4) แบบเลือกตอบ (Multiple Choice)

ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ที่ดี

แบบทดสอบที่ดีมีคุณภาพย่อมทำให้ผลการวัดที่ได้มีความถูกต้อง แต่ถ้าแบบทดสอบมีคุณภาพไม่ดีย่อมทำให้ผลการวัดมีความผิดพลาด ดังนั้นในการวัดผลการศึกษาคุณภาพของเครื่องมือ ย่อมเป็นสิ่งที่ต้องให้ความสนใจเป็นพิเศษ ลักษณะของเครื่องมือวัดผลที่ดีมีหลายประการ ดังนี้ สมนึก ภัททิยธนี (2556, น. 67-71)

1. ความเที่ยงตรง (Validity) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบ ที่สามารถวัดได้ ตรงกับจุดมุ่งหมายที่ต้องการ หรือวัดในสิ่งที่ต้องการวัดได้อย่างถูกต้องแม่นยำ ลักษณะของ แบบทดสอบ แบ่งเป็น 4 ชนิด ดังนี้

1.1 ความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Content Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบที่วัดได้ตรงกับเนื้อหาที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือตรงกับเนื้อหาที่ทำการสอน

1.2 ความเที่ยงตรงตามโครงสร้าง (Construction Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบ ที่วัดได้ตามจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร หรือวัดได้ตรงกับ พฤติกรรมที่ต้องการที่เกิดขึ้นกับนักเรียน

1.3 ความเที่ยงตรงตามสภาพ (Concurrent Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบ ที่สามารถวัดได้ตามสภาพความเป็นจริงในชีวิตประจำวัน หรือปัจจุบันของนักเรียน

1.4 ความเที่ยงตรงตามพยากรณ์ (Predictive Validity) หมายถึง ความสามารถของแบบทดสอบ ที่วัดได้ตรงกับสภาพความเป็นจริงของนักเรียน ที่เกิดขึ้นในอนาคต

2. ความเชื่อมั่น (Reliability) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบทั้งฉบับที่สามารถวัดได้คงที่คงความไม่เปลี่ยนแปลง ไม่ว่าจะทำการสอบใหม่กี่ครั้งก็ตาม

3. ความยุติธรรม (Fair) หมายถึง ลักษณะของแบบทดสอบที่ไม่เปิดโอกาสให้มีการได้เปรียบเสียเปรียบในกลุ่มผู้เข้าสอบด้วยกัน ไม่เปิดโอกาสให้นักเรียนทำข้อสอบได้โดยการเดาไม่

นักเรียนชี้แจงหรือไม่สนใจในการเรียนทำข้อสอบได้ที่

4. ความลึกของคำถาม (Searching) หมายถึง ข้อสอบแต่ละข้อนั้นจะต้องไม่ถามผิวเผินหรือถามประเภทความรู้ความจำ (พฤติกรรม 1.00) แต่ต้องถามให้นักเรียนนำความรู้ความเข้าใจไปคิดค้นแปลงแก้ปัญหาแล้วจึงตอบได้

5. ความยั่วยุ (Exempluy) หมายถึง แบบทดสอบที่นักเรียนทำด้วยความสนุกเพลิดเพลินไม่ควรใช้คำถามซ้ำซากซึ่งน่าเบื่อหน่าย วิธีการที่จะให้แบบทดสอบมีความยั่วยุอยากตอบ โดยเรียงจากข้อง่ายไปหาข้อยาก

6. ความจำเพาะเจาะจง (Definition) หมายถึง ข้อสอบที่มีแนวทาง หรือทิศทางการถาม การตอบชัดเจน ไม่คลุมเครือ ไม่แฝงกลเม็ดให้นักเรียนงง

7. ความเป็นปรนัย (Ojective) ความเป็นปรนัยของแบบทดสอบ ไม่ได้หมายถึง ข้อสอบแบบ กากู-ผิด จับคู่ เติมคำตอบสั้น ๆ และเลือกตอบ เพราะแบบทดสอบเหล่านี้ เป็นเพียงรูปแบบหรือโครงสร้างของคำถามที่นำไปสู่ความเป็นปรนัยเท่านั้น และความเป็นปรนัยเป็นคุณลักษณะของแบบทดสอบ ไม่ใช่ชนิดของแบบทดสอบ แบบทดสอบชนิดใดจะเป็นปรนัยหรือไม่ จะต้องมีความสมบัติ 3 ประการ คือ

7.1 ตั้งคำถามให้ชัดเจน ทำให้ผู้เข้าสอบทุกคนเข้าใจความหมายตรงกัน

7.2 ตรวจสอบให้คะแนนได้ตรงกัน แม้ว่าจะตรวจหลายครั้งหรือตรวจหลายคนก็ตาม

7.3 แปลความหมายของคะแนนได้เหมือนกัน

8. ประสิทธิภาพ (Efficiency) หมายถึง แบบทดสอบที่มีจำนวนข้อมาก พอประมาณ ใช้เวลาสอบพอเหมาะ ประหยัดค่าใช้จ่าย จัดทำแบบทดสอบด้วยความประณีต ตรวจสอบให้คะแนนได้รวดเร็ว

9. อำนาจจำแนก (Discrimination) หมายถึง ความสามารถของข้อสอบในการจำแนกผู้สอบที่มีคุณลักษณะ หรือความสามารถแตกต่างกันออกจากกัน ข้อสอบที่ดีต้องมีค่า อำนาจจำแนกสูง

10. ความยาก (Difficulty) หมายถึง จำนวนคนตอบข้อสอบได้มากน้อยเพียงใด หรือ อัตราส่วนของจำนวนคนตอบถูกกับจำนวนคนทั้งหมดที่เข้าสอบ

จากข้างต้น สรุปได้ว่า ลักษณะของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ดี ต้องมีความถูกต้อง แม่นยำ มีความสอดคล้องกับเนื้อหาสาระที่ใช้ในการวัดสามารถตรวจสอบหาคุณภาพ และตรวจสอบประสิทธิภาพด้านต่าง ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ความยาก อำนาจจำแนก และความเชื่อมั่น เป็นต้น

วิธีการสร้างข้อสอบประเภทเลือกตอบ

พวงรัตน์ ทวีรัตน์ (2543: 98) กล่าวว่า การสร้างแบบทดสอบแบบเลือกตอบ มีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. กำหนดวัตถุประสงค์ในการศึกษา ในขั้นนี้เป็นการวางโครงการล่วงหน้าว่าการวิจัยนั้นต้องการศึกษาอะไร กับใครและศึกษาเพื่ออะไร

2. กำหนดลักษณะของแบบทดสอบที่จะใช้ ขั้นนี้เป็นการกำหนดรูปแบบของแบบทดสอบที่จะใช้ในการวิจัย โดยกำหนดว่า จะใช้แบบทดสอบประเภทใดจึงจะสอดคล้องกับคุณลักษณะที่ต้องการศึกษา จำนวนข้อคำถามมีเท่าใดและเวลาที่ใช้ ควรเป็นเท่าใดจึงจะเหมาะสม

3. สร้างแบบทดสอบ ขั้นนี้เป็นการพิจารณาว่าคุณลักษณะที่ต้องการศึกษานั้นมีองค์ประกอบของพฤติกรรมใดบ้าง โดยต้องคำนึงว่า ตัวข้อสอบหรือแบบทดสอบนั้น เป็นเพียงตัวแทนของพฤติกรรมทั้งหมด ดังนั้น จึงต้องใช้วิจรณ์ญาณอย่างดีในการพิจารณาเลือกตัวแทนพฤติกรรมแต่ละองค์ประกอบที่นำมาสร้างแบบทดสอบ ซึ่งอาจต้องใช้เทคนิคการสุ่มตัวอย่างเนื้อหา (Content Sampling) โดยอาศัยตารางวิเคราะห์หลักสูตรเป็นแนวทางในการสร้าง

4. การสร้างตัวคำถาม ยึดหลักใช้ภาษาที่เข้าใจง่าย ชัดเจนและมีความเป็นปรนัย ถ้าข้อสอบนั้นเป็นข้อสอบแบบปรนัย การสร้างตัวเลือกต้องให้เป็นอิสระจากกันมีความชัดเจนไม่แนะคำตอบ

5. การประเมินคุณภาพของแบบทดสอบ ขั้นนี้เป็นการตรวจสอบดูว่าเนื้อหาและพฤติกรรมต่าง ๆ ที่นำมาสร้างเป็นแบบทดสอบนั้นเป็นตัวแทนที่ดีหรือไม่ ครอบคลุมเนื้อหาและพฤติกรรมทั้งหมดหรือไม่

สมนึก ภัททิยธนี (2544, น. 73-98) ได้ให้เสนอแนวทางในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนไว้หลากหลายรูปแบบ แต่ที่นิยมใช้มี 6 แบบ คือ

1. ข้อสอบแบบอัตนัยหรือความเรียง (Subjective or Essay Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบที่มีเฉพาะคำถามแล้วให้นักเรียนเขียนตอบอย่างเสรี เขียนบรรยายตามความรู้และข้อคิดเห็นของแต่ละคน ซึ่งหลักในการสร้างข้อสอบมีดังนี้

1.1 เขียนคำชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการตอบให้ชัดเจน ระบุจำนวนข้อคำถาม เวลาที่ใช้สอบ และคะแนนเต็มของแต่ละข้อ

1.2 เนื่องจากข้อสอบแบบนี้มีเฉพาะคำถามและแต่ละข้อมักให้คะแนนมาก ดังนั้นควรเขียนคำถามให้ชัดเจน เพื่อไม่ให้ไขว้เขวในการตอบ

1.3 ไม่ควรตั้งคำถามเฉพาะความรู้ความจำ หรือถามปัญหาที่มีคำตอบในหนังสือ แต่พยายามถามประเภทสูงกว่าความรู้ความจำ หรือถามให้ใช้ความคิด ซึ่งมักขึ้นต้นด้วยคำว่า จงอธิบาย จงอภิปราย จงเปรียบเทียบ จงบรรยาย จงวิเคราะห์ เป็นต้น

1.4 กำหนดเวลาให้ตอบนานพอสมควร เพราะผู้ตอบต้องใช้เวลาในการรวบรวมความคิด จัดระบบความคิดและเขียนคำตอบด้วยถ้อยคำของตนเอง หากกำหนดเวลาน้อยผู้ตอบอาจจะไม่สามารถใช้ความคิดได้เต็มความสามารถ

1.5 เลือคำถามเฉพาะจุดที่สำคัญของเรื่อง เพราะไม่สามารถถามได้ทุก ๆ เนื้อหาที่เรียนมา

1.6 ไม่ควรให้มีการเลือกตอบเป็นบางข้อ เช่น 5 ข้อ ให้เลือกทำ 4 ข้อ หรือ 3 ข้อ เหตุผลมีดังนี้

1.6.1 คำถามแต่ละข้อมีความยากง่ายไม่เท่ากัน จะมีปัญหาในการจัดตำแหน่งผู้เข้าสอบว่า ใครจะเก่งกว่ากัน โดยเฉพาะการประเมินผลแบบอิงกลุ่ม

1.6.2 ไม่ยุติธรรมกับผู้ที่สามารถตอบได้ทุกข้อ ซึ่งมีโอกาสได้คะแนนเท่ากับผู้ที่ตอบได้เพียงบางข้อ

1.7 การตรวจให้คะแนน ควรปฏิบัติดังนี้

1.7.1 เขียนแนวคำตอบไว้ก่อนและระบุคะแนนว่าประเด็นใด ตอนใดควรได้กี่คะแนน

1.7.2 ควรตรวจเฉพาะข้อเดียวจนครบทุกคนแล้วตรวจข้อต่อไป

1.7.3 ไม่ควรดูชื่อผู้สอบ เพื่อป้องกันไม่ให้เกิดอคติในการให้คะแนน

2. ข้อสอบแบบกาถูก - ผิด (True False Test) ลักษณะทั่วไป ถือได้ว่าข้อสอบแบบกาถูก - ผิด คือ ข้อสอบแบบตัวเลือกที่มี 2 ตัวเลือก แต่ตัวเลือกเป็นแบบคงที่และมีความหมายตรงกันข้าม เช่น ถูก- ผิด, ใช่- ไม่ใช่, จริง- ไม่จริง, เหมือนกัน- ต่างกัน เป็นต้น หลักในการสร้างแบบข้อสอบมีดังนี้

2.1 เขียนคำถามให้รัดกุมสั้น ๆ แต่มีข้อมูลพอที่จะตัดสินใจได้ว่าถูกหรือผิด การที่เขียนสั้นเกินไปอาจจะตัดสินใจไม่ได้

2.2 ควรเขียนข้อความด้วยภาษาง่าย ๆ ชัดเจน ตรงไปตรงมา ไม่ควรเขียนในรูปปฏิเสธซ้อน เพราะผู้ทำข้อสอบจะสับสนโดยใช่เหตุ (ส่วนรูปปฏิเสธธรรมดา หากจะใช้ควรพิมพ์ด้วยตัวหนา หรือขีดเส้นใต้คำปฏิเสธนั้น)

2.3 ไม่ควรใช้คำว่า เสมอๆ ไม่ค่อยจะ อาจจะ บางครั้ง บ่อย ๆ ทั้งสิ้น เป็นต้น เพราะคำเหล่านี้จะทำให้ผู้ตอบพิจารณาได้ง่ายว่าถูกหรือผิด หรือบางครั้งตัดสินใจไม่ได้ว่าถูกหรือผิด

2.4 ควรออกข้อสอบให้มีข้อถูกกับข้อผิดมีความใกล้เคียงกัน เพื่อป้องกันการเดา และควรสลับข้อถูกผิดอย่างไม่มีระบบ (มิใช่ว่าข้อสอบ 10 ข้อ ถูก 5 ข้อแรก ผิด 5 ข้อหลัง หรือข้อถูกข้อผิดสลับกันอย่างเป็นระบบ)

2.5 หลักการให้คะแนน ไม่ควรใช้วิธีหักคะแนน หรือติดลบที่ทำผิด หรือคิดว่าตอบผิด เพราะจะเกิดปัญหาในการเปรียบเทียบคะแนนของแต่ละคนว่า ใครเก่งกว่ากัน เช่น มีข้อสอบกาถูกผิด 30 ข้อ ปรากฏว่านายแดงทำข้อสอบอย่างระมัดระวัง จึงเลือกทำเพียง 15 ข้อ ผลตอบถูก 15 ข้อ จะได้คะแนน 15 คะแนน ส่วนนายดำเป็นคนกล้าเสี่ยง คือทำหมดทุกข้อ ผลตอบ 20 ข้อ ผิด 10 ข้อ จะได้ 10 คะแนน ดังนั้นจะสรุปได้ว่านายแดงเก่งกว่านายดำย่อมไม่ได้ ต้องให้ทำทั้ง 30 ข้อ เท่ากัน โดยไม่มีการหักคะแนน จึงจะเปรียบเทียบกันได้ชัดเจนขึ้น ข้อสอบ กาถูก-ผิด ความสามารถของตนเองอย่างเต็มที่ และทุกคนมีสิทธิ์ในการเดาเท่าเทียมกัน

3. ข้อสอบแบบเติมคำ (Completion Test) ลักษณะทั่วไป เป็นข้อสอบที่ประกอบไปด้วยประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์แล้วทำให้ผู้ตอบเติมคำหรือประโยคข้อความลงในช่องว่างที่เว้นไว้ นั้น เพื่อให้ใจความสมบูรณ์และถูกต้อง ซึ่งหลักในการสร้างข้อสอบ มีดังนี้

3.1 ไม่ควรใช้ข้อความหรือประโยคจากหนังสือแล้วตัดคำบางคำหรือบางข้อความออกมาใช้เป็นคำถาม เพราะการนำข้อความมาใช้เพียงบางส่วนอาจจะไม่กระชับความจึงควรใช้ข้อความของผู้ออกข้อสอบเอง โดยเขียนประโยคหรือข้อความด้วยภาษาที่เขียนง่ายและชัดเจน

3.2 คำตอบที่ต้องการให้เติมหรือที่ถูก จะต้องเป็นคำตอบที่เฉพาะเจาะจง ไม่ตีความได้หลายนัย

3.3 แต่ละข้อควรให้เติมแห่งเดียวตอนท้ายของประโยคหรือข้อความ แต่ถ้าจำเป็นอาจเว้นให้เติมส่วนอื่น และมากกว่า หนึ่งแห่งก็ได้

3.4 ตำแหน่งที่ให้เติมต้องเป็นจุดที่สำคัญจริง ๆ การเว้นจุดที่ไม่สำคัญให้เติม จะไม่ช่วยให้เกิดประโยชน์ต่อผู้ตอบ

4. ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ (Short Answer Test) ลักษณะทั่วไปของข้อสอบประเภทนี้ คล้ายกับข้อสอบแบบเติมคำ แต่แตกต่างกันที่ข้อสอบแบบตอบสั้นๆ เขียนเป็นประโยคคำถามสมบูรณ์ (ข้อสอบเติมคำเป็นประโยคหรือข้อความที่ยังไม่สมบูรณ์) แล้วให้ผู้ตอบเป็นคนเขียนตอบคำถามที่ต้องการจะสั้นและกะทัดรัดได้ใจความสมบูรณ์ไม่ใช่เป็นการบรรยายแบบข้อสอบอัตนัยหรือความเรียง หลักในการสร้างข้อสอบมีดังนี้

4.1 คำตอบที่ต้องการ มักจะสั้นเป็นคำเดียว วลีเดียว หรือประโยคสั้นๆ ที่ได้ใจความครบถ้วนสมบูรณ์

4.2 คำตอบที่ได้ต้องเป็นประเภทตายตัวแน่นอน

4.3 มักจะเป็นคำถามที่เกี่ยวกับ ศัพท์ นิยาม ทฤษฎี หลักการ หรือ ความคิดรวบยอด เป็นต้น

5. ข้อสอบแบบจับคู่ (Maching Test) ลักษณะทั่วไปเป็นข้อสอบเลือกตอบชนิดหนึ่งโดยมีคำหรือข้อความแยกออกจากกันเป็น 2 ชุด แล้วให้ผู้ตอบเลือกจับคู่ว่าแต่ละข้อความในชุดหนึ่ง

จะคู่กับคำ หรือข้อความใดในอีกชุดหนึ่ง (ตัวเลือก) หลักในการสร้างมีดังนี้

5.1 ตัวยืมในแต่ละข้อมีโอกาสจับคู่กับตัวเลือกทุกข้อ แต่ข้อที่ถูกรวมเพียงข้อเดียวห้ามเฉลยให้ตัวเลือกหนึ่งสามารถจับคู่กับตัวยืมแล้วถูกมากกว่า 1 ข้อเพราะข้อสอบจะยาก

5.2 ต้องระบุความสัมพันธ์ของข้อสอบทั้งชุดให้ชัดเจน โดยเขียนคำชี้แจงว่าจะให้จับคู่โดยยึดความสัมพันธ์แบบใดไม่ควรทิ้งให้เป็นภาระแก่ผู้เข้าสอบต้องตีความเอง

5.3 ข้อความในแต่ละชุดต้องเป็นเอกพจน์คือเป็นเรื่องราวในลักษณะเดียวกัน ถ้าข้อความในชุดเดียวกันมีหลายเรื่องหลายลักษณะปนกัน จะกลายเป็นข้อสอบแบบจับคู่ในแต่ละเรื่องที่มีตัวยืมเพียง 2-3 ตัวเท่านั้น

5.4 ตัวเลือกต้องมีจำนวนมากกว่าตัวยืม 2-4 ข้อ เช่นถ้าตัวยืมมี 5 ข้อ ตัวเลือกควรจะมี 7-9 ข้อถ้าตัวเลือกกับตัวยืมมีจำนวนเท่ากัน โอกาสในการเจอถูกข้อหลังๆ จะสูงมาก

5.5 ข้อสอบในชุดตัวยืมและตัวเลือกทุกข้อต้องอยู่ในหน้าเดียวกัน จะช่วยประหยัดเวลาและสะดวก

5.6 ตัวยืมควรจะมี 5-15 ข้อ ถ้าตัวยืมมีน้อยเกินไป เช่น 3 ข้อการจับคู่หาคำตอบอาจง่ายเกินไป และถ้าตัวยืมมีจำนวนมากเกินไป ผู้สอบจะเกิดความสับสน การจับคู่หาคำตอบจะยากเกินไป เพราะต้องอ่านตัวยืม

5.7 รูปแบบของข้อสอบจับคู่ส่วนใหญ่การตอบจะนำอักษรหน้าข้อความทางขวามือไปใส่ในวงเล็บหน้าข้อความทางซ้ายมือที่คิดว่าสัมพันธ์กัน ลักษณะเช่นนี้ผู้ทำข้อสอบจะไม่สะดวกเท่าที่ควร จึงควรเปลี่ยนรูปแบบใหม่

6. ข้อสอบแบบเลือกตอบ (Multiple Choice Test) ลักษณะทั่วไปคำถามแบบเลือกตอบโดยทั่วไปจะประกอบด้วย 2 ตอน คือ ตอนนำหรือคำถาม (Stem) กับตอนเลือก (Choice) ในตอนเลือกนี้จะประกอบด้วยตัวเลือกที่เป็นคำตอบถูกและตัวเลือกที่เป็นตัวลวงปกติจะมีคำถามที่กำหนดให้นักเรียนพิจารณาแล้วหาตัวเลือกที่ถูกต้องมากที่สุดเพียงตัวเลือกเดียวจากตัวเลือกอื่น ๆ และคำถามแบบเลือกตอบที่ดี นิยมใช้ตัวเลือกที่ใกล้เคียงกัน

6.1 เน้นเรื่องที่จะถามให้ชัดเจนและตรงจุดไม่คลุมเครือ เพื่อว่าผู้อ่านจะไม่ไขว้เขวสามารถมุ่งความคิดในการตอบไปถูกทิศทาง (เป็นปรนัย)

6.2 ควรถามในเรื่องที่มีคุณค่าต่อการวัด หรือถามในสิ่งที่ตั้งถามมีประโยชน์ คำถามแบบเลือกตอบสามารถถามพฤติกรรมในสมองได้หลาย ๆ ด้าน

6.3 หลีกเลี่ยงคำถามปฏิเสธ ถ้าจำเป็นต้องใช้ก็ขีดเส้นใต้คำปฏิเสธนั้น แต่คำปฏิเสธไม่ควรใช้อย่างยิ่ง เพราะปกตินักเรียนจะยุ่งยากต้องการแปลความหมายของคำถาม และตอบคำถามที่ถามกลับ

6.4 อย่าใช้คำฟุ่มเฟือย ควรถามปัญหาโดยตรง ส่วนใดไม่เกี่ยวข้องหรือไม่ได้ใช้ประโยชน์เงื่อนไขในการคิด ก็ไม่ต้องนำมาเขียนไว้ในคำถามจะช่วยให้คำถามรัดกุม ชัดเจนขึ้น

6.5 เขียนตัวเลือกให้เป็นเอกพจน์ หมายถึง เขียนตัวเลือกทุกตัวให้เป็นลักษณะใดลักษณะหนึ่งหรือมีโครงสร้างสอดคล้องทำนองเดียวกัน

6.6 ควรเรียงลำดับตัวเลขในตัวเลือกต่าง ๆ ได้แก่ คำตอบที่เป็นตัวเลข นิยมเรียงจากน้อยไปหามาก

6.7 ใช้ตัวเลือกปลายเปิดและปลายปิดให้เหมาะสมข้อเดียวต้องมีคำตอบเดียว

6.8 เขียนทั้งตัวถูกและตัวผิดให้ถูกหรือผิดตามหลักวิชา คือจะกำหนดตัวถูกหรือผิดเพราะสอดคล้องกับความเชื่อของสังคมหรือกับคำพังเพยทั่ว ๆ ไปไม่ได้

6.9 เขียนตัวเลือกให้อิสระขาดจากกัน คืออย่าให้ตัวเลือกตัวใดตัวหนึ่ง เป็นส่วนหนึ่งหรือส่วนประกอบของตัวเลือกอื่น

6.10 ควรมีตัวเลือก 4-5 ตัวเลือก ข้อสอบแบบเลือกตอบนี้ ถ้าเขียนตัวเลือกเพียง 2 ตัว ก็กลายเป็นข้อสอบแบบกาถูก-ผิด หากเป็นข้อสอบระดับประถมศึกษาปีที่ 1-2 ควรใช้ 3 ตัวเลือก ระดับประถมศึกษาปีที่ 3-6 ควรใช้ 4 ตัวเลือก

6.11 อย่าแนะนำคำตอบ

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่กล่าวมานี้เป็นแนวทางให้ผู้สอนได้เข้าใจลักษณะ หลักในการสร้างข้อสอบ ข้อดี และข้อจำกัดของข้อสอบแต่ละชนิด ทุกครั้งที่จะออกข้อสอบชนิดใด ควรคำนึงถึงหลักการของข้อสอบชนิดนั้นด้วย

จากการศึกษาแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ สรุปได้ว่า แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนถือว่าเป็นสิ่งที่จำเป็นในการจัดการเรียนการสอน เป็นการทราบว่าจะหลังจากการจัดเสร็จสิ้นกระบวนการเรียนรู้นั้น ผู้เรียนสามารถบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใด ซึ่งในการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ผู้สอนจำเป็นต้องศึกษาองค์ประกอบวิธีการวัดและประเมินผล วิเคราะห์องค์ประกอบต่าง ๆ เพื่อให้การวัด เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีระเบียบแบบแผน และเป็นระบบ

ผู้วิจัยจึงได้นำความรู้จากการศึกษาครั้งนี้มาใช้ใน การออกแบบ และ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ให้เหมาะสม มีความสอดคล้องกับหัวข้อที่ต้องการจะวัด

2.5 การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

กังวล เทียนกัณฑ์เทศน์ (2540, น. 116-122) กล่าวว่า การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือมีองค์ประกอบสำคัญที่จะต้องพิจารณา ดังนี้

1. ค่าความยากของข้อสอบ เป็นการหาสัดส่วนระหว่างจำนวนนักเรียนที่ทำข้อสอบข้อนั้นถูกต้องกับจำนวนนักเรียนที่ตอบทั้งหมด ข้อสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนผู้สอบหวังว่านักเรียน

เก่งจะทำข้อสอบได้ แต่นักเรียนที่เรียนอ่อนจะทำข้อสอบได้คะแนนน้อย แต่ผลของคะแนนอาจไม่เป็นไปตามคาด เพราะข้อสอบที่ถ้ามองจะมีความยากหรือง่ายเกินไป ดังนั้นจึงต้องมีการหาค่าตรงความยากของข้อสอบ ค่าระดับความยากจะมีช่วงทางที่จะบอกได้ถึงระดับความยากง่ายของข้อสอบนั้นโดยทั่วไปมี 5 ระดับ ดังนี้ 0.85-1.00 แปลว่าง่ายมาก 0.61-0.84 แปลว่าค่อนข้างง่าย 0.40-0.60 แปลว่า ยากง่ายปานกลาง 0.15-0.40 แปลว่า ค่อนข้างยาก 0.00 - 0.14 แปลว่า ยากมาก ข้อสอบที่ถือว่าใช้ได้อยู่ที่ระหว่างค่อนข้างง่ายจนถึงค่อนข้างยาก 0.20 - 0.80

2. ค่าอำนาจจำแนก หมายถึง การวิเคราะห์คุณลักษณะของข้อสอบให้แยกคนเก่งมาก เก่งปานกลาง อ่อน และอ่อนมากหรืออื่น ๆ นั่นคือคนเก่งย่อมจะได้คะแนนสูงกว่าแตกต่างกันไปตามความสามารถข้อสอบที่ทำหน้าที่แยกแยะให้เห็นความแตกต่างได้เพียงใดนั่นคือข้อสอบมีอำนาจจำแนกได้เพียงนั้น เราจะใช้ผลจากการวิเคราะห์ระดับความยากและอำนาจจำแนกเพื่อเลือกข้อสอบที่ดี ๆ เพื่อนำไปใช้ตามวัตถุประสงค์ต่อไป การคำนวณค่าอำนาจจำแนกได้จากค่าความแตกต่างระหว่างสัดส่วนของนักเรียนที่ทำถูก ได้คะแนนในกลุ่มสูงและสัดส่วนของนักเรียนที่ทำถูกในกลุ่มต่ำค่าอำนาจจำแนกของข้อสอบที่นับว่าเหมาะสมอยู่ในช่วง 0.20 - 1.00

3. ความเชื่อมั่น หรือ ค่าความเที่ยง ภัทธา นิคมานนท์ (2540, น.121-126) กล่าวว่าแบบทดสอบที่ดีต้องเชื่อมั่นได้ว่าผลจากการวัดครั้งที่แน่นอน ไม่เปลี่ยนแปลงไปมาการวัดครั้งแรกเป็นอย่างไร เมื่อวัดซ้ำอีกโดยใช้แบบทดสอบชุดเดิมกับผู้สอบกลุ่มเดิม จะวัดกี่ครั้งก็ตามผลจากการวัดย่อมเหมือนเดิม หรือใกล้เคียงกัน สอดคล้องกัน แบบทดสอบที่เชื่อมั่นได้จะสามารถให้คะแนนได้คงที่แน่นอน ปกติในการสอบแต่ละครั้งคะแนนที่ได้มักไม่คงที่ แต่ถ้าอันดับที่เหมือนเดิมก็ยังถือว่าแบบทดสอบนั้นมีความเชื่อมั่นสูงเนื่องจากความเชื่อมั่นของแบบทดสอบหมายถึงความคงที่ของคะแนนที่ได้จากการสอบของคนกลุ่มเดิมหลาย ๆ ครั้ง การหาค่าความเชื่อมั่นได้ จึงยึดหลักการสอบหลาย ๆ ครั้ง แล้วหาความสัมพันธ์ของคะแนนที่ได้จากสอบหลายครั้งนั้น ถ้าคะแนนของเด็กแต่ละคนคงที่หรือขึ้นลงตามกัน แสดงว่าแบบทดสอบนั้นมีความเชื่อมั่นสูง ค่าความเชื่อมั่นคำนวณได้จากการหาค่าสมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ระหว่างคะแนนที่ 2 ชุด จากการสอบนักเรียนกลุ่มเดิม 2 ครั้ง โดยใช้แบบทดสอบเดียวกัน ความเชื่อมั่นมีค่าอยู่ระหว่าง 0 ถึง 1.00 วิธีการหาค่าความเชื่อมั่นทำได้หลายวิธี เช่น การสอบซ้ำ, ใช้แบบทดสอบคู่ขนาน, วิธีแบ่งครึ่งข้อสอบหรือ KR-20 เป็นต้น

4. ค่าความตรง (Validity) จิตรภา กุณทลบุตร (2550 : 139 - 140) กล่าวว่า เครื่องมือที่มีความตรง คือเครื่องมือที่สามารถวัดได้ในสิ่งที่ต้องการวัด แบ่งได้ 3 ประเภท คือ ความตรงตามเนื้อหา (Content Validity) ความตรงตามทฤษฎีหรือความตรง (Construct Validity) (Criterion Related Validity)

จากการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ สรุปได้ว่า เครื่องมือในการวัด และประเมินผลที่ดีนั้น จะต้องสร้างจากหลักการ แนวคิด ทฤษฎีการออกแบบ และสร้างเครื่องมืออย่างมีขั้นตอน และ

เป็นระบบ จากนั้นเครื่องมือจะต้องผ่านการทดสอบค่าคุณภาพของเครื่องมือจากเชี่ยวชาญ เพื่อประเมินความสอดคล้องเชิงเนื้อหาต่าง ๆ ก่อนจะนำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มตัวอย่างจริง จะต้องนำเครื่องมือไปทดลองกับกลุ่มที่ไม่ใช่ตัวอย่างจริงก่อน เพื่อหาค่าความยาก (p) ค่าอำนาจจำแนก (r) และค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ทำให้ผู้สอน หรือผู้ที่นำเครื่องมือไปใช้เกิดความมั่นใจในกระบวนการวัด และประเมินผล

2.6 แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจ

ราชบัณฑิตยสถาน (2546, น.73 9) ให้ความหมายของความพึงพอใจไว้ว่าพึงพอใจ หมายถึง รัก ชอบใจ

จำปา วัฒนศิรินทรเทพ (2550, น. 48) สรุปไว้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง ความรู้สึกนึกคิด ความเชื่อ การแสดงความรู้สึก ความคิดเห็นต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง โดยแสดงพฤติกรรมออกมา 2 ลักษณะ คือ ทางบวก ซึ่งแสดงในลักษณะความชอบ ความพึงพอใจ ความสนใจ เห็นด้วย ทำให้อยากทำงาน หรือปฏิบัติกิจกรรม อีกลักษณะหนึ่งคือ ทางลบ ซึ่งจะแสดงออกในลักษณะของความเกลียด ไม่พึงประสงค์ไม่พอใจ ไม่สนใจไม่เห็นด้วย อาจทำให้บุคคลเกิดความเบื่อหน่าย หรือต้องการหนีห่าง จากสิ่งนั้น นอกจากนี้ความพึงพอใจอาจจะแสดงออกในลักษณะความเป็นกลางก็ได้เช่น รู้สึกเฉย ๆ ไม่รักไม่ชอบไม่น่าสนใจในสิ่งนั้น ๆ

ปริยาพร วงศ์อนุตรโรจน์ (2543, น. 130) กล่าวว่า ความพึงพอใจในการทำงาน หมายถึง ความรู้สึกรวมของบุคคลที่มีต่อการทำงานในทางบวก เป็นความสุขของ บุคคลที่เกิดจากการปฏิบัติ และได้รับผลตอบแทน คือ ผลที่เป็นความพึงพอใจ ที่ทำให้บุคคลเกิด ความรู้สึกกระตือรือร้น มีความมุ่งมั่นที่จะทำงาน มีขวัญและกำลังใจ สิ่งเหล่านี้จะมีผลต่อ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงาน รวมทั้งการส่งผลต่อความสำเร็จของงาน

วัลยา บุตรดี (2531, น. 12) ได้กล่าวถึง สิ่งที่จะช่วยกระตุ้นให้เกิดความพึงพอใจ สิ่งจูงใจใช้เป็นเครื่องให้บุคคลเกิดความพึงพอใจ ซึ่งรายละเอียด ดังต่อไปนี้

สิ่งจูงใจ หมายถึง องค์กรประกอบต่าง ๆ ซึ่งอาจจะเป็นวัตถุ หรือสภาวะใด ๆ ซึ่งจะเป็นเครื่องช่วยโน้มน้าวจิตใจ ทำให้บุคคลปฏิบัติกิจกรรมต่าง ๆ อย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิด ความสำเร็จตามจุดมุ่งหมายที่วางไว้ หรือกล่าวอีกอย่างหนึ่งคือ เครื่องล่อใจนั่นเอง ซึ่ง ประกอบด้วย

1. สิ่งจูงใจที่เป็นวัตถุ (Material Inducement) สิ่งเหล่านี้ได้แก่เงินทอง สิ่งของ
2. สภาพทางกายที่พึงปรารถนา หมายถึง การจัดสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งจะเป็นสิ่งที่จะทำให้เกิดความสุขในการทำงาน เช่น สิ่งอำนวยความสะดวกในสำนักงาน ความพร้อมของเครื่องมือ เป็นต้น

3. ผลประโยชน์ทางอุดมคติ หมายถึง การสนองความต้องการในด้านความ ภูมิใจที่ได้ แสดงฝีมือ การแสดงความจงรักภักดีต่อองค์กรของตน

4. ความตั้งใจทางสังคม หมายถึง การมีสัมพันธ์ของบุคคลในหน่วยงาน การอยู่ร่วมกันทางสังคม

5. การปรับทัศนคติ และสภาพการทำงานให้เหมาะสมกับบุคคล

6. โอกาสในการมีส่วนร่วมในการทำงาน คือ เปิดโอกาสให้บุคคลมีส่วนร่วมในการทำงาน จะทำให้เขาเป็นผู้มีความสำคัญในหน่วยงาน จะทำให้บุคคลมีกำลังใจในการทำงานมากขึ้น

แนวคิด ทฤษฎี เกี่ยวกับความพึงพอใจ

ซูวิทย์ วิทยานุกูล (2550, น. 40) ได้กล่าวถึงทฤษฎีของ (Maslow) เกี่ยวกับการจูงใจ โดยมี สมมติฐานว่ามนุษย์มีความต้องการอยู่เสมอและไม่มีที่สิ้นสุด เมื่อความต้องการใดได้รับการตอบสนอง แล้วความต้องการอย่างอื่นก็จะเข้ามาแทนที่ ความต้องการของคนเราอาจจะซ้ำซ้อนกัน ความต้องการ อย่างหนึ่งอาจจะยังไม่ทันหมดไป ความต้องการอีกอย่างหนึ่งก็จะเกิดขึ้นได้ ซึ่งความต้องการจะเป็นไป ตามลำดับดังนี้

1. ความต้องการด้านสรีระ (Physiological Need) เป็นความต้องการขั้นมูลฐานของ มนุษย์และเป็นสิ่งจำเป็นที่สุดสำหรับการดำรงชีวิต ได้แก่ อาหาร อากาศ ที่อยู่อาศัย เครื่องนุ่งห่ม ยา รักษาโรค ความต้องการการพักผ่อน และความต้องการทางเพศ

2. ความต้องการความปลอดภัย (Safety Need) เป็นความรู้สึกที่ต้องการความมั่นคง ปลอดภัยในชีวิต ทั้งในปัจจุบันและอนาคต ซึ่งรวมถึงความก้าวหน้าและความอบอุ่นใจ

3. ความต้องการความรักและความเป็นเจ้าของ (Love and Belonging) เมื่อความ ต้องการทางร่างกายและความต้องการความปลอดภัย ได้รับการตอบสนองแล้ว ความต้องการความรัก และความเป็นเจ้าของก็จะเริ่มเป็นสิ่งจูงใจที่สำคัญต่อพฤติกรรมของบุคคล ความต้องการความรักและ ความเป็นเจ้าของ หมายถึง ความต้องการที่จะเข้าร่วมและได้รับการยอมรับ ได้รับความเป็นมิตรและ ความรักจากเพื่อนร่วมงาน

4. ความต้องการการเห็นตนเองมีคุณค่า (Esteem Need) ความต้องการด้านนี้ เป็นความ ต้องการระดับสูงที่เกี่ยวกับ ความอยากเด่นในสังคม ต้องการให้บุคคลอื่น รวมถึงความเชื่อมั่นใน ตนเอง ความรู้ ความสามารถ ความเป็นอิสระ และเสรีภาพ

5. ความต้องการที่จะทำความเข้าใจตนเอง (Need For Self Actualization) เป็นความ ต้องการที่จะเข้าใจตนเองตามสภาพที่ตนเองเป็นอยู่ เข้าใจถึงความสามารถ ความสนใจ ความต้องการ ของตนเอง ยอมรับได้ในส่วนที่เป็นจุดอ่อนของตนเอง

มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมมาธิราช (2542 : 139) กล่าวถึงทฤษฎีการจูงใจของนักการศึกษา ต่าง ๆ ดังนี้

1. ทฤษฎีการจูงใจ ERG ของ แอลเดอร์เฟอร์ (Alderfer) กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์แบ่งเป็น 3 กลุ่ม คือ

1.1 ความต้องการเพื่อดำรงชีวิต (Existence Needs) หรือ E เป็นความต้องการทางร่างกายและปัจจัยที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิต

1.2 ความต้องการด้านความสัมพันธ์ (Relatedness Needs) หรือ R เป็นความต้องการที่จะมีความสัมพันธ์กับบุคคลอื่น ๆ เช่น สมาชิกในครอบครัว เพื่อนฝูง เพื่อนร่วมงาน และคนที่ต้องการจะมีความสัมพันธ์ด้วย

1.3 ความต้องการความเจริญก้าวหน้า (Growth Needs) หรือ G เป็นความต้องการที่จะพัฒนาตนเองตามศักยภาพสูงสุด

2. ทฤษฎีการจูงใจของ แมคเคลแลนด์ (Mc Clelland) เชื่อว่าความต้องการเป็นการเรียนรู้จากการมีประสบการณ์ และมีอิทธิพลต่อการรับรู้สถานการณ์และแรงจูงใจสู่เป้าหมายโดยแบ่งความต้องการออกเป็น ประเภท ดังนี้

2.1 ความต้องการสัมฤทธิ์ผล (Needs for Achievement) เป็นพฤติกรรมที่จะกระทำการใด ๆ ให้เป็นผลสำเร็จ เป็นแรงขับที่นำไปสู่ความเป็นเลิศ

2.2 ความต้องการสัมพันธ์ (Needs for Affiliation) เป็นความปรารถนาที่จะสร้างมิตรภาพและมีความสัมพันธ์อันดีกับผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

2.3 ความต้องการอำนาจ (Needs for Power) เป็นความต้องการควบคุมผู้อื่น มีอิทธิพลต่อผู้อื่น และต้องการควบคุมผู้อื่น

การวัดและประเมินผลความพึงพอใจ

สมมาตร วัฒนารัตนนกุล (2551, น.53) ความพึงพอใจจะเกิดขึ้นหรือไม่ ขึ้นอยู่กับการให้บริการขององค์กรประกอบด้วยระดับความรู้สึกของผู้มารับบริการในมิติต่าง ๆ ของแต่ละบุคคล ดังนั้นการวัดระดับความพึงพอใจ สามารถกระทำได้หลายวิธีต่อไปนี้

1. การใช้แบบสอบถาม ซึ่งเป็นวิธีที่นิยมใช้กันอย่างแพร่หลาย โดยการขอความร่วมมือจากกลุ่มบุคคลที่ต้องการวัด แสดงความคิดเห็นลงในแบบฟอร์มที่กำหนด

2. การสัมภาษณ์ ต้องอาศัยเทคนิคและความชำนาญพิเศษของผู้สัมภาษณ์ที่จะจูงใจให้ผู้ตอบคำถามตอบตามข้อเท็จจริง

3. การสังเกต เป็นการสังเกตพฤติกรรมทั้งก่อนการให้บริการ ขณะรับบริการและหลังการให้บริการ การวัดโดยวิธีนี้จะต้องกระทำอย่างจริงจังและมีแบบแผนที่แน่นอนจะเห็นได้ว่าการวัดความพึงพอใจต่อการให้บริการนั้นสามารถกระทำได้หลายวิธี ขึ้นอยู่กับความสะดวก เหมาะสม ตลอดจนจุดมุ่งหมายของการวัดด้วย จึงจะส่งผลให้การวัดนั้นมีประสิทธิภาพและน่าเชื่อถือได้

เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์ (2537, น. 93-97) ได้กล่าวถึงเครื่องมือประเภทมาตรวัดทัศนคติไว้ว่าเป็นข้อความที่ใช้เพื่อการเก็บข้อมูลทางด้านจิตพิสัย เช่น ความคิดเห็น ความสร้างสรรค์ ทัศนคติต่าง ๆ เป็นต้น มาตรวัดทัศนคติที่นิยมใช้กันมาก คือ วิธีของลิเคิร์ต (Likert) การวัดทัศนคติตามวิธีนี้จะกำหนดช่วงความรู้สึกของคนเป็น 5 ช่วง หรือ 5 ระดับ

การสร้างมาตรวัดทัศนคติตามวิธีของลิเคิร์ต (Likert)

1. ตั้งจุดมุ่งหมายของการศึกษาว่าต้องการศึกษาทัศนคติของใครที่มีต่อสิ่งใด
2. ให้ความหมายของทัศนคติต่อสิ่งที่จะศึกษานั้นให้แจ่มชัด เพื่อให้ทราบว่าเป็นประเด็นหรือเรื่องที่จะสร้างแบบวัดนั้นประกอบด้วยคุณลักษณะใดบ้าง
3. สร้างข้อความให้ครอบคลุมคุณลักษณะที่สำคัญ ๆ ของสิ่งที่จะศึกษาให้ครบถ้วนทุกแง่มุม และต้องมีข้อความที่เป็นไปในทางบวกและทางลบมากพอต่อการที่เมื่อนำไปวิเคราะห์แล้วเหลือจำนวนข้อความที่ต้องการ
4. ตรวจสอบข้อความที่สร้างขึ้น ซึ่งทำได้โดยผู้สร้างข้อความเองและนำไปให้ผู้ที่มีความรู้ในเรื่องนั้น ๆ ตรวจสอบ โดยพิจารณาในเรื่องของความครบถ้วนของคุณลักษณะของสิ่งที่ศึกษา และความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ ตลอดจนจนลักษณะการตอบข้อความที่สร้างว่าสอดคล้องหรือกันหรือไม่เพียงใด เช่น พิจารณาว่าควรจะให้ตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง, เห็นด้วย, เฉย ๆ, ไม่เห็นด้วย, ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง หรือชอบมากที่สุด, ชอบมาก, ปานกลาง, ชอบน้อย, ชอบน้อยที่สุด เป็นต้น
5. ทำการทดลองขั้นก่อนที่จะนำไปใช้จริง โดยการนำข้อความที่ได้ตรวจสอบแล้วไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างจำนวนหนึ่ง เพื่อตรวจสอบความชัดเจนของข้อความและภาษาที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง และเพื่อตรวจสอบคุณภาพด้านอื่น ๆ ได้แก่ ความเที่ยงตรง ค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่นของมาตรวัดทัศนคติทั้งชุดด้วย
6. กำหนดการให้คะแนนการตอบของแต่ละตัวเลือก โดยทั่วไปนิยมใช้ คือ กำหนดคะแนนเป็น 5, 4, 3, 2, 1 หรือ 4, 3, 2, 1, 0 สำหรับข้อความทางบวก และ 1, 2, 3, 4, 5 หรือ 0, 1, 2, 3, 4 สำหรับข้อความทางลบ ซึ่งเป็นวิธีที่สะดวกมากในทางปฏิบัติ

จากข้างต้นสรุปได้ว่า ความพึงพอใจ หมายถึง เจตคติ ความชอบ ทัศนคติ ที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งจะถูกระตุ้นผ่านการแสดงพฤติกรรมทั้งด้านบวก และด้านลบ ความพอใจ จะช่วยขับเคลื่อนให้นำไปสู่สิ่งที่พึงปรารถนา และเป็นแรงจูงใจที่จะส่งผลต่อการพัฒนาศักยภาพในด้านต่าง ๆ

2.7 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.8.1 งานวิจัยในประเทศ

นันทพร ภูครองนาค (2560, น. 84-92) ได้การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของ แฮร์บาร์ต (Herbart formal step) ประกอบแบบฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของ แฮร์บาร์ต (Herbart Formal Step) ประกอบ แบบฝึก มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์ เท่ากับ 82.50/83.75 เป็นไป ตามเกณฑ์ 80/80 ผู้เรียนมีค่าดัชนีประสิทธิผลเพิ่มมากขึ้นกว่าก่อนเรียน คิดเป็นร้อยละ 74.66 นักเรียนมีคะแนนทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะรวมทั้งการอ่าน และการเขียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นักเรียนมีความคงทนในการเรียนรู้หลังจากที่ เรียนการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกดหลังจากเรียนไปแล้ว 1 - 2 สัปดาห์ และ นักเรียนมีความพึงพอใจต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน และการเขียนสะกดคำตามมาตรฐานตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทยชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ใน ระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$)

วิไลวรรณ แก้วอำไพ (2551, น. 95-96) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้า น้ำร้อน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น มีความมุ่งหมายในการศึกษาค้นคว้า เพื่อ (1) พัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 (2) หาค่าดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น (3) เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนที่ เรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (4) เปรียบเทียบความรู้ ความเข้าใจทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานของนักเรียนที่ เรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้นระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน (5) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น เรื่อง ไฟฟ้า น้ำร้อน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้าคือ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบ้านบัวตะวันตก สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2550 จำนวน 23 คน ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า

(1) แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น เรื่อง ไฟฟ้า น้ำร้อน กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่พัฒนาขึ้นมีประสิทธิภาพ 80.84 / 82.10 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนด

(2) ดัชนีประสิทธิผลของแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เรื่องไฟฟ้าความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 ที่วิเคราะห์จากคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมีค่าเท่ากับ 0.6285 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนร้อยละ 62.85 และวิเคราะห์จากคะแนนด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐาน มีค่าเท่ากับ 0.6297 แสดงว่านักเรียนมีความก้าวหน้าด้านทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานร้อยละ 62.97

(3) นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เรื่องไฟฟ้าความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

(4) นักเรียนที่ เรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้นมีความพึงพอใจต่อการเรียนโดยใช้แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง ไฟฟ้าความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

วาสนา ไชยขำ (2552, น. 109-113) ได้ศึกษาผลการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระ ลดรูปและสระเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โรงเรียนบ้านทรายทองวิทยาคมสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภาคพลินธุ์ เขต 2 ภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2551 จำนวน 26 คน ผลการศึกษาปรากฏว่าแผนการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระลดรูป และสระเปลี่ยนรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพเท่ากับ 87.92/86.28 สูงกว่าเกณฑ์ที่ตั้งไว้ 80/80 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระลดรูป และสระเปลี่ยนรูปชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีค่าดัชนีประสิทธิผลเท่ากับ 0.7658 หมายความว่า นักเรียนมีความก้าวหน้าในการเรียนคิดเป็นร้อยละ 76.58 นักเรียนชั้นประถมศึกษา ปีที่ 2 มีความพึงพอใจต่อการเรียนด้วยการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง สระลดรูป และ สระเปลี่ยนรูป ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD อยู่ใน ระดับมาก

ปัญญา อินทวง (2553, น. 105-112) ได้วิจัยเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาระหว่างการจัดการเรียนรู้อยู่แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 พบว่า แผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสืบเสาะ 5 ชั้น กับแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสืบเสาะ 7 ชั้น เรื่องสิ่งมีชีวิตกับสิ่งแวดล้อม นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 89.97/86.31 และ 83.53/88.31 ตามลำดับ และแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสืบเสาะ 5 ชั้น กับแผนการจัดการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสืบเสาะ 7 ชั้น มีดัชนีประสิทธิผล 0.6687 และ

0.6891 ตามลำดับ และนักเรียนกลุ่มที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสี่เสา 5 ชั้น กับแบบสี่เสาหาความรู้ 7 ชั้น มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนไม่แตกต่างกัน แต่กลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสี่เสา 7 ชั้น มีเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์หลังเรียนสูงกว่ากลุ่มที่จัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาแบบสี่เสา 5 ชั้น อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

พิสมัย บุญสอด (2553, น. 112-118) ได้ศึกษาการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรควบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 2/1 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2552 โรงเรียนเพ็ญพูนองเรือ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาดุรธานี เขต 3 จำนวน 30 คน ผลการศึกษา ค้นคว้าพบว่า แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรควบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะ ประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีประสิทธิภาพ เท่ากับ 85.12/82.90 ดัชนีประสิทธิผล เท่ากับ 0.6765 หรือคิดเป็นร้อยละ 67.65 การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 เรื่อง อักษรควบ โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD มีความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก ผลการใช้แผนการจัดการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรควบ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD พบว่า การจัดการเรียนรู้ในระยะแรก ๆ นักเรียนยังไม่เข้าใจบทบาทของตนเองในการเรียนกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD ทำที่ควร หลังจากการจัดกิจกรรมผ่านไปสักระยะหนึ่งทำให้นักเรียนรู้บทบาทหน้าที่ของตนเองดีขึ้น เพื่อนนักเรียนคนที่เรียนเก่งก็คอยช่วยเหลือให้นักเรียนที่เรียนอ่อน เพื่อเป้าหมายแห่งความสำเร็จของกลุ่มร่วมกัน จึงทำให้บรรยากาศในการเรียนอบอุ่น นักเรียนไม่เครียดรู้สึกผ่อนคลายและมีความสุขกับการเรียนกลุ่มร่วมมือเทคนิค STAD

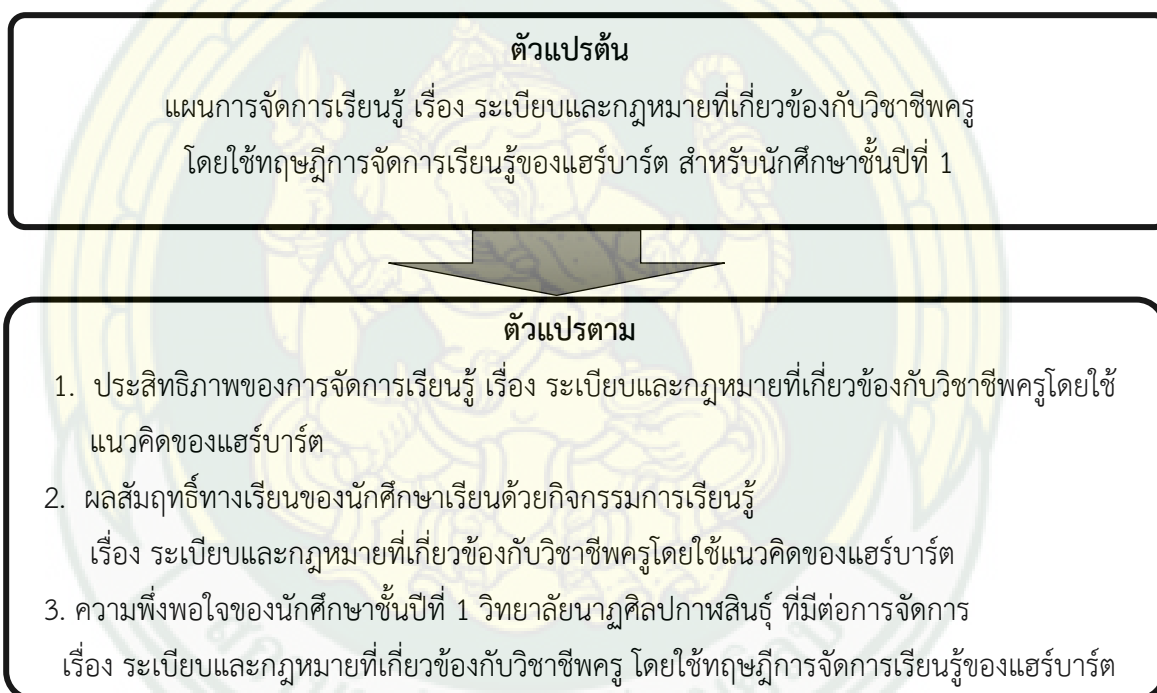
2.8.2 งานวิจัยต่างประเทศ

Ertem (2010, p. 1405-1408) ได้ศึกษาผลกระทบของเนื้อหาในรูปแบบ 7E ของทักษะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 เกี่ยวกับการแยกย่อยแนวคิด ดำเนินการศึกษาในโรงเรียนประถมศึกษา ช่วงปีการศึกษา 2008 – 2009 ในกลุ่มนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 4 จำนวน 44 คน ในเมืองแทรบซอน โดยออกแบบวิจัยกึ่งทดลองใช้วิธีการทดสอบก่อนและหลังในกลุ่มทดลอง และกลุ่มควบคุมเครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลในเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ข้อมูลเชิงคุณภาพถูกรวบรวมด้วยวิธีการสังเกตในห้องเรียน และการสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างนักเรียน ส่วนข้อมูลเชิงปริมาณ ได้มาจากผลสำเร็จของแบบทดสอบคำถามปลายเปิดจำนวน 7 ข้อ ใช้ถามนักเรียน และคำถามปลายเปิดจำนวน 5 ข้อ ใช้ถามครูผู้สอน หลังการศึกษาได้มีการสอบถามครูและนักเรียนเกี่ยวกับความคิดเห็นโดยทั่ว ๆ ไปเกี่ยวกับกิจกรรมการสอน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลใช้ t – test (Dependent Samples) ในกระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนาของแบบฝึกหัดการสัมภาษณ์ การเปลี่ยนทฤษฎีแนวคิด และการสะท้อนกลับในด้านการเขียนประโยคของนักเรียน

ผลทดสอบก่อนเรียนจะเห็นได้ว่านักเรียนมีความเข้าใจและมีกระบวนการคิดไม่ถูกต้องดังนี้ การหาค่าผลการทดสอบก่อนเรียน หากมีการแยกย่อยเศษส่วนและแบ่งแต่ละส่วนออกเท่า ๆ กันกับแนวคิดต่อชีวิตจริง การมุ่งเน้นคิดและการสร้างความเชื่อมโยงและความสัมพันธ์

Kanli (2007, p. 95) ได้ศึกษาผลของการเรียนแบบวัฏจักรเรียนรู้ 7 ชั้น และการเรียนแบบปกติที่มีต่อการพัฒนาทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนกลุ่มทดลองที่เรียนแบบวัฏจักรการเรียนรู้ 7 ชั้น มีคะแนนทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่อง แรงและการเคลื่อนที่สูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมที่เรียนแบบปกติอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

2.8 กรอบแนวคิด

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ที่มา: ผู้วิจัย

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

1. กลุ่มเป้าหมาย
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. การสร้างเครื่องมือในการวิจัย
4. การวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

3.1 กลุ่มเป้าหมาย

กลุ่มเป้าหมาย นักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะศิลปศึกษา ของวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ จำนวน 61 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) จากนักศึกษาที่ลงทะเบียนเรียนรายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) รหัสวิชา 300-21001 ภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2564

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ผู้วิจัยใช้ในการรวบรวมข้อมูล ได้แก่

- 3.2.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู
- 3.2.2 แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน
- 3.2.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
- 3.2.4 แบบสอบถามความพึงพอใจ

3.3 การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือในการวิจัย

3.3.1 แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

การสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ผู้วิจัย ได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.1.1 ศึกษาหลักและวิธีการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ หลักการ ทฤษฎี แนวคิด และองค์ประกอบในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.1.2 ศึกษาทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต เพื่อนำมาวิเคราะห์ และ ออกแบบกระบวนการจัดการเรียนการสอน

3.3.1.3 ศึกษาหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปรับปรุง พ.ศ.2562 โดยศึกษา จากโครงสร้างหลักสูตร และคำอธิบายรายวิชา แล้ววิเคราะห์เนื้อหาสาระที่เกี่ยวข้อง เพื่อกำหนด สาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ สำหรับใช้เป็นแนวทางในการสร้างแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.1.4 วิเคราะห์เนื้อหา สาระสำคัญ จากคำอธิบายรายวิชา เพื่อกำหนด วัตถุประสงค์ และเนื้อหาสาระที่จะใช้ในการแผนการจัดการเรียนรู้

3.3.1.4 กำหนดจุดประสงค์การเรียนรู้ สิ่งที่ต้องการให้เกิดแก่ผู้เรียน โดยยึดจาก ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต และหลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี) ปรับปรุง พ.ศ.2562

3.3.1.5 สร้างแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับ วิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป กาฬสินธุ์ จำนวน 5 แผน แผนละ 2 ชั่วโมง โดยมีองค์ประกอบ ดังนี้

- 1) ชื่อเรื่อง
- 2) สาระสำคัญ
- 3) สาระการเรียนรู้
- 4) จุดประสงค์การเรียนรู้
- 5) กิจกรรมการเรียนรู้
- 6) การวัดผลและการประเมินผล

ตารางที่ 1 โครงสร้างของแผนการจัดการเรียนรู้

แผนที่	สาระการเรียนรู้	เวลา/ชั่วโมง
1	พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562	2
2	พระราชบัญญัติสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546	2
3	พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562	2
4	พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และ พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551	2
5	ระเบียบต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู	2

ที่มา: ผู้วิจัย

3.3.1.6 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ เสนอต่อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อประเมินคุณภาพคุณภาพ ซึ่งผู้เชี่ยวชาญประกอบด้วย

1) ดร.กิตติศักดิ์ สิ้นธุโคตร ผู้เชี่ยวชาญด้าน วิชาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล

2) ว่าที่ร.ต.สังวรรณ คลังบุญครอง ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย

3) อาจารย์กนกทิพย์ ประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาสังคมศึกษา และกฎหมาย

3.3.1.7 ผลการประเมินแผนการจัดการเรียนรู้ ที่ผู้เชี่ยวชาญแต่ละคนประเมินแล้วหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา IOC (Index of Consistency) ของสร้างแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้เกณฑ์การแปลผลคุณภาพความสอดคล้อง ดังนี้ สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ธีรชาติ ธรรมวงศ์ (2551, น. 35-42)

- 1 หมายถึง สอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.5 ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยที่ได้จากการแปลผลคือ 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แผนการจัดการเรียนรู้จึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.1.8 นำแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต มาปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ

3.3.1.9 ได้แผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต ต้นฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.2 แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.2.1 ศึกษาหลักและวิธีการสร้างแบบทดสอบ องค์ประกอบในการสร้างแบบทดสอบ วิธีการประเมินผล โดยศึกษาจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลทางการศึกษา

3.3.2.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ จากแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 5 ชุด ชุดละ 10 ข้อ

3.3.2.3 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา กับจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 5 ชุด ชุดละ 12 ข้อ

3.3.2.4 นำแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน และคู่มือการให้คะแนน เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ใช้เกณฑ์การแปลผลคุณภาพความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) ดังนี้ สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ธีรชาติ ธรรมวงศ์ (2551, น. 35-42)

- 1 หมายถึง สอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.5 ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยที่ได้จากการแปลผลคือ 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน จึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.2.5 เลือกแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน จำนวน 5 ชุด ชุดละ 10 ข้อ โดยเลือกจากข้อที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และมีความเหมาะสมกับเนื้อหามากที่สุด

3.3.2.6 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน

3.3.2.7 นำแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน ไปทดลองใช้กับ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่เคยเรียนใน เรื่องระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู รายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) รหัสวิชา 300-21001 มาแล้ว จำนวน 20 คน แบ่งเป็นสาขานาฏศิลป์ไทย 10 คน และสาขานาฏศิลป์พื้นบ้าน 10 คน แล้วหาค่าความยาก เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.20 – 1.00 (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.2.8 นำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร Lovett ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ แบบทดสอบที่ 1 เท่ากับ 0.705 แบบทดสอบที่ 2 เท่ากับ 0.821 แบบทดสอบที่ 3 เท่ากับ 0.815 แบบทดสอบที่ 4 เท่ากับ 0.847 และแบบทดสอบที่ 5 เท่ากับ 1.184 (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.2.9 ได้แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.3 แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

การสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.3.1 ศึกษาหลักและวิธีการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน องค์ประกอบในการสร้างแบบทดสอบ วิธีการประเมินผล โดยศึกษาจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลทางการศึกษา

3.3.3.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญ จุดประสงค์การเรียนรู้ จากแผนการจัดการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการสร้างแบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก จำนวน 35 ข้อ

3.3.3.3 ดำเนินการสร้างแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู เสนอต่อ ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหาเกี่ยวกับจุดประสงค์การเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ

3.3.3.4 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู และคู่มือการให้คะแนน ไปให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม เพื่อหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา IOC (Index of Consistency) ใช้เกณฑ์การแปลผลคุณภาพความสอดคล้อง ดังนี้ สุรพงษ์ คงสัจย์ และ ธีรชาติ ธรรมวงศ์ (2551, น. 35-42)

1 หมายถึง สอดคล้อง

0 หมายถึง ไม่แน่ใจ

-1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.5 ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยที่ได้จากการแปลผลคือ 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครูจึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.3.5 เลือกแบบทดสอบที่นำมาใช้วัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ โดยเลือกจากข้อที่ผ่านการประเมินจากผู้เชี่ยวชาญ และมีความเหมาะสมกับเนื้อหามากที่สุด

3.3.3.6 ปรับปรุงแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

3.3.3.7 นำแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ไปทดลองใช้กับ นักศึกษาชั้นปีที่ 2 ที่เคยเรียนในเรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู รายวิชาความเป็นครูวิชาชีพ (Professional Teacher) รหัสวิชา 300-21001 มาแล้ว จำนวน 20 คน แบ่งเป็นสาขานาฏศิลป์ไทย 10 คน และสาขานาฏศิลป์พื้นบ้าน 10 คน ซึ่งเป็นนักศึกษาชุดเดิม แล้วหาค่าความยาก เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.20 – 0.80 และค่าอำนาจจำแนกรายข้อ เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.20 – 1.00 (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.3.8 นำคะแนนมาหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตร Lovett ค่าความเชื่อมั่นที่ได้ เท่ากับ 0.919 (อ้างอิงภาคผนวก ค)

3.3.3.9 ได้แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.3.4 การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ

การสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแผนการจัดการเรียนรู้ตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

3.3.4.1 ศึกษาหลัก และวิธีการในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ขั้นตอนในการออกแบบข้อคำถาม โดยศึกษาจากหนังสือและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการประเมินผลทางการศึกษา

3.3.4.2 วิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญ หลักการ ทฤษฎี และแนวคิดที่สำคัญในแต่ละด้าน เพื่อออกแบบข้อคำถามที่เหมาะสม

3.3.4.3 ดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ จำนวน 10 ข้อ เสนอต่อผู้เชี่ยวชาญชุดเดิมเพื่อพิจารณาในเรื่องหัวข้อที่จะใช้ประเมิน ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจและคู่มือให้คะแนน โดยใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) แบ่งเป็น 5 ระดับ ดังนี้

พึงพอใจมากที่สุด	ตรวจให้ 5 คะแนน
พึงพอใจมาก	ตรวจให้ 4 คะแนน
พึงพอใจปานกลาง	ตรวจให้ 3 คะแนน
พึงพอใจน้อย	ตรวจให้ 2 คะแนน
พึงพอใจน้อยที่สุด	ตรวจให้ 1 คะแนน

เกณฑ์ที่ใช้ในการแปลผล บุญชม ศรีสะอาด (2545, น. 99-100)

ค่าเฉลี่ย 4.21 - 5.00 พึงพอใจในระดับมากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.41 - 4.20 พึงพอใจในระดับมาก

ค่าเฉลี่ย 2.61 - 3.40 พึงพอใจในระดับปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.81 - 2.60 พึงพอใจในระดับน้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.80 พึงพอใจในระดับน้อยที่สุด

3.3.4.4. นำแบบสอบถามความพึงพอใจ ให้ผู้เชี่ยวชาญชุดเดิม ตรวจสอบและประเมินคุณภาพเพื่อหาค่าความสอดคล้องเชิงเนื้อหา ใช้เกณฑ์การแปลผลคุณภาพความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) ดังนี้ สุรพงษ์ คงสัตย์ และ ชีรชาติ ธรรมวงศ์ (2551, น. 35–42)

- 1 หมายถึง สอดคล้อง
- 0 หมายถึง ไม่แน่ใจ
- 1 หมายถึง ไม่สอดคล้อง

เกณฑ์ที่ใช้ได้ คือ 0.5 ขึ้นไป และค่าเฉลี่ยที่ได้จากการแปลผลคือ 1.00 ซึ่งสูงกว่าเกณฑ์ที่กำหนดไว้ แบบสอบถามความพึงพอใจ จึงมีความเหมาะสมสามารถนำไปใช้ได้ (อ้างอิง ภาคผนวก ค)

3.3.4.5 ปรับปรุงแบบแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

3.3.4.6 ได้แบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต ฉบับสมบูรณ์ เพื่อนำไปใช้กับกลุ่มเป้าหมายต่อไป

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ โดยผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและดำเนินการตามขั้นตอน ดังนี้

3.4.1 วิเคราะห์การหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยวิเคราะห์คะแนนที่ได้จากการทดสอบระหว่างเรียน จำนวน 5 กิจกรรม กิจกรรมละ 10 ข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละ เทียบกับคะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จำนวน 30 ข้อ แล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยการหาดัชนีประสิทธิภาพ E_1 / E_2 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ

3.4.2 วิเคราะห์การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียนด้วยการทดสอบค่าทางสถิติ t-Test (Dependent Samples)

3.4.3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้แนวคิดของแอร์บาร์ต ด้วยการทดสอบค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3.5 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1 สถิติพื้นฐานที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล

3.5.1.1 การหาค่าคะแนนที่ได้จากการทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร ร้อยละ (Percentage) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 น. 105)

$$P = \frac{f}{N} \times 100$$

เมื่อ	P	แทน	ร้อยละ
	f	แทน	ความถี่ที่ต้องการแปลงให้เป็นร้อยละ
	N	แทน	จำนวนความถี่ทั้งหมด

3.5.1.2 การหาค่าของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร ค่าเฉลี่ย (Mean) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 น. 105)

$$\bar{X} = \frac{\Sigma x}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	Σx	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดในกลุ่ม
	N	แทน	จำนวนนักเรียน

3.5.1.3 การหาค่าของแบบสอบถามความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ โดยใช้สูตร ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 น. 106)

$$\text{S.D.} = \sqrt{\frac{N\sum X^2 - (\sum X)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนในกลุ่ม

3.5.2 สถิติพื้นฐานที่ใช้ทดสอบค่าประสิทธิภาพการจัดการเรียนรู้

การหาค่าประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต คำนวณจากสูตร E_1 / E_2 ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 107)

E_1 = การคำนวณหาค่า E_1 (ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ)

$$E_1 = \frac{\sum X}{N} \times 100$$

การคำนวณหาค่า E_2 (ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์)

$$E_2 = \frac{\sum F}{N} \times 100$$

เมื่อ	E_1	แทน	ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้
	E_2	แทน	ประสิทธิภาพผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	$\sum X$	แทน	คะแนนรวมของแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน
	$\sum F$	แทน	คะแนนรวมของการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
	N	แทน	จำนวนผู้เรียน

A	แทน	คะแนนเต็มของแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน
B	แทน	คะแนนเต็มของผลการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์

3.5.3 สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

การหาความแตกต่างระหว่างผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ โดยใช้สูตร t-test (Dependent Samples) บุญชม ศรีสะอาด. (2545, น. 109)

$$t = \frac{\sum D}{\sqrt{\frac{n \sum D^2 - (\sum D)^2}{n-1}}}$$

เมื่อ	t	แทน	ค่าสถิติที่จะใช้เปรียบเทียบกับค่าวิกฤตเพื่อทราบความมีนัยสำคัญ
	D	แทน	ความแตกต่างระหว่างคะแนนแต่ละคู่
	n	แทน	จำนวนกลุ่มตัวอย่างหรือจำนวนคู่คะแนน

3.5.4 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คุณภาพเครื่องมือ

3.5.4.1 สถิติที่ใช้ในการทดสอบหาค่าประสิทธิภาพของ แผนการจัดการเรียนรู้แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และแบบสอบถามความพึงพอใจ โดยใช้สูตรดัชนีความสอดคล้อง IOC (Index of Consistency) คำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 70)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ	IOC	แทน	ดัชนีความสอดคล้องระหว่างจุดประสงค์กับเนื้อหาหรือระหว่างข้อสอบกับจุดประสงค์
	$\sum R$	แทน	ผลรวมคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญทั้งหมด

3.5.4.2 หาความยากง่าย (p) (Difficulty) ของแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน คำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 97)

$$P = \frac{R}{N}$$

เมื่อ	P	แทน	ดัชนีความยากของข้อสอบ
	R	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบนั้นได้ถูกต้อง
	N	แทน	จำนวนนักเรียนที่ตอบข้อสอบทั้งหมด

3.5.4.3 หาค่าอำนาจจำแนก (Discrimination) ของแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตร Brennan คำนวณจากสูตรดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554, น. 106)

$$r = \frac{R_U - R_L}{N}$$

เมื่อ	r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
	R _U	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงที่ตอบถูก
	R _L	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มต่ำที่ตอบถูก
	N	แทน	จำนวนนักเรียนในกลุ่มสูงหรือกลุ่มต่ำ

3.5.4.4 การหาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยใช้สูตรของ Lovett (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 96)

$$r_{cc} = 1 - \frac{k \sum x_i - \sum x_i^2}{(k-1) \sum (x_i - c)^2}$$

เมื่อ	r _{cc}	แทน	ความเชื่อมั่นของแบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์
	k	แทน	จำนวนข้อของแบบทดสอบทั้งฉบับ
	X _i	แทน	คะแนนสอบของนักเรียนแต่ละคน
	C	แทน	คะแนนเกณฑ์หรือจุดตัดของแบบทดสอบ
			โดยใช้เกณฑ์ ร้อยละ 80 คะแนนเต็ม

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

n	แทน	จำนวนผู้เรียน
$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ยของคะแนน (Mean)
S.D.	แทน	ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
E_1	แทน	ค่าประสิทธิภาพของกระบวนการ
E_2	แทน	ค่าประสิทธิภาพของผลลัพธ์
P	แทน	ดัชนีความยากของข้อสอบ
r	แทน	ค่าอำนาจจำแนก
t	แทน	ค่าสถิติทดสอบ t-test
df	แทน	ชั้นแห่งความเป็นอิสระ
*	แทน	ระดับนัยสำคัญทางสถิติ

4.2 ลำดับขั้นตอนการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยการหาดัชนีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน

ตอนที่ 3 วิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้แนวคิดของแฮร์บาร์ต ด้วยการทดสอบค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการหาประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 โดยการหาดัชนีประสิทธิภาพ E_1/E_2 ซึ่งในการวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้กำหนดเกณฑ์ประสิทธิภาพ 80/80

ตารางที่ 2 คะแนนการทดสอบระหว่างเรียนหลังเรียน และการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวน นักเรียน	คะแนนทดสอบระหว่างเรียน			คะแนนทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์		
	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ	คะแนนเต็ม	คะแนนเฉลี่ย	ร้อยละ
61	50	8.00	80.03	30	24.15	81.15
ประสิทธิภาพ E_1/E_2 เท่ากับ 80.03/81.15						

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าเฉลี่ยของการทดสอบระหว่างเรียนหลังเรียน เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต (E_1) เท่ากับ 80.03 และ ค่าเฉลี่ยของการทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต (E_2) เท่ากับ 81.15 ดังนั้น การจัดการเรียนรู้

เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 มีประสิทธิภาพ (E_1/E_2) เท่ากับ 80.03/81.15 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนด

ตอนที่ 2 เปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ก่อนเรียนและหลังเรียน ด้วยการทดสอบค่าทางสถิติ t-Test (Dependent Samples)

ตารางที่ 3 ผลการเปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียน และหลังเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต

การทดสอบ	N	$\bar{x}$	S.D.	t	df	Sig.
ก่อนเรียน	61	11.72	3.817	31.921	60	.000
หลังเรียน	61	24.34	2.323			

*มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 3 พบว่า มีคะแนนเฉลี่ยจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์หลังเรียนด้วยแผนแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 กว่าคะแนนเฉลี่ยก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

ตอนที่ 3 ผลการวิเคราะห์ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้แนวคิดของแฮร์บาร์ต ด้วยการทดสอบค่าสถิติพื้นฐาน ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ตารางที่ 4 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับความพึงพอใจ

ลำดับ	รายการประเมิน	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความพึงพอใจ
1	แจ้งวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาชัดเจน	4.56	0.69	มากที่สุด
2	ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	4.44	0.76	มาก
3	กิจกรรมการเรียนรู้มีความท้าทาย ทำให้อยากค้นหาคำตอบ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	4.55	0.72	มากที่สุด
4	กระตุ้นและเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม แสดงความคิดเห็น	4.50	0.72	มากที่สุด
5	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง	4.59	0.61	มากที่สุด
6	หลังจากเรียนแล้ว ข้าพเจ้ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระรายวิชามากยิ่งขึ้น	4.55	0.65	มากที่สุด
7	การวัดและประเมินผล มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	4.51	0.69	มากที่สุด
8	เอกสารประกอบการสอน ดูเข้าใจง่าย	4.58	0.67	มากที่สุด
9	มีความยุติธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	4.49	0.76	มาก
10	ความพึงพอใจโดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้	4.56	0.69	มากที่สุด
รวม		4.53	0.70	มากที่สุด

ที่มา: ผู้วิจัย

จากตารางที่ 4 พบว่า ความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่องระเบียบ และกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้แนวคิดของแฮร์บาร์ต มีความพึงพอใจโดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$; S.D. = 0.70) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับ พบว่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.59$; S.D. = 0.61) รองลงมา คือ

เอกสารประกอบการสอน ดูเข้าใจง่าย ($\bar{x} = 4.58$; S.D. = 0.67) และ แจ็งวัตฤประสงค์ ขอบเขตของ
เนื้อหาชัดเจน ($\bar{x} = 4.56$; S.D. = 0.69) ความพึงพอใจโดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.56$;
S.D. = 0.69) รวม 2 ข้อ

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ มีวัตถุประสงค์ เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E1/E2) กำหนดเกณฑ์ 80/80 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ระหว่างก่อนเรียนและหลังเรียน และเพื่อศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ที่มีต่อการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต ผู้วิจัยได้นำเสนอหัวข้อตามลำดับ ดังนี้

1. สรุปผลการวิจัย
2. อภิปรายผล
3. ข้อเสนอแนะ

5.1 สรุปผลการวิจัย

5.1.1 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.03/81.15 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80)

5.1.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงขึ้นกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05

5.1.3 มีความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ และ S.D. = 0.70)

5.2 อภิปรายผล

การวิจัย เรื่อง การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลป์กาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้อภิปรายผลการวิจัยในประเด็นที่ค้นพบ ดังนี้

5.2.1 การพัฒนาการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่มีประสิทธิภาพ (E1/E2) เท่ากับ 80.03/81.15 ซึ่งคะแนนที่ได้มาจาก การนำคะแนนจากการทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียนหลังเรียน ทั้ง 5 แผน มารวมกันแล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยค่าที่ได้คิดเป็นร้อยละ 80.03 และนำคะแนนจากการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจำนวน 30 ข้อแล้วหาค่าเฉลี่ยร้อยละ โดยค่าที่ได้คิดเป็นร้อยละ 81.15 ซึ่งเป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ (80/80) ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย อันได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ เอกสารประกอบการจัดการเรียนรู้ แบบทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน และแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ได้ผ่านขั้นตอนการสร้างอย่างเป็นระบบ เพื่อให้บรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ โดยผู้วิจัยได้วิเคราะห์ถึงสภาพปัญหาที่เกิดขึ้นจากการจัดการเรียนการสอนในรายวิชา ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง วิเคราะห์เนื้อหาสาระสำคัญของหลักสูตร และศึกษาวิธีการวัดและประเมินผลก่อนเลือกใช้แนวคิดทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ และสร้างเครื่องมือในการวิจัยให้สอดคล้องกับแนวคิดของแฮร์บาร์ต 5 ขั้นตอน ประกอบด้วย ขั้นนำ ขั้นเสนอความรู้ใหม่ ขั้นสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่ ขั้นสรุป และขั้นประยุกต์ใช้ จากนั้นนำเครื่องมือต่าง ๆ ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาคุณภาพ และนำมาแก้ไขข้อบกพร่อง แล้วนำเครื่องมือที่ได้ไปทดลองใช้กับผู้เรียนที่ไม่ใช่กลุ่มเป้าหมาย เพื่อหาความเหมาะสมในด้านต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นค่าความยากค่าอำนาจจำแนก และค่าความเชื่อมั่น ก่อนนำเครื่องมือไปใช้ทดลองกับกลุ่มเป้าหมายจริง ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นันทพร ภูครองนาค (2560, น. 84-85) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของแฮร์บาร์ต (Herbart formal step) ประกอบแบบฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของแฮร์บาร์ต (Herbart Formal Step) ประกอบ แบบฝึก มีประสิทธิภาพของกระบวนการและประสิทธิภาพของผลลัพธ์เท่ากับ 82.50/83.75 เป็นไป ตามเกณฑ์ 80/80 ผลมาจากผู้วิจัยได้จัดทำ

แผนการจัดการเรียนรู้ มีการเตรียมการสอนที่ เป็นลายลักษณ์อักษร เพื่อเป็นแนวทางในการสอนอย่างเป็นระบบ โดยจัดกิจกรรมการเรียนการสอน สร้างสื่อการเรียนการสอนและเครื่องมือวัดผล ให้สอดคล้องกับจุดมุ่งหมายของหลักสูตร เหมาะสมกับ วัยของนักเรียน และความต้องการของนักเรียน เพื่อให้ นักเรียนสามารถบรรลุจุดประสงค์ของการการเรียนรู้อ และ กนกอร สะภา (2559, น. 118)การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ประกอบบทเรียนบนเว็บรายวิชางานธุรกิจชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏว่า กิจกรรมการเรียนรู้อตามแนวคิดของกาเย่ ประกอบบทเรียนบนเว็บรายวิชางานธุรกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 83.17.82.70 เป็นไปตามเกณฑ์ที่ตั้งไว้ คือ 80/80

5.2.2 นักศึกษาชั้นปีที่ 1 ที่เรียนตามแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ .05 เป็นไปตามสมมุติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้เนื่องจาก แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อสามารถกระตุ้นให้ผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจ เห็นถึงความสำคัญของเนื้อหาสาระ ซึ่งจะนำไปใช้ในการประกอบวิชาชีพครู และกระบวนการจัดการเรียนรู้อตามทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต มีรูปแบบที่ชัดเจนในการนำเสนอเนื้อหาสาระได้อย่างเหมาะสม นอกจากนั้นยังมีเอกสารประกอบในแผนการจัดการเรียนรู้อ ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนสามารถนำกลับไปทบทวนให้เกิดความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น ทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ออย่างมีประสิทธิภาพ ส่งผลให้ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นันทพร ภูครองนาค (2560, น. 89) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของ แฮร์บาร์ต (Herbart formal step) ประกอบแบบฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า การเปรียบเทียบทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด ของนักเรียนโดยใช้ขั้นตอนของ (Herbart Format Step) ประกอบ แบบฝึก ก่อนเรียนและหลังเรียน พบว่านักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้อการอ่านสะกดคำตามมาตรา ตัวสะกด โดยเทคนิค (Herbart Format Step) ประกอบแบบฝึกทักษะ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาไทย มีคะแนนทักษะการอ่าน ทักษะการเขียน และทักษะรวมทั้งการอ่านและการเขียนหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ที่ผลการศึกษาเป็นเช่นนี้เพราะ ทักษะการอ่าน และการเขียนเป็นการฝึกให้ผู้เรียนรู้จักใช้ความคิดสติปัญญาและความรอบรู้ต่อสิ่งที่ได้อ่านและเขียน การฝึกแสดงความคิดเห็นจะช่วยให้ผู้เรียนรู้จักคิด

เป็น มีความรู้กว้างขวางเป็นการเพิ่มพูนความรู้ ความสามารถในการใช้ทักษะทางปัญญา เพื่อแสดงออกมาเป็นความคิดเห็นของตนเอง การถ่ายทอด ความคิดเห็นของตนเองออกมาได้จำเป็นจะต้องแสวงหาความรู้ต่าง ๆ นำมาเปรียบเทียบและนำไป พัฒนาความสามารถของตนเอง ซึ่งเทคนิคการสอนหรือรูปแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยใช้ ขั้นตอนของ (Herbart Formal Step) ที่มีระบบขั้นตอน มีกระบวนการเรียนรู้ที่หลากหลาย นักเรียน ได้ลงมือปฏิบัติกิจกรรมด้วยตนเอง และ วิไลวรรณ แก้วอำไพ (2551: 95-96) ได้ศึกษาการพัฒนาแผนการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องไฟฟ้าความรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ผลการศึกษาค้นคว้า พบว่า นักเรียนที่เรียนโดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น เรื่องไฟฟ้าความรู้ มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและทักษะกระบวนการทางวิทยาศาสตร์ขั้นพื้นฐานหลังเรียนเพิ่มขึ้นจากก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .01

5.2.3 ความพึงพอใจต่อแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต โดยรวมอยู่ในระดับ มากที่สุด ($\bar{X} = 4.53$ และ $S.D. = 0.70$) เมื่อพิจารณาจากค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย 3 อันดับพบว่า สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง ($\bar{X} = 4.59$; $S.D. = 0.61$) รองลงมา คือ เอกสารประกอบการสอน ดูเข้าใจง่าย ($\bar{X} = 4.58$; $S.D. = 0.67$) และ แจ้งวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาชัดเจน ($\bar{X} = 4.56$; $S.D. = 0.69$) ความพึงพอใจโดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X} = 4.56$; $S.D. = 0.69$) รวม 2 ข้อ ทั้งนี้เนื่องจากการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจ ผู้วิจัยได้ศึกษาเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หลักการแนวคิด ทฤษฎีความพึงพอใจ รวมทั้งการจัดการเรียนรู้โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต เพื่อให้การออกแบบข้อคำถามในการวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ และได้ให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบหาคุณภาพ และนำมาแก้ไขข้อบกพร่อง และที่สำคัญคือ ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต มีขั้นตอนที่ชัดเจนช่วยส่งเสริมให้ผู้เรียนเกิดความรู้ความเข้าใจจึงส่งผลต่อความพึงพอใจของที่ดีผู้เรียนต่อการจัดการเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ นันทพร ภูครองนาถ (2560, น. 89) ได้ศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกดของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของ แฮร์บาร์ต (Herbart formal step) ประกอบแบบฝึก ผลการวิจัยปรากฏว่า ความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการจัดกิจกรรมการเรียนรู้การอ่าน และ การเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด โดยใช้แบบฝึกทักษะกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาไทย ชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 2.68$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่ามีความพึง

พอใจอยู่ในระดับมากที่สุดทั้ง 10 ข้อ เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย 3 อันดับแรก ได้แก่ นักเรียนอ่านและเขียนคำภาษาไทยเก่งขึ้น ($\bar{X} = 2.90$) รองลงมาคือ นักเรียนชอบเรียนการแต่งประโยค ($\bar{X} = 2.75$) และนักเรียนชอบทำกิจกรรมการเขียนคำตรงกับภาพ ($\bar{X} = 2.70$) สอดคล้องกับการศึกษาของถนอมและ กนกอร สะภา (2559, น. 118) การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดของกาเย่ประกอบบทเรียนบนเว็บรายวิชางานธุรกิจขั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 ผลการวิจัยปรากฏว่า นักเรียนมีความพึงพอใจของนักเรียนต่อการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิด ของกาเย่ ประกอบบทเรียนบนเว็บรายวิชางานธุรกิจ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.25$, S.D. = 0.50)

5.3 ข้อเสนอแนะ

5.3.1 ข้อเสนอแนะต่อการนำไปใช้

5.3.1.1 ในการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู มีสาระในรายวิชาค่อนข้างมาก ผู้สอนควรศึกษาและทำความเข้าใจกับแผนการจัดการเรียนรู้ และวางแผนการจัดการเรียนรู้ไว้ล่วงหน้า

5.3.1.2 ต้องเตรียมเอกสารประกอบการสอนให้เพียงพอแก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้ศึกษาเนื้อหาสาระในรายวิชา และนำกลับไปทบทวนให้เกิดความเข้าใจมากยิ่งขึ้น และไม่มีข้อจำกัดด้านเวลา

5.3.2 ข้อเสนอแนะเพื่อทำการวิจัยครั้งต่อไป

5.3.2.1 ควรมีการพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของ แอร์บาร์ต กับเนื้อหาสาระในรายวิชา เรื่องอื่น ๆ เพื่อให้ได้นวัตกรรมในการจัดการเรียนรู้ที่หลากหลาย

5.3.2.2 ควรศึกษา เปรียบเทียบ รูปแบบทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต กับรูปแบบการจัดการเรียนรู้รูปแบบอื่น ๆ เพื่อให้ได้เทคนิควิธีการที่หลากหลายมาใช้ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีความรู้เต็มตามศักยภาพมากยิ่งขึ้น

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2545). **มาตรฐานครุคณิตศาสตร์**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- กั้ววล เทียนกัณฑ์เทศน์. (2540). **การวัด การวิเคราะห์การประเมินการศึกษาเบื้องต้น**.
กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อเสริม.
- กรมวิชาการ. (2545). **หลักสูตรมัธยมศึกษาตอนปลาย พุทธศักราช 2521 (ฉบับปรับปรุง พ.ศ.
2533)**. กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.
- จิตราภา กุณทลบุตร. (2550). **การวิจัยสำหรับนักวิจัยรุ่นใหม่**. กรุงเทพมหานคร : สหธรรมิก.
- จำปา วัฒนศิรินทรเทพ. (2550). **การพัฒนาแผนการเรียนรู้โดยใช้วิธีสอนแบบโครงการ
วิทยาศาสตร์ เรื่อง ระบบนิเวศ ชั้นประกาศนียบัตรวิชาชีพปีที่ 3**. การศึกษาค้นคว้า อีสระ
การศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ชูวิทย์ ยุระยง. (2550). **สุขภาพจิตกับความพึงพอใจในการบริหารงาน**. กรุงเทพฯ : มีเดียมส์โตร์.
- เชิญ สามารถ. (2544). **การวิจัยทางการศึกษา**. สุรินทร์ คณะศึกษาศาสตร์ : สถาบันราชภัฏสุรินทร์.
- ชัยยงค์ พรหมวงศ์. (2537) **การทดสอบประสิทธิภาพชุดการสอน**. เอกสารการสอนชุดวิชา
เทคโนโลยีและสื่อสารการศึกษา หน่วยที่ 1-5. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- ทวีศักดิ์ ไชยมาโย. (2537). **คู่มือปฏิบัติการทำแผนการสอน**. นครพนม : วัฒนา.
- ทิตนา แคมมณี. (2546) **ศาสตร์การสอน**. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์
มหาวิทยาลัย.
- นันทพร ภูครองนาค. (2560). **การพัฒนาทักษะการอ่านและการเขียนสะกดคำตามมาตราตัวสะกด
ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 1 โดยใช้ขั้นตอนของ แฮร์บาร์ต (Herbart formal
step) ประกอบแบบฝึก**. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตร์มหาบัณฑิต : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2541). **การพัฒนาการสอน**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2545). **การวิจัยเบื้องต้น**. (พิมพ์ครั้งที่ 6). กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). **การวิจัยเบื้องต้น**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- ประสาธ อิศรปรีดา (2546). **สารัตถจิตวิทยาการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กทม. : ประสานการพิมพ์.

- ปัญญา อินทวงศ์. (2553). การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนและเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์
ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 โดยประยุกต์ใช้ทฤษฎีพหุปัญญาระหว่างการจัด
กิจกรรมการเรียนรู้แบบสืบเสาะหาความรู้ 7 ชั้น. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. (หลักสูตรและ
การสอน) มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ปรียาพร วงศ์อนุตรโรจน์. (2543). จิตวิทยาการศึกษาสิ่งแวดล้อม. กรุงเทพฯ : สหมิตรออฟเซต
เผชิญ กิจระการ. (2545). **ดัชนีประสิทธิผล**. วารสารการวัดผลการศึกษา มหาวิทยาลัย
มหาสารคาม. 8 : 31-35 : กรกฎาคม.
- พิชิต ฤทธิ์จรูญ (2545). การวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ : ปฏิบัติการวิจัยในชั้นเรียน. พิมพ์ครั้งที่ 3
กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร.
- ไพศาล หวังพานิช. (2523). การวัดผลการศึกษา. กรุงเทพฯ : สำนักงานทดสอบทางการศึกษาและ
จิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
- พิสมัย บุญสอด. (2553). ผลการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ภาษาไทย เรื่อง อักษรควบ
ชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบฝึกทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD. การศึกษา
ค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- พวงรัตน์ ทวีรัตน์. (2529). การสร้างและการพัฒนาผลสัมฤทธิ์. กรุงเทพมหานคร : สำนักทดสอบ
ทางการศึกษาและจิตวิทยา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒประสานมิตร.
- ภัทรา นิคมานนท์. (2540). การประเมินผลการเรียน. กรุงเทพมหานคร : อักษรพิพัฒน์.
- ภูษิต บุญทองเถิง. (2559). การพัฒนาการเรียนการสอน. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยราชภัฏ
มหาสารคาม.
- มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช. (2542). **เอกสารชุดวิชาเทคโนโลยีและสื่อการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่
5. กรุงเทพฯ : สำนักพิมพ์ยูไนเต็ด.
- รัตนา เวฬุวนารักษ์. (2559). การศึกษาความสามารถแก้โจทย์ปัญหาคณิตศาสตร์และความคงทน
ในการเรียน เรื่อง อัตราส่วนและร้อยละของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 2 ที่มีความ
บกพร่องทางการได้ยินจากการสอนที่ใช้การสอนแบบแฮร์บาร์ต (Herbart Method)
ร่วมกับการสอนกลวิธีด้านความรู้ความคิด (Cognitive Strategy Instructions).
วารสารวิจัยและพัฒนาการศึกษาพิเศษ คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
5(2): 25-26.
- ราชกิจจานุเบกษา. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. เล่ม 116
ตอนที่ 74 ก.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2546). **พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน**. พ.ศ.2542. กรุงเทพฯ : อักษรเจริญทัศน์.
- รุจิร ภู่อาระ. (2545). **การเขียนแผนการเรียนรู้**. กรุงเทพฯ : บุ๊คพอยท์.
- วัลยา บุตรดี. (2551). **ความพึงพอใจในการปฏิบัติงานของเจ้าพนักงานเคหกิจ**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีการเกษตรแม่โจ้.
- ล้วน สายยศ และอังคณา สายยศ. (2541). **การวัดและประเมินผลทางการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร : โอเดียนสโตร์.
- วัฒนา ระงับทุกข์. (2543). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง**. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ : วัฒนาพานิช.
- วัฒนาพร ระงับทุกข์. (2542). **แผนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ**. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ : แอลที เพรส.
- วาสนา ไชยขำ. (2552). **ผลการเรียนรู้ภาษาไทยเรื่องสระลดรูปและสระเปลี่ยนรูปชั้นประถมศึกษาปีที่ 2 โดยใช้แบบทักษะประกอบกลุ่มร่วมมือแบบ STAD**. การศึกษาค้นคว้าอิสระ กศ.ม. มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์. (2562). **หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต (4 ปี)**. กาฬสินธุ์ : วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์.
- วิไลวรรณ แก้วอำไพ. (2551). **การพัฒนาแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่องไฟฟ้าความรู้ กลุ่มสาระการเรียนรู้วิทยาศาสตร์ ชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยใช้กระบวนการสืบเสาะหาความรู้ 7 ขั้น**. วิทยานิพนธ์ กศ.ม. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สมาน เอกพิมพ์. (2560). **การจัดการเรียนรู้ สิ่งแวดล้อมและการจัดการชั้นเรียนในศตวรรษที่ 21**. ตำราประกอบการเรียนรู้ระดับปริญญาและบัณฑิตศึกษา: มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.
- สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี. (2546). **การจัดสาระการเรียนรู้กลุ่มวิทยาศาสตร์ หลักสูตรขั้นพื้นฐาน**. กรุงเทพฯ: สถาบันส่งเสริมการสอนวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี.
- สุชาติ วงศ์สุวรรณ. (2537). **การเขียนแผนการสอน**. นครพนม : วัฒนา.
- สุพิน บุญชูวงศ์. (2538). **หลักการสอน**. พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ : ภาควิชาหลักสูตรการสอน สถาบันราชภัฏสวนดุสิต.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2544). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 3 กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี (2546). **การวัดผลการศึกษา**. พิมพ์ครั้งที่ 4 กาฬสินธุ์ : ประสานการพิมพ์.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2556). **การวัดผลการศึกษา**. มหาสารคาม : ภาควิชาการวัดและวิจัยทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.

- สมบูรณ์ ชิตพงศ์ และมโนรมย์ พิพิธกุล. (2550). **คณิตศาสตร์ ชั้นอนุบาลปีที่ 2 ฉบับบูรณาการ**.
หน่วยที่ 1-16 เล่ม 1. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์ส่งเสริมวิชาการ.
- สมมาตร วัฒนารัตนกุล. (2551). **การพัฒนาความพึงพอใจในการบริหารงาน**. กรุงเทพฯ :
ดีไอเค ปรีน.
- สมสุข ศรีสุข. (2542). **ผลการเรียนการสอนกิจกรรมบทบาทสมมติที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน
คณิตศาสตร์ เรื่อง เลขดัชนีของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6**. วิทยานิพนธ์ ค.ม.
กรุงเทพฯ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำลี รักษุทธิ และคณะ. (2544). **การเขียนแผนการเรียนรู้**. ม.ป.ท.
- เอกวิทย์ แก้วประดิษฐ์. (2537). **การวิจัยเทคโนโลยีการศึกษา**. กรุงเทพฯ : สุวีริยาสาส์น.
- Elif, E. *et. al.* (2010). **The Effect of the Material Based on the 7E Model on
the 4 Grade Students' Comprehension Skill About Fraction Concepts,
Proceeding Social and Behavioral Sciences**. 2 (10): 1405 – 1409, January.
- Kanlı, U. (2007). **The Effects of Laboratory Based on the 7E Learning Cycle
Model and Verification Laboratory Approach on the Development of
Students' Science Process Skills and Conceptual Achievement**.
Unpublished Master' Thesis, Gazi: University of Turkey. 95.
- Miller, E. J. (2003). **Teaching methods, the Herbartian revolution and Douglas Clay
Ridgley at Illinois State Normal University**. *Journal of Geography*, 102(3):
110-120.

ภาคผนวก

ภาควิชา ก

เครื่องมือวิจัย

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1

เรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

รายวิชา ความเป็นครูวิชาชีพ (300-21001)   ชั้นปีที่ 1 / ภาคเรียนที่ 1 / เวลา 2 ชั่วโมง

ผู้สอน นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย

วิทยานาฏศิลปกาฬสินธุ์

สาระสำคัญ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษา

สาระการเรียนรู้

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 ทั้งหมด 9 หมวด 78 มาตรตรา 1 บทเฉพาะกาล ได้แก่ ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา ระบบการศึกษา แนวการจัดการศึกษา การบริหารและการจัดการศึกษา มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา และเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

จุดประสงค์การเรียนรู้

1. เข้าใจกลไก และระบบการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542
2. สามารถอธิบายความหมายต่าง ๆ ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้
3. นำความรู้ที่ได้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้

กิจกรรมการเรียนรู้

1. ขั้นนำ

1.1 พูดคุยเรื่องทั่วไปเพื่อสร้างความความคุ้นเคยระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนให้มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อกัน

1.2 บอกถึงที่มาและความสำคัญของกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู ที่นักศึกษาวิชาชีพครู จำเป็นต้องรู้ และทำความเข้าใจ เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่เนื้อหา

1.3 ทดสอบก่อนเรียน โดยใช้แบบทดสอบก่อนเรียน เพื่อวัดความรู้เดิมของผู้เรียนก่อนที่จะนำเสนอเนื้อหาใหม่

1.4 บอกถึงที่มาและความสำคัญของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 เพื่อสร้างความสนใจของผู้เรียนให้เข้าสู่เนื้อหา

2. ขั้นเสนอความรู้ใหม่

นำเสนอเนื้อหาสาระ เรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 จากเอกสารประกอบ แผนการจัดการเรียนรู้ตามหมวดหมู่เพื่อให้เห็นภาพกว้างในการจัดการศึกษา

3. ขั้นสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

นำเสนอเนื้อหาสาระเรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562 พร้อมกับยกตัวอย่างประกอบ และ เชื่อมโยงไปยังกฎระเบียบและประกาศที่เกี่ยวข้องกันกับที่พระราชบัญญัติฉบับนี้กล่าวถึง เพื่อสัมพันธ์ความรู้เดิมกับความรู้ใหม่

4. ขั้นสรุป

4.1 สรุปหลักการและเหตุผลขององค์ความรู้ที่ได้รับ จากการจัดกิจกรรมในข้างต้น

4.2 ตั้งคำถามโดยหยิบยกจากเนื้อหาที่ได้กล่าวถึงในข้างต้น เพื่อให้ผู้เรียนสามารถร่วมแสดงความคิดเห็นอย่างสร้างสรรค์ และให้ผู้สอนมีส่วนช่วยอธิบายเพิ่มเติมเพื่อภาพที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น

4.3 ชี้แจงเนื้อหาใหม่ที่จะทำการเรียนในครั้งถัดไป เพื่อให้ผู้เรียนได้มีโอกาสไปศึกษาและทำความเข้าใจล่วงหน้าได้

5. ชั้นประยุกต์ใช้

ทดสอบความรู้ของผู้เรียนในท้ายชั่วโมงหลังการจัดกิจกรรมครั้งถัดไป เพื่อให้ผู้เรียนสามารถนำความรู้ที่ได้ไปวิเคราะห์และทบทวน ซึ่งทำการทดสอบโดยใช้แบบทดสอบปรนัยชนิดเลือกตอบ 4 ตัวเลือก

สื่อการเรียนรู้

1. ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562
2. เอกสารประกอบการเรียนการสอน เรื่อง พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ.2562

การวัดผลและการประเมินผล

วิธีการ	เครื่องมือ	เกณฑ์การประเมิน
ประเมินผลผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน	แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียน	-

บันทึกผลหลังการสอน

ผลการสอน.....

.....

ปัญหา/อุปสรรค.....

.....

แนวทางแก้ไข.....

.....

(ลงชื่อ).....ผู้สอน

(นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย)

วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542

แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

เกิดจากรัฐธรรมนูญฉบับที่ 16 พ.ศ. 2540 มาตรา 8 เพื่อปรับปรุงการศึกษาให้สอดคล้องกับความเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจและสังคม และเป็นกฎหมายแม่บทในการบริหารและจัดการศึกษา

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 19 มีนาคม 2542

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศ 20 มีนาคม 2542

(มาตรา 2)

มี 9 หมวด 78 มาตรตรา 1 บทเฉพาะกาล

หมวด 1 บททั่วไป (ความมุ่งหมายและหลักการจัดการศึกษา)

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

หมวด 3 ระบบการศึกษา

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพทางการศึกษา

หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 4 ใน พระราชบัญญัตินี้

“การศึกษา” หมายความว่า กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม โดยการถ่ายทอดความรู้ การฝึก การอบรม การสืบสานทางวัฒนธรรม การสร้างสรรค์จรรโลงความก้าวหน้าทางวิชาการ การสร้างองค์ความรู้อันเกิดจากการจัดสภาพแวดล้อม สังคม การเรียนรู้และปัจจัยเกื้อหนุนให้บุคคลเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ในการจัดการศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่
ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการ ส่งเสริมและกำกับดูแล
การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

“การศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า การศึกษาก่อนระดับอุดมศึกษา

“การศึกษาตลอดชีวิต” หมายความว่า การศึกษาที่เกิดจากการผสมผสานระหว่างการศึกษา ในระบบ การศึกษานอก
ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เพื่อให้สามารถพัฒนาคุณภาพชีวิตได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย สถาบัน มหาวิทยาลัย
หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชน ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมี วัตถุประสงค์ในการจัด
การศึกษา

“สถานศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน

“มาตรฐานการศึกษา” หมายความว่า ข้อกำหนดเกี่ยวกับคุณลักษณะ คุณภาพ ที่พึงประสงค์ และมาตรฐานที่
ต้องการให้เกิดขึ้นในสถานศึกษาทุกแห่ง และเพื่อใช้เป็นหลักในการเทียบเคียงสำหรับการ ส่งเสริมและกำกับดูแล
การตรวจสอบ การประเมินผล และการประกันคุณภาพทางการศึกษา

“การประกันคุณภาพภายใน” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษาจากภายใน โดยบุคลากรของสถานศึกษานั้นเอง หรือโดยหน่วยงานต้นสังกัดที่มีหน้าที่
กำกับดูแลสถานศึกษานั้น

“การประกันคุณภาพภายนอก” หมายความว่า การประเมินผลและการติดตามตรวจสอบ คุณภาพและมาตรฐาน
การศึกษาของสถานศึกษาจากภายนอก โดยสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมิน คุณภาพการศึกษาหรือบุคคล
หรือหน่วยงานภายนอกที่สำนักงานดังกล่าวรับรอง เพื่อเป็นการประกันคุณภาพ และให้มีการพัฒนาคุณภาพและ
มาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา

“ผู้สอน” หมายความว่า ครูและคณาจารย์ในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ

“ครู” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอนและการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของ
ผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาทั้งของรัฐและเอกชน

“คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยใน สถานศึกษาระดับอุดมศึกษา
ระดับปริญญาของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและ
เอกชน

“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารการศึกษานอก สถานศึกษาตั้งแต่ระดับ
เขตพื้นที่การศึกษาขึ้นไป

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ

“กระทรวง”¹ หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

มาตรา 5 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และมีอำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศ เพื่อปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้

กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้วให้ใช้บังคับได้

หมวด 1 บททั่วไป ความมุ่งหมายและหลักการ

มาตรา 6 การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งร่างกาย จิตใจ สติปัญญา ความรู้ และคุณธรรม มีจริยธรรมและวัฒนธรรมในการดำรงชีวิต สามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

มาตรา 7 ในกระบวนการเรียนรู้ต้องมุ่งปลูกฝังจิตสำนึกที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข รู้จักรักษาและส่งเสริมสิทธิหน้าที่ เสรีภาพ ความเคารพ กฎหมาย ความเสมอภาค และศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ มีความภาคภูมิใจในความเป็นไทย รู้จักรักษาผลประโยชน์ส่วนรวมและของประเทศชาติ รวมทั้งส่งเสริมศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรมของชาติ การ กีฬา ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภูมิปัญญาไทย และความรู้อันเป็นสากล ตลอดจนอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม มีความสามารถในการประกอบอาชีพ รู้จักพึ่งตนเอง มีความริเริ่มสร้างสรรค์ ใฝ่รู้และเรียนรู้ด้วย ตนเองอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 8 การจัดการศึกษาให้ยึดหลักดังนี้

- (1) เป็นการศึกษาตลอดชีวิตสำหรับประชาชน
- (2) ให้สังคมมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา
- (3) การพัฒนาสาระและกระบวนการเรียนรู้ให้เป็นไปอย่างต่อเนื่อง

มาตรา 9 การจัดระบบ โครงสร้าง และกระบวนการจัดการศึกษา ให้ยึดหลักดังนี้

- (1) มีเอกภาพด้านนโยบาย และมีความหลากหลายในการปฏิบัติ
- (2) มีการกระจายอำนาจไปสู่เขตพื้นที่การศึกษา สถานศึกษา และองค์กรปกครองส่วน ท้องถิ่น
- (3) มีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา และจัดระบบประกันคุณภาพการศึกษาทุกระดับและ

ประเภทการศึกษา

¹ ชื่อเดิมคือ กระทรวงการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม ถูกแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545

(4) มีหลักการส่งเสริมมาตรฐานวิชาชีพครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา และการพัฒนาครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษาอย่างต่อเนื่อง

(5) ระดมทรัพยากรจากแหล่งต่าง ๆ มาใช้ในการจัดการศึกษา

(6) การมีส่วนร่วมของบุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เอกชน องค์กร เอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น

หมวด 2 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 10 การจัดการศึกษา ต้องจัดให้บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ไม่น้อยกว่า 12 ปี ที่รัฐต้องจัดให้อย่างทั่วถึงและมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสาร และการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือบุคคลซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแลหรือด้อยโอกาส ต้องจัดให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิและโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นพิเศษ

โดยให้จัดตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย และให้บุคคลดังกล่าวมีสิทธิได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น

มาตรา 11 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีหน้าที่ให้บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล ได้รับการศึกษาภาคบังคับตามมาตรา 17 (จำนวน 9 ปี) และตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องตลอดจนให้ได้รับการศึกษานอกเหนือจากการศึกษาภาคบังคับ ตามความพร้อมของครอบครัว

มาตรา 12 นอกเหนือจากรัฐ เอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ให้บุคคล ครอบครัว องค์กรชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ และสถาบันสังคมอื่น มีสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 13 บิดา มารดา หรือผู้ปกครองมีสิทธิได้รับสิทธิประโยชน์ ดังต่อไปนี้

(1) การสนับสนุนจากรัฐ ให้มีความรู้ความสามารถในการอบรมเลี้ยงดู และการให้การศึกษแก่บุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแล

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐสำหรับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานของบุตรหรือบุคคลซึ่งอยู่ในความดูแลที่ครอบครัวจัดให้ ทั้งนี้ ตามที่กฎหมายกำหนด

(3) การลดหย่อนหรือยกเว้นภาษีสำหรับค่าใช้จ่ายการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

หมวด 3 ระบบการศึกษา

มาตรา 15 การจัดการศึกษามี 3 รูปแบบ คือ

- (1) การศึกษาในระบบ เป็นการศึกษากำหนดจุดมุ่งหมาย วิธีการศึกษา หลักสูตร ระยะเวลาของการศึกษา การวัดและประเมินผล ซึ่งเป็นเงื่อนไขของการสำเร็จการศึกษาที่แน่นอน (Fomal Education)
- (2) การศึกษานอกระบบ เป็นการศึกษามีความยืดหยุ่นในการกำหนดจุดมุ่งหมาย ซึ่งเป็นเงื่อนไขสำคัญของการสำเร็จการศึกษา (non - Fomal Education)
- (3) การศึกษาตามอัธยาศัย เป็นการศึกษานำให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ด้วยตนเองตามความสนใจศักยภาพ ความพร้อม และโอกาส (Infomal Education)

สถานศึกษาอาจจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่งหรือทั้ง 3 รูปแบบก็ได้

ให้มีการเทียบโอนผลการเรียนที่ผู้เรียนสะสมไว้ในระหว่างรูปแบบเดียวกันหรือต่างรูปแบบได้ ไม่ว่าจะเป็นผลการเรียนจากสถานศึกษาเดียวกันหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งจากการเรียนรู้นอกระบบ ตามอัธยาศัย การฝึกอาชีพ หรือจากประสบการณ์การทำงาน

มาตรา 16 การศึกษาในระบบมี 2 ระดับ คือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาระดับอุดมศึกษา

การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาซึ่งจัดไม่น้อยกว่า 12 ปี ก่อนอุดมศึกษา การแบ่งระดับและประเภทของการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

การศึกษาระดับอุดมศึกษา แบ่งเป็น 2 ระดับคือระดับต่ำกว่าปริญญา และระดับปริญญา (ต่ำกว่าปริญญาหรือนอนปริญญา)

การแบ่งระดับหรือการเทียบระดับการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตามอัธยาศัย ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 17 ให้มีการศึกษาภาคบังคับจำนวน 9 ปี โดยให้เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่ 7 เข้าเรียนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานจนอายุย่างเข้าปีที่ 16 เว้นแต่สอบได้ชั้นปีที่ 9 ของการศึกษาภาคบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุของเด็ก ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

บังคับจำนวน 9 ปี คือ ป.1 – ม.3 เว้นแต่ สอบได้ชั้น ม.3

หลักเกณฑ์และวิธีการนับอายุ (พ.ศ.ที่เกิด + 7 = ปีที่เข้าเรียนชั้น ป.1 (นับตามปีปฏิทิน)

มาตรา 18 การจัดการศึกษาปฐมวัย และการศึกษาขั้นพื้นฐานให้จัดในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

- (1) สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย ได้แก่ ศูนย์เด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กเล็ก ศูนย์พัฒนาเด็กก่อน เกณฑ์ของสถาบันศาสนา ศูนย์บริการช่วยเหลือระยะแรกเริ่มของเด็กพิการและเด็กซึ่งมีความต้องการพิเศษ หรือสถานพัฒนาเด็กปฐมวัยที่เรียกชื่ออย่างอื่น
- (2) โรงเรียน ได้แก่ โรงเรียนของรัฐ โรงเรียนเอกชน และโรงเรียนที่สังกัดสถาบันพุทธศาสนา หรือศาสนาอื่น
- (3) ศูนย์การเรียนรู้ ได้แก่ สถานที่เรียนที่หน่วยงานจัดการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด

หมวด 4 แนวการจัดการศึกษา

เป็นหัวใจสำคัญของพระราชบัญญัติฉบับนี้คือ มาตรา 22

มาตรา 22 การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ

มาตรา 23 การจัดการศึกษา ทั้งการศึกษาในระบบ การศึกษานอกระบบ และการศึกษา ตามอัธยาศัย ต้องเน้นความสำคัญทั้ง ความรู้ (Knowledge) คุณธรรม (Attitude) กระบวนการเรียนรู้ (Process) และบูรณาการตามความเหมาะสม

- (1) ความรู้เรื่องเกี่ยวกับตนเอง และความสัมพันธ์ของตนเองกับสังคม
- (2) ความรู้และทักษะด้านวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี
- (3) ความรู้เกี่ยวกับศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม การกีฬา ภูมิปัญญาไทย และการประยุกต์ใช้ ภูมิปัญญา
- (4) ความรู้ และทักษะด้านคณิตศาสตร์ และด้านภาษา เน้นการใช้ภาษาไทยอย่างถูกต้อง
- (5) ความรู้และทักษะในการประกอบอาชีพและการดำรงชีวิตอย่างมีความสุข

มาตรา 24 การจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สถานศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องดำเนินการ ดังต่อไปนี้

(1) จัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดย คำนึงถึงความแตกต่าง

ระหว่างบุคคล

(2) ฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา

(3) จัดกิจกรรมให้ผู้เรียนได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง ฝึกการปฏิบัติให้ทำได้ คิดเป็น ทำ เป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง

(4) จัดการเรียนการสอนโดยผสมผสานสาระความรู้ด้านต่าง ๆ อย่างได้สัดส่วนสมดุลกัน รวมทั้งปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงามและคุณลักษณะอันพึงประสงค์ไว้ในทุกวิชา

(5) ส่งเสริมสนับสนุนให้ผู้สอนสามารถจัดบรรยากาศ สภาพแวดล้อม สื่อการเรียน และ อำนวยความสะดวก เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และมีความรอบรู้ รวมทั้งสามารถใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของ กระบวนการเรียนรู้ ทั้งนี้ ผู้สอนและผู้เรียนอาจเรียนรู้ไปพร้อมกันจากสื่อการเรียนการสอนและแหล่งวิทยาการ ประเภทต่าง ๆ

(6) จัดการเรียนรู้ให้เกิดขึ้นได้ทุกเวลาทุกสถานที่ มีการประสานความร่วมมือกับบิดามารดา ผู้ปกครอง และ บุคคลในชุมชนทุกฝ่าย เพื่อร่วมกันพัฒนาผู้เรียนตามศักยภาพ

มาตรา 27 ให้คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน (กพฐ.) เพื่อความเป็นไทย ความเป็นพลเมืองที่ดีของชาติ การดำรงชีวิต และการประกอบอาชีพตลอดจนเพื่อการศึกษาต่อ ให้สถานศึกษาขั้นพื้นฐานมีหน้าที่จัดทำสาระของหลักสูตรตามวัตถุประสงค์ในวรรคหนึ่งใน ส่วนที่ เกี่ยวกับสภาพปัญหาในชุมชนและสังคม ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณลักษณะอันพึงประสงค์เพื่อเป็นสมาชิกที่ดีของ ครอบครัว ชุมชน สังคม และประเทศชาติ

มาตรา 30 ให้สถานศึกษาพัฒนากระบวนการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพ รวมทั้งการ ส่งเสริมให้ผู้สอน สามารถวิจัยเพื่อพัฒนาการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษา

หมวด 5 การบริหารและการจัดการศึกษา

มาตรา 31 กระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและกำกับดูแลการศึกษาทุกระดับ ทุก ประเภท และการอาชีวศึกษา แต่ไม่รวมถึงการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่น (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4/2562) เนื่องจากมีกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม

มาตรา 32 การจัดระเบียบบริหารราชการในกระทรวงให้มีองค์กรหลักที่เป็นคณะบุคคล ในรูปสภาหรือใน รูปคณะกรรมการจำนวน 3 องค์กร ได้แก่ สภาการศึกษา คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน และคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา เพื่อพิจารณาให้ความเห็นหรือให้คำแนะนำแก่รัฐมนตรี หรือคณะรัฐมนตรี และมีอำนาจหน้าที่อื่นตามที่ กฎหมายกำหนด (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4/2562)

มาตรา 32/1 กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม มีอำนาจหน้าที่ เกี่ยวกับการส่งเสริม สนับสนุน และกำกับการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ การวิจัยและการสร้างสรรค์ นวัตกรรม เพื่อให้การพัฒนาประเทศ เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกและราชการอื่นตามที่มีกฎหมาย

มาตรา 32/2 การจัดระเบียบราชการกระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม ให้เป็นไป ตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 4/2562)

มาตรา 33² สภาการศึกษา มีหน้าที่

1. พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติที่บูรณาการศาสนา ศิลปะ วัฒนธรรม และกีฬากับการศึกษาทุกระดับ
2. พิจารณาเสนอนโยบายแผน และมาตรฐานการศึกษาเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามแผนศึกษาแห่งชาติ

² ชื่อเดิม สภาการศึกษา ศาสนา และวัฒนธรรม (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 2/2545)

3. พิจารณาเสนอนโยบายและแผนในการสนับสนุนทรัพยากรเพื่อการศึกษา
4. ดำเนินการประเมินผลการจัดการศึกษาตามแผนการศึกษาแห่งชาติ
5. ให้ความเห็นชอบหรือคำแนะนำเกี่ยวกับกฎหมายและกฎกระทรวงที่ออกตามความในพระราชบัญญัตินี้
(การเสนอนโยบาย แผนการศึกษาแห่งชาติ และมาตรฐานการศึกษา ให้เสนอต่อนายกรัฐมนตรี)

มาตรา 37 การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน จำนวนสถานศึกษา จำนวนประชากร วัฒนธรรม ความเหมาะสมด้านอื่นด้วย เว้นแต่การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานตามกฎหมายว่าด้วยการอาชีวศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 3/2553)

ให้รัฐมนตรีโดยคำแนะนำของสภาการศึกษา มีอำนาจประกาศในราชกิจจานุเบกษา กำหนดเขตพื้นที่การศึกษาเพื่อการบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน แบ่งเป็นเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา และเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา

ในกรณีที่สถานศึกษาใดจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานทั้งระดับประถมศึกษาและระดับมัธยมศึกษา การกำหนดให้สถานศึกษาแห่งนั้นอยู่ในเขตพื้นที่การศึกษาใด ให้ยึดระดับการศึกษาของสถานศึกษานั้นเป็นสำคัญ ทั้งนี้ตามที่รัฐมนตรีประกาศกำหนดโดยคำแนะนำของคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

ในกรณีที่เขตพื้นที่การศึกษาไม่อาจบริหารและจัดการได้ กระทรวงอาจจัดให้มีการศึกษาขั้นพื้นฐานดังต่อไปนี้ เพื่อเสริมการบริหารและการจัดการของเขตพื้นที่การศึกษาก็ได้

- (1) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการหรือทุพพลภาพ
- (2) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดในรูปแบบการศึกษานอกระบบหรือการศึกษาตาม อัธยาศัย
- (3) การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานสำหรับบุคคลที่มีความสามารถพิเศษ
- (4) การจัดการศึกษาทางไกล และการจัดการศึกษาที่ให้บริการในหลายเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 38 ในแต่ละเขตพื้นที่การศึกษา ให้มีคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจหน้าที่ในการกำกับดูแล จัดตั้ง ยุบ รวม หรือเลิกสถานศึกษาขั้นพื้นฐานในเขตพื้นที่การศึกษา

(มีคำสั่ง คสช. มาตรา 44 ให้ยุบคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้อำนาจ กศจ. แทน)

มาตรา 39 ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้าน
- วิชาการ - งบประมาณ - การบริหารงานบุคคล - การบริหารทั่วไป
ไปยัง คณะกรรมการ และสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง
เกณฑ์และวิธีการให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา 40 ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อทำหน้าที่กำกับและส่งเสริม สนับสนุนกิจการของสถานศึกษา

จำนวนกรรมการ คุณสมบัติ หลักเกณฑ์ วิธีการสรรหา การเลือกประธานและกรรมการวาระการดำรงตำแหน่ง และการพ้นจากตำแหน่ง ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวงศึกษาธิการ

คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎกระทรวงศึกษาธิการ ประกอบด้วย

สถานศึกษาขนาดเล็ก จำนวนนักเรียนไม่เกิน 300 คน ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา 9 คน
สถานศึกษาขนาดใหญ่ จำนวนนักเรียนเกิน 300 คนขึ้นไป ให้มีคณะกรรมการสถานศึกษา 15 คน

(1) ประธานกรรมการ มาจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ	จำนวน 1 คน
(2) กรรมการที่เป็นผู้แทนผู้ปกครอง	จำนวน 1 คน
(3) กรรมการที่เป็นผู้แทนครู	จำนวน 1 คน
(4) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรชุมชน	จำนวน 1 คน
(5) กรรมการที่เป็นผู้แทนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น	จำนวน 1 คน
(6) กรรมการที่เป็นผู้แทนศิษย์เก่า	จำนวน 1 คน
(7) กรรมการที่เป็นผู้แทนพระภิกษุสงฆ์และ หรือผู้แทนองค์กรศาสนาในพื้นที่ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก	จำนวน 1 รูป หรือ 1 คน
และสำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่	จำนวน 2 รูป หรือ 2 คน
(8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ สำหรับสถานศึกษาขนาดเล็ก	จำนวน 1 คน
และ สำหรับสถานศึกษาขนาดใหญ่	จำนวน 6 คน

ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

มาตรา 41 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีสิทธิจัดการศึกษาในระดับใดระดับหนึ่งหรือทุกระดับตามความพร้อม ความเหมาะสมและความต้องการภายในท้องถิ่น

มาตรา 42 ให้กระทรวงศึกษาธิการกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินความพร้อมในการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และมีหน้าที่ในการประสานและส่งเสริมองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้สามารถจัดการศึกษา สอดคล้องกับนโยบายและได้มาตรฐานการศึกษา รวมทั้งการเสนอแนะการจัดสรรงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

ส่วนที่ 2 การบริหารและการจัดการศึกษาของเอกชน

มาตรา 45 ให้สถานศึกษาเอกชนจัดการศึกษาได้ทุกระดับและทุกประเภทการศึกษา ตามที่กฎหมายกำหนด โดยให้รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาหรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรับฟังความคิดเห็นของ เอกชนและประชาชนประกอบการพิจารณาด้วย

ให้สถานศึกษาของเอกชนที่จัดการศึกษาระดับปริญญาดำเนินการได้โดยอิสระ สามารถพัฒนาระบบบริหารและการจัดการที่เป็นของตนเอง มีความคล่องตัว มีเสรีภาพทางวิชาการ และอยู่ใต้กำกับดูแลของสถานศึกษา ตามกฎหมายว่าด้วยสถาบันอุดมศึกษาเอกชน

มาตรา 46 รัฐต้องให้การสนับสนุนด้านเงินอุดหนุน การลดหย่อนหรือการยกเว้นภาษี และ สิทธิประโยชน์อื่น ที่เป็นประโยชน์ในทางการศึกษาแก่สถานศึกษาเอกชนตามความเหมาะสม รวมทั้ง ส่งเสริมและสนับสนุนด้าน วิชาการให้สถานศึกษาเอกชนมีมาตรฐานและสามารถพึ่งตนเองได้

หมวด 6 มาตรฐานและการประกันคุณภาพการศึกษา

มาตรา 47 ให้มีระบบการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาทุกระดับ ประกอบด้วย ระบบประกันคุณภาพภายในและระบบประกันคุณภาพภายนอก ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษาขั้นพื้นฐานและอาชีวศึกษา ให้เป็นไปตามที่กำหนด ในกฎกระทรวง สำหรับระบบการประกันคุณภาพการศึกษาระดับอุดมศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอื่น ที่มีกฎหมายกำหนดไว้เป็นการเฉพาะให้เป็นไปตามกฎหมายว่าด้วยกรณีนั้น (แก้ไขเพิ่มเติม 4/2562)

มาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายใน ให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารการศึกษา ที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง โดยมี การจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และเปิดเผยต่อสาธารณชน เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และเพื่อรองรับการประกัน คุณภาพภายนอก

มาตรา 49 ให้มีสำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีฐานะเป็นองค์การมหาชน ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก และทำการประเมินผลการจัดการศึกษา ที่มีใช้ การจัดการอุดมศึกษาซึ่งอยู่ในอำนาจหน้าที่ของกระทรวงอุดมศึกษาวิทยาศาสตร์วิจัยและนวัตกรรมหรือกระทรวงอื่น เพื่อให้มีการตรวจสอบคุณภาพของสถานศึกษาโดยคำนึงถึงความมุ่งหมายหลักการและแนวการจัดการศึกษาในแต่ละระดับตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

ให้มีการประเมินคุณภาพภายนอกของสถานศึกษาทุกแห่งอย่างน้อย 1 ครั้งในทุก 5 ปี นับตั้งแต่การประเมิน ครั้งสุดท้าย และเสนอผลการประเมินต่อหน่วยงานที่เกี่ยวข้องและสาธารณชน

มาตรา 51 ในกรณีที่ผลการประเมินภายนอกของสถานศึกษาใดไม่ได้ตามมาตรฐานที่กำหนด ให้สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา จัดทำข้อเสนอแนะการปรับปรุงแก้ไขต่อหน่วยงานต้นสังกัด เพื่อให้สถานศึกษาปรับปรุงแก้ไขภายในระยะเวลาที่กำหนด หากมิได้ดำเนินการดังกล่าว ให้สำนักงานรับรอง มาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษารายงานต่อคณะกรรมการการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน หรือคณะกรรมการการ อาชีวศึกษา เพื่อดำเนินการให้มีการปรับปรุงแก้ไข”

กฎกระทรวง ว่าด้วย ระบบ หลักเกณฑ์ และวิธีการประกันคุณภาพการศึกษา การประกันคุณภาพการศึกษา

1. ระบบการประกันคุณภาพภายใน ให้สถานศึกษาดำเนินการประกันคุณภาพการศึกษาภายในอย่างต่อเนื่อง เป็นประจำทุกปี โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ แล้วจัดทำรายงานเสนอต่อคณะกรรมการสถานศึกษา หน่วยงานต้นสังกัดหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อพิจารณาและเปิดเผยต่อสาธารณชน (ประเมินตนเองทุก ๆ ปี)
2. ระบบการประกันคุณภาพภายนอก ให้สำนักงานรับรองมาตรฐาน และประเมินคุณภาพการศึกษา(สมศ.) (องค์กรมหาชน) (อย่างน้อย 1 ครั้ง ทุก 5 ปี)

หมวด 7 ครู คณาจารย์ และบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 53 ให้มีองค์กรวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษา มีฐานะเป็นองค์กรอิสระภายใต้การบริหารของสภาวิชาชีพ ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ มีอำนาจหน้าที่กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพครู ผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา

ให้ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น
ทั้งของรัฐ และเอกชนต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามที่กฎหมายกำหนด

(เชื่อมโยง ทำให้มี พ.ร.บ.สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546)

มาตรา 54 ให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยให้ครูและบุคลากรทางการศึกษาทั้งของหน่วยงานทางการศึกษาในระดับสถานศึกษาของรัฐ และระดับเขตพื้นที่การศึกษาเป็นข้าราชการในสังกัดองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู โดยยึดหลักการกระจายอำนาจการ บริหารงานบุคคลสู่เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษา ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามที่กฎหมายกำหนด

(เชื่อมโยง ทำให้มี พ.ร.บ.ระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547)

หมวด 8 ทรัพยากรและการลงทุนเพื่อการศึกษา

มาตรา 58 ให้มีการระดมทรัพยากรและการลงทุนด้านงบประมาณ การเงิน และทรัพย์สิน ทั้งจากรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชนเอกชน องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ สถาบันสังคมอื่น และต่างประเทศมาใช้จ่ายการศึกษา

มาตรา 59 ให้สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล มีอำนาจในการปกครอง ดูแล บำรุงรักษาใช้ และจัดหาผลประโยชน์จากทรัพย์สินของสถานศึกษา ทั้งที่เป็นที่ราชพัสดุ ตามกฎหมายว่าด้วยที่ราชพัสดุ และที่เป็นทรัพย์สินอื่น รวมทั้งจัดหารายได้จากบริการของสถานศึกษา และเก็บค่าธรรมเนียมการศึกษาที่ไม่ขัด หรือแย้งกับนโยบายวัตถุประสงค์ และภารกิจหลักของสถานศึกษา

บรรดาอสังหาริมทรัพย์ที่สถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล ได้มาโดยมีผู้อุทิศให้ หรือโดยการซื้อหรือแลกเปลี่ยนจากรายได้ของสถานศึกษา ไม่ถือเป็นที่ราชพัสดุ และให้เป็นกรรมสิทธิ์ของสถานศึกษา บรรดารายได้และผลประโยชน์ของสถานศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล รวมทั้งผลประโยชน์ที่เกิดจากที่ราชพัสดุ เบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการศึกษา และเบี้ยปรับที่เกิดจากการผิดสัญญาการซื้อ ทรัพย์สินหรือจ้างทำของที่ดำเนินการ โดยใช้เงินงบประมาณไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลัง

มาตรา 60 ให้รัฐจัดสรรงบประมาณแผ่นดินให้กับการศึกษาในฐานะที่มีความสำคัญที่สุดต่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศโดยจัดสรรเป็นเงินงบประมาณเพื่อการศึกษา ดังนี้

1. จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาระดับบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน
2. จัดสรรทุนการศึกษาในรูปแบบของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น
3. จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษ
4. จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการ และลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และภารกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาทั้งนี้ให้คำนึงถึงคุณภาพและความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา
5. จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาของรัฐที่เป็นนิติบุคคล และสถานศึกษาในกำกับของรัฐหรือองค์การมหาชน
6. จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้
7. จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

เงินอุดหนุนรายหัวในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน ตาม มติคณะรัฐมนตรี ที่รัฐต้องจัดสรรงบประมาณให้ให้เป็นค่าจัดการเรียนการสอน ค่าหนังสือ ค่าอุปกรณ์การเรียน ค่าเครื่องแบบนักเรียน ค่ากิจกรรมพัฒนาคุณภาพผู้เรียน

1. ก่อนประถม 1,700 บาท
2. ประถมศึกษา 1,900 บาท
3. มัธยมศึกษาตอนต้น 3,500 บาท
4. มัธยมศึกษาตอนปลาย 3,800 บาท

ประถมขนาดเล็ก (นักเรียน 120 คนลงมา) รับเพิ่มรายหัวละ 500 บาท/คน/ปี (ภาคเรียนละ 250 บาท)

มัธยมขนาดเล็ก (นักเรียน 300 คนลงมา) รับเพิ่มรายหัวละ 1,000 บาท/คน/ปี (ภาคเรียนละ 250 บาท)

หมวด 9 เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา

มาตรา 63 รัฐต้องจัดสรรคลื่นความถี่ สื่อตัวนำและ โครงสร้างพื้นฐานอื่นที่จำเป็นต่อการส่งวิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ วิทยุโทรคมนาคม และการสื่อสารในรูปแบบอื่น เพื่อใช้ประโยชน์สำหรับการศึกษา ในระบบ การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย การทะนุบำรุงศาสนา ศิลปะและวัฒนธรรมตามความ จำเป็น

มาตรา 65 ให้มีการพัฒนาบุคลากรทั้งด้านผู้ผลิต และผู้ใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้ มีความรู้ความสามารถ และทักษะในการผลิต รวมทั้งการใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม มีคุณภาพ และ ประสิทธิภาพ

มาตรา 67 รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนา การผลิตและการพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา รวมทั้ง การติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา เพื่อให้เกิดการใช้ที่ คู่มีค่าและเหมาะสมกับ กระบวนการเรียนรู้ของคนไทย

มาตรา 68 ให้มีการระดมทุน เพื่อจัดตั้งกองทุนพัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา จากเงินอุดหนุนของรัฐ ค่าสัมปทาน และผลกำไรที่ได้จากการดำเนินกิจการด้านสื่อสารมวลชน เทคโนโลยีสารสนเทศ และโทรคมนาคมจากทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน และองค์กรประชาชน รวมทั้งให้มีการลดอัตรา ค่าบริการเป็นพิเศษในการใช้เทคโนโลยีดังกล่าวเพื่อการพัฒนาคนและสังคม

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 เล่ม 116 ตอนที่ 74 ก 19 สิงหาคม 2542

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับ 2) พ.ศ. 2545 เล่ม 119 ตอนที่ 123 ก 19 ธันวาคม 2545

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับ 3) พ.ศ. 2553 เล่ม 127 ตอนที่ 45 ก 22 กรกฎาคม 2553

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับ 4) พ.ศ. 2562 เล่ม 136 ตอนที่ 57 ก 1 พฤษภาคม 2562

ราชกิจจานุเบกษา กฎกระทรวงการ ประกันคุณภาพการศึกษา พ.ศ. 2561 เล่ม 135 ตอนที่ 11 ก 23 กุมภาพันธ์ 2561

พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

ครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษา เป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญต่อการจัดการศึกษาของชาติ จึงต้องเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ และทักษะอย่างสูง ในการประกอบวิชาชีพมีคุณธรรมจริยธรรมและประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 11 มิถุนายน 2546

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศ 12 มิถุนายน 2546

(มาตรา 2)

มี 4 หมวด 90 มาตรา 1 บทเฉพาะกาล

หมวด 1 สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการครูสภา

ส่วนที่ 3 คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

ส่วนที่ 4 การดำเนินงานของครูสภา

ส่วนที่ 5 การประกอบวิชาชีพควบคุม

ส่วนที่ 6 สมาชิกครูสภา

หมวด 2 คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

ส่วนที่ 2 สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

หมวด 3 การกำกับดูแล

หมวด 4 บทกำหนดโทษ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“กระทรวง” หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการ

“วิชาชีพ” หมายความว่า วิชาชีพทางการศึกษาที่ทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และการส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ รวมทั้งการรับผิดชอบการบริหารสถานศึกษา ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่าปริญญาของรัฐและเอกชน และการบริหาร การศึกษานอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่

การศึกษา ตลอดจนการสนับสนุนการศึกษา ให้บริการหรือ ปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษาต่าง ๆ

“ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา” หมายความว่า

- ครู - ผู้บริหารสถานศึกษา - ผู้บริหารการศึกษา
- บุคลากรทางการศึกษาอื่น (ซึ่ง ได้รับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพตามพระราชบัญญัตินี้)

“ครู” หมายความว่า บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียน ด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาที่ต่ำกว่า ปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา ภายในเขตพื้นที่ การศึกษา และสถานศึกษาอื่นที่จัดการศึกษาปฐมวัย ขั้นพื้นฐาน และอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญา ทั้งของรัฐและเอกชน

“ผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารนอกสถานศึกษาในระดับเขตพื้นที่ การศึกษา

“บุคลากรทางการศึกษาอื่น” หมายความว่า บุคคลซึ่งทำหน้าที่สนับสนุนการศึกษา ให้บริการ หรือปฏิบัติงาน เกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริหารการศึกษาใน หน่วยงานการศึกษาต่าง ๆ ซึ่งหน่วยงานการศึกษากำหนดตำแหน่งให้ต้องมีคุณวุฒิทางการศึกษา

“หน่วยงานการศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาหรือหน่วยงานอื่นที่มีหน้าที่กำกับดูแล สนับสนุน ส่งเสริม ให้บริการเกี่ยวกับการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานและอุดมศึกษาต่ำกว่าปริญญาทั้งของรัฐและเอกชน

“สถานศึกษา” หมายความว่า

- สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย - โรงเรียน - วิทยาลัย - สถาบัน - มหาวิทยาลัย
- หน่วยงานการศึกษาหรือหน่วยงานอื่นของรัฐหรือของเอกชนที่มีอำนาจหน้าที่ หรือมีวัตถุประสงค์ ในการจัดการศึกษา

“ใบอนุญาต” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพซึ่งออกให้ผู้ปฏิบัติงานในตำแหน่ง

- ครู - ผู้บริหารสถานศึกษา - ผู้บริหารการศึกษา
- บุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

หมวด 1 สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

มาตรา 7 ให้มีสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกว่า “คุรุสภา” มีวัตถุประสงค์และ อำนาจหน้าที่ตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ในกำกับของกระทรวงศึกษาธิการ

มาตรา 8 คุรุสภา มีวัตถุประสงค์ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ ออกและเพิกถอนใบอนุญาต กำกับดูแลการปฏิบัติตาม มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณของวิชาชีพ รวมทั้งการพัฒนาวิชาชีพ
- (2) กำหนดนโยบายและแผนพัฒนาวิชาชีพ
- (3) ประสาน ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ

มาตรา 9 คุรุสภา มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) กำหนดมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- (2) ควบคุมความประพฤติและการดำเนินงานของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาให้เป็นไปตาม มาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- (3) ออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ขอประกอบวิชาชีพ
- (4) พักใช้ใบอนุญาตหรือเพิกถอนใบอนุญาต
- (5) สนับสนุนส่งเสริมและพัฒนาวิชาชีพตามมาตรฐานวิชาชีพและจรรยาบรรณของวิชาชีพ
- (6) ส่งเสริม สนับสนุน ยกย่อง และผดุงเกียรติผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
- (7) รับรองปริญญา ประกาศนียบัตร หรือวุฒิบัตรของสถาบันต่างๆ ตามมาตรฐานวิชาชีพ
- (8) รับรองความรู้และประสบการณ์ทางวิชาชีพ รวมทั้งความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ
- (9) ส่งเสริมการศึกษาและการวิจัยเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ
- (10) เป็นตัวแทนผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาของประเทศไทย
- (11) ออกข้อบังคับของคุรุสภาว่าด้วย
  - (ก) การกำหนดลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 13
  - (ข) การออกใบอนุญาต อายุใบอนุญาต การพักใช้ใบอนุญาต การเพิกถอนใบอนุญาต และ การรับรองความรู้ ประสบการณ์ทางวิชาชีพ ความชำนาญในการประกอบวิชาชีพ
  - (ค) หลักเกณฑ์และวิธีการในการขอรับใบอนุญาต
  - (ง) คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต
  - (จ) จรรยาบรรณของวิชาชีพ และการประพฤติผิดจรรยาบรรณอันจะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ
  - (ฉ) มาตรฐานวิชาชีพ

(ข) วิธีการสรรหา การเลือก การเลือกตั้ง และการแต่งตั้งคณะกรรมการคຸຣຸສກາ และ คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

(ง) องค์ประกอบ หลักเกณฑ์ วิธีการคัดเลือกคณะกรรมการสรรหา (ฉ) หลักเกณฑ์และวิธีการสรรหาเลขาธิการคຸຣຸສກາ (ญ) การใด ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(12) ให้คำปรึกษาหรือเสนอแนะต่อคณะรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบายหรือปัญหาการพัฒนา วิชาชีพ

(13) ให้คำแนะนำหรือเสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับการประกอบวิชาชีพ หรือการออก กฎกระทรวง ระเบียบ และประกาศต่างๆ

(14) กำหนดให้มีคณะกรรมการเพื่อกระทำการใด ๆ อันอยู่ในอำนาจหน้าที่ของคຸຣຸສກາ

(15) ดำเนินการให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของคຸຣຸສກາ

ข้อบังคับของคຸຣຸສກາตาม ข้อ 11 ต้องได้รับความเห็นชอบจากรัฐมนตรี และประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว จึงให้ใช้บังคับได้

มาตรา 10 คຸຣຸສກາอาจมีรายได้ ดังนี้

- (1) ค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) เงินอุดหนุนจากงบประมาณแผ่นดิน
- (3) ผลประโยชน์จากการจัดการทรัพย์สินและการดำเนินกิจการของคຸຣຸສກາ
- (4) เงินและทรัพย์สินซึ่งมีผู้อุทิศให้แก่คຸຣຸສກາ
- (5) ดอกผลของเงินและทรัพย์สินตาม (1) (2) (3) และ (4)

รายได้ของคຸຣຸສກາไม่เป็นรายได้ที่ต้องนำส่งกระทรวงการคลังตามกฎหมายว่าด้วยเงินคงคลังและกฎหมายว่าด้วยวิธีการงบประมาณรวมทั้งไม่อยู่ในข่ายการบังคับตามกฎหมายภาษีอากร

มาตรา 11 ค่าธรรมเนียมตามพระราชบัญญัตินี้ ให้เป็นไปตามประกาศของรัฐมนตรี ทั้งนี้ ต้องไม่เกินอัตราท้ายพระราชบัญญัตินี้

กระทรวงศึกษาธิการ

เรื่อง การกำหนดอัตราค่าธรรมเนียมการประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

ณ วันที่ 23 ธันวาคม 2547

ข้อ (1) ค่าขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ	ฉบับละ 500 บาท
ข้อ (5) ค่าต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ	ครั้งละ 200 บาท
ข้อ (6) ค่าหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนเป็นผู้ประกอบวิชาชีพ	ฉบับละ 300 บาท
ข้อ (7) ค่าหนังสืออนุมัติ หรือวุฒิบัตรแสดงความรู้ความชำนาญ ในการประกอบวิชาชีพ	ฉบับละ 400 บาท
ข้อ (8) ค่าใบแทนใบอนุญาต	ฉบับละ 200 บาท

ส่วนที่ 2 คณะกรรมการคຸຣຸສກ

มาตรา 12 ให้มีคณะกรรมการคณะหนึ่งเรียกว่า คณะกรรมการคຸຣຸສກ ประกอบด้วย

(1) ประธานกรรมการ ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงด้านการศึกษา มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ หรือกฎหมาย

(2) กรรมการโดยตำแหน่ง ประกอบด้วย

- ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
- เลขาธิการสภาการศึกษา
- เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา เลขาธิการ
- คณะกรรมการการอาชีวศึกษา
- เลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- ผู้อำนวยการ สำนักบริหารงานคณะกรรมการส่งเสริมการศึกษาเอกชน
- หัวหน้าสำนักงานคณะกรรมการมาตรฐานการ บริหารงานบุคคลส่วนท้องถิ่น

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 7 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความ เชี่ยวชาญ

(4) กรรมการซึ่งได้รับแต่งตั้งจากผู้ดำรงตำแหน่งคณบดีคณะครุศาสตร์ หรือศึกษาศาสตร์ หรือการศึกษา ซึ่งเลือกกันเองจากสถาบันอุดมศึกษาของรัฐจำนวนสามคน และจากสถาบันอุดมศึกษาเอกชน จำนวนหนึ่งคน

(5) กรรมการจากผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา ซึ่งเลือกตั้งมาจากผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษา จำนวนสิบเก้าคน ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครู ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา และบุคลากรทางการศึกษาอื่น และมาจากสังกัดเขตพื้นที่การศึกษา สถาบันอาชีวศึกษา สถานศึกษาเอกชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามสัดส่วนจำนวนผู้ประกอบวิชาชีพ ทางการศึกษา ให้เลขาธิการคຸຣຸສກเป็นเลขานุการ

ส่วนที่ 3 คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ

มาตรา 21 ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย

(1) ประธานกรรมการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการคຸຣຸສກ

(2) กรรมการ โดยตำแหน่ง ได้แก่ เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเลขาธิการ คณะกรรมการการอาชีวศึกษา และเลขาธิการคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิจำนวนสี่คนซึ่งคณะกรรมการคຸຣຸສກสรรหาจากผู้ทรงคุณวุฒิที่มี ความรู้ ความ เชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงด้านการศึกษา การบริหาร และกฎหมาย

(4) กรรมการจากคณาจารย์ในคณะครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หรือการศึกษา ทั้งของรัฐและ เอกชนที่มีการสอนระดับปริญญาในสาขาวิชาครุศาสตร์ ศึกษาศาสตร์ หรือการศึกษา ซึ่งเลือกกันเองจำนวน 2 คน

(5) กรรมการจากผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาจำนวน 6 คน ซึ่งเลือกตั้งจากผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งครูที่มีประสบการณ์ด้านการสอนไม่น้อยกว่าสิบปี หรือดำรงตำแหน่ง อาจารย์ 3 หรือมีวิทยฐานะเป็นครูชำนาญการขึ้นไป ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่งผู้บริหาร สถานศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่าสิบปี ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาที่ดำรงตำแหน่ง ผู้บริหารการศึกษาที่มีประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่าสิบปี และบุคลากรทางการศึกษาอื่นที่มี ประสบการณ์ในตำแหน่งไม่น้อยกว่าสิบปี ให้เลขาธิการคุรุสภา เป็นกรรมการและเลขานุการ การกำหนดให้มีคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพอื่น ให้เป็นไปตามข้อบังคับของคุรุสภา

คำสั่ง คสช. ที่ 11/2561 ให้มีคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพจำนวน 7 คน

มาตรา 25 คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณาการออกใบอนุญาตให้แก่ผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา และการพักใช้หรือ เพิกถอนใบอนุญาต
- (2) กำกับดูแลการปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา
- (3) ส่งเสริม พัฒนา และเสนอแนะคณะกรรมการคุรุสภากำหนดมาตรฐานและจรรยาบรรณ ในการประกอบวิชาชีพ
- (4) ส่งเสริม ยกย่อง และพัฒนาวิชาชีพไปสู่ความเป็นเลิศในสาขาต่างๆ ตามที่กำหนดในข้อบังคับของคุรุสภา
- (5) แต่งตั้งที่ปรึกษา คณะอนุกรรมการ หรือมอบหมายกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเพื่อกระทำการใดๆ อันอยู่ในอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ
- (6) ปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดไว้ให้เป็นอำนาจและหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ
- (7) พิจารณาหรือดำเนินการในเรื่องอื่นตามที่รัฐมนตรีหรือคณะกรรมการคุรุสภามอบหมายให้คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพเสนอรายงานการดำเนินงานประจำปีต่อคณะกรรมการคุรุสภา ตามระเบียบที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

ส่วนที่ 4 การดำเนินงานของคุรุสภา

มาตรา 34 ให้มีสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา มีหน้าที่

- (1) รับผิดชอบเกี่ยวกับการดำเนินงานของคุรุสภา
- (2) ประสานและดำเนินการเกี่ยวกับกิจการอื่น ๆ ที่คุรุสภามอบหมาย
- (3) จัดทำรายงานประจำปีเกี่ยวกับการดำเนินงานเสนอต่อคุรุสภา

มาตรา 39 เลขาธิการคุรุสภามีหน้าที่บริหารกิจการของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา ให้เป็นไปตามกฎหมาย วัตถุประสงค์ของคุรุสภา ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อกำหนด นโยบาย มติและประกาศของคณะกรรมการคุรุสภาและเป็น ผู้บังคับบัญชาพนักงานเจ้าหน้าที่ทุกตำแหน่งรวม ทั้งมีหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ดูแลรักษาทะเบียนผู้ได้รับใบอนุญาต
  - (2) ควบคุมดูแลทรัพย์สินของคุรุสภา
  - (3) เสนอรายงานประจำปีเกี่ยวกับผลการดำเนินงานด้านต่าง ๆ ของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภารวมทั้ง รายงานการเงินและบัญชี ตลอดจนเสนอแผนดำเนินงาน แผนการเงิน และงบประมาณของปีต่อไป ต่อ คณะกรรมการคุรุสภาเพื่อพิจารณา
  - (4) เสนอความเห็นเกี่ยวกับการปรับปรุงกิจการและการดำเนินงานให้มีประสิทธิภาพ และ เป็นไปตาม วัตถุประสงค์ของคุรุสภาต่อคณะกรรมการคุรุสภา
- เลขาธิการคุรุสภาต้องรับผิดชอบต่อคณะกรรมการคุรุสภาในการบริหารกิจการของสำนักงาน เลขาธิการคุรุสภา

ส่วนที่ 5 การประกอบวิชาชีพควบคุม

มาตรา 43 ให้วิชาชีพ

- ครู - ผู้บริหารสถานศึกษา - ผู้บริหารการศึกษา
- เป็นวิชาชีพควบคุม ตามพระราชบัญญัตินี้
- การกำหนดวิชาชีพควบคุมอื่น (สน.) ให้เป็นไปตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

ห้ามมิให้ผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุม โดยไม่ได้รับใบอนุญาตตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ กรณีอย่างใด อย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ผู้ที่เข้ามาให้ความรู้แก่ผู้เรียนในสถานศึกษาเป็นครั้งคราวในฐานะวิทยากรพิเศษทางการศึกษา
- (2) ผู้ที่ไม่ได้ประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนแต่ในบางครั้งต้องทำหน้าที่สอนด้วย
- (3) นักเรียน นักศึกษา หรือผู้รับการฝึกอบรมหรือผู้ได้รับใบอนุญาตปฏิบัติการสอน ซึ่งทำการ ฝึกหัดหรือ อบรมในความควบคุมของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาซึ่งเป็นผู้ให้การศึกษาหรือฝึกอบรม ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด
- (4) ผู้ที่จัดการศึกษาตามอัธยาศัย
- (5) ผู้ที่ทำหน้าที่สอนในศูนย์การเรียนรู้ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ หรือสถานที่ เรียนที่หน่วยงาน จัดการศึกษาในระบบและตามอัธยาศัย บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรชุมชน องค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรเอกชน องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบัน ทางการแพทย์ สถาน สงเคราะห์ และสถาบันสังคมอื่นเป็นผู้จัด
- (6) คณาจารย์ ผู้บริหารสถานศึกษา และผู้บริหารการศึกษาในระดับอุดมศึกษาระดับปริญญา ทั้งของรัฐและ เอกชน
- (7) ผู้บริหารการศึกษาระดับเหนือเขตพื้นที่การศึกษา
- (8) บุคคลอื่นตามที่คณะกรรมการคุรุสภากำหนด

มาตรา 44 ผู้ขอรับใบอนุญาตเป็นผู้ประกอบวิชาชีพควบคุม ต้องมีคุณสมบัติและไม่มี ลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) คุณสมบัติ

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- (2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง
- (3) ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษาเป็นเวลาไม่ น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการ คุรุสภากำหนด

(ข) ลักษณะต้องห้าม

- (1) เป็นผู้มีความ ประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (2) เป็นคน ไร้ความสามารถ หรือคน เสมือน ไร้ความสามารถ
- (3) เคย ต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

มาตรา 49 ให้มีข้อบังคับว่าด้วย มาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย

- (1) มาตรฐานความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ
- (2) มาตรฐานการปฏิบัติงาน
- (3) มาตรฐานการปฏิบัติตน

การกำหนดระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพ ให้เป็นไปตาม ข้อบังคับของคุรุสภา ทั้งนี้ ต้อง จัดให้มีการประเมินระดับคุณภาพของผู้รับใบอนุญาตอย่างต่อเนื่องเพื่อ ดำรงไว้ซึ่งความรู้ ความสามารถ และความ ซื่อสัตย์สุจริต ตามระดับคุณภาพของมาตรฐานในการประกอบวิชาชีพตาม หลักเกณฑ์และวิธีการที่คุรุสภากำหนด

มาตรา 50 มาตรฐานการปฏิบัติตน ให้กำหนดเป็นข้อบังคับว่าด้วย จรรยาบรรณของวิชาชีพ ประกอบด้วย

- (1) จรรยาบรรณต่อตนเอง
- (2) จรรยาบรรณต่อวิชาชีพ
- (3) จรรยาบรรณต่อผู้รับบริการ
- (4) จรรยาบรรณต่อผู้ร่วมประกอบวิชาชีพ
- (5) จรรยาบรรณต่อสังคม

การกำหนดแบบแผนพฤติกรรมตามจรรยาบรรณของวิชาชีพให้เป็นไปตามข้อบังคับคุรุสภา

มาตรา 51 บุคคลซึ่งได้รับความเสียหายจากการประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพของผู้ที่ได้รับใบอนุญาต มีสิทธิกล่าวหาผู้ได้รับใบอนุญาตผู้นั้น โดยทำเรื่อง ยื่นต่อคุรุสภา

กรรมการคุรุสภา กรรมการมาตรฐานวิชาชีพ หรือบุคคลอื่นที่มีสิทธิกล่าวโทษผู้ประกอบวิชาชีพ ว่าผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ โดยแจ้งเรื่องต่อคุรุสภา

สิทธิการกล่าวโทษตามสิ้นสุดลงเมื่อพ้น 1 ปี นับแต่วันที่ผู้ได้รับความเสียหายหรือผู้กล่าวโทษรู้เรื่อง

มาตรา 52 เมื่อคุรุสภาได้รับเรื่องการกล่าวหาหรือการกล่าวโทษตามมาตรา เลขานุการคุรุสภาเสนอเรื่องดังกล่าวต่อคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพโดยไม่ชักช้า

มาตรา 53 ให้ประธานกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีหนังสือแจ้งข้อกล่าวหาหรือข้อกล่าวโทษ พร้อมทั้งส่งสำเนาเรื่องทั้งกล่าวหาหรือกล่าวโทษให้ผู้ได้รับใบอนุญาตซึ่งถูกกล่าวหาหรือกล่าวโทษล่วงหน้าไม่น้อยกว่า 15 วัน ก่อนเริ่มพิจารณา

ผู้ถูกกล่าวหาหรือถูกกล่าวโทษมีสิทธิทำคำชี้แจงหรือนำพยานหลักฐานใด ๆ ส่งให้ คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ หรืออนุกรรมการ ภายในสิบ 15 นับแต่วันที่ได้รับแจ้งจากประธานกรรมการ มาตรฐานวิชาชีพ หรือภายในเวลาที่คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพกำหนด

มาตรา 54 คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพมีอำนาจวินิจฉัยชี้ขาดอย่างใดอย่างหนึ่ง ดังต่อไปนี้

- (1) ยกข้อกล่าวหา
- (2) ตักเตือน
- (3) ภาคทัณฑ์
- (4) พักใช้ใบอนุญาตมีกำหนดเวลาตามที่เห็นสมควร แต่ไม่เกินห้าปี
- (5) เพิกถอนใบอนุญาต

มาตรา 55 ผู้ถูกสั่งลงโทษจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ มีสิทธิอุทธรณ์คำวินิจฉัยต่อคณะกรรมการ คุรุสภาภายใน 30 วัน นับตั้งแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำวินิจฉัย

ส่วนที่ 6 สมาชิกคุรุสภา

มาตรา 58 สมาชิกของคุรุสภามีสองประเภท ดังนี้

- (1) สมาชิกสามัญ
- (2) สมาชิกกิตติมศักดิ์

การจดทะเบียนเป็นสมาชิกให้เป็นไปตามที่คุรุสภากำหนด

หมวด 2 คณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ส่วนที่ 1 บททั่วไป

มาตรา 62 ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา (สกสค.) ทำหน้าที่บริหารงานสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์ ดังต่อไปนี้

- (1) ส่งเสริมสวัสดิการ สวัสดิภาพ สิทธิประโยชน์เกื้อกูลอื่น และความมั่นคงของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา
- (2) ส่งเสริมความสามัคคีและผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษาและผู้ปฏิบัติงานด้านการศึกษา
- (3) ส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการศึกษาของกระทรวงในเรื่องสื่อการเรียนการสอน วัสดุ อุปกรณ์ การศึกษาและเรื่องอื่นที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษา
- (4) ส่งเสริมและสนับสนุนการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการพัฒนา การดำเนินงานด้านสวัสดิการ สวัสดิภาพ และผดุงเกียรติของผู้ประกอบวิชาชีพทางการศึกษา

หมวด 3 การกำกับดูแล

มาตรา 75 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) กำกับดูแลการดำเนินงานของคุรุสภา และสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (2) สั่งเป็นหนังสือให้กรรมการชี้แจงข้อเท็จจริงเกี่ยวกับกิจการของพฤษภาและสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมสวัสดิการและสวัสดิภาพครูและบุคลากรทางการศึกษา

หมวด 4 บทกำหนดโทษ

มาตรา 78 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

ห้ามผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุมโดยมิได้รับอนุญาต

มาตรา 79 ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

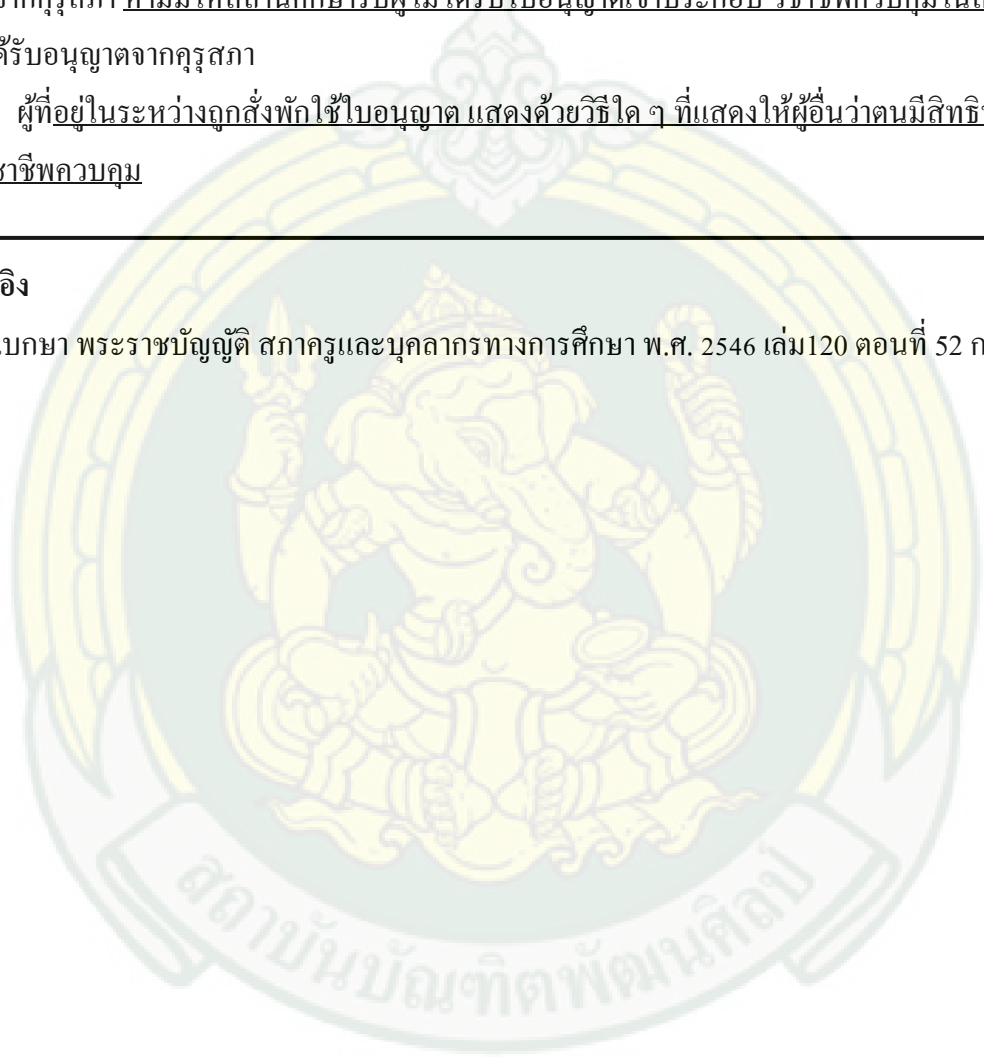
ห้ามแสดงด้วยวิธีใด ๆ ให้ผู้อื่นเข้าใจว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะประกอบวิชาชีพ โดยมิได้รับ

ใบอนุญาตจากครุสภา ห้ามมิให้สถานศึกษารับผู้ไม่ได้รับใบอนุญาตเข้าประกอบ วิชาชีพควบคุมในสถานศึกษา
เว้นแต่จะได้รับอนุญาตจากครุสภา

ผู้ที่อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต แสดงด้วยวิธีใด ๆ ที่แสดงให้เห็นว่าตนมีสิทธิหรือพร้อมจะ
ประกอบวิชาชีพควบคุม

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546 เล่ม 120 ตอนที่ 52 ก 11 มิถุนายน
2546

พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547
(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

เกิดจากพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้กำหนดให้มีการจัดระบบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาขึ้นมาใหม่ ตามหมวด 7 มาตรา 54 เพื่อให้มีองค์กรกลางบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 23 ธันวาคม 2547
มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ 24 ธันวาคม 2547

(มาตรา 2)

มี 9 หมวด 140 มาตรา 1 บทเฉพาะกาล

- หมวด 1 คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
- หมวด 2 บททั่วไป
- หมวด 3 การกำหนดตำแหน่ง วิทยฐานะ และการให้ได้รับเงินเดือนเงิน วิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง
- หมวด 4 การบรรจุและการแต่งตั้ง
- หมวด 5 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ
- หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย
- หมวด 7 การดำเนินการทางวินัย
- หมวด 8 การออกจากราชการ
- หมวด 9 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้รับราชการ โดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน งบประมาณที่จ่ายในลักษณะเงินเดือนใน - กระทรวงศึกษาธิการ - กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา - กระทรวงวัฒนธรรม - กระทรวงอื่นที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกา

“ข้าราชการครู” หมายความว่า ผู้ที่ประกอบวิชาชีพซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการเรียนการสอน และส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ในสถานศึกษาของรัฐ

“คณาจารย์” หมายความว่า บุคลากรซึ่งทำหน้าที่หลักทางด้านการสอนและการวิจัยในสถานศึกษา ระดับอุดมศึกษา ระดับปริญญาของรัฐ

“**บุคลากรทางการศึกษา**” หมายความว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษา รวมทั้ง ผู้สนับสนุนการศึกษา ซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวเนื่องกับการจัดกระบวนการเรียน การสอน การนิเทศ การบริหาร การศึกษา และปฏิบัติงานอื่นในหน่วยงานการศึกษา

“**วิชาชีพ**” หมายความว่า วิชาชีพครู วิชาชีพบริหารการศึกษา และวิชาชีพบุคลากรทางการศึกษาอื่น

“**เขตพื้นที่การศึกษา**” หมายความว่า เขตพื้นที่การศึกษาตามประกาศกระทรวง

“**หน่วยงานการศึกษา**” หมายความว่า

- (1) สถานศึกษา
- (2) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (3) สำนักงานการศึกษานอกโรงเรียน
- (4) แหล่งการเรียนรู้ตามประกาศของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (5) หน่วยงานตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการหรือตามประกาศ

กระทรวง หรือหน่วยงานที่คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากำหนด

“**สถานศึกษา**” หมายความว่า สถานพัฒนาเด็กปฐมวัย โรงเรียน ศูนย์การศึกษาพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกระบบ และตามอัธยาศัย ศูนย์การเรียนรู้ วิทยาลัย วิทยาลัยชุมชน สถาบัน หรือสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นของรัฐ ที่มีอำนาจหน้าที่หรือมีวัตถุประสงค์ จัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติและตามประกาศกระทรวง

“**กระทรวง**” หมายความว่า กระทรวงศึกษาธิการ

“**รัฐมนตรี**” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้

(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)(มาตรา6)

หมวด 1 คณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา คณะหนึ่ง เรียกว่า “**คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา**” เรียกโดยย่อว่า “**ก.ค.ศ.**” ประกอบด้วย

(1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นประธานกรรมการ
(2) ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ	เป็นรองประธานกรรมการ
(3) กรรมการโดยตำแหน่งจำนวน 8 คน ได้แก่	
- ปลัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา	- ปลัดกระทรวงวัฒนธรรม
- เลขาธิการ ก.พ.	- เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา	- เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
- เลขาธิการ ก.ค.ศ.	- เลขาธิการคุรุสภา

(4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 9 คน ซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจากบุคคลที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงทางด้านการศึกษาด้านการบริหารงานบุคคล ด้านกฎหมาย ด้านการบริหารการจัดการภาครัฐ ด้านการบริหารองค์กร ด้านการศึกษาพิเศษ และด้านการบริหารธุรกิจหรือด้านเศรษฐศาสตร์ ด้านละ 1 คน

(5) กรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมาจากการเลือกตั้ง จำนวน 12 คน ประกอบด้วย

- ผู้แทนผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาและมัธยมศึกษาฝ่ายละ 1 คน
- ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษาที่เรียกชื่ออย่างอื่นในหน่วยงานการศึกษาตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ประถมศึกษาและมัธยมศึกษาฝ่ายละ 1 คน
- ผู้แทนข้าราชการครู จำนวน 5 คน
  - (เลือกจากข้าราชการครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา จำนวน 3 คน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 คน)
  - (ตัวแทนข้าราชการครูสังกัดคณะกรรมการการอาชีวศึกษา 1 คน)
- ผู้แทนข้าราชการครูสังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการสังกัดสำนักงาน, คณะกรรมการอุดมศึกษา สังกัดกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาและสังกัดกระทรวงวัฒนธรรม ฝ่ายละ 1 คน

หมายเหตุ : จากคำสั่ง คสช. 16/2560

เรื่อง การบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา
ให้มี ก.ค.ศ. จำนวน 14 คน

มาตรา 19 ให้ ก.ค.ศ. มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี เกี่ยวกับนโยบายการผลิตและการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้
- (2) กำหนดนโยบาย วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลังของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา รวมทั้งให้ความเห็นชอบจำนวนและอัตราตำแหน่งของหน่วยงานการศึกษา
- (3) เสนอแนะและให้คำปรึกษาแก่คณะรัฐมนตรี ในกรณีที่ค่าครองชีพเปลี่ยนแปลงไปมาก หรือ การจัดสวัสดิการหรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษายังไม่เหมาะสม เพื่อให้คณะรัฐมนตรีพิจารณาในอันที่จะปรับปรุงเงินเดือน เงินวิทยฐานะ เงินประจำตำแหน่ง เงินเพิ่ม ค่าครองชีพสวัสดิการ หรือประโยชน์เกื้อกูลสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาให้เหมาะสม
- (4) ออกกฎ ก.ค.ศ. ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กฎ ก.ค.ศ. เมื่อได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีและประกาศ ในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้
- (5) พิจารณาวินิจฉัยตีความปัญหาที่เกิดขึ้นเนื่องจากการใช้บังคับพระราชบัญญัตินี้ เมื่อ ก.ค.ศ. มีมติเป็นประการใดแล้วให้หน่วยงานการศึกษาปฏิบัติตามนั้น

(6) พัฒนาหลักเกณฑ์ วิธีการ และมาตรฐานการบริหารงานบุคคล รวมทั้งการพิทักษ์ระบบ คุณธรรมของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(7) กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้งบุคคลเพื่อปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู และบุคลากรทางการศึกษา ในหน่วยงานการศึกษา รวมทั้งกำหนดอัตราเงินเดือนหรือค่าตอบแทน

(8) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ และการยกย่องเชิดชูเกียรติ ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(9) ส่งเสริม สนับสนุนให้มีการจัดสวัสดิการและสิทธิประโยชน์เกี่ยวกับอื่นแก่ข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษา

(10) พิจารณาตั้ง อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และคณะกรรมการอื่นเพื่อปฏิบัติหน้าที่ ตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

(11) ส่งเสริม สนับสนุน ประสานงาน ให้คำปรึกษา แนะนำและชี้แจงด้านการบริหารงานบุคคล แก่หน่วยงานการศึกษา

(12) กำหนดมาตรฐาน พิจารณา และให้คำแนะนำเกี่ยวกับการดำเนินการทางวินัย การออกจาก ราชการออกุศล และการร้องทุกข์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้

(13) กำกับ ดูแล ติดตาม ตรวจสอบและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาเพื่อรักษาความเป็นธรรมและมาตรฐานด้านการบริหารงานบุคคล ตรวจสอบ และปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ในการนี้ให้มีอำนาจเรียกเอกสารและหลักฐานจากหน่วยงานการศึกษา ให้ผู้แทนของหน่วยงานการศึกษา ข้าราชการ หรือบุคคลใด มาชี้แจงข้อเท็จจริง และให้มีอำนาจออกกระเปียบ ข้อบังคับ รวมทั้งให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา ข้าราชการหรือบุคคลใดรายงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ไปยัง ก.ค.ศ.

(14) รายงานและเสนอแนะต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดในกรณีที่น่าปรากฏว่าส่วนราชการ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการ หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ไม่ปฏิบัติตาม พระราชบัญญัตินี้ หรือปฏิบัติตาม โดยขัดแย้งกับแนวทางตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

เมื่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดได้รับรายงานและข้อเสนอแนะจาก ก.ค.ศ. แล้ว ให้พิจารณาสั่งการ ให้ส่วนราชการ หน่วยงานการศึกษา อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา คณะกรรมการ หรือผู้มีหน้าที่ปฏิบัติ ตามพระราชบัญญัตินี้ปฏิบัติไปตามนั้น

(15) พิจารณารับรองคุณวุฒิของผู้ได้รับปริญญา ประกาศนียบัตรวิชาชีพ หรือคุณวุฒิอย่างอื่น เพื่อประโยชน์ในการบรรจุและแต่งตั้งเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และการกำหนดอัตรา เงินเดือนหรือค่าตอบแทนที่ควรได้รับ

(16) กำหนดอัตราค่าธรรมเนียมในเรื่องการปฏิบัติการต่าง ๆ ตามที่กำหนดในพระราชบัญญัตินี้

(17) พิจารณาจัดระบบทะเบียนประวัติและแก้ไขทะเบียนประวัติเกี่ยวกับวัน เดือน ปีเกิด และควบคุมการเกษียณอายุของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

(18) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

มาตรา 21 ให้มีคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาประจำเขตพื้นที่การศึกษา เรียกโดยย่อว่า “อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา” โดยออกนามเขตพื้นที่การศึกษานั้นๆ ประกอบด้วย

- (1) ประธานกรรมการซึ่งกรรมการเลือกกันเอง โดยเลือกจากกรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 1 คน
  - (2) การโดยตำแหน่งได้แก่ผู้แทน ก.ค.ศ. และผู้แทนครูสภาคัดเลือกจากผู้ที่มีความรู้ความสามารถ จำนวน 2 คน
  - (3) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิคัดเลือกจากผู้มีความรู้ความสามารถ จำนวน 4 คน
  - (4) กรรมการผู้แทนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา จำนวน 5 คน (ผู้แทนข้าราชการครูผู้สอนสายประถมและมัธยม อย่างละ 1 คน, ผู้แทนผู้บริหารสถานศึกษาสายประถมและมัธยมอย่างละ 1 คน ผู้แทนบุคลากรทางการศึกษา จำนวน 1 คน)
- ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นกรรมการและเลขานุการ

หมายเหตุ : คำสั่ง คสช. ที่ 10/2559 ให้ยุบเลิก อ.ก.ค.ศ.

มาตรา 23 ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) พิจารณากำหนดนโยบายการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา รวมทั้งการกำหนดจำนวนและอัตราตำแหน่งและเกลี่ยอัตรากำลังให้สอดคล้องกับนโยบายการบริหารงานบุคคล ระเบียบ หลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด
- (2) พิจารณาให้ความเห็นชอบการบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (3) ให้ความเห็นชอบเกี่ยวกับการพิจารณาความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (4) พิจารณาเกี่ยวกับเรื่องการดำเนินการทางวินัย การออกจากราชการ การ อุทธรณ์ และการร้องทุกข์ตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้
- (5) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนา การเสริมสร้างขวัญกำลังใจ การปกป้องคุ้มครองระบบคุณธรรม การจัดสวัสดิการ และการยกย่องเชิดชูเกียรติข้าราชการครูและบุคลากร สำนักงาน ทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา
- (6) กำกับ ดูแล ติดตามและประเมินผลการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครู และบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานคณะกรรมการ
- (7) จัดทำและพัฒนาฐานข้อมูลข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (8) จัดทำรายงานประจำปีที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและ บุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงานการศึกษาเพื่อเสนอ ก.ค.ศ. สำนักงานคณะกรรมการ
- (9) พิจารณาให้ความเห็นชอบเรื่องการบริหารงานบุคคลในเขตพื้นที่การศึกษา ที่ไม่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของผู้บริหารของหน่วยงานการศึกษา

(10) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือ ส่วนอง ตามที่ ก.ค.ศ.

มอบหมาย

หมายเหตุ : คำสั่ง คสช. ที่ 10/2559 โอนอำนาจของ อ.ก.ค.ศ. ให้ กศจ. ดูแลแทน

มาตรา 24 ให้ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้บริหารราชการในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และมีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- (1) รับผิดชอบในการปฏิบัติงานราชการที่เป็นอำนาจ และหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา และตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย
- (2) เสนอแนะการบรรจุและแต่งตั้ง และการบริหารงานบุคคลในเรื่องอื่นที่อยู่ในอำนาจและหน้าที่ของ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย
- (3) พิจารณาเสนอความดีความชอบของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้บริหารการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา และข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (4) จัดทำแผนและส่งเสริมการพัฒนาข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในหน่วยงาน การศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (5) จัดทำทะเบียนประวัติข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษา
- (6) จัดทำมาตรฐานคุณภาพงาน กำหนดภาระงานขั้นต่ำ และเกณฑ์การประเมินผลงาน สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (7) ประเมินคุณภาพการบริหารงานบุคคลและจัดทำรายงานการบริหารงานบุคคลเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาเพื่อเสนอ ก.ค.ศ. ต่อไป
- (8) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่ ก.ค.ศ. มอบหมาย

มาตรา 26 ให้คณะกรรมการสถานศึกษา มีอำนาจและหน้าที่เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคล สำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา ดังต่อไปนี้

- (1) กำกับ ดูแลการบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาให้สอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา กำหนด
- (2) เสนอความต้องการจำนวนและอัตราตำแหน่งของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษาเพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาพิจารณา
- (3) ให้ข้อคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา ต่อผู้บริหารสถานศึกษา
- (4) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่น หรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษามอบหมาย

มาตรา 27 ให้ผู้บริหารสถานศึกษาเป็นผู้บังคับบัญชาของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในสถานศึกษา และมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) ควบคุม ดูแลให้การบริหารงานบุคคลในสถานศึกษาสอดคล้องกับนโยบาย กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หลักเกณฑ์และวิธีการตามที่ ก.ค.ศ. และ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา กำหนด
- (2) พิจารณาเสนอความดีความชอบของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
- (3) ส่งเสริม สนับสนุนข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาให้มีการพัฒนา อย่างต่อเนื่อง
- (4) จัดทำมาตรฐาน ภาระงานสำหรับข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษา
- (5) ประเมินผลการปฏิบัติงานตามมาตรฐานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อเสนอ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา
- (6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ กฎหมายอื่นหรือตามที่ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษาหรือคณะกรรมการสถานศึกษามอบหมาย

หมวด 2 บททั่วไป

มาตรา 30 ภายใต้บังคับกฎหมายว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา สำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา

ผู้ซึ่งจะเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ต้องมีคุณสมบัติทั่วไป ดังต่อไปนี้

- (1) มีสัญชาติไทย
- (2) มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์
- (3) เป็นผู้เลื่อมใสในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
- (4) ไม่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมาชิกสภาท้องถิ่น หรือผู้บริหารท้องถิ่น
- (5) ไม่เป็นคนไร้ความสามารถ หรือจิตฟั่นเฟือน ไม่สมประกอบ หรือเป็นโรคตามที่กำหนดในกฎ ก.ค.ศ.
- (6) ไม่เป็นผู้อยู่ในระหว่างถูกสั่งพักราชการ ถูกสั่งให้ออกจากราชการ ไว้ก่อนตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น หรือถูกสั่งพัก หรือเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามหลักเกณฑ์ที่กำหนด ในกฎหมายองค์การวิชาชีพนั้น ๆ
- (7) ไม่เป็นผู้บกพร่องในศีลธรรมอันดีสำหรับการเป็นผู้ประกอบวิชาชีพครูและบุคลากรทางการศึกษา
- (8) ไม่เป็นกรรมการบริหารพรรคการเมืองหรือเจ้าหน้าที่ในพรรคการเมือง
- (9) ไม่เป็นบุคคลล้มละลาย
- (10) ไม่เป็นผู้เคยต้องโทษจำคุกโดยคำพิพากษาถึงที่สุดให้จำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิด ที่ได้กระทำโดยประมาทหรือความผิดลหุโทษ
- (11) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก จากรัฐวิสาหกิจ องค์กรมหาชน หรือหน่วยงานอื่นของรัฐ หรือองค์การระหว่างประเทศ

(12) ไม่เป็นผู้เคยถูกลงโทษให้ออก ปลดออก หรือไล่ออก เพราะกระทำผิดวินัยตามพระราชบัญญัตินี้ หรือตามกฎหมายอื่น

(13) ไม่เป็นผู้เคยกระทำการทุจริตในการสอบเข้ารับราชการหรือเข้าปฏิบัติงานในหน่วยงานของรัฐ

กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยโรค พ.ศ. 2549

โรค ตามมาตรา 30 (5) คือ

- (1) โรคเรื้อนระยะติดต่อหรือในระยะที่ปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม
- (2) วัณโรคระยะติดต่อ
- (3) โรคเท้าช้างในระยะปรากฏอาการเป็นที่น่ารังเกียจแก่สังคม
- (4) โรคจิตยาเสพติดให้โทษ
- (5) โรคจิตสุราเรื้อรัง

หมวด 3 การกำหนดตำแหน่ง วิทยฐานะ

และการให้ได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่ง

มาตรา 38 ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษามี 3 ประเภทดังนี้

ก. ตำแหน่งซึ่งมีหน้าที่เป็นผู้สอน ในหน่วยงานการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (1) ครูผู้ช่วย
- (2) ครู
- (3) อาจารย์
- (4) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (5) รองศาสตราจารย์
- (5) ศาสตราจารย์

ตำแหน่งใน (1) และ (2) จะมีในหน่วยงานการศึกษาใดก็ได้
ส่วนตำแหน่งใน (3) ถึง (5) ให้มีในหน่วยงานการศึกษาที่สอนระดับปริญญา

ข. ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษาและผู้บริหารการศึกษา ได้แก่ ตำแหน่งดังต่อไปนี้

- (1) รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- (2) ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- (3) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- (5) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ตำแหน่งผู้บริหารใน (1) และ (2) ให้มีในสถานศึกษาและหน่วยงานการศึกษาตามประกาศ กระทรวง ตำแหน่งผู้บริหารใน (3) และ (4) ให้มีในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา (แก้ไขเพิ่มเติม 2/2551)

ตำแหน่งผู้บริหารในหน่วยงานการศึกษาที่สอนระดับปริญญา การกำหนดระดับตำแหน่ง การให้ได้รับเงินเดือนและเงินประจำตำแหน่ง ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือน ในสถาบันอุดมศึกษามาใช้บังคับโดยอนุโลม เว้นแต่ ก.ค.ศ. จะกำหนดไว้เป็นอย่างอื่น”

ก. ตำแหน่งบุคลากรทางการศึกษาอื่น มีดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษานิเทศก์
- (2) ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา 39 ให้ตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาดังต่อไปนี้ เป็นตำแหน่งที่มี วิทยฐานะ ได้แก่

ก. ตำแหน่งครู มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

- (1) ครูชำนาญการ
- (2) ครูชำนาญการพิเศษ
- (3) ครูเชี่ยวชาญ
- (4) ครูเชี่ยวชาญพิเศษ

ข. ตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

- (1) รองผู้อำนวยการชำนาญการ
- (2) รองผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- (3) รองผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- (4) ผู้อำนวยการชำนาญการ
- (5) ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ
- (6) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญ
- (7) ผู้อำนวยการเชี่ยวชาญพิเศษ

ค. ตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

- (1) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ
- (2) รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- (3) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ
- (4) ผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญพิเศษ

ง. ตำแหน่งศึกษานิเทศก์ มีวิทยฐานะ ดังต่อไปนี้

- (1) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการ
- (2) ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
- (3) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญ
- (4) ศึกษานิเทศก์เชี่ยวชาญพิเศษ

จ. ตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นตามที่ ก.ค.ศ. กำหนดให้มีวิทยฐานะ

มาตรา 40 ให้ตำแหน่งคณาจารย์ดังต่อไปนี้ เป็นตำแหน่งทางวิชาการ

- (ก) อาจารย์
- (ข) ผู้ช่วยศาสตราจารย์
- (ค) รองศาสตราจารย์
- (ง) ศาสตราจารย์

มาตรา 44 ให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับเงินเดือน เงินวิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งตามกฎหมายว่าด้วยเงินเดือนเงิน วิทยฐานะ และเงินประจำตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หมวด 4 การบรรจุและการแต่งตั้ง

มาตรา 45 การบรรจุแต่งตั้งบุคคลเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งใด ให้บรรจุแต่งตั้งจากผู้สอบแข่งขันได้สำหรับตำแหน่งนั้น โดยบรรจุและแต่งตั้งตามลำดับที่ในบัญชีผู้สอบแข่งขันได้

มาตรา 57 ให้ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา เป็นผู้ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

หลักสูตร วิธีการสอบแข่งขัน และวิธีดำเนินการที่เกี่ยวกับการสอบแข่งขัน ตลอดจนการตัดสินใจขั้นบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ การนำรายชื่อผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีหนึ่ง ไปขึ้นบัญชีเป็นผู้สอบแข่งขันได้ในบัญชีอื่นและการยกเลิกบัญชีผู้สอบแข่งขันได้ให้เป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

(คำสั่ง คสช. ให้ ก.ค.จ. เป็นผู้จัดสอบแข่งขัน)

มาตรา 53 การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้มีอำนาจดังต่อไปนี้เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้ง

(1) การบรรจุแต่งตั้งวิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ เมื่อได้รับอนุมัติจาก ก.ค.ศ. แล้ว ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่สังกัดอยู่ (เลขฯ กพฐ.) เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด นำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อนำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(2) การบรรจุแต่งตั้งตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาชำนาญการพิเศษ และตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาเชี่ยวชาญ ให้เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (เลขฯ กพฐ.) เป็นผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งโดยอนุมัติ ก.ค.ศ.

(3) การบรรจุแต่งตั้ง รองผู้อำนวยการสถานศึกษา, ผู้อำนวยการสถานศึกษา, ศึกษานิเทศก์ วิทยฐานะชำนาญการชำนาญการพิเศษและเชี่ยวชาญ ให้ผู้อำนวยการเขตพื้นที่การศึกษาเป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุและแต่งตั้งโดยอนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(4) การบรรจุแต่งตั้ง ครูผู้ช่วย, ครู, บุคลากรทางการศึกษาอื่น ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาเป็นผู้มีอำนาจบรรจุและแต่งตั้งโดยอนุมัติ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา

(5) การบรรจุและแต่งตั้งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ไม่ได้อยู่ในสังกัดเขตพื้นที่การศึกษาให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่ผู้นั้นสังกัดมีอำนาจบรรจุแต่งตั้ง โดยการอนุมัติ ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. เว้นแต่ วิทยฐานะเชี่ยวชาญพิเศษ ให้ผู้บังคับบัญชาสูงสุดของส่วนราชการที่สังกัดอยู่ (เลขที่ กพฐ.) เป็นผู้มีอำนาจสั่งบรรจุ และให้รัฐมนตรีเจ้าสังกัด นำเสนอนายกรัฐมนตรีเพื่อ นำความกราบบังคมทูลเพื่อทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ แต่งตั้ง

(6) จุและแต่งตั้งตำแหน่งอาจารย์ผู้ช่วยศาสตราจารย์รองศาสตราจารย์ศาสตราจารย์ให้นำกฎหมายว่าด้วยระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษามาใช้บังคับโดยอนุโลมให้สถาบันอุดมศึกษาทำหน้าที่แทน ก.ค.ศ. หรือ อ.ก.ค.ศ. แต่ ก.ค.ศ. กำหนดไว้ให้เป็นอย่างอื่น

(คำสั่ง กศษ.) อำนาจที่เป็นของ อ.ก.ค.ศ. พื้นที่การศึกษาให้ศึกษาธิการจังหวัด เห็นชอบโดย กศจ. มีอำนาจ บรรจุและแต่งตั้ง

- ครูผู้ช่วย
- ครู
- รองผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ผู้อำนวยการสถานศึกษา
- ศึกษานิเทศก์
- บุคลากรทางการอื่นในสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
- ตำแหน่งซึ่งมีวิทยฐานะ
  - ชำนาญการ
  - ชำนาญการพิเศษ
  - และเชี่ยวชาญ
 (ยกเว้น เชี่ยวชาญพิเศษ คือ กคศ.)

มาตรา 56 ผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งให้เข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการในตำแหน่งนั้น แต่ถ้าผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วยให้ผู้นั้นเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นเวลา 2 ปีก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู ทั้งนี้ การทดลองปฏิบัติหน้าที่ราชการและการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์ และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ประกาศสำนักงาน ก.ค.ศ.

เรื่องหลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มตำแหน่งครูผู้ช่วย

ข้อ 4 หัวข้อประเมินการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม มีดังนี้

1. การมีวินัย คุณธรรมจรรยาบรรณ และจรรยาบรรณวิชาชีพ
2. การมีส่วนร่วมการพัฒนาในสถานศึกษาและชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ
3. การพัฒนา วิชาชีพตามลักษณะงานที่ปฏิบัติ ในด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการบริหารจัดการ

จัดการชั้นเรียน

4. ทักษะการใช้เทคโนโลยีและสารสนเทศการสื่อสาร เพื่อพัฒนาการเรียนรู้ให้ผู้เรียน

ข้อ 5 ให้ผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการเตรียมความพร้อมอย่างเข้ม จำนวน 3 คน

1. ผู้อำนวยการสถานศึกษา หรือรองผู้อำนวยการสถานศึกษา	เป็นประธานกรรมการ
2. ผู้ทรงคุณวุฒิในคณะกรรมการสถานศึกษา	เป็นกรรมการ
3. ข้าราชการครูผู้อำนวยการสถานศึกษาแต่งตั้งให้ทำหน้าที่ เป็นผู้ควบคุมดูแลการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม	เป็นกรรมการและเลขานุการ

ข้อ 6 ให้คณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม พัฒนาและประเมินผลควบคู่ไปกับการปฏิบัติงานทุกๆ 6 เดือน 4 ครั้ง เป็นเวลา 2 ปี

ข้อ 7 ครั้งที่ 1 และ ครั้งที่ 2 ต้องมีคะแนนในแต่ละด้านไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60

ครั้งที่ 3 และ ครั้งที่ 4 ต้องมีคะแนนในแต่ละด้านไม่ต่ำกว่าร้อยละ 70

กรณีผลการประเมินต่ำกว่าเกณฑ์ที่ ก.ค.ศ. กำหนด อาจให้คณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มทบทวนผลการพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง หากยังต่ำกว่าเกณฑ์ให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 (ผู้อำนวยการสถานศึกษา) ดำเนินการสั่งให้ผู้นั้นออกจากราชการต่อไป

มาตรา 57 การเปลี่ยนตำแหน่ง การย้ายและการโอนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้เป็นไปตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดถูกพักใช้ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามกฎหมาย ว่าด้วยสภาครูและบุคลากรทางการศึกษา ผู้นั้นอาจถูกเปลี่ยนตำแหน่งหรือย้าย เว้นแต่ ถูกสั่งพักราชการ หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน

มาตรา 59 การย้ายข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดไปดำรงตำแหน่งในหน่วยงาน การศึกษาอื่น ภายนอกเขตพื้นที่การศึกษาหรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ต้องได้รับอนุมัติจาก อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา (ไม่มี อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา ให้ กศจ. ดำเนินการ)

หมวด 5 การเสริมสร้างประสิทธิภาพในการปฏิบัติราชการ

มาตรา 72 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่ประเมินผลการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา โดยยึดหลักการปฏิบัติตนที่เหมาะสมกับการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา และปฏิบัติราชการได้อย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผลมีผลงานเป็นที่ประจักษ์ ถือว่าผู้นั้น มีความชอบสมควรได้รับบำเหน็จความชอบ ซึ่งอาจเป็น บันทึกลำชมเชย รางวัล เครื่องเชิดชูเกียรติ หรือ การเลื่อนเงินเดือน หรือการบริหารงานบุคคล ในเรื่องอื่น ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่ ก.ค.ศ. กำหนด

มาตรา 73 การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ผู้บังคับบัญชา แต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นพิจารณา โดยการพิจารณาให้ยึดหลักคุณธรรม มีความเที่ยงธรรม เปิดเผย โปร่งใส และพิจารณาจากผลการปฏิบัติงานเป็นหลัก และความประพฤติในการรักษาวินัย คุณธรรม จริยธรรม และจรรยาบรรณวิชาชีพ หลักเกณฑ์และวิธีการเลื่อนขึ้นเงินเดือนให้เป็นไปตามที่กำหนดใน กฎ ก.ค.ศ. (การเลื่อนเงินเดือนของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ.2550)

ในกรณีที่ผู้บังคับบัญชาไม่ส่งเลื่อนเงินเดือนให้แก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใด ให้ผู้บังคับบัญชาแจ้งให้ผู้นั้นทราบพร้อมเหตุผลที่ไม่เลื่อนขึ้นเงินเดือน

หมวด 6 วินัยและการรักษาวินัย

มาตรา 82 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาวินัยที่บัญญัติเป็นข้อห้ามและ ข้อปฏิบัติไว้ในหมวดนี้ โดยเคร่งครัดอยู่เสมอ

มาตรา 83 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องสนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยด้วยความบริสุทธิ์ใจ และมีหน้าที่วางรากฐานให้เกิดระบอบการปกครองเช่นนั้น

มาตรา 84 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการด้วยความซื่อสัตย์สุจริต เสมอภาคและเที่ยงธรรม มีความวิริยะ อุตสาหะ ขยันหมั่นเพียร ดูแลเอาใจใส่ รักษาประโยชน์ ของทางราชการ และต้องปฏิบัติตนตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพอย่างเคร่งครัด

ห้ามมิให้อาศัยหรือยอมให้ผู้อื่นอาศัยอำนาจและหน้าที่ราชการของตน ไม่ว่าจะโดยตรง หรือทางอ้อมหาประโยชน์ให้แก่ตนเองหรือผู้อื่น

การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการ โดยมีชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์ ที่มิควรได้ เป็นการทุจริตต่อหน้าที่ราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 85 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไป ตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการและหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรี หรือนโยบาย ของรัฐบาลโดยถือประโยชน์สูงสุดของผู้เรียน และไม่ให้เกิดความเสียหายแก่ทางราชการ

การปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยจงใจไม่ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบแบบแผนของทางราชการ และหน่วยงานการศึกษา มติคณะรัฐมนตรีหรือนโยบายของรัฐบาล ประมาทเลินเล่อ หรือขาดการเอาใจใส่

ระมัดระวังรักษาประโยชน์ของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 86 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ โดยไม่ขัดแย้งหรือหลีกเลี่ยง แต่ถ้าเห็นว่าการปฏิบัติตามคำสั่งนั้นจะทำให้เสียหายแก่ราชการ หรือจะเป็นการไม่รักษาประโยชน์ของทางราชการจะเสนอความเห็นเป็นหนังสือภายใน 7 วัน เพื่อให้ผู้บังคับบัญชาทบทวนคำสั่งนั้นก็ได้ และเมื่อเสนอความเห็นแล้ว ถ้าผู้บังคับบัญชายืนยันเป็นหนังสือให้ปฏิบัติตามคำสั่งเดิม ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชา จะต้องปฏิบัติตาม

การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการ โดยชอบ ด้วยกฎหมายและระเบียบของทางราชการ อันเป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 87 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องตรงต่อเวลา อุทิศเวลาของตนให้แก่ ทางราชการและ ผู้เรียน จะละทิ้งหรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควรมิได้

การละทิ้งหน้าที่หรือทอดทิ้งหน้าที่ราชการ โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร เป็นเหตุให้เกิดความเสียหายแก่ราชการอย่างร้ายแรง หรือการละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลาดีกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร หรือโดยมีพฤติการณ์อันแสดงถึงความจงใจไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 88 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องประพฤติเป็นแบบอย่างที่ดีแก่ผู้เรียน ชุมชน สังคม มีความสุภาพเรียบร้อย รักษาความสามัคคี ช่วยเหลือเกื้อกูลต่อผู้เรียนและระหว่าง ข้าราชการด้วยกันหรือผู้ร่วมปฏิบัติราชการ ต้อนรับ ให้ความสะดวก ให้ความเป็นธรรมแก่ผู้เรียนและ ประชาชนผู้มาติดต่อราชการ

การกลั่นแกล้ง คุกคาม เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน หรือประชาชนผู้มาติดต่อราชการ อย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 89 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กลั่นแกล้ง กล่าวหาหรือร้องเรียน ผู้อื่น โดยปราศจากความเป็นจริง ถ้าเป็นเหตุให้ผู้อื่นได้รับความเสียหายอย่างร้ายแรงเป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

มาตรา 90 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่กระทำการหรือยอมให้ผู้อื่นกระทำการหาประโยชน์อันอาจทำให้เสื่อมเสียความเที่ยงธรรมหรือเสื่อมเสียเกียรติศักดิ์ในตำแหน่งหน้าที่ราชการ ของตน การกระทำตามวรรคหนึ่ง ถ้าเป็นการกระทำโดยมีความมุ่งหมายจะให้เป็นการซื้อขาย หรือ ให้ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งหรือวิทยฐานะใดโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย หรือเป็นการกระทำอันมี ลักษณะเป็นการให้ หรือได้มาซึ่งทรัพย์สินหรือสิทธิประโยชน์อื่น เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับการบรรจุ และแต่งตั้งโดยมิชอบหรือเสื่อมเสียความเที่ยงธรรม เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 91 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่คัดลอกหรือลอกเลียนผลงานทางวิชาการของผู้อื่นโดยมิชอบ หรือนำเอาผลงานทางวิชาการของผู้อื่น หรือจ้าง วาน ใช้ผู้อื่นทำผลงาน ทางวิชาการเพื่อไปใช้ในการเสนอขอปรับปรุงการกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนตำแหน่ง การเลื่อน วิทยฐานะหรือการให้ได้รับเงินเดือนในระดับที่สูงขึ้น การฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 92 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เป็นกรรมการผู้จัดการ หรือ ผู้จัดการ หรือดำรงตำแหน่งอื่นใดที่มีลักษณะงานคล้ายคลึงกันนั้นในห้างหุ้นส่วนหรือบริษัท

มาตรา 93 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องวางตนเป็นกลางทางการเมือง ในการปฏิบัติหน้าที่ และในการปฏิบัติกรอื่นที่เกี่ยวข้องกับประชาชน โดยต้องไม่อาศัยอำนาจและ หน้าที่ราชการของตนแสดงการฝักใฝ่ ส่งเสริม เกื้อกูล สนับสนุนบุคคล กลุ่มบุคคล หรือพรรคการเมืองใด

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องไม่เข้าไปเกี่ยวข้องกับการดำเนินการใด ๆ อันมี ลักษณะเป็นการทุจริตโดยการซื้อสิทธิหรือขายเสียงในการเลือกตั้งสมาชิกรัฐสภา สมาชิกสภาท้องถิ่น ผู้บริหารท้องถิ่น หรือการเลือกตั้งอื่นที่มีลักษณะเป็นการส่งเสริมการปกครองในระบอบประชาธิปไตย รวมทั้งจะต้องไม่ให้การส่งเสริม สนับสนุน หรือชักจูงให้ผู้อื่นกระทำการในลักษณะเดียวกัน การดำเนินการ ที่ฝ่าฝืนหลักการดังกล่าวนี้ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 94 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาต้องรักษาชื่อเสียงของตนและรักษาเกียรติศักดิ์ ของตำแหน่งหน้าที่ราชการของตนมิให้เสื่อมเสีย โดยไม่กระทำการใดๆ อันได้ชื่อว่าเป็นผู้ประพฤติชั่ว

การกระทำความผิดอาญาจนได้รับโทษจำคุก หรือโทษที่หนักกว่าจำคุก โดยคำพิพากษาถึงที่สุด ให้จำคุก หรือได้รับโทษที่หนักกว่าจำคุก เว้นแต่เป็นโทษสำหรับความผิดที่ได้กระทำโดยประมาท หรือ ความผิดลหุโทษ หรือกระทำการอื่นใดอัน ได้ชื่อว่า เป็นผู้ประพฤติชั่วอย่างร้ายแรง เป็นความผิดวินัย อย่างร้ายแรง

ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่เสพยาเสพติด สนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด เล่นการพนันเป็นอาชญากรรม กระทำกรล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา

ไม่ว่าจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของตนหรือไม่ เป็นความผิดวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 95 ให้ผู้บังคับบัญชามีหน้าที่เสริมสร้างและพัฒนาให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชามีวินัย ป้องกันมิให้ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชากระทำผิดวินัย และดำเนินการทางวินัยแก่ผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาซึ่งมีกรณี อันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย

มาตรา 96 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดฝ่าฝืนข้อห้ามหรือไม่ปฏิบัติตามข้อปฏิบัติทางวินัยตามที่บัญญัติไว้ในหมวดนี้ ผู้นั้นเป็นผู้กระทำผิดวินัย จำต้องได้รับโทษทางวินัย เว้นแต่มีเหตุอันควรงดโทษตามที่บัญญัติไว้ในหมวด 7

โทษทางวินัยมี 5 สถาน คือ

- (1) ภาคทัณฑ์
- (2) ตัดเงินเดือน
- (3) ลดขั้นเงินเดือน (เปลี่ยนเป็นคำว่า ลดเงินเดือน)
- (4) ปลดออก
- (5) ไล่ออก

} เป็นความผิดทางวินัยร้ายแรง

ผู้ใดถูกลงโทษปลดออก ให้ผู้นั้นมีสิทธิได้รับบำเหน็จบำนาญเสมือนว่าเป็นผู้ลาออกจากราชการ

มาตรา 97 การลงโทษข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ให้ทำเป็น คำสั่ง วิธีการออกคำสั่งเกี่ยวกับการลงโทษให้เป็นไปตามระเบียบของ ก.ค.ศ. ผู้สั่งลงโทษต้องสั่งลงโทษให้เหมาะสมกับความผิดและมีให้เป็นไปโดย พยาบาท

หมวด 7 การดำเนินการทางวินัย

มาตรา 98 การดำเนินการทางวินัยแก่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาซึ่งมีกรณีอันมีมูลที่ควรกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัย ให้ผู้บังคับบัญชาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน เพื่อดำเนินการสอบสวน ให้ได้ความจริงและความยุติธรรมโดยมิชักช้า และในการสอบสวนจะต้องแจ้งข้อกล่าวหา และสรุป พยานหลักฐานที่สนับสนุนข้อกล่าวหาเท่าที่มีผู้ให้ผู้กล่าวหาทราบโดยระบุหรือไม่ระบุชื่อพยานก็ได้เพื่อให้ผู้ถูกกล่าวหามีโอกาสชี้แจงและนำสืบแก้ข้อกล่าวหา

การสอบสวนกรณีที่ถูกกล่าวหาว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 (เลขฯ กพฐ.) เป็นผู้สั่ง แต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวน และต้องมีกรณีอันมีมูลว่ากระทำผิดวินัยอย่างร้ายแรงเท่านั้น เว้นแต่ กรณีที่ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษากระทำผิดวินัยร่วมกัน และในจำนวนผู้ถูกกล่าวหาดังกล่าว

มาตรา 99 เมื่อได้ดำเนินการสอบสวนสิ้นสุด ถ้าฟังได้ว่าผู้ถูกกล่าวหามิได้กระทำความผิดวินัย ให้ส่งยุติเรื่อง

ถ้าฟังได้ว่ากระทำความผิดวินัยให้ดำเนินการทาง ได้แก่ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน ลดเงินเดือน

ถ้าเป็นการผิดวินัยอย่างร้ายแรง จะต้องลงโทษปลดออก หรือไล่ออก ถ้ามีเหตุอันควรลดหย่อนผ่อนโทษ ห้ามมิให้ลดโทษต่ำกว่าปลดออก

มาตรา 100 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดกระทำความผิดวินัยไม่ร้ายแรงให้ผู้บังคับบัญชาสั่งลงโทษ

- ภาคทัณฑ์ - ตัดเงินเดือน - ลดเงินเดือน ตามควรแก่กรณีให้เหมาะสมกับความผิด ถ้ามีเหตุอันควร

ลดหย่อนจะนำมาประกอบการพิจารณาลดโทษก็ได้ แต่สำหรับการลงโทษภาคทัณฑ์ ให้ใช้เฉพาะกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อย หรือมีเหตุอันควรลดหย่อนซึ่งยังไม่ถึงกับจะต้องถูกลงโทษ ตัดเงินเดือน

ในกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรลดโทษ จะงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนเป็นหนังสือ หรือว่ากล่าวตักเตือนก็ได้

การสั่งลงโทษผู้บังคับบัญชามีอำนาจสั่งลงโทษผู้อยู่ใต้บังคับบัญชาในสถานศึกษา ให้เป็นไปตามกฎ ก.ค.ศ.

ถ้าในกรณีที่มีความผิดแล้วผู้บังคับบัญชาไม่สั่งลงโทษ ให้ผู้บังคับบัญชาระดับเหนือขึ้น(ผอ.เขต) ไปมี

อำนาจสั่งลงโทษ

กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ. 2561

ข้อ 2 ผู้อำนวยการสถานศึกษา มีอำนาจสั่งลงโทษ

1. ภาคทัณฑ์ (กรณีความผิดเล็กน้อย)
2. ตัดเงินเดือน (ร้อยละ 2 ร้อยละ 4 ของเงินเดือน เป็นเวลาเดือน 1-3 เดือน)

ข้อ 3 ผอ.เขต / ศึกษาธิการจังหวัด / ศึกษาธิการภาค / เลขาธิการ / ปลัดกระทรวง / รัฐมนตรี / นายกรัฐมนตรี

1. ภาคทัณฑ์ (กรณีความผิดเล็กน้อย)
2. ตัดเงินเดือน (ร้อยละ 2 ร้อยละ 4 ของเงินเดือน เป็นเวลาเดือน 1-2-3 เดือน)
3. ลดเงินเดือน (ร้อยละ 2 ร้อยละ 4 ของเงินเดือน)

กฎ ก.ค.ศ.

ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549

ผู้บังคับบัญชาสามารถลงโทษโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้

ข้อ 1 กระทำความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรง(เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง)

- (1) กระทำความผิดอาญา ต้องคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทำความผิด
- (2) กระทำความผิดทางวินัยไม่ร้ายแรงและได้รับสารภาพเป็นหนังสือต่อผู้บังคับบัญชา

ข้อ 2 กระทบความผิดวินัยอย่างร้ายแรง (เป็นความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง)

- (1) โดยคำพิพากษาถึงที่สุดว่ากระทบความผิดอาญาจนต้องโทษจำคุกหรือหนักกว่าจำคุก เว้นแต่โทษที่กระทบความผิดโดยประมาท หรือความผิดลหุโทษ
- (2) ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อกันเป็นเวลาเกิน 15 วัน ซึ่งผู้บังคับบัญชาได้ทำการสืบสวนว่าไม่มีเหตุอันสมควร อันแสดงถึงความจงใจที่จะไม่ปฏิบัติตามระเบียบของทางราชการ
- (3) กระทบความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วทำหนังสือสารภาพต่อผู้บังคับบัญชา

หมวด 8 การออกจากราชการ

มาตรา 107 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาออกจากราชการเมื่อ

- (1) ตาย
- (2) พ้นจากราชการตามกฎหมายว่าด้วยบำเหน็จบำนาญข้าราชการ
- (3) ลาออกจากราชการและได้รับอนุญาตให้ลาออกหรือการลาออกมีผลตามมาตรา 108
- (4) ถูกสั่งให้ออก ตาม

มาตรา 49 ขาดคุณสมบัติการเข้ารับตำแหน่ง

มาตรา 56 ไม่ผ่านการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม

มาตรา 103 กระทบผิดทางวินัยร้ายแรง หรือถูกฟ้องคดีอาญา

มาตรา 110 ออกจากราชการเพื่อรับบำเหน็จบำนาญ

- (1) เจ็บป่วยไม่อาจปฏิบัติหน้าที่ราชการได้โดยสม่ำเสมอ
- (5) ทางราชการขุบเลิกตำแหน่ง
- (6) ไม่สามารถปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพ

มาตรา 111 หย่อนความสามารถ บกพร่องในหน้าที่ราชการ

มาตรา 112 ถูกดำเนินการทางวินัยอย่างร้ายแรง

มาตรา 113 รับโทษจำคุกโดยคำสั่งของศาล

มาตรา 114 ไปรับราชการทหาร ตามกฎหมายว่าด้วยการรับราชการทหาร

มาตรา 118 ต้องโทษให้ออกจากราชการมาจากท้องถิ่นอื่นก่อนรับตำแหน่ง

- (5) ถูกสั่งลงโทษปลดออกหรือไล่ออก

(6) ถูกเพิกถอนใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เว้นแต่ได้รับแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งอื่นที่ไม่ต้องมี ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพตามมาตรา 109 วันออกจากราชการตาม (4) (5) และ (6) ให้เป็นไปตามระเบียบที่ ก.ค.ศ. วางไว้ การต่อเวลาราชการให้ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ต้องออกจากราชการตาม (2) รับราชการต่อไป จะกระทำมิได้

มาตรา 108 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาผู้ใดประสงค์จะลาออกจากราชการให้ยื่นหนังสือขอลาออกต่อผู้บังคับบัญชา เพื่อให้ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 เป็นผู้พิจารณาอนุญาต

ในกรณีที่ผู้มีอำนาจตามมาตรา 53 พิจารณาเห็นว่าจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่ราชการ จะยับยั้ง การอนุญาตให้ลาออกไว้เป็นเวลาไม่เกิน 90 วันนับตั้งแต่วันขอลาออกก็ได้ แต่ต้องแจ้งการยับยั้ง การอนุญาตให้ลาออกพร้อมทั้งเหตุผลให้ผู้ขอลาออกทราบ และเมื่อครบกำหนดเวลาที่ยับยั้งแล้วให้การลาออกมีผลตั้งแต่วันที่ถัดจากวันครบกำหนดเวลาที่ยับยั้ง

ถ้าไม่มีการยับยั้งการอนุญาตให้ลาออกตามวรรคสอง ให้การลาออกนั้นมีผล ตั้งแต่วันขอลาออก

ในกรณีลาออกจากราชการเพื่อดำรงตำแหน่งทางการเมือง ให้การลาออกมีผลนับตั้งแต่วันที่ผู้นั้นขอลาออก

หมวด 9 การอุทธรณ์และการร้องทุกข์

มาตรา 121 ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาถูกสั่งลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน มีสิทธิอุทธรณ์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา (กศจ.) หรือ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วันตั้งแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่ง

มาตรา 122 ผู้ใดถูกสั่งลงโทษ ปลดออก ไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณีต่อ ก.ค.ศ. ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้งคำสั่งและให้ ก.ค.ศ. พิจารณาให้แล้วเสร็จภายใน 90 วัน

มาตรา 123 ผู้ใดเห็นว่าตนไม่ได้รับความเป็นธรรมหรือมีความคับข้องใจเนื่องจากการกระทำของผู้บังคับบัญชาหรือการแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย มีสิทธิร้องทุกข์ต่อ อ.ก.ค.ศ. เขตพื้นที่การศึกษา หรือ ก.ค.ศ. แต่กรณี

กรณีเห็นว่ามิมีมติไม่ถูกต้องหรือไม่เป็นธรรมให้ผู้นั้นมีสิทธิร้องทุกข์ต่อ ก.ค.ศ. มติของ ก.ค.ศ. ให้เป็นที่สิ้นสุด

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 เล่ม 121 ตอนที่ 79 ก
23 ธันวาคม 2547

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับ 2) พ.ศ. 2551 เล่ม 125
ตอนที่ 36 ก 20 กุมภาพันธ์ 2551

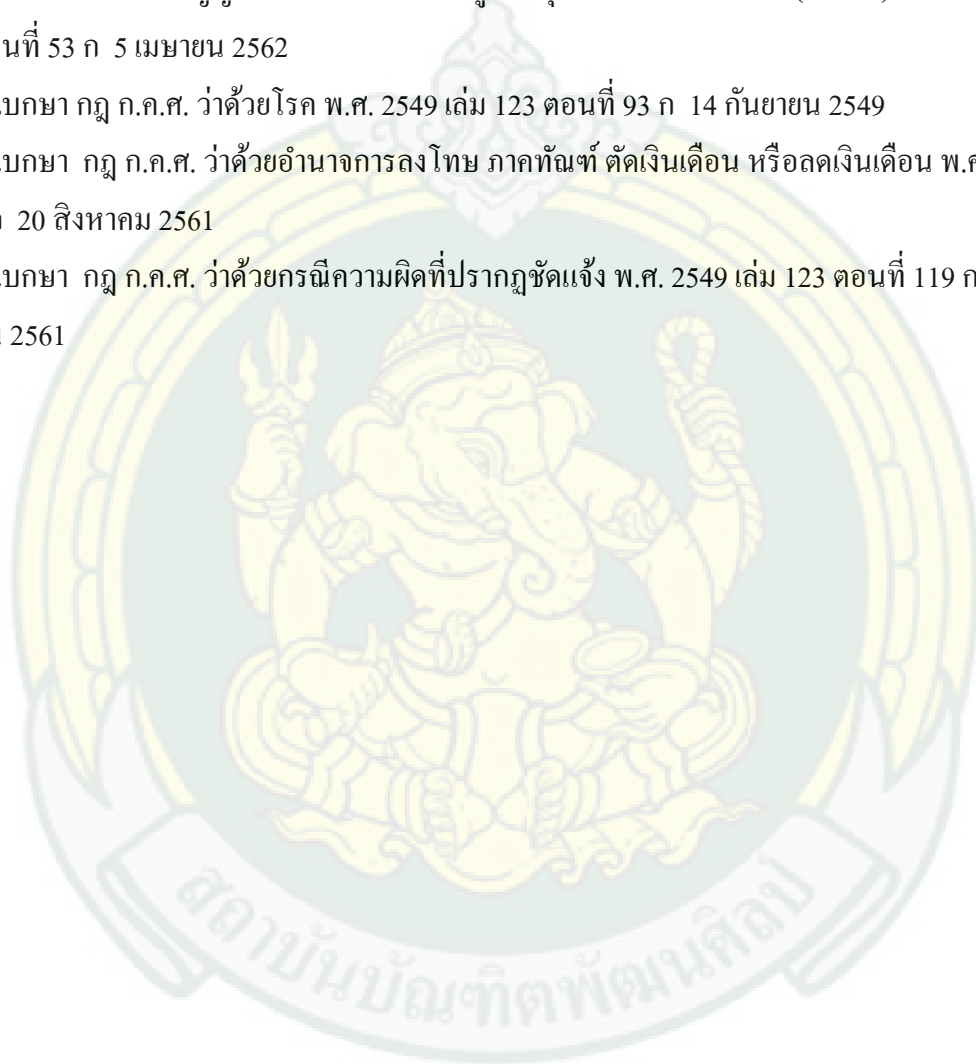
ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับ 3) พ.ศ. 2553 เล่ม 127
ตอนที่ 45 ก 22 กรกฎาคม 2553

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (ฉบับ 4) พ.ศ. 2562 เล่ม 136
ตอนที่ 53 ก 5 เมษายน 2562

ราชกิจจานุเบกษา กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยโรค พ.ศ. 2549 เล่ม 123 ตอนที่ 93 ก 14 กันยายน 2549

ราชกิจจานุเบกษา กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยอำนาจการลงโทษ ภาคทัณฑ์ ตัดเงินเดือน หรือลดเงินเดือน พ.ศ. 2561 เล่ม 135
ตอนที่ 61 ก 20 สิงหาคม 2561

ราชกิจจานุเบกษา กฎ ก.ค.ศ. ว่าด้วยกรณีความผิดที่ปรากฏชัดแจ้ง พ.ศ. 2549 เล่ม 123 ตอนที่ 119 ก 30
พฤศจิกายน 2561

พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546

เพื่อปรับปรุงวิธีปฏิบัติต่อเด็กให้เหมาะสมยิ่งขึ้น ป้องกันมิให้เด็กถูกทารุณกรรม
และเพื่อให้สอดคล้องกับรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 2 ตุลาคม 2546

มีผลบังคับใช้เมื่อพ้นกำหนด 180 วัน

ถัดจากวันประกาศ 30 มีนาคม 2547 (มาตรา 2)

มี 9 หมวด 88 มาตรตรา 1 บทเฉพาะกาล

หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก

หมวด 3 การสงเคราะห์เด็ก

หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

หมวด 5 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

หมวด 6 สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ

สถานพัฒนาและฟื้นฟู

หมวด 7 ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

หมวด 8 กองทุนคุ้มครองเด็ก

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“เด็ก” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ แต่ไม่รวมถึงผู้ที่บรรลุนิติภาวะ ด้วยการสมรส

“เด็กเร่ร่อน” หมายความว่า เด็กที่ไม่มีบิดามารดาหรือผู้ปกครองหรือมีแต่ไม่เลี้ยงดูหรือไม่สามารถเลี้ยงดูได้ จนเป็นเหตุให้เด็กต้องเร่ร่อนไปในที่ต่าง ๆ หรือเด็กที่มีพฤติกรรมใช้ชีวิตเร่ร่อน จนน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพของตน

“เด็กกำพร้า” หมายความว่า เด็กที่บิดาหรือมารดาเสียชีวิต เด็กที่ไม่ปรากฏบิดามารดาหรือไม่สามารถสืบหาบิดามารดาได้

“เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก” หมายความว่า เด็กที่อยู่ในครอบครัวยากจนหรือบิดามารดา หย่าร้าง ทิ้งร้าง ถูกคุมขังหรือแยกกันอยู่และได้รับความลำบาก หรือเด็กที่ต้องรับภาระหน้าที่ในครอบครัว เกินวัยหรือกำลังความสามารถ และสติปัญญา หรือเด็กที่ไม่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้

“เด็กพิการ” หมายความว่า เด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย สมอง สติปัญญา หรือจิตใจ ไม่ว่าจะความบกพร่องนั้นจะมีมาแต่กำเนิดหรือเกิดขึ้นภายหลัง

“เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด” หมายความว่า เด็กที่ประพฤติตนไม่สมควร เด็กที่ประกอบ อาชีพหรือคบหาสมาคมกับบุคคลที่น่าจะชักนำไปในทางกระทำผิดกฎหมายหรือขัดต่อศีลธรรมอันดี หรืออยู่ในสภาพแวดล้อมหรือสถานที่อันอาจชักนำไปในทางเสียหาย ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

“นักเรียน” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาขั้นพื้นฐานระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษา ทั้งประเภทสามัญศึกษาและอาชีวศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ในสถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“นักศึกษา” หมายความว่า เด็กซึ่งกำลังรับการศึกษาระดับอุดมศึกษาหรือเทียบเท่าอยู่ใน สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชน

“บิดามารดา” หมายความว่า บิดามารดาของเด็กไม่ว่าจะสมรสกันหรือไม่

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา ผู้อนุบาล ผู้รับบุตรบุญธรรม และผู้ปกครอง ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และให้หมายความรวมถึงพ่อเลี้ยงแม่เลี้ยง ผู้ปกครองสวัสดิภาพ นายจ้าง ตลอดจนบุคคลอื่นซึ่งรับเด็กไว้ในความอุปการะเลี้ยงดูหรือซึ่งเด็กอาศัยอยู่ด้วย

“ครอบครัวอุปถัมภ์” หมายความว่า บุคคลที่รับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดูอย่างบุตร

“การเลี้ยงดูโดยมิชอบ” หมายความว่า การไม่ให้การอุปการะเลี้ยงดูอบรมสั่งสอน หรือ พัฒนาเด็กตามมาตรฐานขั้นต่ำที่กำหนดในกฎกระทรวง จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก

“ทารุณกรรม” หมายความว่า การกระทำหรือละเว้นการกระทำด้วยประการใด ๆ จนเป็นเหตุ ให้เด็กเสื่อมเสีย เสรีภาพหรือเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ การกระทำผิดทางเพศต่อเด็ก การใช้เด็ก ให้กระทำหรือประพฤติในลักษณะที่น่าจะเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจหรือขัดต่อกฎหมายหรือ ศีลธรรมอันดี ทั้งนี้ ไม่ว่าจะเด็กจะยินยอมหรือไม่ก็ตาม

“สืบเสาะและพินิจ” หมายความว่า การค้นหาและรวบรวมข้อเท็จจริงเกี่ยวกับบุคคลและนำมาวิเคราะห์วินิจฉัยตามหลักวิชาการทางสังคมสงเคราะห์ แพทย์ จิตวิทยา กฎหมาย และหลักวิชาการอื่น ที่เกี่ยวข้องกับบุคคลและครอบครัวของบุคคลนั้น

“สถานรับเลี้ยงเด็ก” หมายความว่า สถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มี อายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์ และมีจำนวนตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป ซึ่งเด็กไม่เกี่ยวข้องเป็นญาติกับเจ้าของหรือผู้ดำเนินการสถานรับเลี้ยงเด็กดังกล่าว ทั้งนี้ ไม่รวมถึงสถานพยาบาลหรือโรงเรียนทั้งของรัฐและเอกชน

“สถานแรกรับ” หมายความว่า สถานที่รับเด็กไว้อุปการะเป็นการชั่วคราวเพื่อสืบเสาะและ พินิจเด็กและครอบครัว เพื่อกำหนดแนวทางในการสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก แต่ละราย

“สถานสงเคราะห์” หมายความว่า สถานที่ให้การอุปการะเลี้ยงดูและพัฒนาเด็กที่จำเป็นต้องได้รับ การสงเคราะห์ ซึ่งมีจำนวนตั้งแต่ 6 คนขึ้นไป

“สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ” หมายความว่า สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไข ความประพฤติ บำบัดรักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่พึง ได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

“สถานพัฒนาและฟื้นฟู” หมายความว่า สถานที่ โรงเรียน สถาบัน หรือศูนย์ที่จัดขึ้นเพื่อ ให้การบำบัดรักษา การฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจ ตลอดจนการศึกษา แนะแนว และการฝึกอบรมอาชีพแก่เด็กที่จำเป็นต้อง ได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพเป็นกรณีพิเศษ

“สถานพินิจ” หมายความว่า สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนกรุงเทพมหานคร สถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนจังหวัด และสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชนของแผนก คดีเยาวชนและครอบครัวในศาลจังหวัด ซึ่งจัดตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งศาลเยาวชนและ ครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนคุ้มครองเด็ก

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“ผู้ว่าราชการจังหวัด” หมายความว่า ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครและผู้ซึ่งได้รับมอบหมาย จากผู้ว่าราชการจังหวัด

“ปลัดกระทรวง” หมายความว่า ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ และหมายความรวมถึงผู้ซึ่งได้รับมอบหมายจากปลัดกระทรวง

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (ตาม มาตรา 6)

มาตรา 5 ให้ศาลที่มีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีเยาวชนและครอบครัวตามกฎหมายว่าด้วย การจัดตั้งศาลเยาวชนและครอบครัวและวิธีพิจารณาคดีเยาวชนและครอบครัว มีอำนาจพิจารณา พิพากษาคดีตามพระราชบัญญัตินี้ เว้นแต่ในจังหวัดใดยังมิได้เปิดทำการศาลเยาวชนและครอบครัวหรือ แผนกคดีเยาวชนและครอบครัวขึ้นในศาลจังหวัด ให้ศาลจังหวัดมีอำนาจพิจารณาพิพากษาคดีตาม พระราชบัญญัตินี้

มาตรา 6 ให้รัฐมนตรีรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ ได้แก่

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงมหาดไทย

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงยุติธรรม

มีอำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่กับ ออกกฎกระทรวงหรือระเบียบเพื่อปฏิบัติการ

หมวด 1 คณะกรรมการคุ้มครองเด็ก

มาตรา 7 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ

ปลัดกระทรวง การพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เป็นรองประธานกรรมการ

ปลัดกระทรวงมหาดไทย

ปลัดกระทรวงยุติธรรม

ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ

อัยการสูงสุด

ผู้บัญชาการตำรวจแห่งชาติ

อธิบดีกรมการปกครอง

อธิบดีกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ

อธิบดีกรมสุขภาพจิต

อธิบดีผู้พิพากษาศาลเยาวชนและครอบครัวกลาง

ผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพเด็ก และพิทักษ์เด็ก

เยาวชน ผู้ได้โอกาส และผู้สูงอายุ

กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ ซึ่งรัฐมนตรีกระทรวงพัฒนาสังคม

และความมั่นคงของมนุษย์เป็นผู้แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญ 2 คน

รองปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์

เป็นกรรมการ

เป็นกรรมการและเลขานุการ

มาตรา 14 คณะกรรมการคณะกรรมการคุ้มครองเด็กแห่งชาติ มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณและมาตรการในการ ส่งเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

(2) เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีในการออกกฎกระทรวงและระเบียบเพื่อปฏิบัติตามพระราช บัญญัตินี้

(3) วางระเบียบโดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงิน และการจัดหาผลประโยชน์ของกองทุน

(4) วางระเบียบเกี่ยวกับวิธีการดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตามมาตรา 42 (5) วางหลักเกณฑ์ในการแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่

(6) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้าน การศึกษา การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งมีอำนาจเข้าไป ตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู สถานพินิจ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริม ความประพฤติเด็กทั้งของรัฐและเอกชน

(7) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานของคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร และคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด รวมทั้งให้คำแนะนำและเสนอแนะในการป้องกันและแก้ไขปัญหา การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในกรุงเทพมหานครและระดับจังหวัด

(8) ดำเนินการอื่นใดที่เกี่ยวกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก

มาตรา 16 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร โดยผู้ว่าราชการ กรุงเทพมหานคร เป็นประธานกรรมการ ปลัดกรุงเทพมหานคร เป็นรองประธานกรรมการ

มาตรา 17 ให้มีคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด ผู้ว่าราชการจังหวัด เป็น ประธานกรรมการ รองผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นรองประธานกรรมการ

มาตรา 20 คณะกรรมการคุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานครและคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด มีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

(1) เสนอความเห็นต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับนโยบาย แผนงาน งบประมาณ และมาตรการ ในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

(2) ให้คำปรึกษา แนะนำ และประสานงานแก่หน่วยงานของรัฐและเอกชนที่ปฏิบัติงานด้าน การศึกษา การสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งมีอำนาจเข้าไป ตรวจสอบในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนา และฟื้นฟู สถานพินิจ หรือสถานที่ที่เกี่ยวข้องกับการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริม ความประพฤติเด็กของรัฐและเอกชนภายในเขต กรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี

(3) กำหนดแนวทางการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก ในเขต กรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี

(4) จัดหาทุนเพื่อการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็กในเขต กรุงเทพมหานครหรือเขตจังหวัด แล้วแต่กรณี และรายงานผลการดำเนินการเกี่ยวกับการจัดหาทุน และ การจัดการ ทุนต่อคณะกรรมการและคณะกรรมการบริหารกองทุน

(5) ตรวจสอบหรือเรียกบุคคลที่เกี่ยวข้องมาชี้แจงกรณีมีการปฏิบัติต่อเด็กโดยมิชอบ

(5) เรียกเอกสารหรือพยานหลักฐานใดๆ หรือขอคำชี้แจงจากผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อประกอบการ วินิจฉัยในการ ปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

(7) ติดตาม ประเมินผลและตรวจสอบการดำเนินงานเกี่ยวกับการสงเคราะห์ และส่งเสริม ความประพฤติ เด็กในกรุงเทพมหานครและระดับจังหวัด แล้วแต่กรณี แล้วรายงานผลต่อคณะกรรมการ

(8) ดำเนินการอื่นใดตามที่คณะกรรมการมอบหมาย

มาตรา 21 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้กรรมการและอนุกรรมการเป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 2 การปฏิบัติต่อเด็ก

มาตรา 22 การปฏิบัติต่อเด็กไม่ว่ากรณีใด ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็กเป็นสำคัญและไม่ให้มีการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม

การกระทำใดเป็นไปเพื่อประโยชน์สูงสุดของเด็ก หรือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ต่อเด็กหรือไม่ ให้พิจารณาตามแนวทางที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 23 ผู้ปกครองต้องให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรมสั่งสอน และพัฒนาเด็กที่อยู่ในความ ปกครองดูแล ของตนตามสมควรแก่ขนบธรรมเนียมประเพณีและวัฒนธรรมแห่งท้องถิ่น แต่ทั้งนี้ต้องไม่ต่ำกว่ามาตรฐานขั้นต่ำ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวงและต้องคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กที่อยู่ในความปกครอง ดูแลของตนมิให้ตกอยู่ในภาวะ อันน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ

มาตรา 24 - ปลัดกระทรวง - ผู้ว่าราชการจังหวัด - ผู้อำนวยการเขต - นายอำเภอ ปลัดอำเภอ - ผู้เป็น หัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ - หรือผู้บริหารองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ที่อยู่ในเขต พื้นที่ที่รับผิดชอบ ไม่ว่าเด็กจะมีผู้ปกครองหรือไม่ก็ตาม รวมทั้งมีอำนาจและหน้าที่ดูแลและตรวจสอบสถานรับ เลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนา และฟื้นฟู และสถานพินิจที่ตั้งอยู่ ในเขตอำนาจ แล้วรายงานผลการตรวจสอบต่อคณะกรรมการ คณะกรรมการ คุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร หรือ คณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อทราบ และ ให้มีอำนาจและหน้าที่เช่นเดียวกับพนักงาน เจ้าหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 25 ผู้ปกครองต้องไม่กระทำการ ดังต่อไปนี้

- (1) ทอดทิ้งเด็ก ไว้ในสถานรับเลี้ยงเด็กหรือสถานพยาบาลหรือไว้กับบุคคลที่รับจ้างเลี้ยงเด็กหรือ ที่ สาธารณะหรือสถานที่ใด โดยเจตนาที่จะไม่รับเด็กกลับคืน
- (2) ละทิ้งเด็ก ไว้ ณ สถานที่ใด ๆ โดยไม่จัดให้มีการป้องกันดูแลสวัสดิภาพหรือให้การเลี้ยงดู ที่เหมาะสม
- (3) จงใจหรือละเลย ไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือสุขภาพอนามัยจนน่าจะเกิดอันตราย แก่ร่างกาย หรือจิตใจของเด็ก
- (4) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็น การขัดขวางการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการ ของเด็ก
- (5) ปฏิบัติต่อเด็กในลักษณะที่เป็น การเลี้ยงดูโดยมิชอบ

มาตรา 26 ภายใต้บังคับบทบัญญัติแห่งกฎหมายอื่น ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่ ห้ามมิให้ผู้ใดกระทำการ ดังต่อไปนี้

- (1) กระทำหรือละเว้นการกระทำอันเป็นการทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (2) จงใจหรือละเลยไม่ทำให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตหรือการรักษาพยาบาลแก่เด็กที่อยู่ใน ความดูแลของตน จนน่าจะเกิดอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- (3) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนไม่สมควรหรือน่าจะทำให้เด็กมีความ ประพฤติเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (4) โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ด้วยประการใด เพื่อรับเด็กหรือยกเด็กให้แก่บุคคลอื่น ที่มีโชติภา ติของเด็ก เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว
- (5) บังคับ ชูเชิญ ชักจูง ส่งเสริม ยินยอม หรือกระทำด้วยประการใดให้เด็ก ไปเป็นขอทาน เด็กเร่ร่อน หรือ ใช้เด็กเป็นเครื่องมือในการขอทานหรือการกระทำผิด หรือกระทำด้วยประการใดอันเป็น การแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบจากเด็ก
- (6) ใช้ ช้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ มีผลกระทบต่อ การเจริญเติบโต หรือขัดขวางต่อพัฒนาการของเด็ก
- (7) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใด เพื่อแสวงหา ประโยชน์ทางการค้าอันมีลักษณะเป็นการขัดขวางต่อการเจริญเติบโตหรือพัฒนาการของเด็ก หรือมีลักษณะเป็นการ ทารุณกรรมต่อเด็ก
- (8) ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนันไม่ว่าชนิดใดหรือเข้าไปในสถานที่เล่นการพนัน สถานที่ค้าประเวณี หรือสถานที่ที่ห้ามมิให้เด็กเข้า
- (9) บังคับ ชูเชิญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร ไม่ว่าจะ เป็นไปเพื่อให้ได้มาซึ่งค่าตอบแทนหรือเพื่อการใด
- (10) จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์ ถ้าการกระทำ ความผิดตามวรรคหนึ่งมีโทษตามกฎหมายอื่นที่หนักกว่าก็ให้ลงโทษตามกฎหมายนั้น

มาตรา 27 ห้ามมิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนหรือสื่อสารสนเทศประเภทใด ซึ่งข้อมูล เกี่ยวกับตัวเด็กหรือผู้ปกครอง โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิ ประโยชน์อื่นใดของเด็ก หรือเพื่อแสวงหาประโยชน์สำหรับตนเองหรือผู้อื่น โดยมิชอบ

มาตรา 28 ในกรณีผู้ปกครองตกอยู่ในสภาพไม่อาจให้การอุปการะเลี้ยงดู อบรม สั่งสอน และพัฒนาเด็กได้ ไม่ว่าด้วยเหตุใด หรือผู้ปกครองกระทำการใดอันน่าจะเกิดอันตรายต่อสวัสดิภาพหรือ ขัดขวางต่อความเจริญเติบโต หรือพัฒนาการของเด็กหรือให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบ หรือมีเหตุจำเป็นอื่นใด เพื่อประโยชน์ในการสงเคราะห์หรือ กู้มครองสวัสดิภาพเด็ก หรือป้องกันมิให้เด็กได้รับอันตรายหรือ ถูกเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม พนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องดำเนินการให้การสงเคราะห์หรือกู้มครองสวัสดิภาพ ตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 29 ผู้ใดพบเห็นเด็กตกอยู่ในสภาพจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ จะต้องให้การช่วยเหลือเบื้องต้น และแจ้งต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงาน ฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก โดยมีชักช้า

แพทย์ พยาบาล นักจิตวิทยา นักสังคมสงเคราะห์ หรือเจ้าหน้าที่สาธารณสุข ที่รับตัวเด็กไว้รักษาพยาบาล ครู อาจารย์ หรือนายจ้าง ซึ่งมีหน้าที่ดูแลเด็กที่เป็นศิษย์หรือลูกจ้าง จะต้องรายงานให้ พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก หรือพนักงานฝ่ายปกครอง หรือตำรวจทราบ โดยมีชักช้า หากเป็นที่ปรากฏชัดหรือน่าสงสัยว่าเด็กถูกทารุณกรรมหรือเจ็บป่วย เนื่องจากการเลี้ยงดูโดยมิชอบ

การแจ้งหรือการรายงานตามมาตรา นี้ เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและ ไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญาหรือทางปกครอง

มาตรา 30 เพื่อประโยชน์ในการปฏิบัติตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ มีอำนาจและหน้าที่ดังต่อไปนี้

(1) เข้าไปในเคหสถาน สถานที่ใด ๆ หรือยานพาหนะใด ๆ ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้น ถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อตรวจค้น ในกรณีมีเหตุอันควรสงสัยว่ามีการกระทำทารุณกรรมเด็ก มีการกักขัง หรือเลี้ยงดูโดยมิชอบ แต่ในกรณีมีเหตุอันควรเชื่อว่าหากไม่ดำเนินการในทันทีเด็กอาจได้รับอันตราย แก่ร่างกายหรือจิตใจ หรือถูกนำพาไปสถานที่อื่นซึ่งยากแก่การติดตามช่วยเหลือ ก็ให้มีอำนาจเข้าไป ในเวลาภายหลังพระอาทิตย์ตกได้

(2) ซักถามเด็กเมื่อมีเหตุอันควรสงสัยว่าเด็กจำต้องได้รับการสงเคราะห์หรือคุ้มครองสวัสดิภาพ ในกรณีจำเป็นเพื่อประโยชน์แก่การสงเคราะห์และคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กอาจนำตัวเด็ก ไปยังที่ทำการ ของพนักงานเจ้าหน้าที่ เพื่อทราบข้อมูลเกี่ยวกับเด็กและครอบครัว รวมทั้งบุคคลที่เด็กอาศัยอยู่ ทั้งนี้ จะต้องกระทำโดยมิชักช้า แต่ไม่ว่ากรณีใดจะกักตัวเด็กไว้เกินกว่า 12 ชั่วโมงไม่ได้ เมื่อพ้น ระยะเวลาดังกล่าวให้มอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองพร้อมกับแนะนำหรือตักเตือนผู้ปกครอง ระหว่างที่เด็กอยู่ในความดูแลจะต้องให้การอุปการะเลี้ยงดูและ หากเจ็บป่วยจะต้องให้การรักษาพยาบาล

(3) มีหนังสือเรียกผู้ปกครอง หรือบุคคลอื่นใดมาให้ถ้อยคำหรือข้อเท็จจริงเกี่ยวกับสภาพ ความเป็นอยู่ ความประพฤติ สุขภาพ และความสัมพันธ์ในครอบครัวของเด็ก

(4) ออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็ก นายจ้างหรือผู้ประกอบการ เจ้าของหรือ ผู้ครอบครอง สถานที่ที่เด็กทำงานหรือเคยทำงาน อาศัยหรือเคยอาศัยอยู่ เจ้าของหรือผู้ครอบครองหรือ ผู้ดูแลสถานศึกษาที่เด็กกำลังศึกษาหรือเคยศึกษา หรือผู้ปกครองสวัสดิภาพ ส่งเอกสารหรือหลักฐาน เกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ การศึกษา การทำงาน หรือความประพฤติของเด็กมาให้

(5) เข้าไปในสถานที่อยู่อาศัยของผู้ปกครอง สถานที่ประกอบการของนายจ้างของเด็ก สถานศึกษา ของเด็ก หรือสถานที่ที่เด็กมีความเกี่ยวข้องด้วย ในระหว่างเวลาพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตกเพื่อ สอบถามบุคคลที่อยู่ในที่นั้น ๆ และรวบรวมข้อมูลหรือหลักฐานเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ ความสัมพันธ์ ในครอบครัว การเลี้ยงดู อุปนิสัย และความประพฤติของเด็ก

(6) มอบตัวเด็กให้แก่ผู้ปกครองพร้อมกับแนะนำหรือตักเตือนผู้ปกครองให้ดูแลและอุปการะ เลี้ยงดูเด็ก ในทางที่ถูกต้อง เพื่อให้เด็กได้รับการพัฒนาในทางที่เหมาะสม

(7) ทำรายงานเกี่ยวกับตัวเด็กเพื่อมอบให้แก่สถานแรกรับในกรณีมีการส่งเด็กไปยังสถานแรกรับ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเมื่อมีการร้องขอ

เด็กที่อยู่ในความดูแลของพนักงานเจ้าหน้าที่จะต้องได้รับการอุปการะเลี้ยงดูและได้รับการศึกษา อย่างเหมาะสม และก่อนที่จะจัดให้เด็กเข้าอยู่ในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู จะต้องปรึกษากับผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพ สังคมสงเคราะห์และการแพทย์ก่อนเท่าที่สามารถกระทำได้

มาตรา 31 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

หมวด 3 การสงเคราะห์เด็ก

มาตรา 32 เด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ได้แก่

- (1) เด็กเร่ร่อน หรือเด็กกำพร้า
- (2) เด็กที่ถูกทอดทิ้งหรือพลัดหลง ณ ที่ใดที่หนึ่ง
- (3) เด็กที่ผู้ปกครองไม่สามารถอุปการะเลี้ยงดูได้ด้วยเหตุใด ๆ เช่น ถูกจำคุก กักขัง พิกัด ทูพพลภาพ เจ็บป่วยเรื้อรัง ยากจน เป็นผู้เยาว์ หย่า ถูกทิ้งร้าง เป็น โรคจิตหรือโรคประสาท
- (4) เด็กที่ผู้ปกครองมีพฤติกรรมหรือประกอบอาชีพไม่เหมาะสมอันอาจส่งผลกระทบต่อพัฒนาการทางร่างกายหรือจิตใจของเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล
- (5) เด็กที่ได้รับการเลี้ยงดูโดยมิชอบ ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการกระทำหรือแสวงหาประโยชน์ โดยมิชอบ ถูกทารุณกรรม หรือตกอยู่ในภาวะอื่นใดอันอาจเป็นเหตุให้เด็กมีความประพฤติดีเสื่อมเสีย ในทางศีลธรรมอันดีหรือเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจ
- (6) เด็กพิการ
- (7) เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก
- (8) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการสงเคราะห์ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 33 ในกรณีพนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตาม ได้รับแจ้งจากบุคคลหรือพบเห็นเด็กที่พึงได้รับการสงเคราะห์ ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ตามวิธีการที่เหมาะสม ดังต่อไปนี้

- (1) ให้ความช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่เด็กและครอบครัวหรือบุคคลที่อุปการะเลี้ยงดูเด็ก เพื่อให้สามารถอุปการะเลี้ยงดูเด็กได้
- (2) มอบเด็กให้อยู่ในความอุปการะของบุคคลที่เหมาะสมและยินยอมรับเด็กไว้อุปการะเลี้ยงดู ตามระยะเวลาที่เห็นสมควร แต่ต้องไม่เกิน 1 เดือน
- (3) ดำเนินการเพื่อให้เด็กได้เป็นบุตรบุญธรรมของบุคคลอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการรับเด็ก

เป็นบุตรบุญธรรม

(4) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในครอบครัวอุปถัมภ์หรือสถานรับเลี้ยงเด็กที่เหมาะสม และยินยอมรับเด็กไว้
อุปการะ

(5) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานแรกรับ

(7) ส่งเด็กเข้ารับการอุปการะในสถานสงเคราะห์

(8) ส่งเด็กเข้าศึกษาหรือฝึกหัดอาชีพ หรือส่งเด็กเข้าบำบอดฟื้นฟูสมรรถภาพ ศึกษา หรือ ฝึกหัดอาชีพใน
สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือส่งเด็กเข้าศึกษาที่กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ โดยใช้หลักศาสนาในวัด หรือสถานที่ทางศาสนาอื่น ที่
ยินยอมรับเด็กไว้

วิธีการให้การสงเคราะห์ - ต้องได้รับความยินยอมจากผู้ปกครอง - ความยินยอมดังกล่าวต้องทำเป็นหนังสือ
หรือยินยอมตามแบบที่ปลัดกระทรวงกำหนด - หรือด้วยวาจาต่อหน้าพยานอย่างน้อย 2 คน ในกรณีที่ผู้ปกครอง
ไม่ให้ความยินยอม ให้ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี
มีอำนาจส่งเด็กเข้ารับการสงเคราะห์ตามวิธีการดังกล่าวได้ และความเห็นของผู้เชี่ยวชาญในสาขาวิชาชีพสังคม
สงเคราะห์และการแพทย์ก่อน

ในกรณีที่บุคคลที่ได้รับการสงเคราะห์มีอายุครบ 18 ปี บริบูรณ์ แต่ยังคงอยู่ในสภาพที่จำเป็นจะต้องได้รับการ
สงเคราะห์ต่อไป ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี อาจสั่งให้บุคคลนั้น ได้รับการสงเคราะห์
ต่อไปจนอายุ 20 บริบูรณ์ ก็ได้ แต่ถ้ามีเหตุจำเป็นต้องการให้การสงเคราะห์ต่อไปอีก และบุคคลนั้นมีได้คัดค้าน
ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี อาจสั่งให้สงเคราะห์ บุคคลนั้นต่อไปตามความจำเป็นและ
สมควร แต่ทั้งนี้ต้องไม่เกินเวลาที่บุคคลนั้นมีอายุครบ 24 ปีบริบูรณ์

มาตรา 34 ผู้ปกครองหรือญาติของเด็ก อาจนำเด็กไปขอรับการสงเคราะห์ที่กรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการ
หรือสำนักงานพัฒนาสังคมและสวัสดิการจังหวัด หรือสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ หรือสถานพัฒนาและฟื้นฟู
ของเอกชนเพื่อขอรับการสงเคราะห์ได้

มาตรา 38 ในกรณีที่ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัดสั่งให้เด็กเข้ารับการสงเคราะห์ โดยผู้ปกครองไม่
ยินยอม ผู้ปกครองยื่นคำร้องขอรับเด็กไปปกครองดูแลเอง แต่ได้รับการปฏิเสธจากปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการ
จังหวัด ผู้ปกครองย่อมมีสิทธินำคดีไปสู่ศาล ในเขตท้องที่นั้นภายใน 120 วันนับแต่วันรับทราบคำสั่ง

มาตรา 39 ในกรณีที่ผู้ปกครองซึ่งได้รับเด็กกลับมาอยู่ในความดูแล มีพฤติการณ์น่าเชื่อว่า จะให้การเลี้ยงดู
โดยมิชอบแก่เด็กอีก ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กตาม ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครอง
หากผู้ปกครองไม่ปฏิบัติตามคำแนะนำก็ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด นายอำเภอหรือ
ปลัดอำเภอผู้เป็นหัวหน้าประจำกิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี เพื่อเรียก ผู้ปกครองมาทำทัณฑ์บนว่าจะไม่กระทำการใดอันมี
ลักษณะเป็นการให้การเลี้ยงดูโดยมิชอบแก่เด็กอีก และให้วางประกันไว้เป็นจำนวนเงินตามสมควรแก่ฐานะรูป แต่
จะเรียกประกันไว้ได้ไม่เกินระยะเวลา 2 ปี ถ้ากระทำผิดทัณฑ์บนให้รับเงินประกันเป็นของกองทุนคุ้มครองเด็ก

การให้คำแนะนำหรือการเรียกประกันให้คำนึงถึงฐานะทางเศรษฐกิจของผู้ปกครอง และประโยชน์ สูงสุด
ของเด็กเป็นสำคัญ

หมวด 4 การคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 40 เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพได้แก่

- (1) เด็กที่ถูกทารุณกรรม
- (2) เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด
- (3) เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ

ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 41 ผู้ใดพบเห็นหรือประสบเหตุการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีกระทำความทารุณกรรมต่อเด็ก ให้รีบแจ้งหรือรายงานต่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครอง สวัสดิภาพเด็กตาม มาตรา 24

เมื่อพนักงานเจ้าหน้าที่ พนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ หรือผู้มีหน้าที่คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ตามมาตรา 24 ได้รับแจ้งเหตุตามวรรคหนึ่ง หรือเป็นผู้พบเห็นหรือประสบเหตุการณ์ที่น่าเชื่อว่ามีกระทำความทารุณกรรมต่อเด็กในสถานที่ใด ให้มีอำนาจเข้าตรวจค้นและมีอำนาจแยกตัวเด็กจาก ครอบครัวของเด็กเพื่อคุ้มครองสวัสดิภาพเด็กโดยเร็วที่สุด

การแจ้งหรือการรายงานตามมาตรา 41 เมื่อได้กระทำโดยสุจริตย่อมได้รับความคุ้มครองและไม่ต้องรับผิดชอบทางแพ่ง ทางอาญาหรือทางปกครอง

มาตรา 42 การดำเนินการคุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ต้องริบจัดให้มี การตรวจรักษาทางร่างกายและจิตใจทันที ถ้าพนักงานเจ้าหน้าที่เห็นสมควรต้องสืบเสาะและพินิจ เกี่ยวกับเด็กและครอบครัวเพื่อหาวิธีการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสมแก่เด็ก ก็อาจส่งตัวเด็กไปสถานแรกรับก่อนได้ หรือถ้าจำเป็นต้องให้การสงเคราะห์ก็ให้พิจารณาให้การสงเคราะห์ และ ถ้าจำเป็นต้องให้การฟื้นฟูสภาพจิตใจก็ให้รีบส่งเด็กไปยังสถานพัฒนาและฟื้นฟู

การส่งเด็กไปสถานแรกรับ สถานพัฒนาและฟื้นฟู หรือสถานที่อื่นใด ระหว่าง การสืบเสาะและพินิจ เพื่อหาวิธีการการคุ้มครองสวัสดิภาพที่เหมาะสม ให้กระทำได้ไม่เกิน 7 วัน แต่ในกรณี ที่มีเหตุจำเป็นและสมควร เพื่อประโยชน์ของเด็ก พนักงานเจ้าหน้าที่หรือพนักงานอัยการจะยื่นคำร้องขอ ต่อศาลเพื่อมีคำสั่งขยายระยะเวลาออกไปรวมแล้ว ไม่เกิน 30 วันก็ได้

มาตรา 43 กรณีที่ผู้ปกครองหรือญาติของเด็กเป็นผู้กระทำความทารุณกรรมต่อเด็ก ถ้ามีการฟ้อง คดีอาญาแก่ผู้กระทำความผิด และมีเหตุอันเชื่อว่ามีผู้ถูกฟ้องนั้นจะกระทำความทารุณกรรมแก่เด็กอีก ก็ให้ศาลที่พิจารณาคดีนั้น มีอำนาจกำหนดมาตรการคุมความประพฤติผู้นั้น ห้ามเข้าเขตกำหนดหรือห้ามเข้าใกล้ตัวเด็กในระยะเวลาที่ศาลกำหนด

หากศาลเห็นว่าเหตุจำเป็นเร่งด่วนเพื่อคุ้มครองเด็กมิให้ถูกกระทำความทารุณกรรมอีก ให้ศาลมีอำนาจออกคำสั่งให้ตำรวจจับกุมผู้ที่เชื่อว่าจะกระทำความทารุณกรรมแก่เด็ก มากักขังไว้มีกำหนดครั้งละไม่เกิน 30 วัน

การพิจารณาออกคำสั่งหรือการเรียกประกันตามมาตรา 43 ให้คำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของเด็ก เป็นสำคัญ

หมวด 5 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก

มาตรา 48 ในการดำเนินการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติแก่เด็ก ถ้าเจ้าหน้าที่เห็นสมควร ก็ให้ยื่นคำขอต่อปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี ให้แต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ นักสังคมสงเคราะห์ หรือบุคคลที่สมัครใจและมีความเหมาะสมเป็นผู้คุ้มครอง สวัสดิภาพเด็ก โดยจะกำหนดสถานที่อยู่อาศัยของเด็กที่อยู่ในการกำกับดูแลของผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก ด้วยก็ได้

การแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้มีระยะเวลาคราวละไม่เกิน 2 ปี

มาตรา 49 ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กมีอำนาจและหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เชื่อมเขียน ให้คำปรึกษา แนะนำ และคัดเตือนเกี่ยวกับเรื่องความประพฤติ การศึกษา และการประกอบอาชีพแก่เด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล
- (2) เชื่อมเขียน ให้คำปรึกษา และแนะนำแก่ผู้ปกครองเกี่ยวกับเรื่องการอบรมสั่งสอนและ เลี้ยงดูเด็กที่อยู่ในการกำกับดูแล
- (3) จัดทำรายงานและความเห็นเกี่ยวกับสภาพความเป็นอยู่ของเด็กและของผู้ปกครองเสนอต่อ ปลัดกระทรวง ผู้ว่าราชการจังหวัด พนักงานเจ้าหน้าที่ ผู้ปกครองสวัสดิภาพ คณะกรรมการ คณะกรรมการ คุ้มครองเด็กกรุงเทพมหานคร หรือคณะกรรมการคุ้มครองเด็กจังหวัด แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการต่อไป

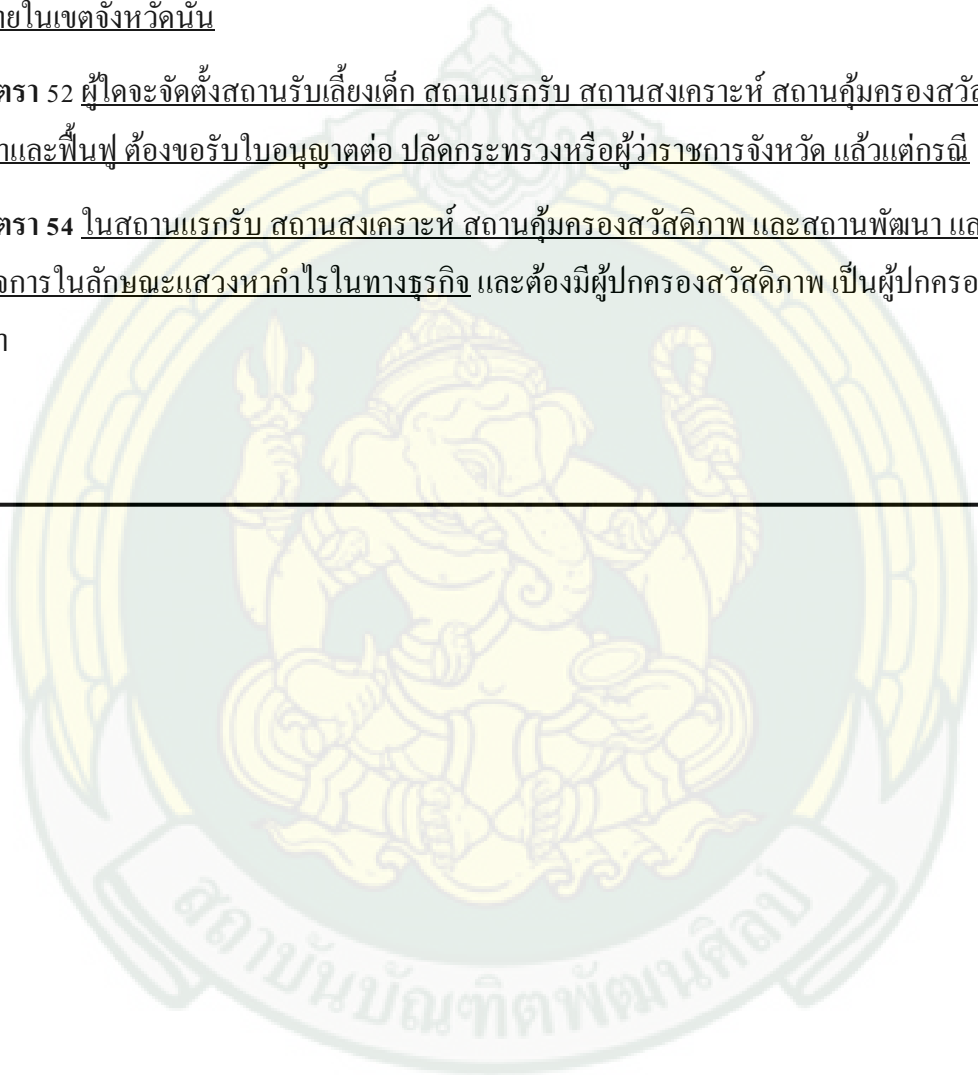
มาตรา 50 ห้ามมิให้ผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็ก เปิดเผยชื่อตัวชื่อสกุลภาพหรือข้อมูลอื่นใดที่เกี่ยวกับเด็กในลักษณะที่น่าจะเกิดความเสียหายแก่ชื่อเสียง

**หมวด 6 สถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ
และสถานพัฒนาและฟื้นฟู**

มาตรา 51 ปลัดกระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ มีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ได้ทั่วราชอาณาจักร และผู้ว่าราชการจังหวัดมีอำนาจจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูภายในเขตจังหวัดนั้น

มาตรา 52 ผู้ใดจะจัดตั้งสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟู ต้องขอรับใบอนุญาตต่อ ปลัดกระทรวงหรือผู้ว่าราชการจังหวัด แล้วแต่กรณี

มาตรา 54 ในสถานแรกรับ สถานสงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ และสถานพัฒนาและฟื้นฟูจะต้องไม่ดำเนินกิจการในลักษณะแสวงหากำไรในทางธุรกิจ และต้องมีผู้ปกครองสวัสดิภาพ เป็นผู้ปกครองดูแลและบังคับบัญชา

หมวด 7 การส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา

มาตรา 63 โรงเรียนและสถานศึกษาต้องจัดให้มีระบบงานและกิจกรรมในการแนะแนวให้คำปรึกษา และฝึกอบรมแก่นักเรียน นักศึกษา และผู้ปกครอง เพื่อส่งเสริมความประพฤติที่เหมาะสม ความรับผิดชอบ ต่อสังคม และความปลอดภัยแก่นักเรียนและนักศึกษา ตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่กำหนด ในกฎกระทรวง

มาตรา 64 นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 65 นักเรียนหรือนักศึกษาผู้ใดฝ่าฝืน ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ปฏิบัติตาม ระเบียบที่รัฐมนตรีกำหนด มีอำนาจนำตัวไปมอบแก่ผู้บริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษาของนักเรียน หรือนักศึกษานั้น เพื่อดำเนินการสอบถาม และอบรมสั่งสอนหรือลงโทษตามระเบียบ ในกรณีที่ไม่สามารถ นำตัวไปมอบได้จะแจ้งด้วยวาจาหรือเป็นหนังสือก็ได้

เมื่อได้อบรมสั่งสอนหรือลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาแล้ว ให้พนักงานเจ้าหน้าที่หรือผู้บริหาร โรงเรียนหรือสถานศึกษาแจ้งให้ผู้ปกครองว่ากล่าวตักเตือนหรือสั่งสอนเด็กอีกชั้นหนึ่งการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้กระทำเท่าที่สมควรเพื่อการอบรมสั่งสอนตามระเบียบ ที่รัฐมนตรีกำหนด

มาตรา 66 พนักงานเจ้าหน้าที่ตามหมวดนี้มีอำนาจดำเนินการเพื่อส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา ดังต่อไปนี้

(1) สอบถามครูอาจารย์หรือหัวหน้าสถานศึกษาเกี่ยวกับความประพฤติ การศึกษา นิสัย และสติปัญญาของนักเรียนหรือนักศึกษาที่ฝ่าฝืน กฎระเบียบของสถานศึกษา

(2) เรียกผู้ปกครอง ครู อาจารย์ หรือหัวหน้าสถานศึกษา ของนักเรียนหรือนักศึกษา มารับตัวนักเรียนหรือนักศึกษาเพื่อว่ากล่าวอบรมสั่งสอน

(3) ให้คำแนะนำแก่ผู้ปกครองในเรื่องการอบรมและสั่งสอน

(4) เรียกผู้ปกครองมาว่ากล่าวตักเตือนหรือทำทัณฑ์บนว่าผู้ปกครองดูแลไม่ให้ฝ่าฝืนกฎระเบียบของสถานศึกษา

(5) สอดส่องดูแลรวมทั้งรายงานต่อคณะกรรมการเกี่ยวกับพฤติกรรมของบุคคลหรือแหล่งที่ชักจูงนักเรียนหรือนักศึกษาให้ประพฤติในทางมิชอบ

(6) งานกับผู้บริหาร สถานศึกษา ครู ผู้ปกครอง ตำรวจ หรือพนักงานเจ้าหน้าที่อื่นเพื่อดำเนินการให้เป็นไปตามหมวดนี้

หมวด 8 กองทุนคุ้มครองเด็ก

มาตรา 68 ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานปลัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เรียกว่า “กองทุนคุ้มครองเด็ก” เพื่อเป็นทุน ใช้จ่ายในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก รวมทั้งครอบครัวและครอบครัว อุปถัมภ์ของเด็กตามพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 71 ให้มีคณะกรรมการบริหารกองทุนคณะหนึ่ง ประกอบด้วย

1. ปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เป็นประธานกรรมการ
2. ปลัดกระทรวงมหาดไทย
3. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
4. ผู้แทนสำนักงานงบประมาณ ผู้แทนกรมบัญชีกลาง
5. และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไม่เกิน 3 คน

ในจำนวนนี้ต้องเป็นผู้แทนจากภาคเอกชนซึ่งเกี่ยวข้องกับงานด้านสวัสดิการเด็กอย่างน้อยหนึ่งคน เป็นกรรมการ

6. และให้รองปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ซึ่งปลัดกระทรวง มอบหมายเป็นกรรมการและเลขานุการ

หมวด 9 บทกำหนดโทษ

มาตรา 80 ผ่าฝืน มาตรา 30 - ไม่อำนวยความสะดวกให้แก่เจ้าหน้าที่เข้าเคหะสถาน หรือปฏิบัติหน้าที่ - ไม่ยอมส่งเอกสารหรือส่งเอกสารเท็จให้เจ้าหน้าที่ - ไม่ยอมให้อัยการแก่เจ้าหน้าที่โดยไม่มีอันสมควร

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 78 ผู้ใดฝ่าฝืนมาตรา 26 ไม่ว่าเด็กจะยินยอมหรือไม่

- ห้ามทารุณกรรมต่อร่างกายหรือจิตใจของเด็ก
- จงใจหรือละเลยไม่ให้สิ่งจำเป็นแก่การดำรงชีวิตของเด็ก
- บังคับ ชู่เจ็ญ ชักจูง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กประพฤติตนเสี่ยงต่อการกระทำผิด
- โฆษณาทางสื่อมวลชนหรือเผยแพร่ เว้นแต่เป็นการกระทำของทางราชการหรือได้รับอนุญาตจากทางราชการแล้ว
- ใช้ จ้าง หรือวานเด็กให้ทำงานหรือกระทำการอันอาจเป็นอันตรายแก่ร่างกายหรือจิตใจ
- บังคับ ชู่เจ็ญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กเล่นกีฬาหรือให้กระทำการใด เพื่อแสวงหาประโยชน์ทางการค้า
- ใช้หรือยินยอมให้เด็กเล่นการพนัน
- บังคับ ชู่เจ็ญ ใช้ ชักจูง ยุยง ส่งเสริม หรือยินยอมให้เด็กแสดงหรือกระทำการอันมีลักษณะลามกอนาจาร
- จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก เว้นแต่การปฏิบัติทางการแพทย์

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

มาตรา 79 ผู้ใดฝ่าฝืน

มาตรา 27 มิให้ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชน โดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่จิตใจ ชื่อเสียง เกียรติคุณ หรือสิทธิประโยชน์ที่อื่นใดของเด็กเพื่อแสวงหาผลประโยชน์

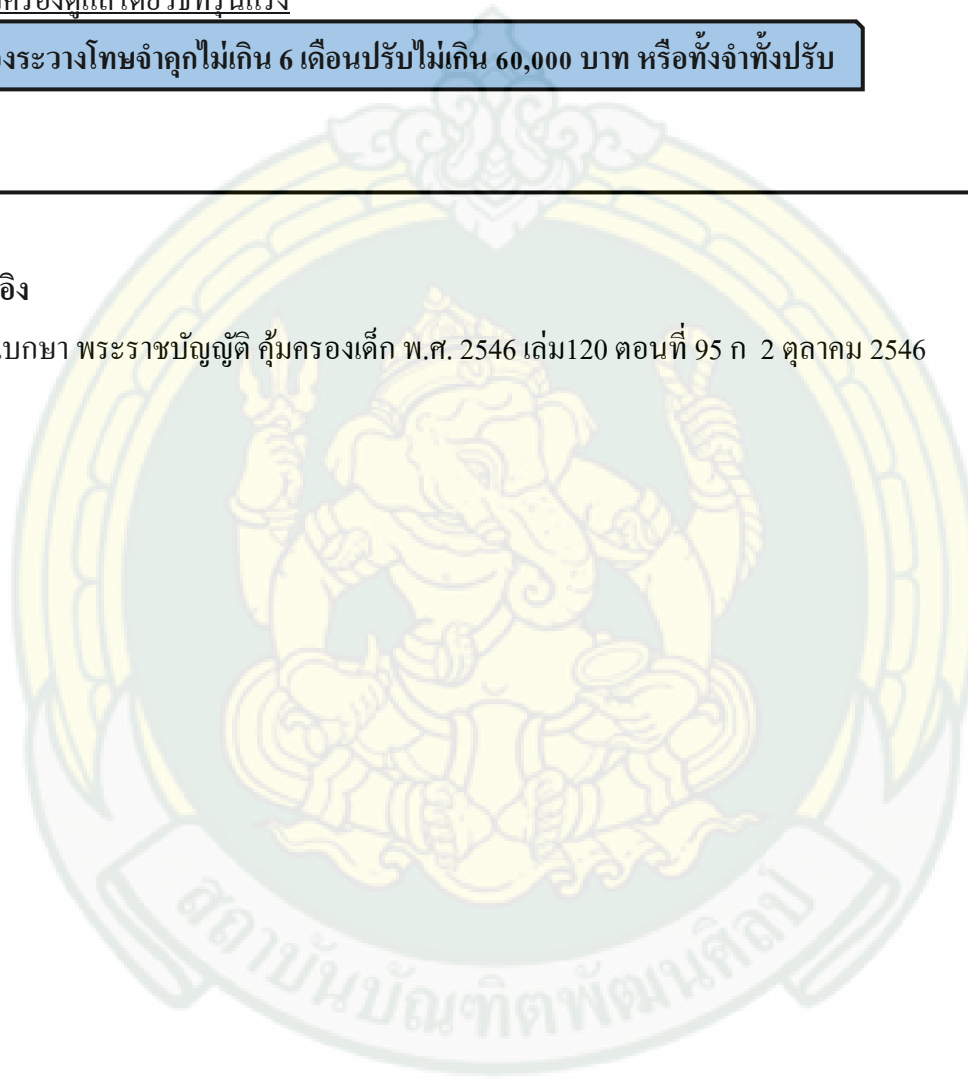
มาตรา 50 ห้ามเปิดเผยตัว ชื่อสกุล ภาพหรือข้อมูลใด ๆ เกี่ยวกับเด็กในลักษณะน่าจะเกิดความเสียหายแก่ ชื่อเสียงเกียรติคุณหรือสิทธิประโยชน์ที่อย่างใดอย่างหนึ่งของเด็กหรือผู้ปกครอง

มาตรา 61 ห้ามมิให้เจ้าของ ผู้ปกครองสวัสดิภาพ และผู้ปฏิบัติงานในสถานรับเลี้ยงเด็ก สถานแรกรับสถาน สงเคราะห์ สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ สถานพัฒนาและฟื้นฟู ทำร้ายร่างกายจิตใจกักขังทอดทิ้งหรือลงโทษเด็กที่อยู่ในความปกครองดูแล โดยวิธีที่รุนแรง

ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 6 เดือนปรับไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติ คุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 เล่ม 120 ตอนที่ 95 ก 2 ตุลาคม 2546

พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

การจัดการศึกษาสำหรับคนพิการมีลักษณะเฉพาะแตกต่างจากการศึกษาสำหรับบุคคลทั่วไป
จึงต้องจัดให้คนพิการมีสิทธิและโอกาสได้รับบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ
ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการ

ประกาศในราชกิจจานุเบกษา 51 กุมภาพันธ์ 2551

มีผลบังคับใช้ตั้งแต่วันที่ประกาศ 6 กุมภาพันธ์ 2551

(มาตรา 2)

มี 3 หมวด 29 มาตรา 1 บทเฉพาะกาล

หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

หมวด 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

หมวด 3 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา 3 ในพระราชบัญญัตินี้

“คนพิการ” หมายความว่า บุคคลซึ่งมีข้อจำกัดในการปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือ เข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคม เนื่องจากมีความบกพร่อง

- ทางการเห็น - การได้ยิน - การเคลื่อนไหว - การสื่อสาร - จิตใจ - อารมณ์
- พฤติกรรม - สติปัญญา - การเรียนรู้

หรือความบกพร่องอื่นใดประกอบกับมีอุปสรรค ในด้านต่าง ๆ และมีความต้องการจำเป็นพิเศษทางการศึกษาที่จะต้องได้รับความช่วยเหลือด้านหนึ่งด้านใด เพื่อให้สามารถปฏิบัติกิจกรรมในชีวิตประจำวันหรือเข้าไปมีส่วนร่วมทางสังคมได้อย่างบุคคลทั่วไป ทั้งนี้ ตามประเภทและหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการประกาศกำหนด

“ผู้ดูแลคนพิการ” หมายความว่า บิดา มารดา ผู้ปกครอง บุตร สามี ภรรยา ญาติ พี่น้อง หรือบุคคลอื่นใดที่รับผิดชอบหรือรับอุปการะคนพิการ

“แผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล” หมายความว่า แผนซึ่งกำหนดแนวทางการจัดการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ ตลอดจนกำหนดเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษาเฉพาะบุคคล

“เทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวก” หมายความว่า เครื่องมือ อุปกรณ์ ฮาร์ดแวร์ ซอฟต์แวร์ หรือบริการที่ใช้สำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ หรือที่มีการดัดแปลงหรือปรับใช้ให้ตรงกับความต้องการ จำเป็นพิเศษของคนพิการแต่ละบุคคล เพื่อเพิ่ม รักษา คงไว้ หรือพัฒนาความสามารถและศักยภาพ ที่จะเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร การสื่อสาร รวมถึงกิจกรรมอื่นใดในชีวิตประจำวันเพื่อการดำรงชีวิตอิสระ

“ครูการศึกษาพิเศษ” หมายความว่า ครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษสูงกว่าระดับปริญญาตรี ขึ้นไป หรือครูที่มีวุฒิทางการศึกษาพิเศษระดับปริญญาตรีที่ผ่านการประเมินทักษะ การสอนคนพิการตามที่คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการกำหนด และปฏิบัติหน้าที่สอน จัดการศึกษา นิเทศหรือหน้าที่อื่นเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการในสถานศึกษาทั้งของรัฐและ เอกชน”

“การเรียนร่วม” หมายความว่า การจัดให้คนพิการ ได้เข้าศึกษาในระบบการศึกษาทั่วไป ทุกระดับและหลากหลายรูปแบบ รวมถึงการจัดการศึกษา ให้สามารถรองรับการเรียนการสอน สำหรับคนทุกกลุ่มรวมทั้งคนพิการ

“สถานศึกษาเฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษา สำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำ ไป กลับ และรับบริการที่บ้าน

“ศูนย์การศึกษาพิเศษ” หมายความว่า สถานศึกษาของรัฐที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือ ตามอัธยาศัยแก่คนพิการ ตั้งแต่แรกเกิดหรือแรกพบความพิการจนตลอดชีวิต และจัดการศึกษาอบรมแก่ ผู้ดูแลคนพิการ ครู บุคลากรและชุมชน รวมทั้งการจัดสื่อ เทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก บริการ และความช่วยเหลืออื่นใด ตลอดจนปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่กำหนดในประกาศกระทรวง

“ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษานอกระบบ หรือ ตามอัธยาศัยแก่คนพิการ โดยเฉพาะ โดยหน่วยงานการศึกษานอกโรงเรียน บุคคล ครอบครัว ชุมชน องค์กรเอกชน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น องค์กรวิชาชีพ สถาบันศาสนา สถานประกอบการ โรงพยาบาล สถาบันทางการแพทย์ สถานสงเคราะห์และสถาบันทางสังคมอื่นเป็นผู้จัด ตั้งแต่ระดับ การศึกษาปฐมวัย การศึกษาขั้นพื้นฐาน อาชีวศึกษา อุดมศึกษาและหลักสูตรระยะสั้น

“องค์กรคนพิการแต่ละประเภท” หมายความว่า องค์กรสมาชิกระดับชาติตามประเภท ความพิการที่ได้แจ้งชื่อไว้กับสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตคนพิการแห่งชาติ

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

“กองทุน” หมายความว่า กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้(รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

มาตรา 4 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจออกกฎกระทรวง ระเบียบหรือประกาศเพื่อปฏิบัติการให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 1 สิทธิและหน้าที่ทางการศึกษา

มาตรา 5 คนพิการมีสิทธิทางการศึกษาดังนี้

- (1) ได้รับการศึกษาโดยไม่เสียค่าใช้จ่ายตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต พร้อมทั้งได้รับเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา
- (2) เลือกบริการทางการศึกษา สถานศึกษา ระบบและรูปแบบการศึกษา โดยคำนึงถึง ความสามารถ ความสนใจ ความถนัดและความต้องการจำเป็นพิเศษของบุคคลนั้น
- (3) ได้รับการศึกษาที่มีมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา รวมทั้งการจัดหลักสูตร กระบวนการเรียนรู้ การทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษ ของคนพิการแต่ละประเภทและบุคคล

มาตรา 6 ให้ครูการศึกษาพิเศษในทุกสังกัดมีสิทธิได้รับเงินค่าตอบแทนพิเศษตามที่กฎหมายกำหนด ให้ครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ได้รับการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพ องค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่องและทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการ กำหนด

มาตรา 7 ให้สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วม สถานศึกษาเอกชนการกุศล ที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ ที่ได้รับการรับรองมาตรฐาน ได้รับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษจากรัฐ

หลักเกณฑ์และวิธีการในการรับเงินอุดหนุนและความช่วยเหลือเป็นพิเศษ ให้เป็นไปตามที่ คณะกรรมการ กำหนด

มาตรา 8 ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดทำแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล โดยให้สอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ และต้องมีการปรับปรุงแผนการจัดการศึกษาเฉพาะบุคคล อย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในประกาศกระทรวง

สถานศึกษาในทุกสังกัดและศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการอาจจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทั้งในระบบนอกระบบ และตามอัธยาศัย ในรูปแบบที่หลากหลายทั้งการเรียนร่วม การจัดการศึกษา เฉพาะความพิการ รวมถึงการให้บริการฟื้นฟูสมรรถภาพ การพัฒนาศักยภาพในการดำรงชีวิตอิสระ การพัฒนาทักษะพื้นฐานที่จำเป็น การฝึกอาชีพ หรือการบริการอื่นใด

ให้สถานศึกษาในทุกสังกัดจัดสภาพแวดล้อม ระบบสนับสนุนการเรียนการสอน ตลอดจน บริการเทคโนโลยี สิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการและความช่วยเหลืออื่นใดทางการศึกษา ที่คนพิการ สามารถเข้าถึง และใช้ประโยชน์ได้

ให้สถานศึกษาระดับอุดมศึกษาในทุกสังกัด มีหน้าที่รับคนพิการเข้าศึกษาในสัดส่วน หรือจำนวนที่เหมาะสม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

สถานศึกษาใดปฏิเสธไม่รับคนพิการเข้าศึกษา ให้ถือเป็นการเลือกปฏิบัติโดยไม่เป็นธรรม ตามกฎหมาย

ให้สถานศึกษาหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องสนับสนุนผู้ดูแลคนพิการและประสานความร่วมมือ จากชุมชนหรือนักวิชาชีพเพื่อให้คนพิการได้รับการศึกษาทุกระดับ หรือบริการทางการศึกษา ที่สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ

มาตรา 9 ให้รัฐจัดเงินอุดหนุนเพื่อส่งเสริมการวิจัยพัฒนาองค์ความรู้และเทคโนโลยี ที่เกี่ยวข้อง และการพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษา ให้มีความรู้ ความเข้าใจ ทักษะและ ความสามารถในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้รัฐจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้อง กับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการและสถานศึกษาที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา 10 เพื่อประโยชน์ในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ให้ราชการส่วนท้องถิ่น ออกข้อบัญญัติ เทศบัญญัติ ข้อกำหนด ระเบียบหรือประกาศ แล้วแต่กรณี ให้เป็นไปตามพระราชบัญญัตินี้

หมวด 2 การส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา 11 ให้มีคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ประกอบด้วย

- (1) รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ เป็นประธานกรรมการ
- (2) รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย เป็นรองประธานกรรมการคนที่หนึ่ง และ ผู้ทรงคุณวุฒิที่เป็นคนพิการซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้ง เป็นรองประธานกรรมการคนที่สอง
- (3) กรรมการ โดยตำแหน่ง จำนวน 10 คน ได้แก่
  1. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ
  2. เลขาธิการสภาการศึกษา
  3. เลขาธิการคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน
  4. เลขาธิการคณะกรรมการการอุดมศึกษา
  5. เลขาธิการคณะกรรมการการอาชีวศึกษา
  6. อธิบดีกรมสุขภาพจิต
  7. อธิบดีกรมการแพทย์
  8. อธิบดีกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
  9. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร
  10. เลขาธิการสำนักงานส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิต คนพิการแห่งชาติ
- (4) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 13 คน ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งจากผู้ที่มีความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และประสบการณ์สูงในด้านการบริหารการศึกษา ด้านการศึกษาสำหรับคนพิการ ด้านกฎหมาย ด้านการแพทย์และสาธารณสุข ด้านเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับคนพิการ และด้านสังคมสงเคราะห์ ด้านใดด้านหนึ่งหรือหลายด้านรวมกัน ทั้งนี้ อย่างน้อย 7 คนต้องมาจาก องค์กรคนพิการแต่ละประเภท

ให้ผู้อำนวยการสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นเลขานุการ และให้แต่งตั้งข้าราชการ ในสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษเป็นผู้ช่วยเลขานุการ

มาตรา 12 ให้คณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ มีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

- (1) เสนอนโยบาย ยุทธศาสตร์ แผนการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ แผนการจัดสรร ทรัพยากรและแนวทางการพัฒนาการบริหารและการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ ทุกระบบและ ทุกระดับต่อคณะรัฐมนตรี เพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบและมอบหมายหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ดำเนินการตามอำนาจหน้าที่
- (2) เสนอความเห็นและให้คำปรึกษาต่อรัฐมนตรีผู้รับผิดชอบเกี่ยวกับการกำหนดหลักสูตร การกำหนดมาตรฐานและประกันคุณภาพการศึกษา การประเมินและการทดสอบทางการศึกษา ที่เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการจำเป็นพิเศษของคนพิการ รวมทั้งหลักเกณฑ์ วิธีการ การ ได้มาและจำนวนเงินค่าตอบแทนพิเศษของครูการศึกษาพิเศษ เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปปฏิบัติ
- (3) พิจารณาให้ความเห็นชอบแผนการใช้จ่ายเงินกองทุนเพื่อสนับสนุนการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ ของหน่วยงานในทุกสังกัดที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ รวมทั้งอนุมัติ โครงการหรือ แผนงานที่จะใช้เงินกองทุนในส่วนที่เกินกว่าอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการบริหารกองทุน
- (4) วางระเบียบ ข้อกำหนด ประกาศ คำสั่ง แนวปฏิบัติเกี่ยวกับการจัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ การอุดหนุนทางการศึกษา การจัดสรรเทคโนโลยีสิ่งอำนวยความสะดวกเพื่อการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการของสถานศึกษาทั้งภาครัฐและภาคเอกชนรวมทั้งศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
- (5) ส่งเสริมสนับสนุนและช่วยเหลือกิจกรรมของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดบริการ การศึกษาสำหรับคนพิการ รวมทั้งสนับสนุน โครงการเพื่อสิทธิทางการศึกษาของคนพิการ
- (6) ส่งเสริมสนับสนุนให้ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจัดการศึกษาสำหรับคนพิการอย่างบูรณาการ รวมทั้งส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพครูการศึกษาพิเศษ ครู และคณาจารย์ให้มีองค์ความรู้ การศึกษาต่อเนื่อง และทักษะในการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ
- (7) วางระเบียบปฏิบัติเกี่ยวกับการบริหารจัดการกองทุน โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง ตามมาตรา 23 (1)
- (8) วางระเบียบเกี่ยวกับการพิจารณาอนุมัติการจ่ายเงิน เพื่อการส่งเสริมการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ ตามมาตรา 23 (2)
- (9) วางระเบียบเกี่ยวกับการจัดทำรายงานสถานะการเงินและการบริหารกองทุนตามมาตรา 213 (3)
- (10) วางระเบียบเกี่ยวกับการรับเงิน การจ่ายเงิน การเก็บรักษาเงินกองทุน การตัดหนี้เป็นสูญ โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลังตามมาตรา 24
- (11) วางระเบียบเกี่ยวกับการกำหนดมาตรฐาน ให้การรับรอง หรือเพิกถอนการรับรอง แก่สถานศึกษาของรัฐและเอกชนที่จัดการเรียนร่วม สถานศึกษาเอกชนการกุศลที่จัดการศึกษาสำหรับ คนพิการ และศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ
- (12) ปฏิบัติงานอื่นตามพระราชบัญญัตินี้หรือตามที่กฎหมายอื่นกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ ของคณะกรรมการ

มาตรา 18 ให้สำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษในสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานทำหน้าที่เกี่ยวกับงานเลขานุการของคณะกรรมการ

มาตรา 19 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มีหน้าที่ดำเนินการจัดการศึกษา โดยเฉพาะการจัดการเรียนร่วม การนิเทศ กำกับ ติดตาม เพื่อให้คนพิการ ได้รับการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ ตามที่กฎหมายกำหนด เพื่อให้การดำเนินการบรรลุวัตถุประสงค์ตามวรรคหนึ่ง ให้สำนักงานคณะกรรมการ การศึกษาขั้นพื้นฐานให้การ สนับสนุนทรัพยากร องค์กรความรู้ และบุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน แก่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 20 ให้สถานศึกษาเฉพาะความพิการของรัฐมีหน้าที่จัดการศึกษาตามภารกิจ แก่คนพิการ โดยมีฐานะ เป็นนิติบุคคล

หมวด 3 กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ

มาตรา 21 ให้จัดตั้งกองทุนขึ้น เรียกว่า “กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษาสำหรับคนพิการ” ใน สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเพื่อใช้จ่ายในการส่งเสริมสนับสนุน และ พัฒนาการศึกษาสำหรับคน พิการอย่างเป็นธรรมและทั่วถึง โดยกองทุนประกอบด้วย

(1) เงินและทรัพย์สินที่โอนมาจากเงินกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการตามระเบียบ กระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยกองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2546

(2) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล

(3) เงินอุดหนุนจากองค์กร ปกครองส่วนท้องถิ่น

(4) เงินรายได้ที่ได้จากการออกสลากหรือการจัดกิจกรรม

(5) ดอกผลและผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินหรือทรัพย์สินของกองทุน

(6) เงินหรือทรัพย์สินที่มีผู้บริจาคหรือมอบให้

(7) รายได้บางส่วนจากภาษีของสินค้าและบริการที่เป็นสาเหตุแห่งความพิการตามที่กฎหมาย กำหนด

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551 เล่ม 125 ตอนที่ 28 ก 5 กุมภาพันธ์ 2551

ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

พระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545

มาตรา 4 ในพระราชบัญญัตินี้

“การศึกษาภาคบังคับ” หมายความว่า การศึกษาชั้นปีที่หนึ่งถึงชั้นปีที่เก้าของการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“สถานศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่จัดการศึกษาภาคบังคับ

“ผู้ปกครอง” หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดา หรือมารดา ซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครอง หรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ และหมายความรวมถึงบุคคลที่เด็กอยู่ด้วยเป็นประจำ หรือที่เด็กอยู่รับใช้การทำงาน

“เด็ก” หมายความว่า เด็กซึ่งมีอายุย่างเข้าปีที่เจ็ดจนถึงอายุย่างเข้าปีที่สิบหก เว้นแต่เด็ก ที่สอบได้ชั้นปีที่เก้าของการศึกษาภาคบังคับแล้ว

“คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน” หมายความว่า คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา” หมายความว่า คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

“องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น” หมายความว่า องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีสถานศึกษา อยู่ในสังกัด

“พนักงานเจ้าหน้าที่” หมายความว่า ผู้ซึ่งรัฐมนตรีแต่งตั้งให้ปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีผู้รักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ (รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ)

มาตรา 5 ให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ประกาศรายละเอียดเกี่ยวกับการส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา และการจัดสรร โอกาสเข้าศึกษาต่อระหว่าง สถานศึกษาที่อยู่ในเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับ โดยให้ปีใดประกาศไว้ ณ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา สำนักงานองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา รวมทั้งต้องแจ้งเป็นหนังสือให้ผู้ปกครองของเด็กทราบ ก่อนเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่า 1 ปี

มาตรา 6 ให้ผู้ปกครองส่งเด็กเข้าเรียนในสถานศึกษา

เมื่อผู้ปกครองร้องขอ ให้สถานศึกษามีอำนาจผ่อนผันให้เด็กเข้าเรียนก่อนหรือหลังอายุตามเกณฑ์การศึกษาภาคบังคับได้ ทั้งนี้ ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด

มาตรา 7 ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในสถานที่ใด ๆ ในเวลาระหว่างพระอาทิตย์ขึ้น และพระอาทิตย์ตกหรือในเวลาทำการของสถานที่นั้น เพื่อตรวจสอบการเข้าเรียนของเด็ก หากพบว่ามิได้เข้าเรียนในสถานศึกษาตามมาตรา 5 ให้ดำเนินการให้เด็กนั้น ได้เข้าเรียนในสถานศึกษานั้น แล้วรายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ทราบ

ในกรณีที่ไม่สามารถดำเนินการให้เด็กได้เข้าเรียนตามวรรค 1 ได้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ รายงานให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นท้องถิ่นท้องที่ที่พบเด็ก แล้วแต่กรณี เพื่อดำเนินการให้เด็กได้เข้าเรียนในสถานศึกษา

มาตรา 8 ในการปฏิบัติหน้าที่ พนักงานเจ้าหน้าที่ต้องแสดงบัตรประจำตัวแก่บุคคลซึ่งเกี่ยวข้อง บัตรประจำตัวพนักงานเจ้าหน้าที่ให้เป็นไปตามแบบที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 9 ในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานเจ้าหน้าที่ ให้ผู้ซึ่งเกี่ยวข้องอำนวยความสะดวก ตามสมควร

มาตรา 10 ในการปฏิบัติหน้าที่ตามพระราชบัญญัตินี้ ให้พนักงานเจ้าหน้าที่เป็นเจ้าพนักงาน ตามประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 11 ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง มีเด็กซึ่งมิได้เข้าเรียนในสถานศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ต้องแจ้ง สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา หรือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น แล้วแต่กรณี ภายใน 1 เดือนนับแต่วันที่ เด็กมาอาศัยอยู่ เว้นแต่ผู้ปกครองได้อาศัยอยู่ด้วยกับผู้นั้น

การแจ้งให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่รัฐมนตรีประกาศกำหนด

มาตรา 12 ให้กระทรวงศึกษาธิการ คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และสถานศึกษา จัดการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กที่มีความบกพร่องทางร่างกาย จิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม การสื่อสารและการเรียนรู้ หรือมีร่างกายพิการ หรือทุพพลภาพหรือเด็กซึ่งไม่สามารถพึ่งตนเองได้ หรือไม่มีผู้ดูแล หรือด้อยโอกาส หรือเด็กที่มีความสามารถพิเศษให้ได้รับการศึกษา ภาคบังคับด้วยรูปแบบและวิธีการที่เหมาะสม รวมทั้งการได้รับสิ่งอำนวยความสะดวก สื่อ บริการ และ ความช่วยเหลืออื่นใดตามความจำเป็น เพื่อประกัน โอกาสและความเสมอภาคในการได้รับการศึกษา ภาคบังคับ

มาตรา 13 ผู้ปกครองที่ไม่ส่งเด็กเข้าเรียน ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 1 พันบาท

มาตรา 14 ผู้ใดไม่อำนวยความสะดวกแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 1 พันบาท

มาตรา 15 ผู้ใดโดยปราศจากเหตุอันสมควร กระทำด้วยประการใด ๆ อันเป็นเหตุให้เด็กมิได้เรียน ในสถานศึกษาตามพระราชบัญญัตินี้ ต้องระวางโทษ ปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท

มาตรา 16 ผู้ใดไม่ให้เข้าเรียน หรือแจ้งข้อมูลอันเป็นเท็จ ต้องระวาง โทษปรับ ไม่เกิน 1 หมื่นบาท

มาตรา 17 ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ให้คณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน

มาตรา 18 ในระหว่างที่ยังไม่มีคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา ให้คณะกรรมการการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร คณะกรรมการการประถมศึกษาอำเภอ หรือคณะกรรมการการประถมศึกษากิ่งอำเภอแล้วแต่กรณี

ทำหน้าที่แทนคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา และให้สำนักงานการประถมศึกษา กรุงเทพมหานคร สำนักงานการประถมศึกษาอำเภอ หรือสำนักงานการประถมศึกษากิ่งอำเภอ แล้วแต่กรณี ทำหน้าที่แทนสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

มาตรา 19 ให้บรรดากฎกระทรวง ประกาศ ระเบียบ ข้อบังคับ และคำสั่งที่ออกตามพระราชบัญญัติประถมศึกษา พ.ศ. ๒๕๒๓ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในวันที่พระราชบัญญัตินี้ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ยังคงใช้บังคับได้ต่อไปเท่าที่ไม่ขัดหรือแย้งกับบทบัญญัติในพระราชบัญญัตินี้

มาตรา 20 ให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการรักษาการตามพระราชบัญญัตินี้ และให้มี อำนาจแต่งตั้งพนักงานเจ้าหน้าที่ กับมีอำนาจออกประกาศเพื่อปฏิบัติการตามพระราชบัญญัตินี้

ประกาศนั้น เมื่อได้ประกาศในราชกิจจานุเบกษาแล้ว ให้ใช้บังคับได้

ผู้รับสนองพระบรมราชโองการ

พันตำรวจโท ทักษิณ ชินวัตร

นายกรัฐมนตรี

กฎกระทรวง

ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว พ.ศ. 2547

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา 5 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติม โดย พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 และมาตรา 12 แห่งพระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการออกกฎกระทรวงไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ 1 ในกฎกระทรวงนี้

"จัดการศึกษา" หมายความว่า การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัวแก่ผู้เรียน

"ครอบครัว" หมายความว่า บิดามารดา หรือบิดาหรือมารดาซึ่งเป็นผู้ใช้อำนาจปกครองหรือผู้ปกครองตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์

"ผู้จัดการศึกษา" หมายความว่า บุคคลในครอบครัวหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากครอบครัวนั้นให้จัดการศึกษา

ข้อ 2 ให้ครอบครัว ซึ่งประสงค์จะจัดการศึกษายื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษาต่อสำนักงานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา คำขออนุญาต ต้องมีรายละเอียดดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อ ชื่อสกุลของครอบครัว
- (2) ชื่อ ชื่อสกุลของผู้เรียน
- (3) สำเนาหรือภาพถ่ายทะเบียนบ้านของครอบครัวและผู้เรียน
- (4) ที่ตั้งและแผนผังสถานที่ซึ่งใช้จัดการศึกษา
- (5) สำเนาหลักฐานวุฒิการศึกษา ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่าของผู้จัดการศึกษา เว้นแต่ผู้จัดการศึกษาผ่านการประเมินโดยสำนักงานว่าเป็นผู้มีความรู้ความสามารถหรือประสบการณ์ในการจัดการศึกษา
- (6) ระดับและประเภทการจัดการศึกษา
- (7) แผนการจัดการศึกษาที่ครอบครัวและสำนักงานร่วมกันกำหนดตามความมุ่งหมาย หลักการและแนวทางการจัดการศึกษาตามกฎหมายว่าด้วยการศึกษาแห่งชาติ

ข้อ 3 ให้สำนักงานเสนอคำขออนุญาตจัดการศึกษาให้คณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาพิจารณาโดยเร็ว และแจ้งผลการพิจารณาคำขออนุญาตจัดการศึกษาแก่ครอบครัวที่ยื่นคำขออนุญาตจัดการศึกษา ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับคำขออนุญาตจัดการศึกษา

ข้อ 4 ในกรณีที่สำนักงานเห็นว่า ครอบครัวที่ได้รับอนุญาตจัดการศึกษาได้ไม่จัดการศึกษาตามแผนการจัดการศึกษา ให้สำนักงานแนะนำให้ครอบครัวนั้นปรับปรุงการจัดการศึกษาภายในระยะเวลาที่กำหนด

หากครอบครัวดังกล่าวไม่ดำเนินการตามคำแนะนำ ให้สำนักงานเสนอต่อคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษา เพื่อพิจารณาให้ครอบครัวนั้นเลิกจัดการศึกษา

ข้อ 5 ให้ครอบครัวดำเนินการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนตามหลักเกณฑ์และวิธีการวัดผลและประเมินผลของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน และจัดทำรายงานการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมทั้งการจัดการเรียนการสอน และสภาพปัญหาที่เกี่ยวกับการจัดการศึกษาตามที่สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา กำหนดอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง

ข้อ 6 ให้สำนักงานจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละ 1 ครั้ง ในกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านการวัดผลและประเมินผลตามวาระหนึ่ง ให้สำนักงานแจ้งให้ครอบครัวจัดการเรียนซ่อมเสริมแก่ผู้เรียนนั้น และจัดให้มีการวัดผลและประเมินผลใหม่ภายในระยะเวลาที่สำนักงานกำหนด

ข้อ 7 ให้สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาออกหนังสือรับรองหรือหลักฐานการจบการศึกษาแก่ผู้เรียนที่ผ่านการวัดผลและประเมินผล

ข้อ 8 การเลิกจัดการศึกษาโดยครอบครัวอาจมีได้ในกรณีดังต่อไปนี้

- (1) สำนักงานมีคำสั่งให้เลิกจัดการศึกษาตามคำขอของครอบครัว
- (2) คณะกรรมการเขตพื้นที่ศึกษามีมติให้เลิกจัดการศึกษา

ให้ไว้ ณ วันที่ 14 กรกฎาคม พ.ศ. 2547

อดิศัย โพธารามิก

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

**ข้อบังคับคุรุสภา
ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2559**

ข้อ 4 ในข้อบังคับนี้

“คณะกรรมการ” หมายความว่า คณะกรรมการคุรุสภา

“เลขาธิการ” หมายความว่า เลขาธิการคุรุสภา

“ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพซึ่งออกให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้มีความประสงค์จะปฏิบัติงานในตำแหน่งครู

“ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารสถานศึกษา” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งออกให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้มีความประสงค์จะปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารสถานศึกษา

“ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพผู้บริหารการศึกษา” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ ซึ่งออกให้ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้มีความประสงค์จะปฏิบัติงานในตำแหน่งผู้บริหารการศึกษา

“ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพศึกษานิเทศก์” หมายความว่า ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพซึ่งออกให้ ผู้ปฏิบัติงาน หรือผู้มีความประสงค์จะปฏิบัติงานในตำแหน่งศึกษานิเทศก์ ซึ่งเป็นบุคลากรทางการศึกษาอื่น ตามที่ประกาศกำหนดในกฎกระทรวง

“คำขอ” หมายความว่า คำขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต คำขอหนังสือรับรองการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต คำขอต่ออายุใบอนุญาต คำขอใบแทนใบอนุญาต แล้วแต่กรณี

“รัฐมนตรี” หมายความว่า รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ส่วนที่ 1 คุณสมบัติและลักษณะต้องห้ามของผู้ขอรับใบอนุญาต

ข้อ 6 ผู้ขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้าม ดังต่อไปนี้

(ก) คุณสมบัติ

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- (2) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษา หรือเทียบเท่า หรือมีคุณวุฒิอื่นที่คุรุสภารับรอง
- (3) ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาตามหลักสูตรปริญญาทางการศึกษา เป็นเวลา

ไม่น้อยกว่า 1 ปี และผ่านเกณฑ์การประเมินปฏิบัติการสอนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไข ที่คณะกรรมการกำหนด

(ข) ลักษณะต้องห้าม

- (1) เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี
- (2) เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ
- (3) เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ

ข้อ 7 ในการขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ของชาวต่างประเทศที่ไม่มีสัญชาติไทย หรือผู้มีสัญชาติไทยที่ใช้คุณวุฒิที่สำเร็จการศึกษาจากต่างประเทศ นอกจากไม่มีลักษณะต้องห้ามแล้ว ต้องมีคุณสมบัติดัง ต่อไปนี้

- (1) มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์
- (2) มีวุฒิการศึกษา ข้อใดข้อหนึ่งดังนี้
  - (ก) มีวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่า
  - (ข) มีวุฒิปริญญาอื่นและมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูจากต่างประเทศ
  - (ค) มีวุฒิปริญญาอื่นและมีคุณวุฒิประกาศนียบัตรบัณฑิตวิชาชีพครูที่ใช้เวลาศึกษา

ไม่น้อยกว่า 1 ปี

(ง) มีวุฒิปริญญาอื่นและผ่านการรับรองความรู้วิชาชีพครูตามมาตรฐานของคุรุสภา ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด

- (3) ผ่านการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี ตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่คณะกรรมการกำหนด
- (4) มีใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย (Work Permit)
- (5) มีหลักฐานการให้พำนักอยู่ในประเทศไทย

ส่วนที่ 2 การขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตและการออกใบอนุญาต

ข้อ 9 ผู้ขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคุรุสภาตามแบบ ที่กำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (2) สำเนาวุฒิปริญญาทางการศึกษาหรือเทียบเท่าที่คุรุสภารับรองพร้อมสำเนาใบรายงาน ผลการศึกษา
- (3) รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว ไม่สวมแว่นตาคำ ขนาด 1 นิ้ว ซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวน 2 รูป
- (4) หลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต ในอัตราตามประกาศ

กระทรวงศึกษาธิการ

- (5) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

ข้อ 10 ชาวต่างประเทศที่ไม่มีสัญชาติไทย ผู้ขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู ให้ยื่นคำขอต่อเลขาธิการคุรุสภาตามแบบที่กำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

1. สำเนาหนังสือเดินทางหน้าที่มีรูปถ่ายและหน้าที่ตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวเพื่อทำงาน (Non-Immigrant Visa Category “B”)
2. สำเนาใบอนุญาตให้ทำงานในประเทศไทย (Work Permit)
3. สำเนาวุฒิการศึกษา ตามข้อ 7
4. สำเนาใบรายงานผลการศึกษา (ถ้ามี)

5. ต้นฉบับหนังสือรับรองการสำเร็จการศึกษาของสถาบันการศึกษาในต่างประเทศ หรือ ต้นฉบับหนังสือรับรองสถานะใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครู (Professional Standing Certification) แล้วแต่กรณี
6. แบบประเมินการปฏิบัติการสอนในสถานศึกษาเป็นเวลาไม่น้อยกว่าหนึ่งปี
7. รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว ไม่สวมแว่นตา ค่า ขนาด 1 นิ้ว ซึ่งถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวน 2 รูป
8. หลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต ในอัตราตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
9. เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

ส่วนที่ 3 การกำหนดอายุและการต่ออายุใบอนุญาต

ข้อ 16 ใบอนุญาตให้มีอายุใช้ได้เป็นเวลา 5 ปี นับแต่วันที่ออกใบอนุญาต

ข้อ 17 ผู้ขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องมีคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด และประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพ

ผู้ประกอบวิชาชีพที่ได้รับอนุมัติจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพให้ต่ออายุใบอนุญาตต่อเนื่อง เป็นครั้งที่สามตามเงื่อนไขที่คณะกรรมการกำหนด และไม่มีกรณีถูกวินิจฉัยว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณ ของวิชาชีพ หรือถูกลงโทษทางวินัยให้ถือเป็นใบอนุญาตตลอดชีพ

ผู้ได้รับใบอนุญาตตลอดชีพ หากถูกวินิจฉัยว่าประพฤติผิดจรรยาบรรณของวิชาชีพ ที่ไม่ใช่กรณี ถูกเพิกถอนใบอนุญาต ใบอนุญาตตลอดชีพนั้นให้มีอายุใช้ได้ 5 ปี นับแต่วันที่ได้รับทราบคำวินิจฉัยดังกล่าว

ข้อ 18 ผู้ได้รับใบอนุญาต ที่ประสงค์จะขอต่ออายุใบอนุญาต ต้องยื่นคำขอต่อเลขาธิการภายใน 180 วันก่อนวันที่ใบอนุญาตจะหมดอายุ พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (2) สำเนาใบอนุญาตฉบับที่ขอต่ออายุ
- (3) เอกสารหลักฐานแสดงคุณสมบัติตามที่คณะกรรมการกำหนด
- (4) คำรับรองการประพฤติตนตามจรรยาบรรณของวิชาชีพจากผู้บังคับบัญชา
- (5) รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว ไม่สวมแว่นตา ค่า ขนาด 1 นิ้ว ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวน 2 รูป
- (6) หลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมการต่ออายุใบอนุญาต ในอัตราตามประกาศ

กระทรวงศึกษาธิการ

- (7) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

เมื่อตรวจสอบแบบคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เลขาธิการเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้ต่ออายุใบอนุญาตตามประเภทของใบอนุญาต โดยกำหนดวันออกใบอนุญาตเป็นวันที่ต่อเนื่องจากใบอนุญาตฉบับเดิม

ทั้งนี้ ให้ใช้หลักฐานการชำระเงินเป็นหลักฐานแสดงการยื่นคำขอและผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นแล้ว ผู้ยื่นคำขอจะได้รับใบอนุญาตเมื่อผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ กรณี คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพไม่อนุมัติให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เลขธิการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบ

ข้อ 19 ผู้ยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตหลังจากวันที่ใบอนุญาตหมดอายุ มีคุณสมบัติตามข้อ 17 และเอกสารตามข้อ 18 และให้ชำระค่าดำเนินการกรณีขอต่ออายุใบอนุญาตค่าซ้ำเป็นเงินเดือนละ 200 บาท โดยระยะเวลาที่ล่าช้านับได้ไม่ถึง 1 เดือนให้นับเป็น 1 เดือน

ใบอนุญาตหมดอายุแล้ว ต้องไม่พ้นระยะเวลา 5 ปี ที่ใบอนุญาตมีอายุใช้ได้

เมื่อตรวจสอบแบบคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เลขธิการเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาอนุมัติหรือไม่อนุมัติให้ต่ออายุใบอนุญาตตามประเภทของใบอนุญาต โดยกำหนดวันออกใบอนุญาตเป็นวันที่ต่อเนื่องจากใบอนุญาตฉบับเดิม

ทั้งนี้ หลักฐานการชำระเงินใช้เป็นหลักฐานแสดงการยื่นคำขอต่ออายุใบอนุญาตและผ่านการตรวจสอบคุณสมบัติเบื้องต้นแล้ว ผู้ยื่นคำขอจะได้รับใบอนุญาตเมื่อผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ กรณี คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพไม่อนุมัติให้ต่ออายุใบอนุญาต ให้เลขธิการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอ รับทราบ

ข้อ 20 ผู้ได้รับใบอนุญาตที่ใบอนุญาตหมดอายุแล้ว ไม่สามารถใช้สิทธิในการประกอบวิชาชีพ ตามประเภทใบอนุญาตที่ได้รับต่อไปได้

ข้อ 21 ใบอนุญาตสิ้นสุดลงในกรณี ดังต่อไปนี้

- (1) ใบอนุญาตหมดอายุ
- (2) ถูกสั่งเพิกถอน
- (3) ถูกสั่งพักใช้ใบอนุญาต

ข้อ 22 ผู้ที่ถูกเพิกถอนใบอนุญาต เมื่อพ้นกำหนด 5 ปี นับแต่วันที่ถูกลงโทษ ประสงค์ขอรับใบอนุญาตตามประเภทที่เคยได้รับ ให้ยื่นคำขอต่อเลขธิการครุสภาตามแบบที่กำหนด พร้อมด้วยเอกสารหลักฐานดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (2) ใบอนุญาตและสำเนาคำสั่งเพิกถอนใบอนุญาต
- (3) เอกสารที่แสดงหรือรับรองความประพฤติและการประกอบวิชาชีพหรือการทำงานระหว่างถูกเพิกถอนใบอนุญาต ซึ่งออกโดยหน่วยงานต้นสังกัดหรือผู้บังคับบัญชา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องของผู้ยื่นคำขอ
- (4) รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว ไม่สวมแว่นตา ค่า ขนาด 1 นิ้ว ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวน 2 รูป
- (5) หลักฐานการชำระเงินค่าธรรมเนียมการขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต ในอัตราตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
- (6) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

เมื่อตรวจสอบแบบคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เลขานุการเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาประเมินความเหมาะสม จากความรู้ ความสามารถ ความประพฤติ ระหว่างถูกเพิกถอนใบอนุญาต และไม่มีลักษณะต้องห้ามในการประกอบวิชาชีพ ประกอบการพิจารณาอนุมัติ หรือไม่อนุมัติให้ขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตตามประเภทของใบอนุญาต โดยวันที่ออกใบอนุญาตให้ นับ ตั้งแต่วันที่คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพอนุมัติ

กรณี คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพไม่อนุมัติออกใบอนุญาต ให้เลขานุการแจ้งให้ผู้ยื่นคำขอรับทราบ

ส่วนที่ 4 ใบแทนใบอนุญาต

ข้อ 23 ผู้ขอรับใบแทนใบอนุญาต กรณีใบอนุญาตถูกทำลาย ชำรุด สูญหาย หรือขอเปลี่ยนแปลง ข้อมูลที่ปรากฏในใบอนุญาต ให้ยื่นคำขอต่อเลขานุการคุรุสภาตามแบบที่กำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐานดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (2) ใบอนุญาตที่ถูกทำลาย ชำรุด หลักฐานการรับแจ้งความ หรือหลักฐานประกอบการขอ เปลี่ยนแปลงข้อมูลที่ปรากฏในใบอนุญาต แล้วแต่กรณี
- (3) รูปถ่ายหน้าตรงครึ่งตัว ไม่สวมแว่นตา ค่า ขนาด 1 นิ้ว ถ่ายไว้ไม่เกินหกเดือน จำนวน 2 รูป
- (4) หลักฐานการชำระค่าธรรมเนียมการขอใบแทนใบอนุญาต ในอัตราตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ
- (5) เอกสารอื่น ๆ (ถ้ามี)

เมื่อตรวจสอบแบบคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เลขานุการเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาออกใบแทนใบอนุญาตตามประเภทของใบอนุญาต

ส่วนที่ 5 การเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน

ข้อ 25 ผู้ได้รับใบอนุญาตที่ประสงค์ขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน ให้ยื่นคำขอต่อเลขานุการคุรุสภาตามแบบที่กำหนด พร้อมด้วยเอกสารและหลักฐาน ดังต่อไปนี้

- (1) สำเนาทะเบียนบ้าน สำเนาบัตรประจำตัวประชาชน หรือสำเนาบัตรประจำตัวเจ้าหน้าที่ของรัฐ
- (2) สำเนาใบอนุญาต
- (3) เอกสารและหลักฐานเกี่ยวกับการขอเปลี่ยนแปลงข้อมูลทางทะเบียน

เมื่อตรวจสอบแบบคำขอพร้อมเอกสารหลักฐานถูกต้องและครบถ้วนแล้ว ให้เลขานุการเสนอคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาออกใบแทนใบอนุญาตตามประเภทของใบอนุญาต

ส่วนที่ 6 การอุทธรณ์

ข้อ 26 ผู้ยื่นคำขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาต ขอต่ออายุใบอนุญาต หรือขอใบแทนใบอนุญาต ที่คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพพิจารณาวินิจฉัยไม่ออกใบอนุญาต ไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ออก ใบแทนใบอนุญาต **ผู้ยื่นคำขอมีสถานีอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการได้ภายใน 30 วันนับแต่วันที่ได้รับแจ้ง** การไม่ออกใบอนุญาต ไม่ต่ออายุใบอนุญาต หรือไม่ออกใบแทนใบอนุญาต

การอุทธรณ์ ให้ทำเป็นหนังสือใช้ถ้อยคำสุภาพ และต้องมีรายละเอียด ดังต่อไปนี้

- (1) ชื่อและที่อยู่ของผู้อุทธรณ์
- (2) การกระทำทั้งหลายที่เป็นเหตุแห่งการอุทธรณ์ พร้อมทั้งข้อเท็จจริง หรือพฤติการณ์ตามสมควรเกี่ยวกับการกระทำดังกล่าว
- (3) คำขอของผู้อุทธรณ์
- (4) ลายมือชื่อของผู้อุทธรณ์

คำอุทธรณ์ใดมีรายการไม่ครบตามวรรคสอง หรือไม่ชัดเจน หรือไม่อาจเข้าใจได้ ให้สำนักงาน เลขาธิการคุรุสภาให้คำแนะนำแก่ผู้อุทธรณ์นั้นให้ถูกต้อง ในการนี้ให้ถือวันที่ยื่นอุทธรณ์ครั้งแรกเป็นหลัก ในการนับอายุความ

ถ้าผู้อุทธรณ์เห็นว่าคำวินิจฉัยชี้ขาดของคณะกรรมการไม่เป็นธรรมสำหรับผู้อุทธรณ์ สามารถยื่นฟ้องศาลปกครองได้ภายใน 90 วัน นับแต่วันที่ได้รับทราบคำสั่ง

ประกาศ ณ วันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ. 2559

พลเอก ดาว์พงษ์ รัตนสุวรรณ

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

ประธานกรรมการคุรุสภา

ระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ
ว่าด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษา พ.ศ. 2548

ข้อ 4 ในระเบียบนี้

“ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา” หมายความว่า ครูใหญ่ อาจารย์ใหญ่ ผู้อำนวยการอธิการบดี หรือ หัวหน้าของโรงเรียน หรือสถานศึกษา หรือตำแหน่งที่เรียกชื่ออย่างอื่นของโรงเรียนหรือสถานศึกษานั้น

“การกระทำผิด” หมายความว่า การที่นักเรียนหรือนักศึกษาประพฤติฝ่าฝืนระเบียบข้อบังคับของ สถานศึกษา หรือของกระทรวงศึกษาธิการ หรือกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา

“การลงโทษ” หมายความว่า การลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิด โดยมีความมุ่งหมาย เพื่อการสั่งสอน

ข้อ 5 โทษที่จะลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำความผิดมี 4 สถาน ดังนี้

- (1) ว่ากล่าวตักเตือน
- (2) ทำทัณฑ์บน
- (3) ตัดคะแนนประพฤติก
- (4) ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ข้อ 6 ห้ามลงโทษนักเรียนและนักศึกษาด้วยวิธีรุนแรง หรือแบบกลั่นแกล้งหรือลงโทษด้วยความโกรธหรือด้วยความพยาบาท โดยคำนึงถึงอายุนักเรียนหรือนักศึกษา และความร้ายแรงของพฤติการณ์ประกอบการลงโทษด้วยการลงโทษนักเรียนหรือนักศึกษาให้เป็น ไปเพื่อเจตนาที่จะแก่นิสัยและความประพฤติไม่ดีของนักเรียนหรือนักศึกษาให้รู้สำนึกในความผิด และกลับประพฤติตนในทางที่ดีต่อไปให้ผู้บริหารโรงเรียนหรือสถานศึกษา หรือ ผู้ที่บริหาร โรงเรียน หรือสถานศึกษามอบหมายเป็นผู้มีอำนาจในการลงโทษนักเรียน นักศึกษา

ข้อ 7 การว่ากล่าวตักเตือน ใช้ในกรณีนักเรียนหรือนักศึกษากระทำความผิดไม่ร้ายแรง

ข้อ 8 การทำทัณฑ์บนใช้ในกรณีนักเรียนหรือนักศึกษาที่ประพฤติตนไม่เหมาะสมกับสภาพนักเรียน หรือนักศึกษา ตามกฎกระทรวงว่าด้วยความประพฤตินักเรียนและนักศึกษา หรือกรณีทำให้เสื่อมเสียชื่อเสียง และเกียรติศักดิ์ของสถานศึกษา / ฝ่าฝืนระเบียบของสถานศึกษา / ได้รับโทษว่ากล่าวตักเตือนแล้วแต่ยังไม่เจ็ด หลาบการทำทัณฑ์บนให้ทำเป็นหนังสือ และเชิญบิดามารดา หรือผู้ปกครองมาบันทึกรับทราบความผิดและ รับรองการทำทัณฑ์บนไว้ด้วย

ข้อ 9 การตัดคะแนนความประพฤติให้เป็นไปตามระเบียบปฏิบัติว่าด้วยการตัดคะแนนความประพฤติ
นักเรียนและนักศึกษาของแต่ละสถานศึกษากำหนด และให้ทำบันทึกข้อมูลไว้เป็นหลักฐาน

ข้อ 10 ทำกิจกรรมเพื่อให้ปรับเปลี่ยนพฤติกรรม ใช้ในกรณีที่นักเรียนและนักศึกษาระทำความผิด ที่
สมควรต้องปรับเปลี่ยนพฤติกรรม

ข้อ 11 ให้ปลัดกระทรวงศึกษาธิการรักษาการให้เป็นไปตามระเบียบนี้ และให้มีอำนาจตีความและ วินิจฉัย
ปัญหาเกี่ยวกับการปฏิบัติตามระเบียบนี้

ประกาศ ณ วันที่ 18 มกราคม พ.ศ. 2548

อดิษฐ์ โปธารามิก

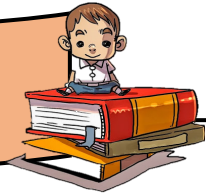
รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

กฎกระทรวง

กำหนดความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษาพ.ศ. 2548

ข้อ 1 นักเรียนและศึกษาต้องไม่ประพฤติตน ดังต่อไปนี้

- (1) หนีเรียนหรือออกนอกสถานศึกษา โดยไม่ได้รับอนุญาตในช่วงเวลาเรียน
- (2) เล่นการพนัน จัดให้มีการเล่นการพนัน หรือมั่วสุมในวงการพนัน
- (3) พกพาอาวุธหรือวัตถุระเบิด
- (4) ชื้อ จำหน่ายแลกเปลี่ยน เสพสุราหรือเครื่องดื่มที่มีแอลกอฮอล์ สิ่งมีนเมา บุหรี่ หรือยาเสพติด
- (5) ดักทรัพย์ กรร โขกทรัพย์ ข่มขู่ หรือบังคับจิตใจเพื่อเอาทรัพย์บุคคลอื่น
- (6) ก่อเหตุทะเลาะวิวาท ทำร้ายร่างกายผู้อื่น เตรียมการหรือกระทำการใดๆ อันน่าจะก่อให้เกิด ความไม่สงบเรียบร้อยหรือขัดต่อศีลธรรมอันดีของประชาชน
- (7) แสดงพฤติกรรมทางซู้สาวซึ่งไม่เหมาะสมในที่สาธารณะ
- (8) เกี่ยวข้องกับการค้าประเวณี
- (9) ออกนอกสถานที่พักเวลากลางวัน เพื่อเที่ยวเตร่หรือรวมกลุ่ม อันเป็นการสร้างความเดือดร้อนให้แก่ ตนเองหรือผู้อื่น

ข้อ 2 ให้โรงเรียนหรือสถานศึกษากำหนดระเบียบด้วยว่าด้วยความประพฤติของนักเรียนและนักศึกษา ได้เท่า ที่ไม่ขัดหรือแย้งกับกฎกระทรวงนี้

ให้ไว้ ณ วันที่ 27 ธันวาคม พ.ศ. 2548

จาตุรนต์ ฉายแสง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ

หมายเหตุ : ให้นักเรียนและนักศึกษาต้องประพฤติตนตามระเบียบของโรงเรียนหรือสถานศึกษา และตามที่กำหนดใน กฎกระทรวง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้

เอกสารอ้างอิง

ราชกิจจานุเบกษา พระราชบัญญัติ การศึกษาภาคบังคับ พ.ศ. 2545 เล่ม119 ตอนที่ 128 ก 31
ธันวาคม 2545

ราชกิจจานุเบกษา กฎกระทรวงว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยครอบครัว พ.ศ. 2547
เล่ม121 ตอนที่ 56 ก 2 กันยายน 2547

ราชกิจจานุเบกษา ข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ พ.ศ. 2559 เล่ม133 ตอนที่
286 ก 9 ธันวาคม 2559

ภาคผนวก ข

การแบบทดสอบ

9. เด็กที่จะเข้ารับการศึกษาระดับมัธยมศึกษา ต้องมีอายุตามข้อใด

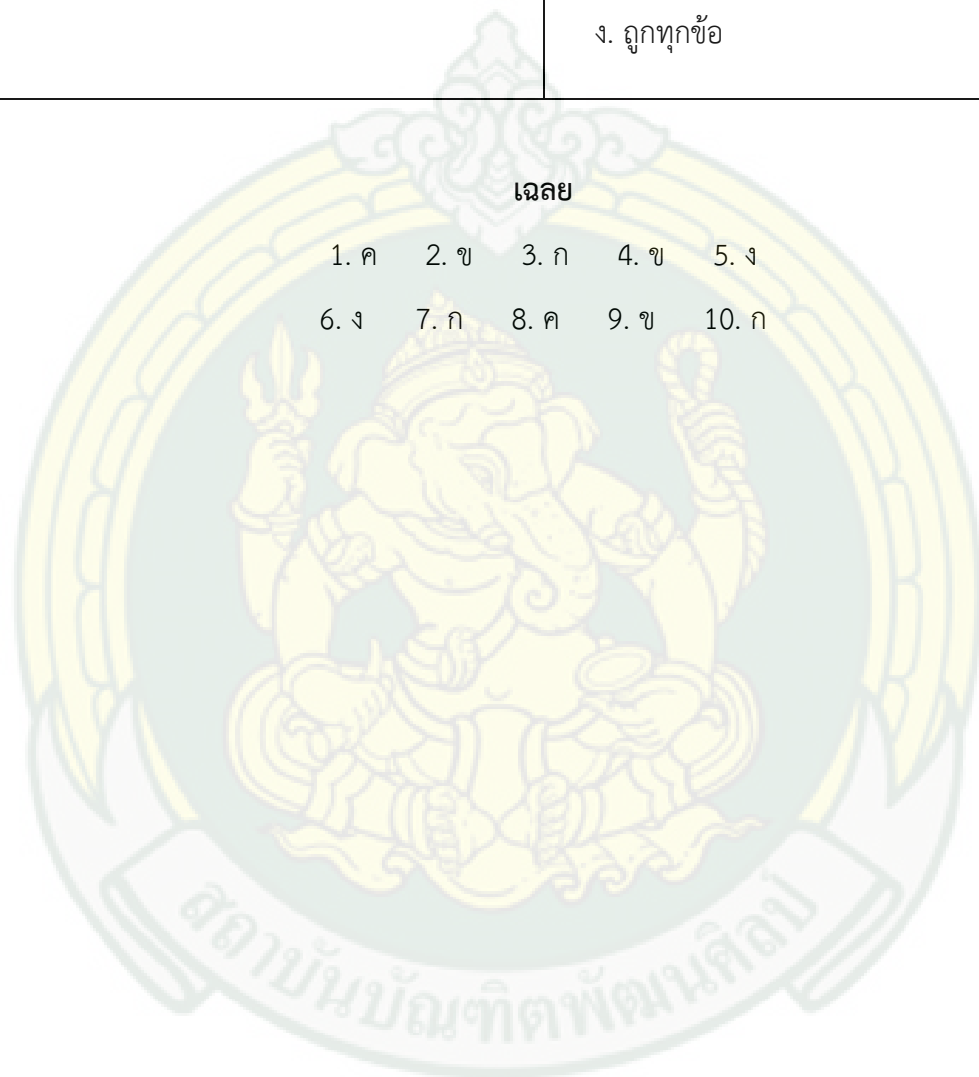
- ก. เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 6 ถึงปีที่ 16
- ข. เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 ถึงปีที่ 16
- ค. เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 6 ถึงปีที่ 17
- ง. เด็กที่มีอายุย่างเข้าปีที่ 7 ถึงปีที่ 17

10. การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงสิ่งใด

- ก. ความสามารถของบุคคลนั้น
- ข. ความสนใจของบุคคลนั้น
- ค. ความพิเศษของบุคคลนั้น
- ง. ถูกทุกข้อ

เฉลย

1. ค   2. ข   3. ก   4. ข   5. ง
6. ง   7. ก   8. ค   9. ข   10. ก

แบบทดสอบที่ 2

เรื่อง พระราชบัญญัติ สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2546

<p>1. ใบอนุญาตประกอบวิชาชีพใช้ได้เป็นระยะเวลากี่ปี</p> <p>ก. 3 ปี</p> <p>ข. 4 ปี</p> <p>ค. 5 ปี</p> <p>ง. 6 ปี</p> <p>2. อัตราค่าต่อใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ คือข้อใด</p> <p>ก. 200 บาท</p> <p>ข. 300 บาท</p> <p>ค. 400 บาท</p> <p>ง. 500 บาท</p> <p>3. ขอบใบอนุญาตประกอบวิชาชีพต้องยื่นเรื่องต่อผู้ใด</p> <p>ก. คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>ข. ศุภสภา</p> <p>ค. เลขาธิการศุภสภา</p> <p>ง. ประธานศุภสภา</p> <p>4. การต่ออายุใบประกอบวิชาชีพต้องปฏิบัติตามข้อใด</p> <p>ก. ภายใน 180 วันก่อนหมดอายุ</p> <p>ข. หลังหมดอายุไม่เกิน 180 วัน</p> <p>ค. ภายในระยะเวลา 90 วัน ก่อนหมดอายุ</p> <p>ง. หลังหมดอายุไม่เกิน 90 วัน</p> <p>5. ข้อใดคือโทษทางจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>ก. ภาคทัณฑ์</p> <p>ข. ตัดเงินเดือน</p> <p>ค. ยกข้อกล่าวหา</p> <p>ง. ปลดออก</p>	<p>6. ผู้ถูกตัดสินว่าผิดจรรยาบรรณวิชาชีพมีสิทธิอุทธรณ์ภายในกี่วัน นับแต่วันที่ได้รับแจ้ง</p> <p>ก. 30 วัน</p> <p>ข. 45 วัน</p> <p>ค. 60 วัน</p> <p>ง. 90 วัน</p> <p>7. ข้อใดคืออำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>ก. กำหนดมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>ข. พิจารณาการออกใบอนุญาต</p> <p>ค. ออกใบอนุญาต</p> <p>ง. รับรองปริญญา ประกาศนียบัตรตามมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>8. ข้อใดมีหน้าที่พิจารณาโทษทางจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>ก. ศุภสภา</p> <p>ข. ประธานศุภสภา</p> <p>ค. คณะกรรมการมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>ง. เลขาธิการศุภสภา</p>
---	---

9. สถานศึกษาที่รับผู้ไม่มีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ
ควบคุมเข้าปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งครู ต้องระวางโทษ
ตามข้อใด

ก. จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข. จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ค. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ง. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

10. อยู่ในระหว่างพักใช้ใบอนุญาตแล้วแสดงให้เห็นว่า
ตนมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ เพื่อ
ปฏิบัติการสอนในสถานศึกษา ต้องระวางโทษตาม
ข้อใด

ก. จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ข. จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ค. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 30,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

ง. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับไม่เกิน 60,000 บาท
หรือทั้งจำทั้งปรับ

เฉลย

1. ค   2. ก   3. ค   4. ก   5. ค

6. ก   7. ข   8. ค   9. ง   10. ง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

แบบทดสอบที่ 3

เรื่อง พระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547

(ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2551 (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2553 และ (ฉบับที่ 4) พ.ศ. 2562

<p>1. ข้อใดไม่ใช่อำนาจหน้าที่ของ ก.ค.ศ.</p> <p>ก. วางแผน และกำหนดเกณฑ์อัตรากำลัง</p> <p>ข. เสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ</p> <p>ค. กำหนดวิธีการและเงื่อนไขการจ้างเพื่อบรรจุและแต่งตั้ง</p> <p>ง. ดำเนินการทางวินัย</p> <p>2. ตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา พ.ศ. 2547 ผู้ซึ่งมีสิทธิเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาได้ต้องมีอายุตามข้อใด</p> <p>ก. มีอายุไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์</p> <p>ข. มีอายุไม่ต่ำกว่า 19 ปีบริบูรณ์</p> <p>ค. มีอายุไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์</p> <p>ง. มีอายุไม่ต่ำกว่า 21 ปีบริบูรณ์</p> <p>3. ข้อใดไม่ใช่บุคลากรทางการศึกษา</p> <p>ก. ครู</p> <p>ข. ศึกษานิเทศก์</p> <p>ค. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>ง. ผู้บริหารการศึกษา</p> <p>4. ข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา บุคคลซึ่งได้รับการบรรจุและแต่งตั้ง ตามพระราชบัญญัตินี้ให้รับราชการโดยได้รับเงินเดือนจากเงินงบประมาณแผ่นดิน ยกเว้นกระทรวงใด</p> <p>ก. กระทรวงพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์</p> <p>ข. กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา</p> <p>ค. กระทรวงศึกษาธิการ</p> <p>ง. กระทรวงวัฒนธรรม</p>	<p>5. หน่วยงานใดเป็นผู้ดำเนินการสอบแข่งขันเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>ก. ก.ค.ศ.</p> <p>ข. กพฐ.</p> <p>ค. กศจ.</p> <p>ง. สมศ.</p> <p>6. ผู้ใดได้รับการบรรจุและแต่งตั้งในตำแหน่งครูผู้ช่วยให้ผู้นั้นเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มเป็นระยะเวลาเท่าใดก่อนแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งครู</p> <p>ก. 3 เดือน</p> <p>ข. 6 เดือน</p> <p>ค. 1 ปี</p> <p>ง. 2 ปี</p> <p>7. ความผิดทางวินัยในข้อใด ที่ไม่ถือว่าเป็นความผิดร้ายแรง</p> <p>ก. การขัดคำสั่งหรือหลีกเลี่ยงไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของผู้บังคับบัญชา ซึ่งสั่งในหน้าที่ราชการโดยชอบ</p> <p>ข. การละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร</p> <p>ค. ไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข</p> <p>ง. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ เพื่อให้ตนเองหรือผู้อื่นได้รับประโยชน์มิควรได้</p>
--	---

8. โทษทางวินัยในข้อใด ที่เป็นความผิดทางวินัย ร้ายแรง

- ก. ปลดออก
- ข. ภาคทัณฑ์
- ค. ลดเงินเดือน
- ง. ตัดเงินเดือน

9. ผู้ใดถูกสั่งลงโทษ ปลดออก ไล่ออก หรือถูกสั่งให้ออกจากราชการ ให้มีสิทธิอุทธรณ์หรือร้องทุกข์แล้วแต่กรณี ต่อ ก.ค.ศ. ภายในระยะเวลาที่วันนับแต่วันที่ ได้รับแจ้งคำสั่ง

- ก. 15 วัน
- ข. 30 วัน
- ค. 60 วัน
- ง. 90 วัน

10. ในกรณีกระทำความผิดวินัยเล็กน้อยและมีเหตุอันควรงดโทษ จะดำเนินการงดโทษให้โดยให้ทำทัณฑ์บนอย่างไร

- ก. ลดเงินเดือน
- ข. ทำเป็นคำสั่ง
- ค. ทำเป็นประกาศว่ากล่าวตักเตือน
- ง. ทำเป็นหนังสือหรือว่ากล่าวตักเตือน

เฉลย

1. ข   2. ก   3. ก   4. ก   5. ค
6. ง   7. ค   8. ก   9. ข   10. ง

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

แบบทดสอบที่ 4

เรื่อง พระราชบัญญัติคุ้มครองเด็ก พ.ศ. 2546 และ
พระราชบัญญัติการจัดการศึกษาสำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551

<p>1. “สถานที่ให้การศึกษา อบรม ฝึกอาชีพ เพื่อแก้ไขความประพฤติ บำบัด รักษา และฟื้นฟูสมรรถภาพทั้งทางด้านร่างกายและจิตใจแก่เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ” เป็นความหมายของข้อใด</p> <p>ก. สถานสงเคราะห์</p> <p>ข. สถานรับเลี้ยงเด็ก</p> <p>ค. สถานพัฒนาและฟื้นฟู</p> <p>ง. สถานคุ้มครองสวัสดิภาพ</p> <p>2. เด็กที่พึงได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพ ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. เด็กที่ถูกทารุณกรรม</p> <p>ข. เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด</p> <p>ค. เด็กที่อยู่ในสภาพยากลำบาก</p> <p>ง. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำเป็นต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง</p> <p>3. การแต่งตั้งผู้คุ้มครองสวัสดิภาพเด็กให้มีระยะเวลาครวละนานเท่าใด</p> <p>ก. ไม่เกิน 1 ปี</p> <p>ข. ไม่เกิน 2 ปี</p> <p>ค. ไม่เกิน 3 ปี</p> <p>ง. ไม่เกิน 4 ปี</p>	<p>4. ให้รัฐบาลจัดสรรงบประมาณเพื่อจัดตั้งกองทุนขึ้นกองทุนหนึ่งในสำนักงานปลัด กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการสงเคราะห์ คุ้มครองสวัสดิภาพ และส่งเสริมความประพฤติเด็ก กองทุนนั้นมีชื่อเรียกว่าอย่างไร</p> <p>ก. กองทุนคุ้มครองเด็ก</p> <p>ข. กองทุนสงเคราะห์เด็ก</p> <p>ค. กองทุนช่วยเหลือเด็ก</p> <p>ง. กองทุนส่งเสริมเด็ก</p> <p>5. สถานรับเลี้ยงเด็ก เป็นสถานที่รับเลี้ยงและพัฒนาเด็กที่มีอายุตามข้อใด</p> <p>ก. อายุไม่เกิน 4 ปีบริบูรณ์</p> <p>ข. อายุไม่เกิน 5 ปีบริบูรณ์</p> <p>ค. อายุไม่เกิน 6 ปีบริบูรณ์</p> <p>ง. อายุไม่เกิน 7 ปีบริบูรณ์</p> <p>6. ข้อความดังต่อไปนี้ เป็นความหมายของข้อใด “สถานศึกษาของรัฐหรือเอกชนที่จัดการศึกษาสำหรับคนพิการ โดยเฉพาะ ทั้งในลักษณะอยู่ประจำไป กลับ และรับบริการที่บ้าน”</p> <p>ก. ศูนย์การศึกษาพิเศษ</p> <p>ข. องค์การคนพิการ</p> <p>ค. ศูนย์การเรียนเฉพาะความพิการ</p> <p>ง. สถานศึกษาเฉพาะความพิการ</p>
--	--

<p>7. ประธานคณะกรรมการส่งเสริมการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ คือข้อใด</p> <p>ก. รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงมหาดไทย ข. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงศึกษาธิการ ค. ปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ง. ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร</p> <p>8. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ตามข้อใด</p> <p>ก. ตลอดชีวิต ข. ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต ค. สิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้น พื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี ง. ตามความพร้อมของบุคคลและสถานศึกษาแต่ละ แห่ง</p>	<p>9. ประกาศกระทรวงศึกษาธิการ กำหนดประเภท ของคนพิการไว้ กี่ประเภท</p> <p>ก. 7 ประเภท ข. 8 ประเภท ค. 9 ประเภท ง. 10 ประเภท</p> <p>10. กองทุนการศึกษาสำหรับคนพิการ มีชื่อเรียกว่า อย่างไร</p> <p>ก. กองทุนส่งเสริมและพัฒนาการศึกษา สำหรับคนพิการ ข. กองทุนเพื่อส่งเสริมพัฒนาการศึกษา สำหรับคนพิการ ค. กองทุนการส่งเสริมพัฒนาการศึกษา สำหรับคนพิการ ง. กองทุนเพื่อการส่งเสริมสำหรับคนพิการ</p>
---	---

เฉลย

1. ง   2. ค   3. ข   4. ก   5. ค
6. ง   7. ข   8. ข   9. ค   10. ก

แบบทดสอบที่ 5

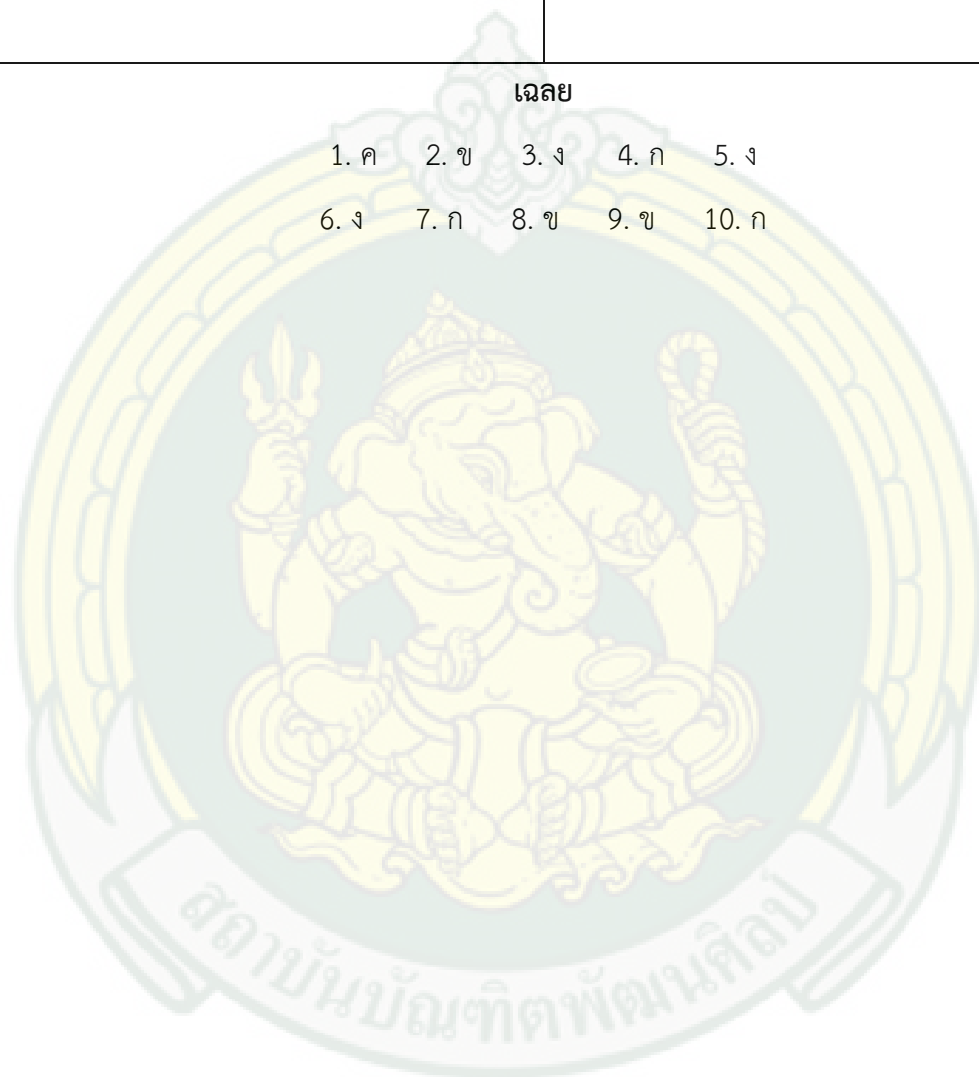
เรื่อง ระเบียบข้อบังคับที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

<p>1. ผู้ใดซึ่งมิใช่ผู้ปกครอง มีเด็กซึ่งไม่ได้เข้าเรียนในสถานศึกษาอาศัยอยู่ด้วย ต้องแจ้งสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาภายในระยะเวลาเท่าใด นับแต่วันที่เด็กมาอาศัยอยู่</p> <p>ก. 1 สัปดาห์ ข. 2 สัปดาห์ ค. 1 เดือน ง. 2 เดือน</p> <p>2. ผู้ปกครองที่ไม่ส่งเด็กเข้าเรียน ต้องระวางโทษปรับเป็นจำนวนเงินเท่าใด</p> <p>ก. ปรับไม่เกิน 500 บาท ข. ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ค. ปรับไม่เกิน 5,000 บาท ง. ปรับไม่เกิน 10,000 บาท</p> <p>3. ผู้ใดขัดขวางไม่ให้เด็กเข้าเรียน ต้องระวางโทษปรับเป็นจำนวนเงินเท่าใด</p> <p>ก. ปรับไม่เกิน 500 บาท ข. ปรับไม่เกิน 1,000 บาท ค. ปรับไม่เกิน 5,000 บาท ง. ปรับไม่เกิน 10,000 บาท</p> <p>4. การจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว จะต้องมีการวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนอย่างน้อยปีละกี่ครั้ง</p> <p>ก. ปีละ 1 ครั้ง ข. ปีละ 2 ครั้ง ค. ปีละ 3 ครั้ง ง. ปีละ 4 ครั้ง</p>	<p>5. การขอขึ้นทะเบียนรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ มีอัตราเท่าไร</p> <p>ก. 200 บาท ข. 300 บาท ค. 400 บาท ง. 500 บาท</p> <p>6. ผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต้องมีคุณสมบัติตามข้อใด</p> <p>ก. 18 ปีบริบูรณ์ ข. ไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ค. 20 ปีบริบูรณ์ ง. ไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์</p> <p>7. ข้อใด<u>ไม่ใช่</u>ลักษณะต้องห้ามของผู้ที่จะประกอบวิชาชีพครู</p> <p>ก. เป็นบุคคลทุพพลภาพหรือมีความพิการ ข. เป็นผู้มีความประพฤติเสื่อมเสียหรือบกพร่องในศีลธรรมอันดี ค. เป็นคนไร้ความสามารถหรือคนเสมือนไร้ความสามารถ ง. เคยต้องโทษจำคุกในคดีที่คุรุสภาเห็นว่าอาจนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย เกียรติศักดิ์แห่งวิชาชีพ</p> <p>8. ลงโทษนักเรียนที่กระทำความผิดมีกี่สถาน</p> <p>ก. 3 สถาน ข. 4 สถาน ค. 5 สถาน ง. 6 สถาน</p>
--	---

<p>9. การลงโทษนักเรียน มีจุดมุ่งหมายตามข้อใด</p> <p>ก. ให้เหลาบจำไม่กล้ากระทำความผิดอีก</p> <p>ข. ให้เป็นไปเพื่อการอบรมสั่งสอน</p> <p>ค. เพื่อลดพฤติกรรมไม่ให้เกิดซ้ำ</p> <p>ง. เพื่อให้นักเรียนอยู่ในกฎระเบียบของสถานศึกษา</p>	<p>10. ข้อใดไม่ใช่บทลงโทษแก่นักเรียนหรือนักศึกษาที่กระทำผิด</p> <p>ก. ย้ายสถานศึกษา</p> <p>ข. ว่ากล่าวตักเตือน</p> <p>ค. ทำทัณฑ์บน</p> <p>ง. ตัดคะแนนประพฤติ</p>
---	--

เฉลย

1. ค   2. ข   3. ง   4. ก   5. ง
6. ง   7. ก   8. ข   9. ข   10. ก

แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

<p>1. ข้อใดคือแนวการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542</p> <p>ก. กระบวนการเรียนรู้เพื่อความเจริญงอกงามของบุคคลและสังคม</p> <p>ข. การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์</p> <p>ค. บุคคลมีสิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี</p> <p>ง. ต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด</p> <p>2. ข้อใดไม่ใช่ระบบการจัดการศึกษา</p> <p>ก. การศึกษาตลอดชีวิต</p> <p>ข. การศึกษาในระบบ</p> <p>ค. การศึกษานอกระบบ</p> <p>ง. การศึกษาตามอัธยาศัย</p> <p>3. ระบบการศึกษา ตามหมวด 2 ของพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 มีกี่ระดับ</p> <p>ก. 1 ระดับ</p> <p>ข. 2 ระดับ</p> <p>ค. 3 ระดับ</p> <p>ง. 4 ระดับ</p> <p>4. ข้อใดมีอำนาจหน้าที่กำหนดหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ก. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ข. สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ค. สภาการศึกษา</p> <p>ง. คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p>	<p>5. ข้อใดมีอำนาจหน้าที่พิจารณาเสนอแผนการศึกษาแห่งชาติ</p> <p>ก. คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ข. สำนักงานการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ค. สภาการศึกษา</p> <p>ง. คณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา</p> <p>6. การบริหารและการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานให้ยึดเขตพื้นที่การศึกษา โดยคำนึงถึงปัจจัยต่าง ๆ ยกเว้นข้อใด</p> <p>ก. ต้องการของสถานศึกษา</p> <p>ข. จำนวนประชากร</p> <p>ค. ระดับของการศึกษาขั้นพื้นฐาน</p> <p>ง. จำนวนสถานศึกษา</p> <p>7. สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (สมศ.) มีอำนาจหน้าที่ตามข้อใด</p> <p>ก. ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายใน</p> <p>ข. ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายนอก</p> <p>ค. ทำหน้าที่พัฒนาเกณฑ์ วิธีการประเมินคุณภาพภายใน และภายนอก</p> <p>ง. ไม่มีข้อถูก</p> <p>8. ตำแหน่งในข้อใดไม่ต้องมีใบอนุญาตประกอบวิชาชีพควบคุม</p> <p>ก. ครู</p> <p>ข. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>ค. ศึกษาพิเศษ</p> <p>ง. คณาจารย์</p>
--	--

<p>9. บุคคลซึ่งประกอบวิชาชีพหลักทางด้านการเรียนการสอนและการ ส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่าง ๆ ตรงกับข้อใด</p> <p>ก. ครู ข. คณาจารย์ ค. ศึกษานิเทศก์ ง. ผู้บริหารสถานศึกษา</p> <p>10. สภาครูและบุคลากรทางการศึกษา เรียกอีกชื่อหนึ่งว่า</p> <p>ก. สภาครู ข. ครูสภา ค. องค์การวิชาชีพครู ง. คุรุทุกข้อ</p> <p>11. ผู้ที่จะขอรับใบอนุญาตประกอบวิชาชีพครูต้องมีอายุตามข้อใด</p> <p>ก. 18 ปีบริบูรณ์ ข. ไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ค. 20 ปีบริบูรณ์ ง. ไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์</p> <p>12. ข้อใดไม่ใช่ข้อบังคับว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ</p> <p>ก. ความรู้และประสบการณ์วิชาชีพ ข. ผู้รับบริการ ค. การปฏิบัติงาน ง. การปฏิบัติตน</p> <p>13. ข้อใดไม่ใช่โทษจากการประพฤติผิดมาตรฐานจรรยาบรรณวิชาชีพ</p> <p>ก. ภาคทัณฑ์ ข. ตักเตือน ค. ตัดเงินเดือน ง. เพิกถอนใบอนุญาต</p>	<p>14. หากผู้ใดประกอบวิชาชีพควบคุมโดยมิได้รับอนุญาต ต้องระวางโทษตามข้อใด</p> <p>ก. จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ข. จำคุกไม่เกิน 1 ปี หรือปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ค. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 30,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ ง. จำคุกไม่เกิน 3 ปี หรือปรับ ไม่เกิน 60,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ</p> <p>15. บุคคลที่จะสอบเข้ารับตำแหน่งข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ต้องมีคุณสมบัติตามข้อใด</p> <p>ก. ไม่ต่ำกว่า 18 ปีบริบูรณ์ ข. 18 ปีบริบูรณ์ ค. 20 ปีบริบูรณ์ ง. ไม่ต่ำกว่า 20 ปีบริบูรณ์</p> <p>16. วิทยฐานะเชี่ยวชาญ ไม่มีในตำแหน่งใด</p> <p>ก. ครู ข. ผู้อำนวยการสถานศึกษา ค. รองผู้อำนวยการสถานศึกษา ง. รองผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา</p> <p>17. ได้มีอำนาจสั่งบรรจุแต่งตั้งตำแหน่งครูผู้ช่วย</p> <p>ก. สพฐ. ข. กพฐ. ค. กศจ. ง. ก.ค.ศ.</p>
--	--

18. คณะกรรมการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้ม มีทั้งหมดกี่คน

- ก. 3 คน แต่ไม่เกิน 5 คน
- ข. 3 คน
- ค. 3 คน ขึ้นไป
- ง. 5 คน

19. โทษทางวินัยมีกี่สถาน

- ก. 3 สถาน
- ข. 4 สถาน
- ค. 5 สถาน
- ง. 6 สถาน

20. ข้อใดคือความผิดทางวินัยร้ายแรง

- ก. ไม่สนับสนุนการปกครองในระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข
- ข. การปฏิบัติหรือละเว้นการปฏิบัติหน้าที่ราชการโดยมิชอบ
- ค. ปฏิบัติหน้าที่ราชการให้เป็นไป ตามกฎหมายระเบียบแบบแผนของทางราชการ
- ง. ละทิ้งหน้าที่ราชการติดต่อในคราวเดียวกันเป็นเวลาเกินกว่า 15 วัน โดยไม่มีเหตุผลอันสมควร

21. โทษทางวินัยข้อใดที่ผู้บังคับบัญชาสามารถลงโทษโดยไม่ต้องสอบสวนก็ได้

- ก. กระทำความผิดวินัยอย่างร้ายแรง แล้วทำหนังสือสารภาพต่อผู้บังคับบัญชา
- ข. กระทำการล่วงละเมิดทางเพศต่อผู้เรียนหรือนักศึกษา
- ค. เสพยาเสพติด สนับสนุนให้ผู้อื่นเสพยาเสพติด
- ง. การกลั่นแกล้ง ดูหมิ่น เหยียดหยาม กดขี่ หรือข่มเหงผู้เรียน

22. สิทธิการอุทธรณ์และการร้องทุกข์ สิ้นสุดเมื่อใด

- ก. มติของ กศจ.   ข. มติของ ก.ค.ศ.
- ค. มติของ กพร.   ง. มติของหัวหน้าสถานศึกษา

23. ข้อใดไม่ต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพของเด็ก

- ก. เด็กที่เลี้ยงดูโดยมิชอบ
- ข. เด็กที่ถูกทารุณกรรม
- ค. เด็กที่เสี่ยงต่อการกระทำผิด
- ง. เด็กที่อยู่ในสภาพที่จำต้องได้รับการคุ้มครองสวัสดิภาพตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

24. ผู้ใดโฆษณาหรือเผยแพร่ทางสื่อมวลชนโดยเจตนาที่จะทำให้เกิดความเสียหายแก่เด็ก จะต้องระวางโทษตามข้อใด

- ก. จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ข. จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ค. จำคุกไม่เกิน 4 เดือน หรือปรับไม่เกิน 4 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ง. จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 6 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

25. จำหน่าย แลกเปลี่ยน หรือให้สุราหรือบุหรี่แก่เด็ก จะต้องระวางโทษตามข้อใด

- ก. จำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ข. จำคุกไม่เกิน 3 เดือน หรือปรับไม่เกิน 3 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ค. จำคุกไม่เกิน 4 เดือน หรือปรับไม่เกิน 4 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ
- ง. จำคุกไม่เกิน 6 เดือน หรือปรับไม่เกิน 6 หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

<p>26. คนพิการมีสิทธิทางการศึกษา ตามข้อใด</p> <p>ก. ตลอดชีวิต</p> <p>ข. ตั้งแต่แรกเกิดหรือพบความพิการจนตลอดชีวิต</p> <p>ค. สิทธิและโอกาสเสมอกันในการรับการศึกษาขั้นพื้นฐานไม่น้อยกว่า 12 ปี</p> <p>ง. ตามความพร้อมของบุคคลและสถานศึกษาแต่ละแห่ง</p> <p>27. เหตุใดจึงต้องมี พระราชบัญญัติการจัดการศึกษา สำหรับคนพิการ พ.ศ. 2551</p> <p>ก. เพื่อให้คนพิการมีสิทธิ์และโอกาสได้รับบริการและความช่วยเหลือทางการศึกษาเป็นพิเศษ</p> <p>ข. เพื่อให้สถานศึกษาสามารถจัดการเรียนการสอนที่เหมาะสมสำหรับคนพิการ</p> <p>ค. เพื่อให้คนพิการสามารถอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคมได้</p> <p>ง. ถูกทุกข้อ</p> <p>28. ผู้ปกครองที่ไม่ส่งเด็กเข้าเรียน ต้องระวางโทษตามข้อใด</p> <p>ก. ปรับไม่เกิน 1 พันบาท</p> <p>ข. ปรับไม่เกิน 2 พันบาท</p> <p>ค. ปรับไม่เกิน 5 พันบาท</p> <p>ง. ปรับไม่เกิน 1 หมื่นบาท</p>	<p>29. ผู้ที่ต้องการการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐานโดยครอบครัว ต้องมีคุณสมบัติตามข้อใด</p> <p>ก. ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น</p> <p>ข. ไม่ต่ำกว่ามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า</p> <p>ค. ไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีทางการศึกษา</p> <p>ง. ไม่ต่ำกว่าปริญญาทางการศึกษา</p> <p>30. การลงโทษนักเรียน มีจุดมุ่งหมายตามข้อใด</p> <p>ก. ให้หลาบจำไม่กล้ากระทำความผิดอีก</p> <p>ข. ให้เป็นไปเพื่อการอบรมสั่งสอน</p> <p>ค. เพื่อลดพฤติกรรมไม่ให้เกิดซ้ำ</p> <p>ง. เพื่อให้นักเรียนอยู่ในกฎระเบียบของสถานศึกษา</p>
---	---

เฉลย

1. ง   2. ก   3. ข   4. ก   5. ค   6. ก   7. ข   8. ง   9. ก   10. ข
11. ง   12. ข   13. ค   14. ข   15. ง   16. ค   17. ค   18. ข   19. ค   20. ง
21. ก   22. ก   23. ก   24. ง   25. ข   26. ข   27. ก   28. ก   29. ข   30. ข

ภาคผนวก ค

การวิเคราะห์ข้อมูล

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต

ผู้เรียน คนที่	ทดสอบ ก่อนเรียน (30 คะแนน)	ทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน					รวม 50	ทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
		1 (10)	2 (10)	3 (10)	4 (10)	5 (10)		
1	23	9	10	8	10	9	46	28
2	9	7	6	5	6	6	30	23
3	15	9	8	10	9	10	46	26
4	17	9	10	9	9	10	47	27
5	11	6	9	7	10	9	41	23
6	8	7	9	10	8	10	44	26
7	17	9	8	9	10	9	45	26
8	14	8	10	9	8	9	44	25
9	15	9	10	9	8	10	46	28
10	8	8	10	8	8	9	43	24
11	10	4	5	4	6	7	26	24
12	8	9	10	8	7	8	42	25
13	9	6	8	5	7	7	33	22
14	10	7	4	5	8	8	32	21
15	14	8	10	8	7	7	40	24
16	9	7	5	5	6	6	29	17
17	17	8	10	9	8	9	44	28
18	16	9	10	8	9	10	46	28
19	11	8	10	8	9	9	44	25
20	9	7	9	7	9	7	39	22
21	9	8	9	9	6	7	39	25
22	8	9	10	8	9	9	45	21

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต (ต่อ)

ผู้เรียน คนที่	ทดสอบ ก่อนเรียน (30 คะแนน)	ทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน					รวม 50	ทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
		1 (10)	2 (10)	3 (10)	4 (10)	5 (10)		
23	11	7	10	9	8	9	43	26
24	6	8	9	9	8	10	44	22
25	17	7	10	8	9	9	43	28
26	13	7	10	9	8	8	42	27
27	8	6	9	6	8	8	37	21
28	10	7	9	7	7	8	38	27
29	14	8	10	9	8	9	44	26
30	11	8	10	9	8	9	44	25
31	9	9	10	7	10	8	44	25
32	13	7	4	5	7	6	29	24
33	7	7	10	7	8	7	39	21
34	12	9	8	8	9	9	43	20
35	20	8	10	7	10	8	43	26
36	7	8	9	9	9	8	43	24
37	15	9	10	7	6	7	39	24
38	13	8	9	8	8	9	42	26
39	5	6	7	7	8	8	36	24
40	14	6	9	5	9	7	36	25
41	9	9	10	5	7	7	38	24
42	17	7	7	9	9	8	40	25
43	14	7	10	7	9	8	41	25
44	19	8	9	7	8	9	41	25

ตารางที่ 5 ผลการวิเคราะห์ประสิทธิภาพของการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบ และกฎหมายที่
เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต (ต่อ)

ผู้เรียน คนที่	ทดสอบ ก่อนเรียน (30 คะแนน)	ทดสอบวัดความรู้ระหว่างเรียน					รวม 50	ทดสอบหลังเรียน (30 คะแนน)
		1 (10)	2 (10)	3 (10)	4 (10)	5 (10)		
45	8	6	10	6	8	8	38	24
46	6	6	10	6	7	7	36	25
47	11	9	10	9	8	10	46	24
48	11	8	10	6	8	9	41	24
49	9	6	8	7	9	9	39	23
50	14	7	9	8	9	8	41	24
51	14	8	9	8	9	10	44	27
52	7	8	10	8	9	9	44	20
53	10	4	5	4	7	6	26	26
54	11	7	10	7	8	8	40	26
55	10	9	10	6	7	9	41	23
56	14	9	9	8	8	10	44	24
57	11	8	10	8	9	10	45	25
58	9	3	5	4	4	6	22	22
59	15	9	8	4	7	8	36	25
60	16	8	10	9	8	10	45	26
61	8	6	8	4	8	7	33	19
คะแนนรวม	715	458	540	444	491	508	$\sum x = 2,441$	$\sum F = 1,485$
$\bar{x}$	11.72	7.51	8.85	7.28	8.05	8.33	8.00	24.34
S.D.	3.82	1.58	2.39	2.05	2.49	1.92	1.79	2.32
ร้อยละ	39.07	75.08	88.52	72.79	80.49	83.28	80.03	81.15
ประสิทธิภาพด้านกระบวนการ $E_1 = 80.03$					ประสิทธิภาพด้านผลลัพธ์ $E_2 = 81.15$			

ผลการวิเคราะห์สมมุติฐานทางสถิติ t-test
ทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนก่อนเรียน และหลังเรียน

Paired Samples Statistics

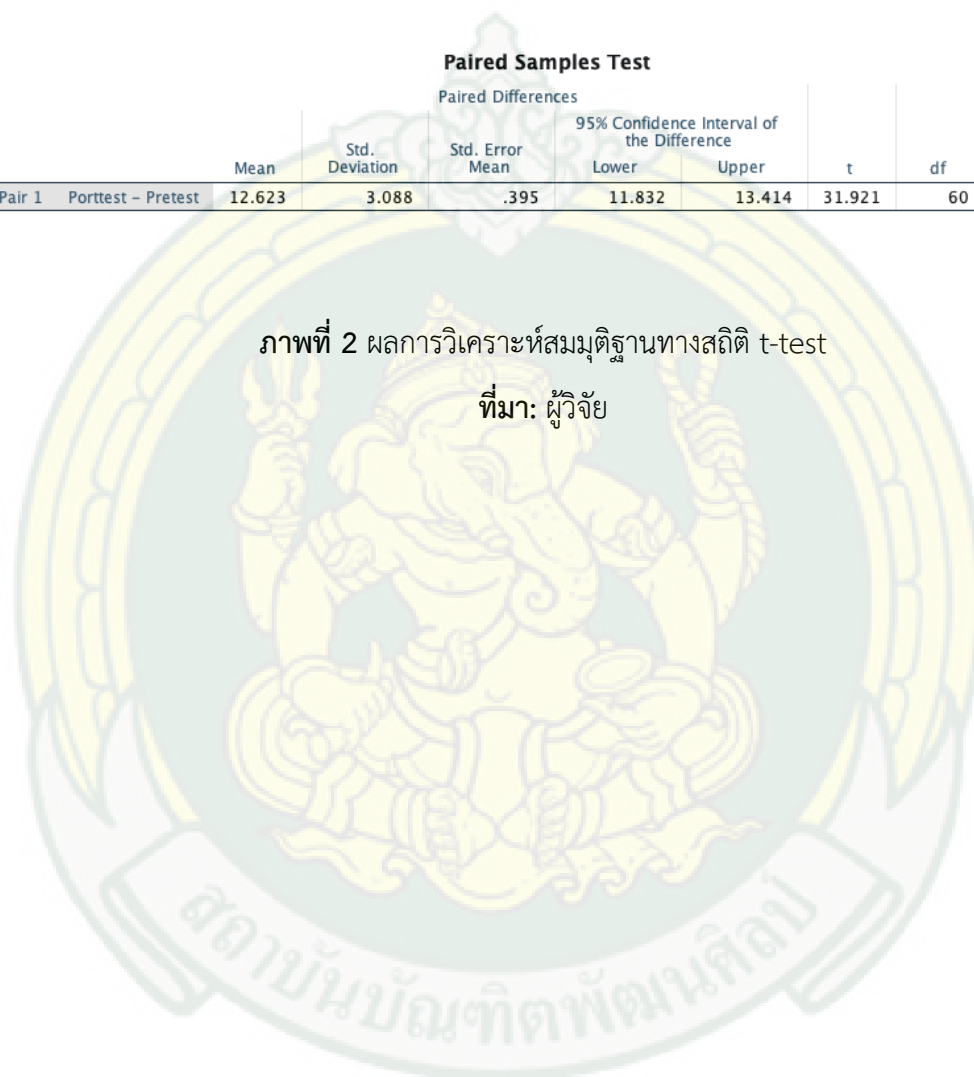
		Mean	N	Std. Deviation	Std. Error Mean
Pair 1	Porttest	24.34	61	2.323	.297
	Pretest	11.72	61	3.817	.489

Paired Samples Test

		Paired Differences					t	df	Sig. (2-tailed)
		Mean	Std. Deviation	Std. Error Mean	95% Confidence Interval of the Difference				
					Lower	Upper			
Pair 1	Porttest - Pretest	12.623	3.088	.395	11.832	13.414	31.921	60	.000

ภาพที่ 2 ผลการวิเคราะห์สมมุติฐานทางสถิติ t-test

ที่มา: ผู้วิจัย

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและ
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู

หัวข้อการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. การวัดผลและการประเมินผล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. การวัดผลและการประเมินผล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและ
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. การวัดผลและการประเมินผล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. การวัดผลและการประเมินผล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 6 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและ
กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู (ต่อ)

หัวข้อการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5					
1. สาระสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2. สาระการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3. จุดประสงค์การเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4. กิจกรรมการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5. สื่อการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6. การวัดผลและการประเมินผล	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ที่มา: ผู้วิจัย

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 1					
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 2					
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 3					
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 4					
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 7 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ 5					
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 8 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
11	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
12	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
13	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
14	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
15	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
16	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
17	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
18	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
19	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
20	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
21	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
22	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
23	+1	+1	+1	1	ใช้ได้

ตารางที่ 8 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
23	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
24	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
25	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
26	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
27	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
28	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
29	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
30	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
31	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
32	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
33	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
34	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
35	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม				1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 9 ผลวิเคราะห์ความสอดคล้องเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจ

ข้อที่	รายการประเมิน	ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ			IOC	แปลผล
		คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3		
1	แจ้งวัตถุประสงค์ ขอบเขตของเนื้อหาชัดเจน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
2	ขั้นตอนในการจัดการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาวิชา	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
3	กิจกรรมการเรียนรู้มีความท้าทาย ทำให้อยากค้นหาคำตอบ และเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
4	กระตุ้นและเปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถาม แสดงความคิดเห็น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
5	สามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ได้จริง	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
6	หลังจากเรียนแล้ว ข้าพเจ้ามีความรู้ความเข้าใจในเนื้อหาสาระรายวิชามากยิ่งขึ้น	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
7	การวัดและประเมินผล มีเกณฑ์การวัดที่ชัดเจน และส่งเสริมการนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในสถานการณ์ต่าง ๆ ได้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
8	เอกสารประกอบการสอน ดูเข้าใจง่าย	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
9	มีความยุติธรรมเป็นแบบอย่างที่ดี และมีความเป็นกัลยาณมิตรต่อผู้เรียน	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
10	ความพึงพอใจโดยภาพรวมการจัดการเรียนรู้	+1	+1	+1	1	ใช้ได้
รวม					1.00	ใช้ได้

ตารางที่ 10 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน

ข้อที่	p	แปลผล	r	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แผนที่ 1					
1	0.40	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.70	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.75	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.25	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.65	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.70	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.75	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.70	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.65	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แผนที่ 2					
1	0.55	ใช้ได้	0.55	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.60	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.60	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.70	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.60	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.70	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.70	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.30	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.70	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.25	ใช้ได้	0.25	ใช้ได้	ใช้ได้

ตารางที่ 10 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน (ต่อ)

ข้อที่	p	แปลผล	r	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แผนที่ 3					
1	0.50	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.30	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.70	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.65	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.45	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.30	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.60	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.70	ใช้ได้	0.00	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.50	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.65	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แผนที่ 4					
1	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.30	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.40	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.70	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.70	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.25	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.40	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.45	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.30	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้

ตารางที่ 10 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน (ต่อ)

ข้อที่	p	แปลผล	r	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แผนที่ 5					
1	0.55	ใช้ได้	0.55	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.60	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.55	ใช้ได้	0.55	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.55	ใช้ได้	0.55	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.50	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.30	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.35	ใช้ได้	0.35	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.40	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.40	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.50	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้

ตารางที่ 11 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

ข้อที่	p	แปลผล	r	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
1	0.70	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
2	0.30	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
3	0.65	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
4	0.55	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
5	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
6	0.85	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
7	0.70	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
8	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
9	0.50	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
10	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
11	0.70	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
12	0.55	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
13	0.60	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
14	0.40	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
15	0.75	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
16	0.50	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
17	0.50	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
18	0.80	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้
19	0.75	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
20	0.75	ใช้ได้	0.50	ใช้ได้	ใช้ได้
21	0.75	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
22	0.30	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
23	0.50	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
24	0.60	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้

ตารางที่ 11 ผลการหาคุณภาพของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน (ต่อ)

ข้อที่	p	แปลผล	r	แปลผล	แปลผลคุณภาพของข้อสอบ
24	0.60	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
25	0.80	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
26	0.45	ใช้ได้	0.70	ใช้ได้	ใช้ได้
27	0.80	ใช้ได้	0.20	ใช้ได้	ใช้ได้
28	0.55	ใช้ได้	0.30	ใช้ได้	ใช้ได้
29	0.60	ใช้ได้	0.60	ใช้ได้	ใช้ได้
30	0.60	ใช้ได้	0.40	ใช้ได้	ใช้ได้

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Lovett

แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แบบทดสอบที่ 1

จำนวนนักเรียน(N)	20
จำนวนข้อสอบ (k)	10
คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 80 (c)	8
แทนค่า	$r_{cc} = 0.705$

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Lovett

แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แบบทดสอบที่ 2

จำนวนนักเรียน(N)	20
จำนวนข้อสอบ (k)	10
คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 80 (c)	8
แทนค่า	$r_{cc} = 0.821$

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Lovett

แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แบบทดสอบที่ 3

จำนวนนักเรียน(N)	20
จำนวนข้อสอบ (k)	10
คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 80 (c)	8
แทนค่า	$r_{cc} = 0.815$

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Lovett
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แบบทดสอบที่ 4

จำนวนนักเรียน(N)		20
จำนวนข้อสอบ (k)		10
คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 80 (c)		8
แทนค่า	$r_{cc} =$	0.847

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Lovett
แบบทดสอบวัดความระหว่างเรียน แบบทดสอบที่ 5

จำนวนนักเรียน(N)		20
จำนวนข้อสอบ (k)		10
คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 80 (c)		8
แทนค่า	$r_{cc} =$	1.184

ผลการวิเคราะห์ค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยใช้สูตรของ Lovett
ของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

จำนวนนักเรียน(N)		20
จำนวนข้อสอบ (k)		30
คะแนนเกณฑ์ ร้อยละ 80 (c)		24
แทนค่า	$r_{cc} =$	0.919

ภาคผนวก ง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ และหนังสือเชิญผู้เชี่ยวชาญ

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. ดร.กิตติศักดิ์ สินธุโคตร ผู้เชี่ยวชาญด้าน วิชาหลักสูตร การวัดผลและประเมินผล
2. ว่าที่ร.ต.สังวรณ์ คลังบุญครอง ผู้เชี่ยวชาญด้านการวิจัย
3. อาจารย์กนกทิพย์ ประเสริฐ ผู้เชี่ยวชาญด้านวิชาสังคมศึกษา และกฎหมาย

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร ๐๔๓ ๘๑๑ ๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/-

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นายกิตติศักดิ์ สีนธุ์โคตร

ด้วย นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กำลังทำวิจัยด้านการเรียนการสอน เรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะได้ประสานรายละเอียดตามลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายจำเริญ แก้วเพ็งกรอ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร ๐๔๓ ๘๑๑ ๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/-

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน ว่าที่ ร.ต.สังวรณ์ คลังบุญครอง

ด้วย นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กำลังทำวิจัยด้านการเรียนการสอน เรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแฮร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะได้ประสานรายละเอียดตามลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายจำเริญ แก้วเพ็ญกร)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

บันทึกข้อความ

ส่วนราชการ วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ โทร ๐๔๓ ๘๑๑ ๓๑๗

ที่ วธ ๐๘๑๑/-

วันที่ ๑๕ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๔

เรื่อง ขอเรียนเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจเครื่องมือการวิจัย

เรียน นางสาวกนกทิพย์ ประเสริฐ

ด้วย นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย ตำแหน่ง อาจารย์ สังกัด วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ กระทรวงวัฒนธรรม กำลังทำวิจัยด้านการเรียนการสอน เรื่อง “การพัฒนาแผนการจัดการเรียนรู้ เรื่อง ระเบียบและกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับวิชาชีพครู โดยใช้ทฤษฎีการจัดการเรียนรู้ของแอร์บาร์ต สำหรับนักศึกษาชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์” เพื่อให้การวิจัยดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย บรรลุตามวัตถุประสงค์

วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ จึงใคร่ขอเรียนเชิญท่านเป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหาการวิจัยเรื่องดังกล่าว โดยผู้วิจัยจะได้ประสานรายละเอียดตามลำดับต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา

(นายจำเริญ แก้วเพ็งกรอ)

ผู้อำนวยการวิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์

ประวัติย่อผู้วิจัย

ชื่อ	นายอิศรฉัตร พันธุ์ไชย
วันเกิด	31 พฤษภาคม 2532
ที่อยู่ปัจจุบัน	บ้านเลขที่ 39 ซอย 24 ถนนรณชัยชาญยุทธ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด 45000
ตำแหน่ง	อาจารย์
สาขา	หลักสูตรและการเรียนการสอน
สถานที่ทำงาน	วิทยาลัยนาฏศิลปกาฬสินธุ์ ตำบลกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ 46000
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ. 2551	มัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนร้อยเอ็ดวิทยาลัย
พ.ศ. 2556	ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศป.บ.) สาขาวิชาดุริยางคศิลป์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
พ.ศ. 2561	ครุศาสตรมหาบัณฑิต (ค.ม.) สาขาวิชาหลักสูตรและการเรียนการสอน มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์